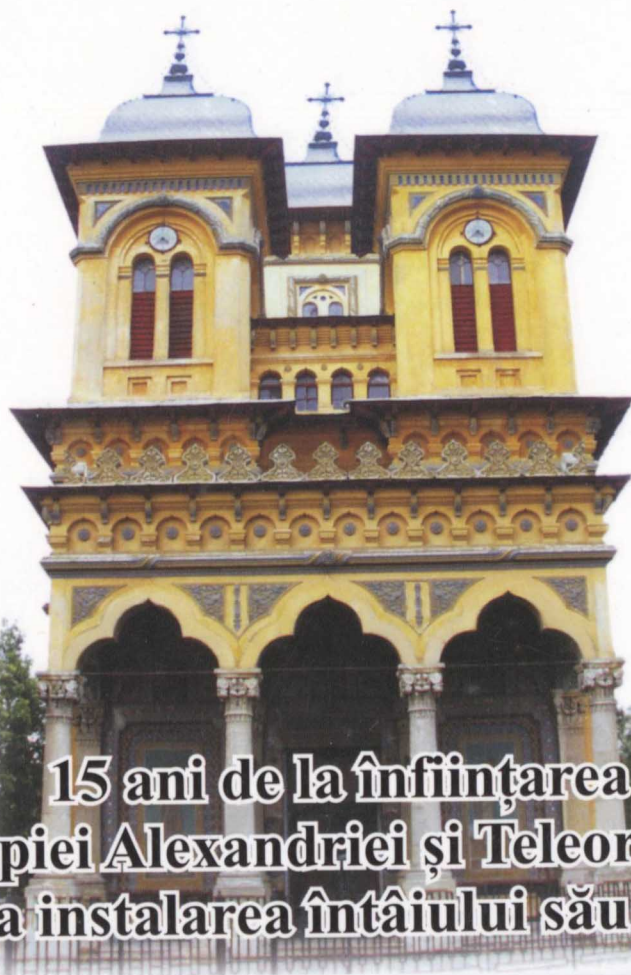

BISERICA ORTODOXĂ

**15 ani de la înființarea
Episcopiei Alexandriei și Teleormanului
și de la instalarea întâiului său episcop**

REVISTA SFINTEI EPISCOPII A ALEXANDRIEI ȘI TELEORMANULUI
ANUL XIII, NUMĂR ANIVERSAR
2011

BISERICA ORTODOXĂ

Revista Sfintei Episcopii
a Alexandriei și Teleormanului

ANUL XIII
Editura Cartea Ortodoxă
Alexandria 2011

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte
P.S. Părinte Episcop
† Galaction

Vicepreședinte
P.C. Pr. Prof. Dr. Ciulei D. Marian

Membrii
P.C. Pr. Păunescu Eugen - Cătălin
Consilier Administrativ-Bisericesc
Stângă Alin - Vasilică
Redactor responsabil

Tehnoredactare - Taropa Adriana
Copyright 2011 © Editura Cartea Ortodoxă
– Toate drepturile rezervate –
ISSN 1582-1544

Autorii articolelor își asumă responsabilitatea pentru conținutul acestora.

**PREAFERICITUL PĂRINTE
† DANIEL
PATRIARHUL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE**

PREASFINȚITUL
† GALACTION
EPISCOPUL ALEXANDRIEI ȘI TELEORMANULUI

Cuprins

Argument pag. 9

Cincisprezece ani de arhipăstorită zidire spirituală
Pr. Adrian Drăghici pag. 11

*15 ani - Încununarea unei istorii milenare - Monografia Episcopiei
Alexandriei și Teleormanului*
Pr. Adrian Drăghici, Alin-Vasilică Stângă pag. 18

Din istoria satelor Teleormănene: Islaz, comuna Islaz
Ecaterina Țânțăreanu pag. 116

Ruinele bisericii Mănăstirii Baldovinești
Prof. Argentin St. Porumbeanu pag. 131

*Contribuția lui Ștefan Luchian la realizarea picturii interioare a
Catedralei Episcopale „Sfântul Alexandru” din Alexandria*
Stan V. Cristea pag. 137

*Biserica „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din comuna Frăsinet
(1835-1975)*
Pr. Gelu Cârnu pag. 168

Protoieria Alexandria

Preot **Iancu Militaru**, Protoiereu pag. 177

Protoieria Roșiorii de Vede

Preot **Mircea Ionescu**, Protoiereu pag. 186

Protoieria Turnu Măgurele

Pr. Prof. Dr. **Marian D. Ciulei**, Protoiereu pag. 197

Protoieria Videle

Pr. **Constantin Dina**, Secretarul Protoieriei Videle pag. 231

Bibliografia generală a revistei „Biserica Ortodoxă”

Alin-Vasilică Stângă pag. 242

ARGUMENT

Redacția

Anul acesta se împlinesc 15 ani de la înființarea Episcopiei Alexandria și Teleormanului și tot atâția de la instalarea întâiului episcop al acestor meleaguri, Preasfințitul Părinte Episcop Galaction.

Alături de alte manifestări, desfășurate pe parcursul întregului an, membrii comitetului de redacție al revistei „Biserica Ortodoxă”, au ținut să marcheze acest moment aniversar prin apariția unui număr special al revistei eparhiale.

Volumul se deschide cu un articol închinat Preasfințitului Părinte Galaction, semnat de Părintele Adrian Drăghici, neobosit șlefuitor al cuvintelor ce sunt de la Cuvântul și cel care timp de peste un deceniu a purtat jugul greu-ușor al ascultării de Consilier cultural.

Cel de-al doilea articol este o monografie istorico – religioasă a „țării grâului și pâinii”, Teleormanul. Prima parte a acestuia se ocupă cu etimologia cuvântului Teleorman și de prezența, în istoria poporului român, a acestor locuri. Partea a doua este dedicată vieții religioase teleormănene care se împlinește prin înființarea, în anul 1996, Episcopiei Alexandria și Teleormanului și prin alegerea întâiului său Episcop. Aceste momente se găsesc reliefate în cadru articolului prin subcapitolele: *Înființarea Episcopiei Alexandria și Teleormanului; Medalion Ierarh; Învățământul teologic; Activități și așezăminte social-filantropice; Activitate publicistică*. Articolul se încheie cu cinci schițe bio-bibliografice ale unor personalități teleormănene preot Grigore Pișculescu (Gala Galaction), Profesor Athanase Negoită, Preasfințitul Părinte Episcop Vartolomeu Stănescu, preot Șerbănescu Niculae și preot Ioan Spiru rod din rodul spiritualității locului.

Studiul doamnei Ecaterina Țanțăreanu, *Din istoria satelor teleormănene: Islaz, Comuna Islaz*, parte a unui amplu proiect dedicat istoriei localităților teleormănene, este o incursiune fascinantă, bine întemeiată pe documente de arhivă, în trecutul uneia dintre așezările de

seamă ale județului.

Urmează un interesant studiu asupra ruinelor mănăstirii de la Baldovinești, semnat de domnul profesor Argentin Porumbeanu, asiduu cercetător al istoriei Teleormanului. Domnia sa consideră că istoria acestor ruine coboară până la sfârșitul veacului al XIV-lea și începutul celui de-al XV-lea, când boierul Baldovin, apropiat al domnitorului Mircea cel Bătrân, înalță aici „monastire întru pomenire”.

Domnul Stan V. Cristea, autor a numeroase cărți dedicate Teleormanului și personalităților sale, semnează articolul *Contribuția lui Ștefan Luchian la realizarea picturii interioare a Catedralei episcopale „Sfântul Alexandru” din Alexandria*, în care își propune, în urma cercetării unei ample bibliografii, să stabilească cât din pictura Catedralei Episcopale din Alexandria aparține marelui pictor.

Părintele Gelu Cârnu, de la Parohia „Sfinții Petru și Pavel” – Frăsinet s-a oprit în studiul preacucerniciei sale asupra evoluției vieții religioase și a istoriei locașului de cult din parohia pe care o păstorește. Perioada propusă analizei este cea cuprinsă între anii 1835 – 1975.

Urmează patru articole, semnate de părinții protoierei: Iancu Militaru – Alexandria, Mircea Ionescu – Roșiorii de Vede, Marian Ciulei – Turnu-Măgurele și părintele secretar Constantin Dina – Videle, care prezintă istoricul și evoluția celor patru protopopiate ce intră astăzi în componența Episcopiei Alexandriei și Teleormanului.

Volumul se încheie cu *Bibliografia generală a revistei „Biserica Ortodoxă”*. Bibliografia, actualizată (incluzând articole publicate până la numărul 2/2011 al revistei), este împărțită în două mari capitole: primul cuprinzând bibliografie aranjată tematic, urmând cele patru mari ramuri ale teologiei; cel de-al doilea cuprinde bibliografia așezată în ordine alfabetică, după numele autorilor.

Alături de fotografiile care însoțesc și explicitează articolele, volumul aniversar punctează, prin imagini, inserate din loc în loc, aleatoriu, frumusețea dăruită de Dumnezeu acestor locuri și oameni; tocmai de aceea nu sunt însoțite de explicații, căci nu localizarea lor este importantă, ci emoția ce străbate sufletul în fața lucrurilor mâinilor Creatorului.

La acest dublu moment aniversar înălțăm și noi, ostenitorii redacției „Biserica Ortodoxă”, rugăciuni la tronul Tatălui Ceresc, să dăruiască vremuri pașnice și îmbelșugate Sfinte Episcopiei a Alexandriei și Teleormanului, iar Preasfințitului Părinte Episcop Galaction, arhierie îndelungată și roditoare.

CINCISPREZECE ANI DE ARHIPĂSTORITĂ ZIDIRE SPIRITUALĂ

Pr. Adrian Drăghici

*Stăpâne zilnic blând!
N-am auzit ca să se spună;
Că-n glasul celui care e de rând
Stă pizma șarpelui cu clopoței.
Când se întâmplă și mai sună,...
Nu-s glasurile unor miei.*

Mărturisesc greutatea așezării în tăcerea unor rânduri a însemnătății, ca profunzime, a împlinirii celor cincisprezece ani de la înființarea ziditoare a Episcopiei Alexandriei și Teleormanului, cu atât mai mult, cu cât de regulă, dintr-o pornire cotidiană, zăbovim cu precădere asupra lucrurilor văzute de mărturisirea realității și folosului lor, pentru toate compartimentele activității: liturgice, administrative, culturale sau de asistență socială, concertate de armonia lucrului împlinit cu onoare – consecință a iubirii Casei lui Dumnezeu și a preocupării continue pentru păstrarea unei bune zidiri între toți cei care sunt colaboratori și păstoriți ai Preasfinției Sale. De aceea, „cele nevăzute și nebăgate în seamă” ale strădaniei, cu mult mai important – fără ca să greșesc – cred, că plinătatea aluatului duhovnicesc al personalității celui ce este Întâiul Episcop al Alexandriei și Teleormanului rămâne ogorul sfințit permanent al bunăvoinței lui Dumnezeu pentru această Eparhie. Din frământătura dragostei pentru om și Biserică a ridicat – în afara a tot ceea ce au însemnat fapte și realizări în cincisprezece ani – conștiința dreptmăritorilor creștini de pe arca așteptărilor purtate de timp, la sărbătoarea ceasurilor în care mâna ierarhului binecuvintează lucrul

împlinit ca pe o biserică a învierii duhovnicești în altarul căreia, sacrificiul, lacrima, efortul, rugăciunea, nădejdea, răbdarea, bunătatea, înțelegerea, înțelepciunea poartă înțâietatea trebuinței și plinesc armonios axionul învierii așternute în slujba lui Dumnezeu cu bucurie deplină, ca fapte ale dragostei.

Acest exercițiu aproape liturgic, al Preasfinției Sale, redimensionat permanent, îl așează ca să rămână samarinean milostiv al înțelegerii trecerii vremurilor, dar mai ales certitudine, deasupra preocupării Preasfinției Sale, de a ajuta mereu, și mereu, pe altcineva. În această trecere, am avut privilegiul să observ detalii care la prima vedere poate nu sunt prioritare lucrurilor, cu mult mai însemnate, însă cu siguranță, fără aceste detalii fiecare realizare în sine ar fi așteptat timp al plinirilor sărbătorești ca oarecând cineva, trebuia ... „să îndrepte picioarele noastre pe calea păcii” (Luca I, 79). Însă, fără îndoială, în acest tumult, evenimentul important al istoriei duhovnicești teleormănene relevă dimensiunea sa care poartă accente de sacrificiu contemporan, deprins din dragostea Preasfinției Sale și pentru o mai bună reprezentare în toate domeniile activității ei, a Sfintei noastre Biserici. Această lucrare nebiruită de osteneală și cotidian, nu trebuie privită nicidecum în comparație cu ceva – nici măcar în comparație cu dorința Preasfinției Sale – date fiind criteriile de circumstanță: de zonă, de resurse, de tradiție, de obișnuință, sau poate chiar de neobișnuință ca să spunem numai așa, ea trebuie admirată în exercițiul profunzimii ei. Cincisprezece ani de arhipăstorire însă, se pot confunda îndreptățit cu același număr de ani în care exemplul modelului de urmat este mereu zilnic pentru fiecare dintre noi, în ceea ce privește capacitatea Ierarhului rugător permanent și necondiționat; în tot ceea ce dezvăluie dragostea și stăruința, perseverența și credința Episcopului smerit, înnobilit de atitudinea ei și de cununa faptelor bune, în taină. În urma, sau înaintea acestor adevăruri – niciodată în urma lor, Preasfinția Sa este ziditor al vieții monahale din Teleorman, Episcopia numărând astăzi – ca să apelăm și la statistică – treisprezece Sfinte Mănăstiri, care așează împământenirii rădăcina reperului în rugăciune și slujire, tot ca model, și în consecință, ca modalitate de păstrare a valorii rugăciunii, rânduielilor mănăstirești, a comuniunii, a bucuriei pelerinajului roditor, dar și pentru crearea unei altfel de reprezentări a acestei zone de sud.

În acest mod, vremelnicia dobândește atitudini nu numai istorice dar și de nevremelnicie. Nimic din această trecere nu ne lasă în depărtarea sărbătorii ci ne apropie, asemenea unei „altfel de hrană”, ne dă o identitate

îmbunătățită reprezentativ și continuu, din atitudinea și sfințenia lucrului care „trebuia făcut” – după mărturisirea Preasfinției Sale. Cam așa trebuie să ne bucurăm, laudând pe Dumnezeu, conștientizând că efortul nostru poartă pecetea lucrului înmulțit de rostirile gândite în taină de Ierarhul de vorbă cu Dumnezeu, sub oblăduirea Duhului Sfânt, cules din frunzele de măslin ale rugăciunii, chiar dacă ar fi să ne gândim doar – și este mare lucru – la rugăciunea Preasfinției Sale „pentru toți și pentru toate”.

Mi s-a părut, până să înțeleg, că pe Preasfințitul Părinte Episcop Galaction îl aude Dumnezeu mai lesne și am ascultat aceste adevăruri și din alte mărturisiri. Nu este ușor! Sau, altfel spus, cincisprezece ani de sărbătoare pentru noi cunosc conotația a cincisprezece ani de sudoare a frunții... pentru Preasfinția Sa și poate așa înțeleg neuitării, că temeinicia virtuților „monahului episcop” sunt înrădăcinate nu numai în legătură cu Dumnezeu, ci și față de noi, ca atitudine nativă nu doar ca răspuns pentru darurile smulse din cuvântul lui Dumnezeu, sau al Sfinților Părinți și așezate cu dărnicie la masa sfatului potrivit, a îndemnelor bun oferit ca răspuns al fiecărei chemări. Aceste daruri sunt așezate prăznuirii duhovnicești continuu – dacă dorești să-l cunoști pe Preasfinția Sa – din dorința de a face sărbătoare, din dorința de a ne reazeza sensului „părții celei bune”, ca să putem descoperi permanent necesarul echilibrului înțelepciunii și al măsurii de a fi bun creștin fără ca să uităm nici o secundă să rămânem oameni și fii ai lui Dumnezeu în aceeași măsură a sensului. Într-o astfel de oglindă vie, înviorată permanent, rosturile Sfintei Episcopii, ale preoților slujitori, ale arhipăstorilor, îndeobște sunt daruri de la Dumnezeu care lucrează „prin cei aleși ai Săi”, ca să ne putem ridica asemenea Sfinților biruitori vicisitudinilor împovărate de vremelnice. În limitele acestei îndrăzneli, sărbătoarea Împlinirii, ca valoare și însemnătate, este „dar peste dar” ce se ridică deasupra nenumăratelor realizări administrative născute și ele din sacrificiu, din bună chivernisire, de aceea Sfânta Episcopie, ca instituție administrativă, descoperă credinciosului mijloace – trepte așezate înțelesului pașilor duhovnicești pe scara urcușului smuls din cotidian – pentru revigorarea duhovnicească și socială aceluiași credincios – îmbunătățit, prin exemplul urmat. Este facilitatea prin care putem percepe „cerul nou” oglindit în peisajul „pământului celui nou” al fiecărei conștiințe chemate la sărbătoarea conștientizării unei identități duhovnicești a zilelor noastre. În acest fel, este nu numai o mare onoare, este și un mare dar, este și un mare noroc ca să poți fi în preajma acestei sărbători. O astfel de realitate

trebuie așezată în calendarul evlaviei noastre pentru sărbătoarea conștiinței hărăzită nu din întâmplarea vremii așezate în balanța trecerii ziditoare, ci din nevoia timpului petrecut cu înțelepciune ce cunoaște o nepierdere a trecerii, „... Socotința că știi - nu te lasă să sporești în a ști!” (Sf. Maxim Mărturisitorul).

„Părintele Episcop”, icoana vie a dragostei lui Dumnezeu, este părintele ce veghează nevoințele, ostenele și bucuriile, dăruindu-se tuturor pe măsura trebuințelor, asemenea candelii ce luminează pașii credinței spre deslușirea rosturilor culese din virtuți amintite de conștiință dar și din exemplu.

Se împlinesc cincisprezece ani de înviere spirituală în Episcopia Alexandriei și Teleormanului, iar acest adevăr grăitor este marcat de vreme câștigată cu înțelepciune în iconomia judecății necesare care zidește reprezentativ, profunzimi sufletești, smulgând din viforul prezentului, reperi însuflețite de duh pentru vremuri viitoare. Pentru acest timp al bucuriei în care trecutul este cuprins de viitor, într-o îmbrățișare a nădejților însărbătorite, a lucrului împlinit, bine foarte, veșmântul cuvintelor de apreciere își așează roua lacrimilor de bucurie sărbătorească peste trâmbița rugăciunilor pentru în continuare, mulți ani, bună sporire în toate și multă sănătate, pentru care îl rugăm pe Dumnezeu să fie și de aici înainte împlinitor al rugăciunilor noastre când cu smerenie ne aducem aminte că ședem îngenunchiați sufletește bătând la ușa bunăvoinței cu stăruință și dragoste.

Din frumusețea cuvintelor,
Chipul părinților, ca niște vieți de eroi,
Au luminat răsăriri peste clipirile
Lacrimilor tuturor vorbirilor
Ca permanentă sclipire,
Dar, ... mai apoi, s-a întâmplat
Ca dorurile noastre să fie cele dintâi
Străji ale înălțării, ... vii
Neuitând nici un sfârșit,
Aprins de nădejdi argintii
Îndeobște smulse dintr-o dragoste
Pe care o numeam noi
Chipul înțelegerii trecătoare.

Totuși, rămăsesem aceeași,
Nemișcați creduli iubind
Surâsul adâncimilor
Luminate de veșnicii netrecătoare,
Din îndepărtarea uitărilor perpetue.
În toate zborurile îngerești
Din care nu putea lipsi nimeni;
Cântecul rosturilor neatinse
Înviau din frumusețea cuvintelor
Chipuri înrudite veșniciei,
Ca să ne aflăm locul.

Întru mulți ani Preasfințite Părinte Episcop!

15 ANI - ÎNCUNUNAREA UNEI ISTORII MILENARE - MONOGRAFIA EPISCOPIEI ALEXANDRIEI ȘI TELEORMANULUI -

**Pr. Adrian Drăghici,
Alin Vasilică Stângă**

„Țară a grâului și a pâinii”, după cum frumos și inspirat îl numea vrednicul de pomenire Părinte Patriarh Teoctist, Teleormanul, cu oamenii săi aspri (aspriți de necazurile istoriei, de arșița verii, de gerul năprasnic al iernii), dar, paradoxal, în același timp și blânzi și buni, alcătuiește o pagină fără de care Istoria neamului nostru românesc nu poate fi scrisă.

Dar al celor 16 cursuri de apă ce îl străbat¹, Teleormanul, cu cele peste 400 de așezări străvechi aparținând epocilor de început ale umanității și istoriei antice și cu nenumăratele tezaure monetare ce însumează peste 5000 de monede, cu creștinismul său apostolic, care chiar dacă nu poate fi atestat documentar, poate fi întrezărit în descoperirea, în diferite locuri, de vase decorate cu cruci și ateliere de turnare a acestora, dar mai ales în bogăția și frumusețea spiritualității oamenilor săi, care nu poate fi decât rodul milenar al trăirii adevărate a învățaturii hristice, este una din pietrele vii ale temeliei poporului român.

Această bogăție duhovnicească, dăruită tocmai poate pentru a compensa lipsa celei materiale, a fost încununată, la plinirea vremii, de venirea aici a unui ierarh „blând, stăpânit de darul rugăciunii, al răbdării și al dragostei”², ca cel dintâi episcop al Alexandriei și Teleormanului.

Pentru a avea o imagine cât mai cuprinzătoare a realităților duhovnicești actuale teleormănene va fi nevoie mai întâi de o incursiune în istoria politică a regiunii (sau mai bine spus a prezenței Teleormanului în istoria României), apoi în istoria Bisericii pe aceste meleaguri, continuând cu momentul înființării

1. Ioan Spîru, *File de istorie teleormăneană*, Ed. Teleormanul Liber, Alexandria, 1996, p. 5.

2. Din cuvântul rostit de Preafericitul Părinte Patriarh Teoctist la instalarea Preasfințitului Părinte Episcop Galaction ca Episcop al Alexandriei și Teleormanului.

Episcopiei Alexandriei și Teleormanului, cu viața sa administrativă, socială și culturală. Însă mai înainte de toate acestea o cercetare a etimologiei cuvântului „Teleorman” ne poate dezvălui vechimea și în același timp continuitatea locuirii acestor teritorii.

„TELEORMAN” – DE LA GETO-DACI LA CUMANI. ETIMOLOGIE.

Etimologia cuvântului „Teleorman” este una care a născut vii dezbateri între istorici. Potrivit lui Bogdan Petriceicu Hașdeu, Alexandru D. Xenopol, Nicolae Iorga, Constantin C. Giurescu, denumirea de „Teleorman” derivă din cumantul „Deli-Orman”, care, tradus, ar însemna „pădure deasă”, „pădure nebună”, „pădure întinsă”. Denumirea de „Teleorman” a rămas, de la pecenegi și cumani, atât râului care străbătea din vechime aceste locuri, cât și pădurii care se întindea în acest ținut, transmițându-se apoi unității administrative care s-a constituit aici.

O numire identică, „Deliorman”, cu aceeași origine și același sens cu aceea de „Deli-Orman”, se întâlnește și în Dobrogea. O altă numire aproape identică se întâlnește și în Bucovina – „Denuorman”, a cărei origine cumanică nu poate fi pusă la îndoială, căci este cunoscut faptul că, mult timp, cumanii au ocupat ținuturile Moldovei.³

Adrian Burcescu, în articolul „Geticele Vlașca, Teleorman și Vedea”, a opinat însă că hidronimicul „Teleorman” este posibil să fie de origine getică – DAR I OLYMYR, primenit în DEL-E-ORUMEN, care ar însemna „apă neagră”. La fel și hidronimicul „Vedea” ar putea fi derivat din traco-phrygianul VEDU – apă. De altfel, Petre Stroescu menționează, în monografia „Orașul Roșiorii-de-Vede”, publicată 1935, că „Vedea” în vechime înseamnă „apă vânăță”. Deci nu este exclus ca aceste două hidronimice – „Teleorman” și „Vedea” – să aibă aceeași origine comună geto-dacă.⁴

Vechimea termenului „Teleorman” este demonstrată prin menționarea sa în Cronica bizantină al lui Ioan Kinnamos. Acesta povestește că în anul 1048 împăratul Manuel I Comneanul aflat într-o expediție de urmărire și pedepsire a cumaniilor care prădaseră nordul Imperiului Bizantin, trece Dunărea pe la Demnetzicos (Zimnicea) și îi ajunge din urmă în „Oros Tenou-Orman” (Terasa Teleorman), unde îi înfrânge.

3. George I. Lahovari, C. I. Brătianu, Grigore C. Tocilescu, *Marele dicționar geografic al României*, vol. V, Stabilimentul Grafic V.I. Socecu, București, 1902, pp. 588-589, apud Stan V. Cristea, *Introducere*, în Stan V. Cristea (coordonator), *Monografia județului Teleorman*, Ed. Teleormanul Liber, Alexandria, 1998, p. 7.

4. Stan V. Cristea, *op. cit.*, p.8. Originea geto-dacă, dar cu totul alt sens, și combaterea originii cumane a toponimului Teleorman este susținută și de Dumitru Rădoi în *Teleormanul antic*, Ed. Univers Științific, București, 2007, pp. 28-33, 41-51.

DUH DIN DUHUL PĂMÂNTULUI ROMÂNESC - TELEORMANUL ÎN ISTORIE -

Istoria Teleormanului poate fi scrisă începând cu primele urme de viață umană de aceste teritorii.

Privite pe o scară cronologică, așezările omenești descoperite pe aceste locuri, în urma cercetărilor arheologice, acoperă o perioadă întinsă de timp. Aceasta începe cu paleoliticul, mezoliticul și neoliticul (prin descoperirile de la Ciuperceni, Alexandria, Turnu Măgurele, Zimnicea, etc.), continuă cu epoca bronzului (prin descoperirile de la Alexandria, Roșiorii de Vede, Turnu Măgurele, etc.) și epoca fierului (prin descoperirile de la: Meri, **Bujoru**, Alexandria, Zimnicea, etc.) și trece prin perioada

Carul solar de la Bujoru – secolul VIII î. Hr.

geto-dacă (evidențiată de așezările de la Zimnicea, Albești, Orbeasca de Sus, Trivalea Moșteni) și cea romană (ilustrate de cetatea Turrus, de valul de pământ denumit „Troian” și de limesul denumit „*Transalutanus*”, de castrele de la Poiana, Băneasa, Putineiu, Pietroșani, Gresia și Roșiorii de Vede, dar și de așezarea dacilor liberi de la Dulceanca).⁵

5. Stan V. Cristea, *Județul Teleorman – Dicționar biobibliografic. Cultură, artă, știință*, Ed. Teleormanul Liber, Alexandria, 1996, p. 8.

În a doua jumătate a mileniului trecut obștile, care reprezentau în fapt unitățile sociale și politice ale „statului neorganizat”, aveau să intre în faza de dezagregare. Odată cu fenomenul de dezagregare a vieții de obște sătească și datorită necesității de apărare față de dușmanii din afara obștii, aceste organisme sociale intră cu timpul în etapa confederării lor. Așa se face că, slavii migratori au dat ținutului păduros din stepa Burnazului denumirea de Vlașca – țară a vlahilor sau a românilor, care trebuie să fi fost o formațiune politică incipientă, alcătuită pe baza uniunilor de obști. Apoi, în secolul al XIII-lea, Diploma Ioaniților din 2 iunie 1247 amintește existența în stânga Oltului a voievodatului lui Seneslau, care se prelungea probabil până în zona de câmpie a Vlascei și Teleormanului.⁶

Întemeierea Țării Românești, prin unificarea statelor dintre Carpați și Dunăre, în secolul al XIV-lea de către Basarab Voievod, în urma victoriei obținute la Posada, în noiembrie 1330, asupra lui Carol Robert de Anjou, integrează Teleormanul în evoluția istorică a statului medieval românesc.

Prima menționare a județului Teleorman, ca unitate administrativ-teritorială, datează din vremea lui Mircea cel Bătrân, alături de alte județe ale Țării Românești, precum Vlașca și Romanați, pe la 1386; iar prima mențiune în documentele interne a județului Teleorman este din 14 mai 1441, într-un act dat de domnitorul Vlad Dracul, în care acesta întărește mănăstirii Glavacioc „satele anume: la Neajlov, ocina lui Berilă și în Butești, ocina lui Micul al lui Baico și în Teleorman, Mircești, care a dat-o Radul Banul”.⁷

Într-un document străin, numele județului Teleorman îl întâlnim pentru prima dată în scrisoarea italianului Paolo Giorgi, expediată către nunțul Visconti la 22 noiembrie 1595, din Brașov, în care pomenește de „țara Deliormanului”.⁸

La 15 august 1441, sunt pomeniți Găvăneștii din Teleorman (sat astăzi dispărut, dar care era situat în nordul județului). În vremea lui Constantin Brâncoveanu (1688-1714), clucerul Constantin era muștrat de domnitor, căci făcea nedreptăți țăranilor din Teleorman: „Ai luat județul Dâmbovița, l-ai prădat, de n-a mai rămas ca un sat. L-am luat pe acela și

6. Ion Moraru, *Teleormanul și istoria poporului român*, în Stan V. Cristea (coordonator), *Monografia județului Teleorman*, Ed. Teleormanul Liber, Alexandria, 1998, pp.78-79.

7. *Documente referitoare la istoria județului Teleorman. 1441-1700. Catalog*, vol. I, Direcția Generală a Arhivelor Statului, București, 1989, p. 13.

8. *Călători străini despre țările române*, vol. III, Ed. Științifică, București, 1971, p. 400.

ți-am dat Teleormanul, și mai rău l-ai făcut.”

Prima ilustrare grafică a județului Teleorman este cea de pe **harta stolnicului Constantin Cantacuzino**, tipărită la Padova în anul 1700 și publicată de Anton-Maria del Chiaro Fiorentino, în „*Storia dello moderne rivoluzione della Valachia con descrizione del paese, natura, costumi, siti e religione degli abitanti*” apărută la Veneția în 1718. Pe harta respectivă, județul Teleorman avea forma unui triunghi cu baza pe Dunăre având ca limite în nord județul Argeș (unde ajungea până aproape de Pitești), la vest județul Olt, iar la est județul Vlașca.⁹

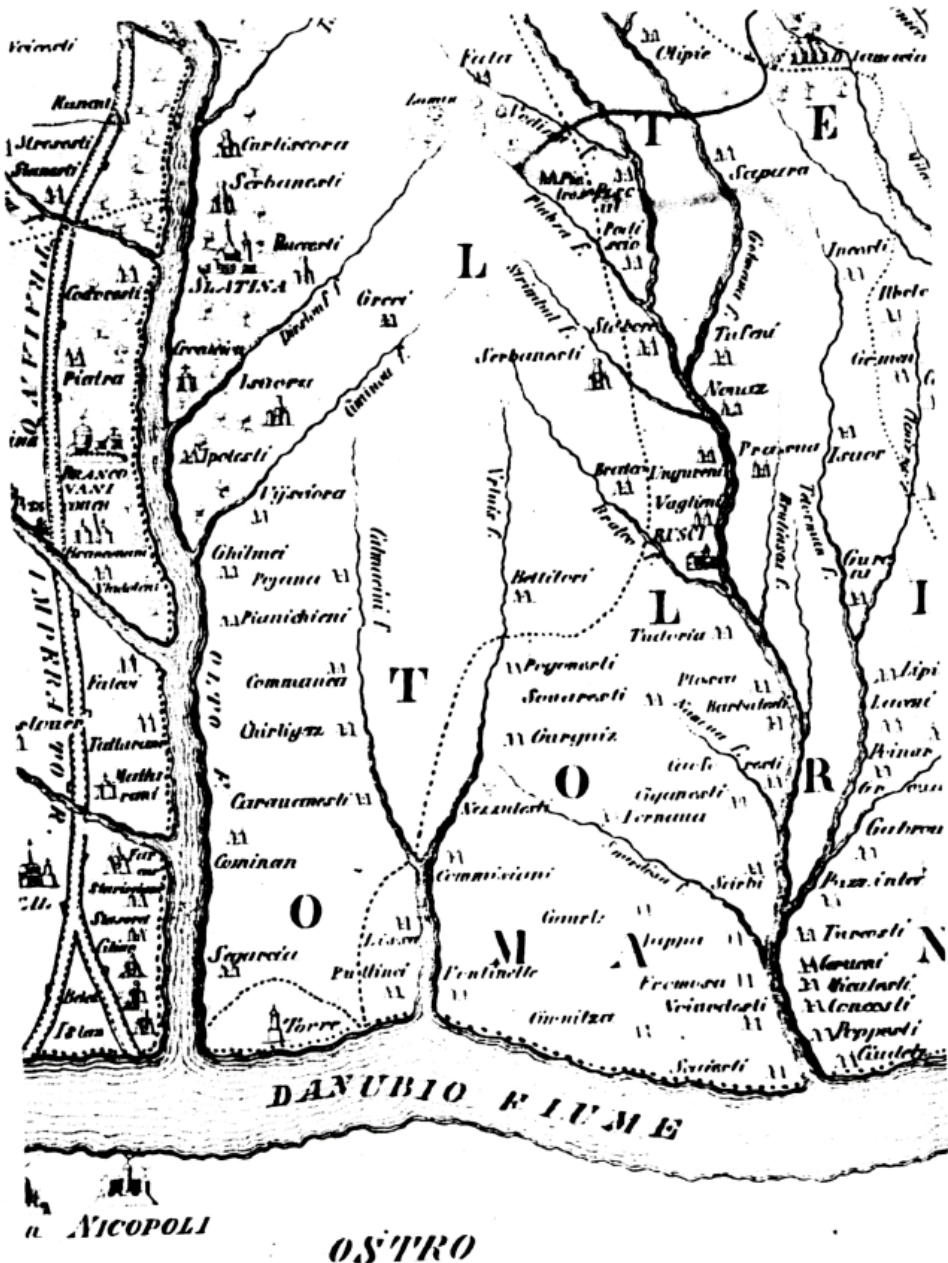
De asemenea găsim județul Teleorman și pe harta întocmită de J.F. Ruhendorf în 1788, precum și pe harta austriacă a lui Pazani din 1790.

Aflat la granița cu Imperiul Otoman, Teleormanul a fost, de multe ori, câmpul de luptă pe care domnitorii Țării Românești și-au apărut independența. În acest scop au fost luate o serie de măsuri pentru întărire și fortificarea hotarului de pe Dunăre, prin consolidarea cetăților existente și construirea altora noi. Astfel, Mircea cel Bătrân (1386 – 1418) a ridicat cetatea Turnu, ca parte integrantă a unui amplu sistem de apărare a graniței sudice. În octombrie 1394, o armată turcească de 40.000 de oameni a trecut Dunărea pe la Nicopole și Turnu, fiind învinsă de oastea lui Mircea cel Bătrân în bătălia de la Rovine. În 1396, oștile otomane înfrâng forțele care-l sprijineau pe Mircea cel Bătrân, alungându-l pe acesta din domnie și înlocuindu-l cu Vlad Uzurpatorul. Sigismund I, regele Ungariei, încearcă să restabilească situația, însă fără succes. În 1397, Mircea cel Bătrân îi alunga pe turci din țară, reluând și cetatea Turnu, în care se instalează oștenii Țării Românești, după mai bine de doi ani de schimbătoare stăpâniri străine. Dar, în 1417, turcii reușesc să reocupe cetatea Turnu, pe care o transformă în raia și o mențin, cu mici întreruperi, până la Tratatul de la Adrianopole, din 1829, când sunt nevoiți să o retrocedeze Țării Românești.

În anul 1462, în urma unei lupte desfășurate pe teritoriul județului Teleorman, între oastea lui Vlad Țepeș și cea otomană, turcii pătrund în țară. Tot pe teritoriul acestui județ, în 1522, oștenii lui Radu de la Afumați îi înfrâng pe turci în bătălia de la Ștefeni (sat care aparține astăzi de comuna Mereni), într-o luptă care a durat o zi întreagă.

În planurile militare ale lui Mihai Viteazul, Teleormanul ocupa un loc aparte, în special prin poziția strategică față de pericolul otoman. În

9. Ioan Spuru, *File de istorie teleormăneană*, Ed. Teleormanul Liber, Alexandria, 1996, pp. 66-67.

Harta stolnicului Constantin Cantacuzino – 1700
 Detaliu cu județul Teleorman

1594, Mihai Viteazul recucerește cetatea Turnu, stăpânită de turci încă din 1417, înfruntă oastea otomană în bătălia de la Piatra, iar în anul următor în lupta de la Cernetu.

Teleormanul și teleormănenii sunt menționați nu numai pe fondul luptelor pentru apărarea țării, ci și cu ocazia unor evenimente interne, cu caracter social.

În perioada domniei lui Matei Basarab (1632-1654) fiscalitatea excesivă face ca numărul țăranilor aserviți, prin mărirea sarcinilor fiscale, să crească considerabil. Țăranii liberi își pierduseră din această cauză ocinele și au ajuns în stare de dependență. Printre satele teleormănene aflate în această situație se numărau: Stănești, Vătășani, Mitrești ș.a. De altfel, răscoala seimenilor din 1655 are implicații și în Teleorman, la ea participând călărașii din garnizoana de la Rușii de Vede.

Aceste conflicte vor continua și în secolele XVIII-XIX. Încercările de modernizare a țării, prin adoptarea unor legi noi (*Pravilniceasca Condică*, de la 1780 și *Legiuirea lui Caragea*, de la 1818), vor crea noi tensiuni. De aceea, cu ocazia revoluției de la 1821, condusă de Tudor Vladimirescu, circa 1.000 de bărbați de pe valea Călmățuiului, din județul Teleorman, au depus jurământul de credință pe Măgura Zaverii față de „*Domnul Tudor*”. Măgura se află lângă satul Băsești. Oficierea slujbei religioase pentru depunerea jurământului a fost făcută de preotul Florea și țârcovnicul Ștefan, țăranii din aceste locuri fiind ridicați la zaveră de preotul Florea și de Petre, care era hangiu și meșter în săpatul fântânilor adânci.¹⁰

Înfrângerea mișcării de la 1821 nu a însemnat și dispariția spiritului revoluționar, ci doar un scurt moment de respiro înaintea mării furtuni revoluționare ce va cuprinde întregul continent european. Flacăra revoluției de la 1848, în Țara Românească a fost aprinsă la Islaz, în Teleorman (pe atunci făcea parte din județul Romanăți), când, la 9 iunie 1848, a avut loc o mare adunare națională unde s-a citit „*Proclamația de la Islaz*”, o adevărată constituție, în 22 de puncte, a mișcării revoluționare.¹¹ S-a ales Islazul ca loc de începere a revoluției „*pentru că aici și în localitățile apropiate se găseau*

10. Ion Moraru, *Teleormanul și istoria poporului român*, în Stan V. Cristea (coordonator), *Monografia județului Teleorman*, Ed. Teleormanul Liber, Alexandria, 1998, pp. 81-82, 84.

11. În preajma Revoluției de la 1848, județul Teleorman era alcătuit din: 5 plăși: Cotmeana, Marginea, Mijlocul, Teleorman și Târgul, cu 3 orașe: Rușii de Vede, Alexandria și Turnu Măgurele (ultimele două înființate în 1834 și, respectiv, în 1836), 2 târguri: Mavrodin și Zimnicea și 189 de sate. Gheorghe Popa, Ion Bălă, Ion Toader, *1848 în județul Teleorman*, Ed. Academiei RSR, București, 1980, p.29, apud Ion Moraru, *op. cit.*, p. 85.

unități militare comandate de ofițeri devotați revoluției, Nicolae Pleșoianu și Cristian Tell, membrii ai Societății Secrete „Frăția”, cât și frații Racottă, ofițeri teleormăneni de baștină. Fusese ales Islazul ca loc de declanșare a revoluției pentru că se conta pe spiritul revoluționar al țăranilor de aici, iar localitatea se afla între Turnu Măgurele și Caracal, reședința județului Romanați, unde era administrator Gheorghe Magheru, aprig susținător al revoluției. Totodată se puteau bizui și pe sprijinul lui Radu Șapcă din Celei, preot provenit din rândul țărănimii, propovăduitor al revoluției și care luase parte și la revoluția din 1821”¹²

Dubla alegere a domnitorului Alexandru Ioan Cuza, la 24 ianuarie 1859, a avut un puternic ecou în Teleorman. Prin mesaje de felicitare și prin contribuții bănești pentru cumpărarea unui tun ghintuit pentru domn, din partea locuitorii Alexandriei, prin oferire unor daruri (o sabie gravată) de către locuitorii orașului Turnu Măgurele, prin încercare, nefinalizată, de înființare a unui oraș cu numele Cuza, în zona comunelor Buzescu – Mavrodin, teleormănenii și-au arătat entuziasmul față de unirea celor două state românești sub un singur domn și prețuirea față de Măria Sa Cuza Vodă.

Județul Teleorman a fost, în timpul Războiului pentru independență (1877-1878), locul de trecere a grosului trupelor rusești peste Dunăre. Itinerariul armatelor imperiale ruse spre Dunăre a fost: București, Drăgănești Vlașca, Vitănești, Cernetu, Ștorobăneasa, Beiu, Smârdioasa, Zimnicea, Șiștov; iar o altă parte din coloane au trecut prin Alexandria, Furculești, Dracea, Turnu Măgurele. Comandamentul suprem al armatei ruse din Balcani, în frunte cu marele duce Nicolae, și-a avut sediul la Alexandria, iar după aceea în comuna Dracea. I.C. Brătianu, care era ministru de război (ad-interim) și-a fixat biroul de lucru la Turnu Măgurele, ca să fie mai aproape de front. Orașul Alexandria a devenit, începând cu luna mai 1877, nu numai o importantă arteră de trecere a trupelor ruse spre Balcani, ci și un important centru de aprovizionare a acestor armate.

Pe lângă punerea la dispoziție a infrastructurii necesare, la 26 noiembrie 1876, prin Decretul nr. 2195, sunt create 8 regimente de dorobanți, printre care și Regimentul 5 Dorobanți, format din locuitori ai județelor Vlașca și Teleorman.

Printre personalitățile care au participat la luptele de independență s-a numărat și locotenent colonelul medic, ajuns apoi general medic, Zaharia Petrescu, născut în 1841 la Alexandria. În 1877, Zaharia Petrescu

12. Gheorghe Popa, Ion Bălă, Ion Toader, *op. cit.*, p.55, apud Ion Moraru, *op. cit.*, p. 86.

Monumentul eroilor – Bragadiru

era medic șef al Corpului I Armată. Trecând Dunărea împreună cu trupele române este numit medic șef al Secției Sanitare a Cartierului General.

N-au mai apucat să vadă, însă, răsărind soarele libertății un număr de 254 de teleormăneni.¹³

Primul Război mondial (1916-1918), sau Războiul cel mare, după cum era numit în popor, a constituit momentul făuririi idealului de veacuri al poporului român, anume unirea tuturor românilor într-un singur stat.

Orașul Alexandria la începutul secolului la XX-lea

Ca parte integrantă a României Mici, în drum spre făurirea României Mari și Teleormanul a răspuns prezent, în vara lui 1916, când goarna mobilizării a sunat.

Din cei 20.000 de teleormăneni plecați în august 1916, 11.860 au căzut la datorie. Printre cei căzuți se aflau: Generalul David Praporgescu din Turnu Măgurele, locotenent colonel medic Mihail Pănescu, maiorul Dumitru Minculescu, maiorul Anton Moscu, căpitanul Nicolae Popovici, locotenentul Constantin Angelescu, căpitanul Paraschiv Enescu.¹⁴

Perioada anilor 1918-1939 a fost doar un scurt armistițiu, folosit de toți pentru pregătirea celei de-a doua mari conflagrații mondiale (1939-1945)

La mobilizarea din 22 iunie 1941, peste 20.000 de teleormăneni au

13. Ion Moraru, *op. cit.*, pp. 93-100.

14. *Ibidem*, p. 107.

plecat pe câmpul de luptă pentru eliberarea Basarabiei și Bucovinei de Nord. Pierderile suferite în campania de Est se ridică la peste 5.500 de morți, 2.800 de răniți și mii de dispăruți.

La sfârșitul lui septembrie 1944, Regimentul 20 Dorobanți Teleorman a plecat cu 1.800 de militari, organizați în două batalioane, pe frontul din Transilvania, iar de aici în Ungaria, unde au participat la luptele de la Seghed, suferind mari pierderi.

În cursul celor două campanii, 1941-1944 și 1944-1945, județul Teleorman a fost prezent și cu patru generali: Ion Stănculescu, din Trivalea Moșteni, fost comandant al Diviziei a 9-a Mărășești, decorat cu Ordinul Mihai Viteazul; Dumitru Popescu, din Turnu Măgurele, comandant al Diviziei Cavalerie; Mihail Capitanovici, din Alexandria, fost șef al Serviciului Sanitar al Armatei, căruia i s-a acordat Steaua României în grad de Cavaler; Vasile Nicolau, din Turnu Măgurele, șef al Secției Operații a Armatei a 4-a, decorat cu Ordinul Steaua României.¹⁵

Schimbările de după 1945 au afectat din plin și Teleormanul. Partidul Comunist Român a trecut, în anii 1948-1949, la epurarea aparatului de stat, înlocuind vechii oameni, cu noi cadre obediente noii linii doctrinare adoptate. Valul de arestări, care a cuprins țara în acei ani, n-a exceptat Teleormanul. Potrivit statisticilor întocmite de către filiala județeană a Asociației Foștilor Deținuți Politici, numărul celor arestați din motive politice este de peste 500 de persoane.

Printre cele 25 de persoane care au murit în închisori se numără: medicul Ion Simionescu, preotul Ion Bâldescu, preot Metodie Popescu, preot Gheorghe Ungurelu, studentul Teodor Poterașu.

Raza de lumină care a luminat în lungul întuneric al „Epocii de Aur”, început în 1945, a fost acel decembrie însângerat al anului 1989. Atunci tineri și bătrâni, copii și maturi, au arătat că jertfa este încă posibilă, că sămânța martiriului nu a fost înăbușită. Pe altarul Revoluției din decembrie 1989, Teleormanul a adus jertfă 21 de eroi martiri, căzuți pe baricade la București și Sibiu, la Brașov și Craiova. Alți 17, au fost răniți tot în luptele din timpul Revoluției, atât la București cât și în alte localități.

15. *Ibidem*, pp. 114-116.

Monumentul eroilor din Primul Război Mondial – Prunaru

RECUONSTINTA ER...

1916-1

PETR. IARBEALAI
 PETR. POJOC
 IAN. BO. MIRELA
 ST. C. HIRSI
 ION. D. S. MESTRE
 PETR. VE. PETELAI
 ION. D. NITAI
 F. BO. V. STOIKA
 MARIN. G. C.
 STAN. A. DANILAI
 PETR. H. P. SIE
 PRAS. P. P. FISHER
 MARIN. T. COMAN
 PRAS. C. H. P. P.
 ION. E. PASIPIA
 ION. D. C. SORAC
 ION. D. DICA
 ANA. P. I. A.
 ION. I. A. HOBI

1941-1

IN PASI

NITU G. MA...

IE. S. ANITAI
 ION. D. B. HIRSI
 ION. D. HIRSI
 ION. D. HIRSI
 ION. D. HIRSI

ILOR DIN ULMEI
1918
N. PEHOA
1850
1890
1900
1910
1920
1930
1940
1950
1960
1970
1980
1990
2000
2010
2020
2030
2040
2050
2060
2070
2080
2090
2100

1918
1919
1920
1921
1922
1923
1924
1925
1926
1927
1928
1929
1930
1931
1932
1933
1934
1935
1936
1937
1938
1939
1940
1941
1942
1943
1944
1945
1946
1947
1948
1949
1950
1951
1952
1953
1954
1955
1956
1957
1958
1959
1960
1961
1962
1963
1964
1965
1966
1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986
1987
1988
1989
1990
1991
1992
1993
1994
1995
1996
1997
1998
1999
2000

Monumentul eroilor din cel de-al Doilea Război Mondial – Alexandria

DUH DIN DUHUL BISERICII ROMÂNEȘTI - ISTORIE BISERICESCĂ TELEORMĂNEANĂ -

În ceea ce privește viața religioasă, până în secolul al XVI-lea, când este atestat documentar primul preot, nu avem mărturii directe ale creștinismului teleormănean. Însă mărturiile indirecte atestă o intensă trăire a învățaturii creștine. Putem afirma că o viață creștină a existat pe aceste meleaguri încă din zorii creștinismului. Acest lucru este documentat, pentru secolele IV-VI, prin descoperiri arheologice (la Zimnicea, Olteni, Dulceanca, Sfințești, Lăceni), care au dat la iveală vase decorate cu cruci sau ateliere de turnare a crucilor și iconițelor.¹⁶

Nicolae Iorga menționează venirea împăratului Justinian la Turris (în zona orașului Turnu Măgurele de astăzi), la 546, după cum aflăm de la Procopius din Cezareea, spre a încredința slavilor sosiți aici apărarea cetății zidite de Constantin cel Mare și întărite de el. Deci, împăratul Justinian, care relua stăpânirea la nord de Dunăre, urmând păstrarea în interiorul Imperiul Roman a vechilor cuceriri ale lui Traian. În aceste condiții, avea să se perpetueze și cultul creștin pe aceste meleaguri.

În 1385, doi călugări germani, Peter Sparnau și Ulrich von Tennstädt, care se întorceau dintr-un pelerinaj la Ierusalim, trec Dunărea pe la Zimnicea și fac un popas la Russenart (identificat cu orașul Rușii de Vede). Din jurnalul lor de călătorie se deduce implicit că, în zona Teleormanului, existau așezări omenești feudale, în care se practica cultul creștin.

Între 1 septembrie 1475 – 31 august 1476, voievodul Laiotă Basarab întărește mănăstirii Cutlumuș de la Muntele Athos satele: Giurgeova (Nicolae Bălcescu), Comanca (Dorobanțu), Prislop (Balta Sărată), Laiovul lui Stroe (Slobozia Mândra) și bălțile de la Svitov (de la Zimnicea, adică balta Suhaia și satul respectiv). Acest hrisov îl repetă și voievodul Vlad Călugărul la 1 septembrie 1488 – 31 august 1489. De fapt, dania fusese făcută dintru început de voievodul Nicolae Alexandru Basarab (1352-1364) și fiul său Vladislav Voievod (1364-1377), care se considerau ctitori ai mănăstirii Cutlumuș.

La 23 iulie 1512 voievodul Neagoe Basarab, în urma plângerii călugărilor mănăstirii Cutlumuș, cum că megieșii ar fi cotropit părți din

16. Ioan Spiru, *op. cit.*, p. 157.

satele Giurgeova, Prislop și Comanca, numește pe „*cinstiții și credincioșii noștri vlastelini*”, jupan Cinciul și jupan Milco, să aleagă câte 12 boieri din fiecare sat și să așeze „*vechile hotare ale satelor mănăstirești*”.¹⁷

Toate aceste fapte se constituie în tot atâtea dovezi că în satele Teleormanului medieval viața creștină cunoaște o prezență vie.

Înainte de secolul al XVI-lea nu există documente care să ateste existența bisericilor și a preoților în județul Teleorman. Majoritatea lăcașurilor de cult din județul Teleorman din secolele XVI-XVIII erau bisericuțe modeste, biserici-bordeie și biserici de lemn, așa cum existau în aproape toată Țara Românească, ctitorite fiind de țărani și de preoții de prin sate. Erau lucrate de meșterii locali, iar multe dintre bisericile de lemn erau aduse din satele de la munte. Dată fiind perisabilitatea materialelor din care erau construite marea majoritate a acestora au dispărut, fără a se mai păstra nici măcar o urmă a existenței lor.

Vitalitatea vieții creștine, mai cu seamă începând cu secolele XV-XVI, în localitățile teleormănene, o dovedește în primul rând evoluția numărului preoților și diaconilor și cea a lăcașurilor de cult. Astfel, primul preot dintr-un sat teleormănean despre care avem știri, ar fi „*popa Radomir din satul logofătului Baldovin*”, adică din satul Baldovinești de astăzi, care este menționat într-un document din 28 martie 1412.¹⁸

Primul preot atestat documentar pentru un sat din județul Teleorman este preotul Manciu, la 23 mai 1515, în dispărutul sat Zărnești, urmat de preotul Manea, atestat la 6 mai 1519, în satul Movilești (dispărut și el); iar prima menționare documentară a unui preot pentru un oraș din județul Teleorman este preotul Radu, atestat la 1632 în Rușii de Vede, martor la două zapise de vânzare, iar în 1677 preotul Stan, din același oraș.¹⁹

Cercetările preotului Ioan Spiru au evidențiat, în județul Teleorman, existența, începând cu 1515 până la 1892, a 1247 de clerici. 153 în secolele XVI-XVII (dintre care: 134 preoți, 14 diaconi și 5 călugări), 95 în secolul al XVIII-lea și 990 în secolul al XIX-lea (adică 392 între anii 1801-185 și

17. Ion N. Mailat, *Răspândirea creștinismului la nord de Istros și continuitatea traco-romană în Câmpia Dunării*, „Glasul Bisericii”, 5-6/1967, pp.552-554, apud Stan V. Cristea, *Viața religioasă în județul Teleorman*, în Stan V. Cristea (coordonator), *Monografia județului Teleorman*, Ed. Teleormanul Liber, Alexandria, 1998, pp. 245-246.

18. *Documenta Romaniae Historica*, B: Țara Românească, vol. I (1247-1500), Ed. Academiei RSR, București, 1966, p.72, apud Stan V. Cristea, *op. cit.*, p. 247

19. Ioan Spiru, *op. cit.*, p.158. Preotul Manciu apare al Stan V. Cristea, *op. cit.*, p. 247, cu numele de Stanciu

598 între anii 1851-1900).²⁰ Potrivit altor cercetări, numărul acestora este mai mare, întrucât numai pentru perioada 1501-1650 s-au identificat 90 de clerici (dintre care: 82 preoți, 3 diaconi și 5 călugări), respectiv 19 clerici semnați între 1501-1600 (dintre care: 15 preoți, 2 diaconi și 2 călugări) și 71 de clerici semnați între anii 1601-1650 (dintre care: 67 preoți, 1 diacon, 3 călugări).²¹

**Preotul Dobre de la Parohia Dracea
(1899)**

**Preot de la Parohia Ștorobăneasa
(1940)**

În secolele XVI-XVII, Teleormanul pare a fi unul dintre județele în care știința de carte cunoștea o înflorire semnificativă. Între anii 1501-1650 pot fi identificați pentru județul Teleorman un număr de 111 dieci, grămătic și logofeți, precum și un număr de 90 preoți: între 1501-1550, 8 dieci, grămătic și logofeți (dintre care 5 scriu ori semnează documente) și 3 preoți. Între 1550-1600, 44 dieci, grămătic și logofeți (dintre care 37 scriu ori semnează documente) și 16 preoți; între 1601-1650, 59 dieci, grămătic și logofeți (dintre care 30 scriu ori semnează documente) și 71 preoți (dintre

20. Ioan Spiru, *op. cit.*, pp.185-218

21. Stan V. Cristea, *op. cit.*, p. 247

care 30 scriu ori semnează documente).²²

În secolul al XVI-lea, la mănăstirea Drăgăneștii de Vede, avea să se continue activitatea unei mai vechi școli de grămăticici. Aici este posibil să fi învățat carte și Radu Grămăticu, din Mănicești, de la care au rămas numeroase manuscrise, dintre care un „*Evangheliar*” din 1574, aflat în prezent la British Museum din Londra. El s-a impus ca o figură aparte a epocii printr-o activitate de caligraf și traducător, rămasă în mare parte necunoscută. El este nu doar primul cărturar teleormănean cunoscut, ci și unul din marii cărturari români care s-au impus în epocă.²³

Veacul al XVII-lea, cunoaște o viață religioasă efervescentă, materializată și prin refacerea sau ridicarea de noi biserici, schituri și mănăstiri, adevărate centre de cultură religioasă.

Pe teritoriul administrativ actual al județului Teleorman primele mănăstiri sunt ridicate târziu, în prima jumătate a secolului al XVII-lea. Printre ctitorii primelor lăcașuri monastice se găseau alături de domn, boierii de toate rangurile și unii slujitori ai bisericii, călugări și preoți, sprijiniți de credincioși. De fapt, singura statistică „oficială”, pentru a doua jumătate a secolului al XVIII-lea este lucrarea lui Dionisie Fotino, *Istoria generală a Daciei sau a Transilvaniei, Țării Munteneste și a Moldovei scrisă la 1818*, apărută la București, în traducerea lui G. Sion, la 1859, care enumeră pentru județul Teleorman două „metoșe”, schiturile Drăgănești și Didești și Plăvicenii.

Mănăstirea Drăgănești (de la Vede), singura ctitorie domnească din județul Teleorman, este ridicată de Matei Basarab și rudele sale dinspre mamă, Diicu Buicescu mare spătar și Drăgușin Deleanu mare paharnic. Din pisană de piatră reiese că biserica purtând hramul „Sfântul Dumitru” a fost construită între 30 iunie și 1 august 1647, deci în doar 26 de zile lucrătoare. Judecând după afirmația din inscripție, că se ridică noua mănăstire „*din temei, știind că, ctitoria noastră despre mumă-mea și văzând-o veche și stricată*”, dar și după hrisovul din 27 noiembrie 1640 prin care Matei Basarab revocă actul închinării unor mănăstiri la Sfântul Munte în care figurează și Drăgăneștii de la Vede, se deduce că pe acest loc s-ar fi aflat o mai veche așezare monahală, a cărei existență nu a putut fi pusă în evidență pe cale arheologică și cu atât mai mult documentară. De altfel nici un alt element

22. *Ibidem*, p. 248

23. Stan V. Cristea, *Județul Teleorman – Dicționar biobibliografic. Cultură, artă, știință*, pp. 587-589

din construcțiile ce puteau constitui complexul monahal, chiar din epoca lui Matei Basarab, nu a fost identificat. Lipsește de asemenea materialul arheologic care să ateste o viață monahală intensă și de lungă durată în acest așezământ pe care nici ctitorii se pare că nu l-au dotat cum se cuvine. La scurt timp după înființarea mănăstirii Văcărești, schitul de la Drăgănești devine metoh al lăcașului bucureștean, faptul neîmpiedicând procesul de sărăcire și ruinare a micului așezământ de la Vede. Cezar Bolliac, în vizita pe care a întreprins-o în anul 1864, găsisese locul părăginit și dărăpănat, iar biserica părăsită.

Biserica a fost reparată în anul 1708 de Constantin Brâncoveanu, în 1841 pentru înlăturarea distrugerilor provocate de cutremurele din 1802 și 1838, de asemenea între 1935-1941, sub patronajul Comisiei Monumentelor Istorice și în prezent, când se află în proces de restaurare, fresca nefiind încă refăcută.

Mai mică decât biserica mănăstirii Clocociov, lăcașul de la Drăgănești reproduce aproape fidel atât planul cât și structura generală a modelului de la Slatina, ceea ce face plauzibilă ipoteza folosirii de către domn, ca ispravnic la Drăgănești, a ctitorului de la Clocociov, Diicu Buicesu.

Mănăstirea Flocoșani (aparținând pe atunci de județul Olt), prima ctitorie boierească cunoscută, cu hramul „Sf. Ioan Înaintemergătorul”, metoh al mănăstirii cu același hram de la Zaina (neidentificată), din Grecia, este atestată pentru prima dată în hrisovul din 12 mai 1629 dat de Alexandru Iliăș, domnul Țării Românești, act prin care întărește acestei mănăstiri moșiile Ostra și Flocoșani, dăruite de Iane vistier, prezumtivul ctitor al așezământului. Acesta ocupase în anul 1621 dregătoria de al doilea vistier și împreună cu fratele său Ghionea, postelnic, și fiii lor dețineau și satul Scurta, zis și Pleașov și, cu mult înainte, fusese miluit de Mihai Viteazul cu moșie la Cârligați, pentru dreaptă și credincioasă slujbă. Despre perioada de timp cât a activat și modul de funcționare al mănăstirii Flocoșani informațiile sunt puține și neconcludente, singurul egumen cunoscut fiind „popa Iane”. Ultimul document care atestă existența ei este hrisovul domnitorului Matei Basarab din 2 noiembrie 1643 prin care întărește mănăstirii alte posesiuni, în principal vii, situate între apa Sâiului și Drumul Oii (azi pe teritoriul satului Brâncoveanca, com. Plopii Slăvitești, jud. Teleorman), pe care le stăpânea și care proveneau din alte dani.

Mănăstirea Aluniș-Plăviceni, com. Plopii Slăvitești (fostă în județul Olt).

Potrivit pisaniei din 4 mai 1648, mănăstirea Plăviceni a fost construită de Dragomir mare vornic și jupânița sa Elina. Nepot al lui Dobromir mare ban, acesta a devenit prin căsătoria cu Elina, fiica lui Radu Clucer din Prooroci și Brâncoveni, rudă cu Matei Basarab, pe care l-a slujit cu credință, domnul răsplătindu-l cu aproape toate marile dregătorii, cu numeroase danii și privilegii. Data din pisanie este devansată de un document din 16 octombrie 1637, când domnitorul Matei Basarab împuternicește mănăstirea să înființeze pe pământurile sale o slobozie cu sârbi.

Mănăstirea Sfântul Arhanghel Mihail – Plăviceni

Actul ctitoricesc al celor doi soți, rămași fără copii, a fost însoțit de o bogată înzestrare către mănăstire, care la scurt timp după moartea întemeietorilor săi, în anul 1667, este luată sub îngrijirea sa de marele logofăt Radu Crețulescu, așezământul trecând astfel sub epitropia Eforiei Crețulescu (în intervalul dintre 1652 și acest an ea rămânând, la dorința ctitorului, sub oblăduirea episcopului de Râmnic). Ca urmare a actului de închinare și pierdere a autonomiei, mănăstirea Plăviceni intră pe un făgaș de decădere, accentuat în a doua jumătate a secolului, când domniile Țării

Românești încep să emită hrisoave de scutire a mănăstirii de „dări și alte orânduielei” din cauza sărăcirii lăcașului, Datorită scurgerii timpului, a distrugerilor provocate de cutremurul din 1802, dar și a proastei administrări a călugărilor greci, complexul mănăstiresc de la Plăviceni s-a degradat și a decăzut atât de mult, încât în anul 1815 era deja biserică de mir.

Dintre egumenii care s-au îngrijit de viața monahală din mănăstirea Plăviceni, sunt cunoscuți câțiva care s-au preocupat, cel puțin la început, de sporirea averii mănăstirești, iar în etapele târzii de apărarea, prin jalbe și judecăți, pentru încălcarea moșiilor de către megieși. În secolul al XVII-lea îl găsim aici pe Ieremia Cacavela, călugăr grec erudit, adus în Țările Române de Șerban Cantacuzino, apoi angajat ca profesor al lui Dimitrie Cantemir și ajuns egumen la Plăviceni, probabil în 1667-1668.

Ansamblul monahal de la Plăviceni, constituit inițial dintr-un turn clopotniță, ziduri de incintă masive, biserică în plan treflat, chilii și casă egumenească, rămăsese o ruină abandonată, revitalizată în ultimii ani de Episcopia Alexandriei și Teleormanului ca așezământ monahal, după ce Ministerul Culturii și Cultelor a început restaurarea ei.

Schitul Didești este ctitoria lui Șerban Știrbei și a jupânesei sale Stanca, fiica lui Ivașcu clucer Băleanu. Cei doi soți au intrat în posesia satului Didești printr-un schimb cu satul Oltenița, făcut între Marica clucereasa și ginerele său Șerban slugerul în anul 1679. Așezământul trebuie să fi fost gata de un oarecare timp, deoarece la 1 martie 1705 ctitorii își întocmesc testamentul și lasă mănăstirii Didești toate moșiile ce o înconjoară, cu vaduri de moară, vii etc. În anul următor, la 2 februarie 1706 aceștia dau zapis de închinare a „mănăstioarei” lor Mitropoliei din București, pe care Șerban îl întărește cu o scrisoare către Mitropolitul Antim în anul 1708.

Din mănăstirea ridicată probabil în jurul anului 1700 s-au mai păstrat biserica modestă, inițial paraclis de curte, ruinele pivniței boltite, ce a aparținut cel mai probabil casei boierești, devenite egumenești și părți din zidul de sud și cel de est al incintei, acesta din urmă, construit după anul 1708, conform dispoziției ctitorului.

Viețuirea în acest lăcaș monahal a fost probabil mai intensă în prima perioadă de după ridicare, cel puțin cât au trăit membri ai familiei ctitorilor, dar procesul de decădere se datorează și închinării ei Mitropoliei, mai puțin preocupată de metohurile mărunte. În 1718 Ghenadie, egumenul de la Argeș, închină Mitropoliei părțile sale de vie și moșii în Golești și Sălătruc și cere să fie numit îngrijitorul schitului Didești, dar nu se cunoaște și urmarea

cererii. În anul 1744 Serafim a fost numit de Mitropolie egumen la Didești și Gâlmee (Olt) și îl găsim tot egumen în anul 1760.

În anul 1861 biserica schitului ținea loc de biserică de mir, iar viața monahală nu mai funcționa, fapt ce va duce la desființarea așezământului o dată cu intrarea în vigoare a legiurii lui Cuza.

Astăzi biserica și-a recâștigat în parte frumusețea inițială prin amplele lucrări de restaurare la care a fost supusă, ea fiind biserica parohială a credincioșilor din Didești.

Biserica „Adormirea Maicii Domnului” – Didești

Schitul Gălăteni (fost jud. Vlașca) este o altă mică ctitorie boierească, ridicată de Avram împreună cu soția sa Stamata pe moșia lor Văleni (Gălăteni), pe care o închină, la 15 februarie 1721, Mănăstirii Glavacioc, împreună cu bunurile și moșia. Până în anul 1792, când la 7 februarie egumenul mănăstirii Glavacioc, Eremia, face jalbă domnitorului că moșia schitului Gălăteni este împresurată de locuitorii satului – și cere repunerea în drepturi – nu mai există altă informație documentară și nici după această dată. Este așadar o demonstrație a existenței mai puțin de un secol a acestui mic locaș monahal.

Schitul Caravaneți (fost jud. Olt) este unicul exemplu de ctitorie a unui slujitor al bisericii, Atanasie monahul, fiul lui Badea fost mare postelnic din Vlădești. Acesta, printr-o scrisoare datată 18 aprilie 1684 și adresată mănăstirii Aninoasa, zidită de vărul său, părintele Teodosie (în

mirenii Tudoran din Aninoasa), arată că s-a călugărit și a făcut și el un metoh la Caravaneți, pe care îl închină mănăstirii Aninoasa pentru a-i fi pomană lui și familiei sale. Pune totuși condiția ca mănăstirea să nu ia din veniturile schitului, iar acesta să se hrănească cu ce i-a dat el prin dani. De asemenea cere ca nimeni din familia sa să nu poată schimba egumenii, aleși de soborul de la Aninoasa cu știrea și voia egumenului de la Câmpulung.

Un singur document, din 14 ianuarie 1780, confirmă continuarea vieții monahale la Caravaneți, probabil destul de precare, căci actul este o volnicie dată de ispravnicul jud. Olt pentru cercetarea celor ce stăpânesc moșia schitului de acolo și cu ce drept. Este de altfel și ultima informație documentară despre schit.

Așa cum se poate observa, până la jumătatea secolului al XIX-lea și până ce Legea de secularizare a averilor mănăstirești să fi fost aplicată, toate așezămintele monahale din județul Teleorman își încetaseră existența, ca urmare a sărăcirii, degradării și decăderii în scurtul timp de folosință. Această situație se va perpetua timp de aproape 150 de ani, până după anul 1996, când se va relua viața monahală, mai mult în ctitorii noi decât în cele părăsire, printr-un mare efort de a se răspunde acestei nevoi spirituale și în zilele noastre.²⁴

Evoluția numărului bisericilor și, implicit, al preoților, ca și al credincioșilor din județul Teleorman, poate fi bine surprinsă de-a lungul secolelor al XVIII-lea și al XIX-lea.

După Catagrafia administrativă a Țării Românești, realizată de generalul Theodor Wilhelm Bauer, în 1772, județul Teleorman avea 42 biserici, în timp ce după catagrafia lui Dionisie Fotino, din 1815, în județ

24. Datele cu privire la istoria monahismului în județul Teleorman aparțin articolului *Note asupra istoriei monahismului în județul Teleorman*, al doamnei Ecaterina Țânțăreanu, directorul Muzeului Județean Teleorman, publicat în revista „Biserica Ortodoxă”, nr. 1/2010, pp. 305-312. Alături de aceste vechi vetre ale monahismului teleormănean mai sunt amintite și mănăstirea de la Baldovinești (secolul al XIV-lea), schitul metoh de la Palanga (secolul al XIV-lea), mănăstirea de la Rușii de Vede (secolul XIV), schitul metoh de la Tătăraștii de Sus (secolul XIV), schitul metoh de la Mănicești (secolele al XV-XVI), mănăstirea de la Gresia (secolele XVI-XVII), schitul metoh de la Rânca (înainte de 1683), schitul metoh de la Siliștea (ctitorit după 1691), schitul metoh de la Merișani (secolul al XVIII-lea), schitul metoh de la Schitu-Poienari (înainte de 1790) a căror existență nu poate fi riguros documentată în arhivă și cu atât mai puțin arheologic. Ion N. Mailat, *Mănăstiri și schituri din județul Teleorman*, în „Glasul Bisericii”, an XXXIII, nr. 3-4, 1974; Stan V. Cristea, *Viața religioasă în județul Teleorman*, în Stan V. Cristea (coordonator), *Monografia județului Teleorman*, Ed. Teleormanul Liber, Alexandria, 1998, pp. 256-264

erau 192 biserici și 7 metohuri.

Cel mai vechi oraș din județul Teleorman, Rușii de Vede, atestat documentar încă din 1385, avea la 1641, când este vizitat de Evliya Çelebi, 7 biserici și mănăstiri, iar 1772, când este vizitat de generalul Theodor Wilhelm Bauer, avea 4 biserici și o cetate.²⁵

Potrivit Catagrafiei Eparhiei Ungro-Vlahiei, eparhie în care era cuprins și județul Teleorman, în anul 1810, în localitățile acestuia existau 171 biserici, dintre care 6 se aflau în orașul Rușii de Vede, iar 165 în cele 164 de sate. De asemenea, 129 biserici erau de lemn, iar 32 biserici erau din zid. La aceste biserici slujeau 682 clerici, dintre care 372 erau preoți, iar 310 erau diaconi. În orașul Rușii de Vede erau 27 preoți, 12 diaconi și 2 cântăreți.²⁶

În anul 1904, în județul Teleorman existau 191 biserici, din care 173 în mediul rural și 18 în mediul urban, în care slujeau 187 de preoți, dintre care 14 erau licențiați în teologie, 166 erau absolvenți de seminar inferior și 17 erau absolvenți de seminar superior.²⁷

În anul 1938, potrivit „Enciclopediei României”, în județul Teleorman erau: 199 biserici ortodoxe, 1 biserică romano-catolică, 22 case de rugăciune adventiste, o casă de rugăciune baptistă și 1 sinagogă. În același an, la Turnu Măgurele existau 2 biserici ortodoxe („Sf. Haralambie” și „Sf. Vineri”), o biserică romano-catolică și o sinagogă, la Roșiorii de Vede erau 8 biserici ortodoxe („Adormirea Maicii Domnului”, „Sf. Apostoli Petru și Pavel”, „Sf. Ilie”, „Sf. Cruce”, „Sf. Ioan Botezătorul”, „Sf. Împărați Constantin și Elena”, „Sf. Teodor Tiron” și „Sf. Vineri”) și o casă de rugăciune adventistă, la Alexandria existau 6 biserici ortodoxe („Sf. Alexandru”, „Sf. Apostoli Petru și Pavel”, „Sf. Nicolae”, „Sf. Împărați Constantin și Elena”, „Sf. Adormire” și „Sf. Paraschiva”), iar la Zimnicea erau 2 biserici ortodoxe („Sf. Apostoli Petru și Pavel” și „Sf. Împărați Constantin și Elena”).

În județul Teleorman, în anul 1938, funcționau 3 protopopiate ortodoxe, care țineau de eparhia ortodoxă a Arhiepiscopiei Bucureștilor (Mitropolia Ungro-Vlahiei), respectiv la Turnu Măgurele, Alexandria și Roșiorii de Vede.²⁸

25. Stan V. Cristea, *Viața religioasă în județul Teleorman*, în Stan V. Cristea (coordonator), *Monografia județului Teleorman*, p. 249

26. Ioan Spiru, *op. cit.*, p. 87

27. Petre Gârboviceanu, *Biserica Ortodoxă și cultele străine din Regatul Român*, Institutul de Arte Grafice „Carol Göbl”, București, 1904, pp. XCVIII-XCIX, XL-XLI, apud Stan V. Cristea, *op. cit.*, pp. 250-251

28. *Enciclopedia României*, vol. II, Imprimeria Națională, București, 1938, p.461, 693, apud

La recensământul din 7 ianuarie 1992, totalul populației județului Teleorman era de 483.840 locuitori, dintre care: 472.997 erau ortodocși, 7.670 adventiști, 1.102 creștini după evanghelie, 784 bapțiști, 131 romano-catolici, 76 reformați, 72 pentecostali, 59 greco-catolici, 20 ortodocși de stil vechi, 16 musulmani, 5 mozaici, 428 alte religii, 414 atei, 27 de religie nedeclarată.²⁹

Traduse în procente, aceste cifre arată că 97,8% din totalul populației era creștin ortodoxă.

La recensământul din 2002, din totalul unei populații de 436.025, 424.233 s-au declarat ortodocși, 7862 adventiști de ziua a șaptea, 1180 bapțiști, 998 creștini după evanghelie, 245 aparținând bisericii evanghelice, 227 pentecostali, 181 romano-catolici, 145 reformați, 55 greco-catolici, 37 musulmani, 9 armeni, 7 aparținând bisericii evanghelice lutherane sinodopresbiteriane, 4 unitarieni, 4 creștini de rit vechi, 3 mozaici, 1 aparținând bisericii evanghelice de confesiune augustană, altor religii 578, 129 fără religie, atei 61, 66 nedeclarată. În procente, populația creștin ortodoxă era de 97,29 %.

Intensitatea vieții creștine în județul Teleorman este dovedită și de circulația cărților de cult în localitățile sale de-a lungul timpului. La schiturile și mănăstirile din județ, dar și la bisericile din sate și orașe vor fi fost multe și valoroase cărți. Dacă astăzi sunt cunoscute doar puține asemenea cărți, acest lucru se datorează în primul rând faptului că ele au dispărut de-a lungul veacurilor pe diferite căi. Dacă până în anul 1983 în județul Teleorman fuseseră depistate doar 1.000 cărți vechi și rare, tipărite până la 1850, dintre care: patru erau din secolul al XVII-lea, peste o sută din secolul al XVIII-lea, iar restul din secolul al XIX-lea, în prezent numărul cărților vechi și rare identificate în județ de Oficiul Județean pentru Patrimoniul Cultural, în urma investigațiilor din anii 1981-1985, este ceva mai mare. Astfel, la Depozitul de carte veche de pe lângă Episcopia Alexandriei și Teleormanului, din Alexandria, se află 1.227 cărți vechi și rare, dintre care: 4 sunt din secolul al XVII-lea, 179 sunt din secolul al XVIII-lea, 897 sunt din secolul al XIX-lea, iar 65 sunt nedatate (fiind într-un stadiu avansat de

Stan V. Cristea, *op. cit.*, p.253

29. *Recensământul populației și locuințelor din 7 ianuarie 1992 în județul Teleorman*, Direcția Județeană de Statistică Teleorman, Alexandria, 1994, p.10 apud Stan V. Cristea, *op. cit.*, p.253

degradare).³⁰

Administrația ecleziastică pe meleagurile Teleormanului a fost asigurată de Protoieria județului Teleorman, care a funcționat la Rușii de Vede, până în anul 1838, când, odată cu reședința județului, este și ea mutată la Turnu Măgurele. Cel mai vechi protopop al județului Teleorman despre care avem știre pare a fi protopopul Mircea, la 1768, urmat de protopopul Iordache, înlocuit la 30 aprilie 1795 deoarece „*nu se purta cu orânduială*”³¹

Dintre protopopii județului Teleorman care au activat până în anul 1838, amintim pe: Stancu Duhovnicul, Mihai Depărățeanu, Marin Duhovnicul, Badea Duhovnicul, Neacșu Duhovnicul, Dobre Protopopul, Constantin Duhovnicul, Constantin Ostreanu și Anghel Protopopul.

Între anii 1838-1918, au fost protopopi în județul Teleorman, între alții: Hristea Mihăescu, Constantin Ostreanu, Anastase D. Savu, Teodor Perețeanu, Atanasie Daia, Ilie Alexandrescu (Roșiorii de Vede), Petre Rizea, Teodor Teodorescu, Ioan Văleanu, Ilie Bădulescu (Alexandria), Anghel Sachelarie, Ion Referendaru, Haralambie Constantinescu (Turnu Măgurele).

Dintre protoierii care au activat în județul Teleorman în perioada interbelică și care s-au remarcat printr-o activitate deosebită, amintim pe: Ioan Eftimiu, Marin Dragnea, Metodie Popescu, Ioan Bâldescu (Turnu Măgurele), Ștefan D. Popescu, Gheorghe Stăiculescu (Alexandria), Floru Ionescu, Mihail Nicolae Marinescu, Daniel Iliescu (Roșiorii de Vede).

În anul 1934, administrația bisericească a județului Teleorman se făcea prin 3 protopopiate: protopopiatul I Turnu Măgurele, care cuprindea 56 biserici (53 parohiale și 3 filiale) și unde slujeau 53 preoți și 104 cântăreți; protopopiatul II Roșiorii de Vede, alcătuit din 68 biserici (61 parohiale și 7 filiale), în care slujeau 61 preoți și 120 cântăreți și protopopiatul III Alexandria, care cuprindea 59 biserici (54 parohiale și 5 filiale), în care slujeau 57 preoți și 105 cântăreți.³²

După anul 1948, din punctul de vedere al administrației bisericești, județul Teleorman a aparținut în continuare de Arhiepiscopia Bucureștilor (Mitropolia Ungro-Vlahiei), ca și în perioada interbelică, până în anul 1988, iar în perioada 1988-1996 de Episcopia Argeșului și Teleormanului.

30. Elena Tronaru, *Însemnări despre cartea veche din județul Teleorman*, documentar în manuscris apud Stan V. Cristea, *op. cit.*, pp. 289-290

31. Ioan Spiru, *op.cit.*, p.176, 196

32. Christache Ch. Milan, *Teleormanul economic (monografie social-economică)*, Tipografia Camerei de Comerț și de Industrie, Turnu Măgurele, 1936, pp.52-53, apud Stan V. Cristea, *op. cit.*, p.255

La 1 septembrie 1996 a fost înființată Episcopia Alexandriei și Teleormanului și a fost întronizat Preasfințitul Părinte Episcop Galaction Stângă, drept întâiul episcop al acestui ținut, ales pentru această demnitate la 4 iulie 199

ÎNFIINȚAREA EPISCOPIEI ALEXANDRIEI ȘI TELEORMANULUI

Încă din anul 1993, clerul și credincioșii din protoierile Alexandria, Turnu Măgurele și Roșiorii de Vede, toate în județul Teleorman, sub jurisdicția canonică a Episcopiei Argeșului, au înaintat Preasfințitului Părinte Episcop Calinic al Argeșului memorii pentru înființarea unui centru eparhial în acest județ.

Necesitatea înființării unei episcopii în județul Teleorman a fost motivată canonic și administrativ-bisericesc prin întinderea teritorială mare a Episcopiei Argeșului, cuprinzând județele Argeș și Teleorman și dificultatea desfășurării unei lucrări pastoral-misionare eficiente într-un spațiu geografic cuprins între munte și Dunăre; greutatea asigurării unei administrații și conduceri eficiente de la reședința eparhială din Curtea de Argeș pentru județul Teleorman; specificul bisericesc al acestui județ situat într-o zonă de câmpie, cu cerințe specifice de ordin misionar-pastoral, în care diferite grupări și curente religioase desfășoară un intens prozelitism sectar; intensificarea lucrării social-caritative, de educație religioasă și de promovare a monahismului în această regiune, caracterizată prin asperitățile vieții agricole.

Pe temeiul celor de mai sus, s-a considerat că prezența permanentă a unui ierarh ortodox și a unui centru eparhial în județul Teleorman ar spori

Stema Episcopiei Alexandriei și
Teleormanului

râvna clerului și credincioșilor în apărarea și păstrarea credinței ortodoxe și a tradițiilor românești, constituind, totodată, și un factor de unitate spirituală și națională pe aceste meleaguri străvechi.

Venind în întâmpinarea dorinței clerului și credincioșilor din județul Teleorman, Preasfințitul Părinte Episcop Calinic a înscris cererea lor pe ordinea de zi a ședințelor Adunării Eparhiale a Episcopiei Argeșului din 30 martie 1993, 31 mai 1994 și 30 martie 1995, care a hotărât, în unanimitate, înființarea Episcopiei Alexandriei și Teleormanului, cu reședința în municipiul Alexandria, prin desprindere din jurisdicția canonică a Episcopiei Argeșului, având personalitate juridică și autonomie administrativă în cadrul Mitropoliei Munteniei și Dobrogei, asemenea celorlalte eparhii sufragane acesteia.

Totodată, Preasfințitul Părinte Episcop Calinic a contactat autoritățile administrative ale județului Teleorman în vederea asigurării spațiului necesar funcționării noii episcopii, atât pentru reședința episcopului, cât și pentru administrația eparhială. Răspunzând pozitiv acestei solicitări, Prefectura județului Teleorman, în înțelegere cu celelalte organe locale, a oferit imobilul situat în municipiul Alexandria, str. Carpați, nr. 15, cu terenul și inventarul aferent, iar Guvernul României, prin Hotărârea nr. 566 din 28 iulie 1995, publicată în „Monitorul Oficial” nr. 184 din 15 august 1995, a aprobat transmiterea acestui imobil, proprietate publică a statului, în administrarea și folosința gratuită a Patriarhiei Române, pentru Episcopia Teleormanului.

Hotărârea Adunării Eparhiale a Episcopiei Argeșului de înființare a Episcopiei Teleormanului, cu reședința în municipiul Alexandria, a fost înaintată Sfântului Sinod, cu adresa nr. 2 390 din 19 octombrie 1995, semnată de Preasfințitul Episcop Calinic. Totodată, Sfântul Sinod a fost rugat să chibzuiască asupra posibilității ca viitoarea episcopie să fie reîntregită cu parohiile din Protoieria Videle, de sub jurisdicția Arhiepiscopiei Bucureștilor, astfel încât jurisdicția administrativă a viitoarei eparhii să se exercite asupra întregului județ Teleorman.

Luând în examinare hotărârea Adunării Eparhiale a Episcopiei Argeșului, cu documentația prezentată, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, în ședința sa de lucru din 24-25 octombrie 1995, a găsit îndreptățite motivele de ordin canonic, administrativ-bisericesc, misionar-pastoral, organizatoric și geografic invocate pentru înființarea noii episcopii și în urma votului exprimat, prin hotărârea nr. 7453/1995, a aprobat

înființarea Episcopiei Teleormanului, cu denumirea Episcopia Alexandriei și Teleormanului, având reședința în municipiul Alexandria, ca sufragană a Mitropoliei Munteniei și Dobrogei. De asemenea, Sfântul Sinod a aprobat ca Protopopiatul Videle, de la Arhiepiscopia Bucureștilor, să fie arondat la Episcopia Alexandriei și Teleormanului, astfel încât noua episcopie să aibă jurisdicție canonică asupra tuturor parohiilor și așezămintele monahale din întregul județ Teleorman.

Pe temeiul prevederilor statutare și regulamentare, potrivit cărora schimbarea titulaturii eparhiilor și înființarea de noi eparhii se aprobă de Adunarea Națională Bisericească, hotărârea Sfântului Sinod nr. 7453 din 24-25 octombrie 1995, privind înființarea Episcopiei Alexandriei și Teleormanului, a fost înscrisă pe ordinea de zi a ședinței Adunării Naționale Bisericești din 15 februarie 1996.

Analizând documentația prezentată și în urma discuțiilor în plen, Adunarea Națională Bisericească, în unanimitate, a luat act cu aprobare de hotărârea Sfântului Sinod de înființare a Episcopiei Alexandriei și Teleormanului, cu reședința în municipiul Alexandria, ca sufragană a Mitropoliei Munteniei și Dobrogei, având jurisdicție asupra întregului județ Teleorman, inclusiv asupra Protopopiatului Videle din acest județ care trece de la Arhiepiscopia Bucureștilor la Episcopia Alexandriei și Teleormanului. Totodată, Adunarea Națională Bisericească a aprobat modificarea art. 5, par. I din *Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române*, prin introducerea punctului 8, cu următoarea formulare: „Episcopia Alexandriei și Teleormanului, cu reședința în municipiul Alexandria”. Întemeiat pe art. 133, alin. 1 din *Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române*, care prevede numirea de locuitori la eparhiile vacante, până la alegerea și instalarea de noi titulari, Preafericitul Părinte Patriarh Teoctist, în calitate de Mitropolit al Munteniei și Dobrogei, prin Decizia nr. 1 din 28 februarie 1996, a încredințat Preasfințitului Episcop Calinic al Argeșului, cu data de 1 martie 1996, Locotenența de episcop al Alexandriei și Teleormanului, cu îndatorirea de a proceda la desemnarea și constituirea organelor eparhiale ale noii episcopii. Preasfințitul Părinte Episcop Calinic al Argeșului, locotenent de episcop al Alexandriei și Teleormanului, cu adresa nr. 593 din 12 mai 1996, a făcut cunoscut Cancelariei Sfântului Sinod că, în urma alegerilor preoțești și mirenești, în ziua de 9 mai 1996 s-a constituit Adunarea Eparhială a Episcopiei Alexandriei și Teleormanului.

Ca urmare, Preafericitul Părinte Patriarh Teoctist, pe temeiul prevederilor statutare și regulamentare, prin Decizia Patriarhală nr. 2 din 1996, a confirmat alegerea membrilor clerici și mireni în Adunarea eparhială a Episcopiei Alexandriei și Teleormanului, precum și a membrilor delegați ai acestei eparhii în Adunarea Națională Bisericească.

Spre a nu lăsa mult timp Episcopia Alexandriei și Teleormanului fără ierarhul ei canonic, Preafericitul Părinte Patriarh Teoctist, pe temeiul prevederilor art. 30, lit. „g” și art. 130 din *Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române*, a convocat Colegiul Electoral Bisericesc pentru ziua de 4 iulie 1996 în vederea alegerii titularului în scaunul vacant de episcop al nou-înființatei episcopii.

Lucrările Colegiului Electoral Bisericesc s-au desfășurat în Catedrala Patriarhală din București, după slujba *Te-Deum-ului*, sub președinția Preafericitului Părinte Patriarh Teoctist.

Deschizând lucrările Colegiului Electoral Bisericesc – alcătuit din ierarhii Sfântului Sinod, membrii clerici și mireni ai Adunării Naționale Bisericești, membrii clerici și mireni ai Adunării Eparhiale a Episcopiei Alexandriei și Teleormanului, precum și decanii facultăților de teologie și directorii seminariilor teologice din Patriarhia Română, ca membri de drept – Preafericitul Părinte Patriarh a prezentat pe scurt temeiurile care au determinat înființarea unei episcopii la Alexandria și a subliniat stăruința clerului și credincioșilor din județul Teleorman pentru această episcopie, precum și sprijinul autorităților locale, care au asigurat reședință pentru episcop și spațiu corespunzător pentru cancelaria eparhială.

În continuare, Preafericitul Părinte Patriarh, președintele Colegiului Electoral, a dat scurte lămuriri în legătură cu alegerea și a precizat că, potrivit prevederilor statutare, pentru a fi ales, candidatul trebuie să întrunească majoritatea absolută a voturilor exprimate.

După o scurtă pauză, necesară pentru consultări, s-au distribuit buletinele de vot și alegătorii au fost chemați să le completeze și să le depună în urne, în ordinea apelului nominal. La încheierea votării, s-a procedat la deschiderea urnelor și numărarea buletinelor și s-a constatat că au votat toți membrii prezenți ai Colegiului Electoral.

Preafericirea Sa a citit apoi, cu voce tare, numele candidatului înscris pe fiecare buletin în parte, rezultând în final că majoritatea absolută a voturilor exprimate le-a întrunit Preacuviosul Arhimandrit Galaction Stângă, exarhul mănăstirilor din Arhiepiscopia Bucureștilor și stareț al

Schitului Crasna, din județul Prahova.

Potrivit acestui rezultat, Prea Fericitul Părinte Patriarh Teoctist l-a declarat ales de către Colegiul Electoral în scaunul de episcop al nou-înființatei Episcopii a Alexandriei și Teleormanului pe **Preacuviosul Arhimandrit Galaction Stângă**, cu precizarea că alegerea va fi supusă examinării și cercetării canonice a Sfântului Sinod.

Felicitându-l pe noul ales, Preafericitul Părinte Patriarh a spus: „*Preacuvioase Părinte Galaction, ați fost chemat la această nouă ascultare, prin votul Colegiului Electoral Bisericesc, ca primul episcop al nou înființatei Episcopii a Alexandriei și Teleormanului și rog pe Bunul Dumnezeu să vă binecuvânteze viața și lucrarea, ca să împliniți încrederea celor care v-au ales să le fiți păstor duhovnicesc și să-i conduceți pe drumul cel mântuitor.*”

A răspuns Preacuviosul Arhimandrit Galaction, mărturisind:

„*Sunt cuprins de o emoție adâncă, fiind chemat la această nouă lucrare, grea și importantă, care nu va fi deloc ușor de împlinit, dar îmi pun nădejdea nestrămutată în ajutorul Preamilostivului Dumnezeu, în purtarea de grijă a Preafericitului Părinte Patriarh, al cărui fiu duhovnicesc sunt, în sfatul vrednicilor ierarhi ai Sfântului Sinod și în rugăciunile clerului și credincioșilor Eparhiei Alexandriei și Teleormanului.*”

În încheiere, Preafericitul Părinte Patriarh a mulțumit membrilor Colegiului Electoral „*pentru prezență și pentru lucrarea foarte importantă săvârșită astăzi, care este o împlinire a noastră, a tuturor, pentru care se cuvine să mulțumim Bunului Dumnezeu*”.

Cu aceasta, Preafericirea Sa a declarat închise lucrările Colegiului Electoral Bisericesc.

Intrunindu-se în ședință de lucru, în ziua de 4 iulie 1996, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, pe temeiul dispozițiilor art. 10, lit. „e” și art. 130-131 din Statut, a procedat la examinarea și cercetarea canonică a alegerii, de față fiind și nou-alesul episcop al Alexandriei și Teleormanului. Constatând că s-au respectat toate rânduielele canonice și statutare bisericești, Sfântul Sinod a validat alegerea de către Colegiul Electoral Bisericesc a Preacuviosului Arhimandrit Galaction Stângă în scaunul de episcop al Alexandriei și Teleormanului și a aprobat să fie ridicat la treapta arhieriei.

Totodată, Sfântul Sinod a adresat Preafericitului Părinte Patriarh Teoctist rugămintea de a face cuvenitele demersuri către autoritățile statului

pentru emiterea Decretului prezidențial de recunoaștere a Preacuviosului Arhimandrit Galaction Stângă în funcția de episcop al Episcopiei Alexandriei și Teleormanului. De asemenea, Preafericirea Sa a fost rugat să ia măsurile canonice și statutare convenite pentru întocmirea Gramatei mitropolitane în vederea instalării Preacuviosului Arhimandrit Galaction în scaunul episcopal, potrivit datinilor noastre bisericești.

Preafericitul Părinte Patriarh Teoctist, în calitate de Mitropolit al Munteniei și Dobrogei, a stabilit în consultare cu reprezentanții autorităților locale ca hirotonia și instalarea Preacuviosului Arhimandrit Galaction în scaunul episcopal să aibă loc, potrivit rânduielii tradiționale bisericești, în ziua de duminică, 1 septembrie 1996, în Catedrala episcopală din Alexandria, cu hramul Sfântul Alexandru, în cadrul slujbei Sfintei Liturghii.

În acest scop, Preafericitul Părinte Patriarh, însoțit de Preacuviosul Arhimandrit Galaction, a sosit la Alexandria în ziua de sâmbătă, 31 august, la amiază, și au făcut un scurt popas la catedrala orașului, unde au fost întâmpinați, în sunetul clopotelor, cu Sfânta Evanghelie și Sfânta Cruce, de soborul slujitorilor și au asistat la slujba *Te-Deum-ului*, oficiată în prezența unor ierarhi ai Sfântului Sinod și a numeroși preoți și credincioși. Au fost de față și reprezentanți ai autorităților locale.

Seara, la ora 18,00, în catedrala orașului, s-a săvârșit slujba Vecerniei, de către Preasfințiții Episcopi Calinic al Argeșului, Casian al Dunării de Jos, Nifon al Sloboziei și Călărașilor, Teofan Sinaitul, Vicar Patriarhal, și Teodosie Snagoveanul, Vicar al Arhiepiscopiei Bucureștilor, înconjurați de un sobor de preoți slujitori, de față fiind Preacuviosul Arhimandrit Galaction, noul ales episcop al Alexandriei și Teleormanului.

După otpustul Vecerniei, Preasfințiții Episcopi slujitori au săvârșit chemarea ipopsifiului Galaction la treapta arhieriei. Mai întâi i s-a făcut vestirea: „În ziua de 4 iulie 1996, Colegiul Electoral Bisericesc, întrunit în Catedrala Patriarhală din București, v-a ales episcop al Alexandriei și Teleormanului, iar Sfântul Sinod v-a acordat rangul de arhieriu.” Făcându-i-se, apoi, chemarea pentru rangul de arhieriu și întrebat dacă primește, Preacuviosul Arhimandrit Galaction a răspuns: „Eu, smeritul între ierei, cu multă smerenie și frică de Dumnezeu primesc cu responsabilitate și bucurie sarcina grea a arhieriei.” În continuare, Preacuviosul Arhimandrit Galaction a semnat declarația în fața Preasfințiților Episcopi care i-au făcut chemarea la treapta arhieriei și a tuturor celor prezenți: „Iată, am scris cu mâna mea

și *semnez*”, după care s-a îmbrățișat cu ierarhii slujitori și au intrat cu toții în sfântul altar.

Duminică dimineața, la ora 9,30, în catedrala orașului, Preafericitul Părinte Patriarh Teoctist, înconjurat de un sobor de arhieriei, de preoți și diaconi, a oficiat Sfânta Liturghie și ceremonia de instalare a noului episcop, răspunsurile liturgice fiind date de corul elevilor Seminarului Teologic din Turnu Măgurele.

În soborul slujitorilor, alături de Preafericitul Părinte Patriarh Teoctist, dintre ierarhii Sfântului Sinod s-au numărat: Înaltpreasfințitul Mitropolit Nestor al Olteniei, Înalt preasfințitul Vasile al Târgoviștei, Preasfințitul Episcop Calinic al Argeșului, Preasfințitul Episcop Casian al Dunării de Jos, Preasfințitul Episcop Nifon al Sloboziei și Călărașilor, Preasfințitul Episcop Teofan Sinaitul, Vicar Patriarhal, și Preasfințitul Teodosie Snagoveanul, Vicar al Arhiepiscopiei Bucureștilor.

Au participat la slujbă un mare număr de preoți și credincioși din județul Teleorman și din București, proto-popi, profesori, studenți teologi

și elevi seminariști, stareți ai unor mănăstiri, călugări și călugărițe. Au fost prezenți reprezentanți ai autorităților de stat locale, personalități ale vieții publice și culturale orășenești și județene, ziariști și reporteri de radio și televiziune.

La momentul rânduit, de la începutul Sfintei Liturghii, s-a săvârșit hirotonia în arhieriu a Preacuviosului Arhimandrit Galaction.

Mai întâi, Preasfințitul Episcop Teofan Sinaitul, Vicar Patriarhal și Secretar al Sfântului Sinod, din încredințarea Preafericitului Părinte

**Catedrala episcopală Sfântul Alexandru
– Alexandria –**

Patriarh, a dat citire următorului **act sinodal**:

Luând act de dorința credincioșilor și clerului din județul Teleorman, Adunarea Eparhială a Episcopiei Argeșului a hotărât în unanimitate înființarea Episcopiei Alexandriei și Teleormanului, cu reședința în municipiul Alexandria.

Adunarea Națională Bisericească, întrunită în ședință de lucru la 12 februarie 1996, examinând hotărârea referitoare la înființarea Episcopiei Alexandriei și Teleormanului și constatând că sunt îndreptățite argumentele de ordin misionar-pastoral, administrativ-bisericesc, geografic și gospodăresc, a aprobat înființarea Episcopiei Alexandriei și Teleormanului, cu reședința în municipiul Alexandria, ca sufragană a Mitropoliei Munteniei și Dobrogei.

Împlinindu-se această procedură statutară și canonică, pe temeiul prevederilor art. 30, lit. „g” și art. 130 din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, prin adresa nr. 3732 din 12 iunie 1996, a fost convocat Colegiul Electoral Bisericesc pentru alegerea de episcop al Episcopiei Alexandriei și Teleormanului, în ziua de 4 iulie 1996. Lucrările Colegiului Electoral Bisericesc s-au desfășurat în Catedrala Patriarhală din București.

*În urma rezultatului votării, Preacuviosul Arhimandrit **Galaction (Gheorghe) Stângă**, exarhul mănăstirilor din Sfânta Arhiepiscopie a Bucureștilor, a întrunit majoritatea numărului de voturi și a fost ales episcop al Episcopiei Alexandriei și Teleormanului.*

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, întrunit în ședință de lucru la 4 iulie 1996, procedând la examinarea și cercetarea canonică a alegerii noului episcop, potrivit dispozițiilor art. 10, lit. „e” și art. 130-131 din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, a constatat că alegerea s-a făcut cu respectarea normelor canonice și statutare bisericești legale și Preacuviosul Arhimandrit Galaction (Gheorghe) Stângă întrunește condițiile pentru ridicarea la treapta arhieriei.

În urma mijlocirii Sfântului Sinod, Preacuviosul Arhimandrit Galaction (Gheorghe) Stângă a fost recunoscut în funcția de episcop al Episcopiei Alexandriei și Teleormanului prin Decretul Prezidențial nr. 328 din 9 august 1996.

Festivitatea instalării în funcția de episcop al Episcopiei Alexandriei și Teleormanului a Preasfințitului Galaction Stângă urmează a se desfășura în Catedrala episcopală din municipiul Alexandria, după rânduielile bisericești

tradiționale, duminică, 1 septembrie 1996, prin purtarea Noastră de grijă, în calitate de mitropolit al Munteniei și Dobrogei, când va avea loc și hirotonia întru arhiereu.

Cele de mai sus se aduc la cunoștință Episcopiei Alexandriei și Teleormanului, Preasfințitului Episcop Galaction al Alexandriei și Teleormanului și Mitropoliei Munteniei și Dobrogei, spre cele de urmare.

Președintele Sfântului Sinod
TEOCTIST
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

În continuare, s-a făcut „cercarea și desemnarea ipopsifului” Galaction, care, îmbrăcat în epitrahil și felon, a fost adus din sfântul altar de doi arhimandriți și prezentat Preafericitului Părinte Patriarh și înalților ierarhi, zicând: „Se aduce preaiubitul de Dumnezeu, ipopsiful Galaction, spre a fi hirotonit arhiereu, în funcția de episcop al Alexandriei și Teleormanului.” La întrebările puse, pe rând, de Preafericitul Părinte Patriarh și de ierarhii hirotonisitori, referitoare la dreapta mărturisire a credinței, cel chemat la treapta arhieriei a răspuns citind cele trei părți ale mărturisirii sale de credință, după care soborul arhieresc l-a binecuvântat, spunând: „Harul Sfântului Duh să fie cu tine, luminându-te și înțelepțindu-te în toate zilele vieții tale.”

Sfânta Liturghie a continuat până la întreita cântare „Sfinte Dumnezeule...”, când cel chemat la hirotonie a fost condus în fața Sfântului Altar, unde a făcut trei metanii, iar Preafericitul Părinte Patriarh l-a binecuvântat. Apoi, Preasfințiții Episcopi l-au luat de mâini și au înconjurat Sfânta Masă, cu cântările: „Sfinților Mucenici...”, „Mărire Ție: Hristoase...” și „Isaie dăntuiește...”, fiind cea de-a treia cununie cu altarul bisericii pentru Părintele Galaction, pe drumul ascendent al slujirii sacerdotale: diacon, preot și, acum, arhiereu.

A urmat momentul culminant al hirotoniei. Cei aflați sub bolțile catedralei și-au plecat genunchii și inima, implorând pogorârea Duhului Sfânt, care pe cele neputincioase le întărește și pe cele cu lipsă le împlinește. Ipopsiful a îngenuncheat, cu mâinile pe Sfânta Masă, și i s-a pus pe cap omoforul arhieresc și Sfânta Evanghelie, iar Preafericitul Părinte Patriarh Teoctist și ierarhii slujitori s-au rugat, invocând Duhul Sfânt și punându-și

mâinile lor peste cel ales să fie slujitor și următor Marelui Arhiepiscop Iisus Hristos, în neîntreruptă succesiune apostolică.

Noul hirotonit, în cea mai înaltă treaptă a ierarhiei a fost, apoi, prezentat credincioșilor, în timp ce Preafericitul Părinte Patriarh i-a înmânat însemnele arhieresti: sacosul, omoforul, engolpionul, crucea și mitra, rostind „*Vrednic este!*”, repetat de trei ori, într-un glas, de toți cei prezenți la slujbă.

Sfânta Liturghie a continuat, după rânduială, citindu-se, pe rând, Apostolul și Evanghelia zilei. La ectenia întreită s-a făcut prima pomenire a Preasfințitului Părinte Galaction. În cadrul ecteniei, Preasfințitul Părinte Galaction a rostit rugăciunea de mulțumire. A fost prima sa rugăciune după hirotonie și, desigur, cea mai cuvenită.

Înceindu-se Sfânta Liturghie, cu otpustul făcut de Preasfințitul Părinte Episcop Calinic, a urmat ceremonia instalării Preasfințitului Părinte Galaction ca episcop al Alexandriei și Teleormanului.

După ce soborul slujitorilor: arhieriei, preoți și diaconi, a ieșit pe solee, rânduindu-se în fața iconostasului, Preasfințitul Părinte Episcop Teodosie Snagoveanul a citit următoarea **Gramată mitropolitană**, dată de Preafericitul Părinte Patriarh Teoctist, în calitate de mitropolit al Munteniei și Dobrogei, prin care clerul și credincioșii eparhiei au fost vestiți că, de acum înainte, au un nou păstor duhovnicesc, ales canonic, Preasfințitul Părinte Galaction, căruia pot și trebuie să i se adreseze cu toată dragostea pentru problemele lor spirituale.

TEOCTIST

Din mila lui Dumnezeu Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române
și Mitropolit al Munteniei și Dobrogei

„Prea iubitului cler și tuturor dreptcredincioșilor creștini din de Dumnezeu păzita Episcopie a Alexandriei și Teleormanului și tuturor ascultătorilor și cititorilor acestei mitropolitane și patriarhicești Gramate, har și pace de la Dumnezeu, Părintele nostru Cel din ceruri, iar, de la Noi binecuvântare arhipăstorească.

Se cuvine să facem cunoscut tuturor că Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos a așezat în Sfânta Sa Biserică dregătorii și vrednicii deosebite și, prin trimiterea din ceruri, în chipul limbilor de foc, a Prea Sfântului și de viață făcătorului Duh, peste Sfinții Săi Apostoli și Ucenici, i-a întărit pe

aceștia întru propovăduirea cuvântului Evangheliei Sale, iar prin punerea mâinilor, într-o neîntreruptă succesiune de la Sfinții Apostoli și până astăzi, pe toți slujitorii Bisericii îi face vrednici de a fi părtași darurilor Sale de multe feluri, în treptele rânduite, ca diaconi, preoți și arhieri.

Ca smerit slujitor al lui Hristos în vrednicia de Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române și Mitropolit al Munteniei și Dobrogei, cunoscând că Sfântul Sinod și Adunarea Națională Bisericească au aprobat înființarea Episcopiei Alexandriei și Teleormanului și călăuzit fiind de îndatorirea de a nu lăsa această nouă episcopie lipsită de canonicescul ei arhipăstor, pe temeiul articolelor 30, lit. „g” și 130 din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, am convocat, cu adresa nr. 3732 din 12 iunie 1996, Colegiul Electoral Bisericesc pentru alegerea episcopului titular al Episcopiei Alexandriei și Teleormanului, în ziua de joi, 4 iulie 1996, orele 8,30, în Catedrala Patriarhală din București.

Acest colegiu, după săvârșirea cuvenitei slujbe religioase în Catedrala Sfintei Patriarhii, a ales, prin vot secret, în scaunul vacant de episcop, pe Preacuviosul Arhimandrit Galaction Stângă, exarh al sfintelor mănăstiri din Arhiepiscopia Bucureștilor, care s-a arătat vrednic de această chemare, prin îmbrățișarea cinului monahal la vatra de trăire duhovnicească a Schitului Crasna, prin mărturisirea și trăirea credinței noastre strămoșești, prin pregătirea teologică dobândită în Seminarul Teologic și Institutul Teologic Universitar din București, prin studii teologice postuniversitare la Institutul Ecumenic din Bossey, Elveția, prin vocația sa pentru slujirea sfântului altar, prin statornicia cu care a slujit Biserica în calitate de stareț al Schitului Crasna, pentru care Sfântul Sinod i-a acordat rangul de arhimandrit, prin tactul și competența cu care a îndeplinit funcția de exarh al sfintelor mănăstiri și așezăminte monahale din Arhiepiscopia Bucureștilor, dând întru toate dovadă de aleasă pregătire teologică și de bun chivernisitor al treburilor administrative încredințate, arătând întotdeauna ascultare față de Sfântul Sinod și Chiriarhul locului și de rânduielile canonice ale Sfintei noastre Biserici.

Sfântul Sinod, potrivit dispozițiilor art. 10, al. „e”, articolelor 130 și 131 din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, procedând, în ziua de 4 iulie 1996, la examinarea și cercetarea canonică a alegerii noului episcop făcută de Colegiul Electoral Bisericesc în ziua de 4 iulie 1996, a constatat că alegerea Preacuviosului Arhimandrit Galaction (Gheorghe) Stângă în scaunul vacant de episcop al Episcopiei Alexandriei și

Teleormanului s-a săvârșit cu păzirea normelor canonice și legale.

Hirotonirea întru arhieru s-a săvârșit astăzi, Duminică, 1 septembrie 1996, de către Noi, în calitate de Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române și de Mitropolit al Munteniei și Dobrogei, împreună cu Înalt Preasfințitul Mitropolit Nestor al Olteniei și următorul sobor de ierarhi ai Mitropoliei noastre: Înalt Preasfințitul Arhiepiscop Vasile al Târgoviștei, Preasfințitul Episcop Calinic al Argeșului, Preasfințitul Episcop Casian al Dunării de Jos, Preasfințitul Episcop Nifon al Sloboziei și Călărașilor, Preasfințitul Episcop Teofan Sinaitul, Vicar Patriarhal și Preasfințitul Episcop Teodosie Snagoveanul, Vicar al Arhiepiscopiei Bucureștilor, în Catedrala episcopală din Municipiul Alexandria, cu hramul Sfântul Ierarh Alexandru.

La mijlocirea Sfântului Sinod și a Secretariatului de Stat pentru Culte, Preasfințitul Galaction Stângă a fost recunoscut în funcția de episcop al Episcopiei Alexandriei și Teleormanului prin Decretul Prezidențial nr. 328 din 9 august 1996.

Și tot astăzi, 1 septembrie 1996, ziua începutului anului bisericesc, în Catedrala episcopală din Municipiul Alexandria, după rânduielele bisericești, Noi, TEOCTIST, Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române și Mitropolit al Munteniei și Dobrogei, înmânăm Prea Sfințitului Episcop Galaction cărja arhipăstorească și îl așezăm în scaunul de episcop al Alexandriei și Teleormanului.

Pe temeiul celor arătate mai sus, al sfințelor canoane și al prevederilor cuprinse în art. 131 din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, Noi, TEOCTIST, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române și Mitropolitul Munteniei și Dobrogei, facem cunoscut tuturor această GRAMATĂ mitropolitană și dăm Preasfințitului Galaction Stângă împuternicirea canonică arhipăstorească de episcop al de Dumnezeu păzitei Episcopii a Alexandriei și Teleormanului, cu toate orașele și satele care țin astăzi și vor ține și în viitor de această eparhie, drept mărturie că Prea Sfinția Sa, dobândind jurisdicția de episcop, are darul și puterea de a așeza după rânduielele Sfintei noastre Biserici dreptmăritoare de Răsărit și după legile țării: citeți, cântăreți, ipodiaconi, diaconi, preoți și protopopi la toate bisericile din episcopia Preasfinției Sale, stareți și starețe, egumeni și egumene la mănăstiri și schituri, și de a îndeplini toate câte i se cuvin ca ierarh spre zidirea duhovnicească a turmei sale duhovnicești.

Din partea Preasfinției Sale așteptăm cinstire și ascultare către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, precum și lucrare neobosită pastorală și

misionară, jertfelnicie în slujirea caritativă și socială, grijă pentru promovarea învățământului religios, înțelepciune și dragoste față de dreptcredincioșii creștini și părintească îndrumare a tineretului ortodox, făcându-se tuturor călăuză întru păstrarea neștirbită a dreptei credințe și a rânduielilor Bisericii noastre străbune.

Așadar, tuturor celor din cinul preoțesc și călugăresc, precum și tuturor dreptcredincioșilor din de Dumnezeu păzita Episcopie a Alexandriei și Teleormanului, le recomandăm cu căldură și dragoste pe Preasfințitul Episcop Galaction Stângă drept chiriarh iubit al lor, povățuindu-i să-l cinstească, plecându-i-se cu toată voia și arătându-i în toate împrejurările supunere și ascultare întru împlinirea îndatoririlor lor de buni fiii ai Bisericii și ai țării noastre.

Cunoscând însuflețirea cu care slujitorii și credincioșii din ținutul Teleormanului au întâmpinat întotdeauna cuvântul ierarhului lor, îi îndemnăm pe toți cu părintească dragoste ca, sub cărmuirea noului arhipăstor, să păstreze unitatea dreptei noastre credințe, viețuind în pace și bună înțelegere ca fii adevărați ce cred cu statornicie „întru una, sfântă, sobornicească și apostolească Biserică”.

Și astfel, cu un cuget și o inimă, să preamărim pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh, Treimea cea de o ființă și nedespărțită. Amin!

Data în Reședința Noastră Patriarhală din București, la 30 august, anul mântuirii una mie nouă sute nouăzeci și șase.

TEOCTIST

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române și
Mitropolitul Munteniei și Dobrogei.

În continuare s-a dat citire Decretului Prezidențial nr. 328 din 9 august 1996, de recunoaștere a Preasfințitului Părinte Galaction în funcția de episcop al Episcopiei Alexandriei și Teleormanului, pentru care a fost ales de Colegiul Electoral Bisericesc, la 4 iulie 1996.

După citirea Gramatei de instalare și a Decretului de recunoaștere, Preafericitul Părinte Patriarh Teoctist a înmânat Preasfințitului Galaction cărja de arhipăstor, spunând: „Primește toiagul acesta ca să păstorești turma lui Hristos cea încredințată ție. Celor ascultători să le fie, prin tine, toiag de reazem și întărire, iar pentru cei neascultători și nestatornici să-l întrebuițezi pe el ca toiag de certare și îndreptare”, apoi l-a condus și l-a așezat în scaunul

arhieresc.

Felicitându-l și îmbrățișându-l cu dragoste și căldură pe noul episcop al Alexandriei și Teleormanului, Preafericitul Părinte Patriarh, între altele, a spus: „*Dorim Preasfințitului Episcop Galaction sănătate și putere de muncă. Este tânăr, evlavios, cu studii în țară și străinătate. A adâncit scrierile Sfinților Părinți, iar la Schitul Crasna a dobândit experiență în rosturile gospodărești, ale misionarismului și ale nevoițelor călugăriei. Veți avea un episcop blând, stăpânit de darul rugăciunii, al răbdării și al dragostei, armele noastre, ale tuturor creștinilor. Aceste arme, dacă le avem, nimic nu ne mai poate înfricoșa.*”

Ca mărturie a dragostei și a participării la slujba hirotoniei și instalării primului episcop al Alexandriei și Teleormanului Preafericitul Părinte Patriarh a dăruit Preasfințitului Galaction icoana Maicii Domnului, care i-a fost totdeauna ocrotitoare, „*spre a-i mărturisi ei necazurile și greutățile sale, iar Maica Domnului îl va călăuzi, îl va mângâia și ajută*”.

Preasfințitul Părinte Episcop Galaction a mulțumit Preafericirii Sale pentru încrederea acordată și dragostea părintească de care s-a împărtășit tot timpul slujirii sale la Arhiepiscopia Bucureștilor și pentru efortul pe care l-a făcut, venind în această zi la Alexandria. Totodată, Preasfințitul Părinte Galaction a mulțumit Preasfințitului Părinte Episcop Calinic al Argeșului pentru contribuția avută la înființarea Episcopiei Alexandriei și Teleormanului, precum și ierarhilor Sfântului Sinod, reprezentanților autorităților de stat, preoților și credincioșilor și tuturor celor care au fost prezenți la Sfânta Liturghie.

Cu aceasta, ceremonia hirotoniei și instalării primului episcop al Alexandriei și Teleormanului s-a încheiat.

A fost o zi frumoasă, cu adevărat sărbătorească, de mare bucurie duhovnicească, care a prilejuit manifestarea unor simțăminte de largă deschidere sufletească față de Sfânta noastră Biserică strămoșească și de neamul nostru românesc.³³

33. Materialul cu privire la înființarea Episcopiei Alexandriei și Teleormanului, alegerea, hirotonia și instalarea Preasfințitului Părinte Episcop Galaction, textul actelor sinodale și al Grametei, textul cuvântărilor a fost preluat din Gheorghe Vasilescu, *Înființarea Episcopiei Alexandriei și Teleormanului. Alegerea, Hirotonia și instalarea Preasfințitului Galaction în scaunul episcopal al Episcopiei Alexandriei și Teleormanului*, în *Pagini de istorie teleormăneană*. 1996-2006, Ed. Cartea Ortodoxă, Alexandria, 2006, pp.11-27

MEDALION IERARH

Preasfințitul Părinte Episcop Galaction Stângă s-a născut la 17 mai 1953, în comuna Constantin Brâncoveanu din județul Călărași, ca fiu al lui Nicolae și al Elenei Stângă și la botez a primit numele de Gheorghe. A absolvit cursurile gimnaziale în satul natal (1960-1968), apoi Liceul Teoretic din Slobozia (1968-1972) și s-a înscris la Seminarul Teologic „Radu Vodă” din București în 1972, pe care îl absolvă în 1977. La 11 august 1977 este primit și închinoviat în obștea schitului Crasna din județul Prahova, iar la 6 noiembrie 1977 este tuns în monahism, primind numele de Galaction. Urmează, între anii 1977 și 1981, cursurile Facultății de Teologie din București, timp în care este hirotonit diacon (28 octombrie 1978, de către Preasfințitul Antonie Ploieșteanul, pe atunci Episcop Vicar patriarhal), iar mai apoi preot (2 noiembrie 1978, de către Preasfințitul Roman Ialomițeanul, Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Bucureștilor). În anul 1982 devine licențiat în teologie prin susținerea examenului de licență în cadrul aceleiași facultăți. Urmează studii de teologie la Bossey-Geneva, Elveția.

În anul 1981, la 1 aprilie, este ales stareț al schitului Crasna, unde începe o vastă lucrare de reconstrucție și amenajare a acestui așezământ monahal. La 15 decembrie 1990 este ales Exarh al mănăstirilor din Arhiepiscopia Bucureștilor, rămânând, în același timp și stareț la Crasna, iar în 1994 este înălțat la rangul de arhimandrit.

În urma mijlocirii Sfântului Sinod, Preacuviosul Arhimandrit Galaction (Gheorghe) Stângă a fost recunoscut în funcția de episcop al

**Preasfințitul Părinte Galaction -
Întâiul Episcop al Alexandriei și
Teleormanului**

Episcopiei Alexandriei și Teleormanului, prin Decretul Prezidențial nr. 328 din 9 august 1996, publicat în „Monitorul Oficial” nr. 187 din 13 august 1996 și hirotonit ca întâiul episcop al Alexandriei și Teleormanului la 1 septembrie 1996.

ORGANIZAREA EPISCOPIEI

Episcopia Alexandriei și Teleormanului, cu 239 parohii și 242 biserici, în care slujeau 270 preoți, era formată la înființare din protopopiatele: Alexandria (cu 70 parohii, protopop: Preotul Ion Sandu), Roșiorii de Vede (cu 63 parohii, protopop: Preotul Ilie Vișan), Turnu Măgurele (cu 55 parohii, protopop: Preotul Marian Ciulei) și Videle (cu 65 parohii, protopop: Preotul Petre Dobrescu). Numărul total al credincioșilor era 472.997.

Centrul Eparhial al Episcopiei Alexandriei și Teleormanului

În anul 1997, Episcopia Alexandriei și Teleormanului număra 253 parohii și 251 biserici, în care slujeau 297 preoți, cuprindea protopopiatele: Alexandria – cu 70 parohii, Roșiorii de Vede – cu 63 parohii, Turnu Măgurele – cu 55 parohii și Videle – cu 65 parohii.

În anul 2011 Episcopia Alexandriei și Teleormanului are 4 protoierii, care au în subordine un total de 267 de parohii (236 în mediul rural și 31 în cel

urban), cu un număr de 283 de biserici, paraclise și capele (sunt 7 parohii care nu au lăcașuri de cult) în care slujesc 391 de preoți. Astfel: Protoieria Alexandria cu 77 de parohii, cu sediul la Alexandria, Protoieriu Preotul Militaru Iancu; Protoieria Roșiorii de Vede cu 65 de parohii, cu sediul în Municipiul Roșiorii de Vede, Protoieriu Preot Ionescu Mircea; Protoieria Turnu-Măgurele cu 57 de parohii, cu sediul în Turnu Măgurele, Protoieriu Preot Profesor Doctor Ciulei Marian; Protoieria Videle cu 68 de parohii, cu sediul la Videle, Protoieriu Preot Dobrescu Petre.

La venirea Preasfinției Sale nu mai exista nici o mănăstire, multe din cele care existaseră cândva fiind fie părăsite și într-o stare deplorabilă, fie transformate în biserici parohiale. Ca fost exarh și stareț, iubitor de mănăstire și viață isihastă, Preasfințitul Părinte Galaction a lucrat pentru reînvierea vieții monahale.

Mănăstirea „Sfântul Ioan Botezătorul” – Brânceni

A luat inițiativa reînființării mănăstirii Sfântul Arhangel Mihail de la Plăviceni-Aluniș, veche vatră monahală, și a înființării altor 8 noi așezăminte: Sfântului Ioan Botezătorul – Brânceni, Sfânta Treime - Drăgănești Vlașca, Sfântul Pantelimon - Siliștea Gumești, Sfântul Fanurie – Siliștea Gumești, Nașterea Maicii Domnului - Adămești, Sfântul Nicolae - Năsturelu, Sfântul

Galaction – Crângu, Sfântul Gheorghe – Țigănești, numărând un total de 55 de monahi și monahii.

În luna decembrie 2009 au fost făcute demersurile canonice-administrative pentru înființarea a încă trei mănăstiri, Sinodul Mitropolitan din 19 decembrie aprobând înființarea acestora: Mănăstirea Sfânta Ecaterina – Tătăraștii de Sus (ca mănăstire de maici); Mănăstirea Sfântul Mucenic Trifon – Cernetu (ca mănăstire de călugări); Mănăstirea Sfânta Muceniță Chiriachi – Bujoreni (ca mănăstire de călugări).

Preasfințitul Părinte Galaction a îmbogățit spiritual ogrorul turmei încredințate prin vizite și cuvânt de învățătură în toate cele 267 de parohii ale eparhiei, unde a slujit Sfânta Liturghie și a efectuat vizite pastorale. Una din grijile de căpătâi ale Preasfințitului Galaction a fost aceea de a umple golul datorat lipsei preoților din viața duhovnicească a credincioșilor, astăzi neexistând parohie fără unul sau mai mulți preoți slujitori.

În aceeași măsură și ca notă a necesarului, o problemă foarte gravă era aceea a stării precare în care se găseau multe din bisericile eparhiei și chiar a lipsei acestora în unele localități. Astfel că, de la instalarea Sa, Preasfințitul Părinte Galaction a resfințit peste 100 de biserici și a târnosit mai mult de 20 de biserici.

O atenție deosebită a fost și este acordată vieții cultural-religioase a credincioșilor eparhiei Alexandriei și Teleormanului. Preasfințitul Galaction a inițiat și a sprijinit organizarea unor conferințe cu teme religioase, la care au participat profesori și duhovnici renumiți (dintre care amintim: Preot Profesor Constantin Galeriu, Diacon Profesor Petre David, Părintele Teofil Pârâianu de la Mănăstirea Sâmbăta de Sus și Părintele Tănase Niculae de la Valea Plopului) și a unor concerte de cântări religioase și colinde. În aceeași notă, a grijii pentru formarea unei culturi religioase a credincioșilor, a fost deschis și funcționează magazinul de carte și obiecte bisericești „Ortodoxia” de unde doritorii își pot procura literatură duhovnicească de certă valoare și obiecte de cult necesare.

Formarea copiilor și a tinerilor în duhul lui Hristos a fost și rămâne o grijă constantă a Părintelui Episcop Galaction, concretizată nu numai prin predarea orelor de religie în școli de către profesori cu studii de specialitate, dar și prin implementarea la nivelul parohiilor a programelor „*Hristos împărtășit copiilor*” și „*Alege școala!*” demarate de Patriarhia Bisericii Ortodoxe Române.

Implementat în anul 2008, în conformitate cu hotărârea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române nr. 1924, Proiectul „*Hristos împărtășit copiilor*” a beneficiat de deschiderea totală a Preasfințitului Părinte Episcop Galaction și

de implicarea majorității preoților. Proiectul se desfășoară, conform structurii temelor, în 80 de parohii, fiind incluși aproximativ 600 de copii.

În baza Hotărârii Sfântului Sinod nr. 3769/2009 a fost prezentat și implementat Proiectul „*Alege școala !*”, fiind implicați 85 de preoți.

Educația religioasă în școlile laice ale învățământului teleormănean se realizează prin predarea Religiei la toate nivelele școlare, de la clasele I-XII. Aceasta se face, cu binecuvântarea Preasfințitului Părinte Episcop Galaction, prin contribuția profesorilor de religie, în anul 2011 fiind un număr de 134 cadre didactice din care 79 titulari și 55 suplinitori. 95 din aceste cadre sunt incluse într-o formă de perfecționare prin grade didactice. Buna desfășurare a educației religioase în școli este coordonată de inspectorul de specialitate, care mijlocește buna coordonare și implementare a proiectelor religios-educative dintre Biserică și Școală.

Trebuie să amintim derularea de proiecte didactice în colaborare cu Inspectoratul Școlar Județean Teleorman (un astfel de proiect, ajuns la a XII-a ediție, fiind Festivalul județean *Te-Deum Laudamus*), cât și cu diferite școli din cuprinsul județului, cât și alte colaborări și simpozioane în parteneriat cu Muzeul Județean Teleorman și diferite instituții locale, cu postul de Radio Trinitas sau celelalte posturi TV și Radio locale. Printre acestea enumerăm: expoziții de icoane realizate de copii, de carte bisericească editată de Episcopia Alexandriei și Teleormanului, de obiecte de patrimoniu din cuprinsul Episcopiei; Centenarul nașterii filozofului Constantin Noica; Alexandria – 175 de ani de la întemeierea orașului; 650 de ani de la întemeierea Mitropoliei Țării Românești; 50 de ani de la trecerea la cele veșnice a Părintelui Grigore Pișculescu (Gala Galaction) și 50 de ani de la revoltele țărănești, împotriva colectivizării, din localitatea Dobrotești etc.

PERSONALITĂȚI TELEORMĂNENE

Bogăție spirituală a poporului român, în general și a locuitorilor plaiurilor teleormănene în special, înflorește, dând rod bogat, la vreme, în personalitățile ce se ridică din mijlocul poporului, dezvăluind noi valențe și luminând noi fațete ale bimilenarului suflet creștin românesc. Chiar dacă, pentru mulțimea numelor lor, am trecut cu vederea mare parte din fiii vrednici ai acestui pământ binecuvântat, alături de cei șase ale căror schițe biobibliografice le vom prezenta mai jos, trebuie să menționăm,

măcar cu numele, întâi, pe doi din marii noștri scriitori care au îmbogățit tezaurul literaturii române cu opere nepieritoare, și anume pe Marin Preda (născut la Siliștea Gumești) și pe Zaharia Stancu (care a văzut lumina zilei în comuna Salcia), apoi pe marele filozof Constantin Noica (născut în satul Vitănești, din comuna cu același nume) și nu în ultimul rând pe vrednicul de pomenire Mitropolit al Bucovinei, Tit Simedrea, care a slujit o vreme (1907-1912) în biserica parohiei Prunaru.

Casa memorială Zaharia Stancu – Salcia

Cu toate că unii dintre ei sunt născuți pe alte meleaguri și au trăit, apoi, o perioadă de timp pe pământ teleormănean, sau sunt născuți aici, dar mai apoi viața i-a purtat prin alte locuri, cu toții au purtat pentru toată viața pecetea frumuseții și luminii spiritualității „țării grâului și a pâinii.”

Monumentul închinat lui Marin Preda - Siliștea Gumești

IEREMIA CACAVELA

Învățatul monah s-a născut în Grecia, în insula Creta, pe la anul 1643. Născut într-o regiune în care Orientul se amesteca cu Occidentul, având el însuși origine italiană, pe care i-o găsește Nicolae Iorga, Ieremia Cacavela va fi marcat de acest creuzet de culturi și civilizații, sintetizându-le în preocupările sale multilaterale, preocupându-se de multiple aspecte ale culturii.

Și-a început studiile la Smirna, continuându-le la Leipzig și Viena, unde studiază teologia, filosofia și medicina, dar probabil și la Veneția, precum și la Cambridge și Oxford (unde a și scris o „*Cercetare asupra celor cinci deosebiri între biserica greacă și cea romană*”). Cunoștea bine greaca, latina, ebraica, italiana, franceza și, desigur, româna. De asemenea, aprofundase filosofia, logica și Sfânta Scriptură. După ce este călugăr în Tesalia și profesor în Corfu, este predicator la Constantinopol, fiind unul dintre cei mai străluciți discipoli ai lui Theophil Coridaleu.

A petrecut mulți ani în Țara Românească, la curtea domnitorului Șerban Cantacuzino (1678-1688), fiind perceptorul fiului acestuia, Gheorghe. La București a fost și profesor la Academia Domnească de la „Sfântul Sava”. Pentru a se putea întreține, domnitorul i-a dat și egumenia mănăstirii Plăviceni – Aluniș, din județul Teleorman (azi sat Dudu, comuna Plopui Slăvitești). Știrea că a fost egumen la Plăviceni este consemnată în manuscrisul 35072 de la British Museum, descris de F.A. Marshall, și anume într-o însemnare scrisă în limba română, în 1687, în care se arată că manuscrisul e copiat de un popă Nicula. Textul acestei însemnări a fost publicat în românește, în 1938, de Marcu Beza: „*A lui Constantin Brâncoveanu vel spătar, scrisă de Ieremia Cacavela, dascălul și egumenul Plăvicenilor du pe limba francească pe limba grecească, și scrisă de popa Nicula la noem. 1 d/ni/, leat 1686*”. Dacă versiunea grecească s-a sfârșit în decembrie 1686, cum informează F.A. Marshall, este de presupus că însemnarea românească datează din 1687. Așadar, între 1686-1688, cu siguranță învățatul s-a aflat la Plăviceni, unde era „*dascăl și egumen*”. Din anii petrecuți în Țara Românească au rămas de la el: un discurs funebru cu prilejul morții doamnei Smaranda Grigore Băleanu, fiica lui Șerban Cantacuzino (1679); un discurs funebru rostit în fața principelui Transilvaniei, Mihail Apafi, discurs tipărit la Cluj, în 1679, sub titlul „*Perenne Caelestis providentiae in Transilvanieam*”

testimonium. Oratio. Imortaliti. Serenissimae Majestatis Michelis Apafi, dicta”; o curioasă „*Interpretare a iepurelui cu două capete ce s-a arătat în Țara Românească*”. Tot în anii cât a stat în Țara Românească, a tradus: în 1686, pentru uzul lui Șerban Cantacuzino, o scriere anonimă despre asediul Vienei de către turci în 1683, asediu la care participase și domnitorul român (manuscrisul se află la British Museum și a fost tradus în engleză, în 1925, de F.A. Marshall); în 1687, din latinește în grecește, lucrarea lui Bartholomeo Sacchi Platina intitulată „*De vitis et moribus summorum pontificum historia*”, scrisă la 1551; în 1697, din grecește în românește, „*Explicarea Liturghiei*”, care a și fost tipărită la Iași.

Intrând în conflict cu domnitorul Constantin Brâncoveanu, părăsește mănăstirea Plăviceni – Aluniș, stabilindu-se la Iași, probabil în anul 1688. Aici a fost mai întâi profesor la Academia Domnească din Iași, apoi mai mulți ani, se pare că între anii 1691-1693, a fost dascăl al copiilor lui Constantin Cantemir, Antioh și Dimitrie, viitorul domn al Moldovei și cărturar de talie europeană. În acest răstimp îl instruieste pe viitorul domn și învățat asupra limbilor elină și latină, dar și în filosofie și logică, gramatică și retorică, teologie și literatură, geografie, istorie și fizică, formându-l, după cum se exprima Nicolae Iorga, pe domnescul școlar după asemănarea sa. Drept recunoștință, prin 1700, ucenicul său îi dedică principala sa operă filosofică „*Sacrosantae scientiae indepingibilis imago*”.

La Iași însă, a zăbovit mai mult întrucât aici traduce din grecește, în 1697, „*Tâlcuirea Liturghiei*” (pe cheltuiala hatmanului Lupu Bogdan), iar în 1698 traduce în limba greacă lucrarea lui Dimitrie Cantemir „*Divanul sau gâlceava înțeleptului cu lumea sau giudețul sufletului cu trupul*” (operă a cărei prefață o și scrisese).

Tot din perioada ieșeană datează și niște versuri de laudă, scrise în grecește, ca introducere la „*Tomul dragostei*” al patriarhului Dositei de la Ierusalim, tipărit la Iași, în 1689. Tot el este și autorul unui tratat de logică, „*Institutio logices ad mentem neoteoricorum philosophorum*” (aflat în prezent la Biblioteca Arhivelor Ministerului de Externe de la Moscova), lucrare care se numără printre izvoarele manualului de „*Logică*” al lui Dimitrie Cantemir.

Se stinge din viață la Iași în ultimul an al veacului al XVII-lea, 1699.³⁴

34. George Călinescu, *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, Editura Minerva, București, 1988, p. 35; Ștefan Ciobanu, *Istoria literaturii române vechi*, Editura Hyperion, Chișinău, 1992 p. 541, 553, 554; Nicolae Iorga, *Istoria literaturii românești. Introducere sintetică*, vol. I, Editura Minerva, București, 1985, p. 101,102; Stan V. Cristea,

PREOTUL GRIGORE PIȘCULESCU (GALA GALACTION)

Grigore Pișculescu, cunoscut mai ales după pseudonimul său literar de Gala Galaction, a văzut lumina zilei în comuna Didești, din județul Teleorman, la 16 aprilie 1879. Tatăl său, Teodor Nicolae Pișculescu, era administrator și arendaș de moșii, iar mama sa, Chiriachi Pișculescu (născută Ostreanu) era fiica preotului Constantin Ostreanu, parohul bisericii „Sfântul Teodor” din Roșiorii de Vede.

A urmat școala primară la Didești, primele două clase (1886-1888) și la Roșiorii de Vede, ultimele două clase (1888-1890), apoi, între anii 1890-1898, Liceul „Sfântul Sava” din București. Din această perioadă datează prietenia cu Ion Theodorescu (Tudor Arghezi) și N. D. Cocea, colegi la Sfântul Sava, împreună cu care va edita revista „Zig-zag” (1893-1894). Tot din această perioadă a liceului datează și debutul său literar, cu articolul „Dintr-un carnet”, apărut la 18 august 1896 în revista „Liga Ortodoxă” (semnând Grigore Pisc), cu schița „Pe terasă”, apărută la 7 octombrie 1896 în revista „Adevărul ilustrat” (semnând Grigore Pișculescu) și cu poeziile „Aurora mistică”, apărută la 3 august 1897 în ziarul „Aurora” din Roșiorii de Vede, și „Pe lyră”, apărută la 1 septembrie 1897 în „Revista modernă” din București (ambele poezii fiind semnate Grigore Pișculescu).

După absolvirea liceului se înscrie la Facultatea de Litere și Filozofie din București, pe care, însă, după numai un an o abandonează și trece la Facultatea de Teologie, unde, în 1903, susține licența cu lucrarea „Minunea din drumul Damascului”. Urmează studii doctorale la Facultatea de Teologie a Universității din Cernăuți, unde obține titlul de doctor în teologie cu calificativul de excepție „eminent, cu unanimitate”, în 1909.

În perioada 1907-1909 a funcționat ca subșef de birou la Casa

Dicționarul scriitorilor și publiciștilor teleormăneni, Ed. Rocriș, Alexandria, 2005, pp. 93-94; idem, *Județul Teleorman - Dicționar biobibliografic*, pp. 145-147

Bisericii, iar între 1909 și 1922 defensor eclesiastic pentru eparhiile Râmnicului și Argeșului. Începând cu anul 1922, când a fost hirotonit preot, și până în 1926 a fost preot misionar al Arhiepiscopiei Bucureștilor.

Din 1926 este profesor titular la catedra de Introducere și exegeza Noului Testament a Facultății de Teologie din Chișinău, unde activează până în 1941 (în perioada 1928-1930 fiind chiar decan al acesteia). De la această dată este profesor la aceeași catedră de Noul Testament la Facultatea de Teologie din București, până în 1947. Din 1954 este ales membru în Adunarea Eparhială a Arhiepiscopiei Bucureștilor.

Opera lui Gala Galaction poate fi împărțită în două: cea a teologului și cea a scriitorului; cu toate că cele două alcătuiesc un tot unitar, căci și activitatea sa literară este tot o expresie a autenticei sale trăiri creștine.

Ca teolog a debutat editorial cu volumul „*Apologia unei legi și mai presus de ea: a unui principiu*” (în 1909), publicând numeroase (peste 900) studii de Noul Testament, articole, meditații, conferințe, predici. Însă opera de căpătâi a teologului Gala Galaction rămâne traducere integrală, după Septuaginta, a Bibliei, impunător monument de limbă românească. Această strădanie o începe de unul singur încă din 1920 și o duce la capăt ajutat de preotul profesor Vasile Radu, în 1938. Un prim pas în această direcție îl făcuse în 1927 când apare, în traducerea sa, „Noul Testament”.

Ca scriitor debutează, în 1911, cu volumul de povestiri „*Lângă apa Vodislavei*”. A publicat volume de nuvele, („*Moara lui Călifar*”, „*Bisericața din Răzoare*”, „*De la noi, la Cladova*”, „*Gloria Costantini*”, „*La vulturi*”), romane („*Roxana*”, „*Papucii lui Mahmud*”, „*Doctorul Taifun*”), note de călătorie („*Scrisori către Simforoza*”, „*În pământul fâgăduinței*”, „*Mările de miazăzi*”, „*Sfântul Munte*”, „*Sub feeria lunii*”), traduceri (Shakespeare și Anatole France), articole în principalele ziare și reviste ale timpului, precum și un jurnal care a fost publicat postum.

Este o prezență constantă în presa de dinainte de război, dar mai ales în cea interbelică, atât publicistic (unde semnează sub numele de: G., G.G., G. Gal., Matei Corbora (cu Tudor Arghezi), Dadu, Yang, Duhovnicul Grigorie, Grigorie Pisc, Grigore Pișculescu) dar și administrativ. A fost redactor la gazeta „*Libertatea*” (1915 - 1916, împreună cu Tudor Arghezi), director literar la revista săptămânală „*Cronica*” (1915 - 1916) și director la revista literară bilunară „*Spicul*” (1918). A fost, de asemenea, membru în comitetul de redacție la „*Hanul Samariteanului*” (1929), „*Cultul eroilor noștri*” (1921) și „*Veac nou*” (1944-1946).

A colaborat cu articole și studii, versuri și proză, eseuri și confesiuni, cronici și recenzii, traduceri la: *Adevărul literar și artistic*, *Albina*, *Almanahul și calendarul județului Teleorman*, *Almanahul*, *Bilete de papagal*, *Biserica Ortodoxă Română*, *Boabe de grâu*, *Contemporanul*, *Convorbiri literare*, *Foaia parohială*, *Gazeta literară*, *Glasul monahilor*, *Luceafărul*, *Revista Fundațiilor Regale*, *România literară*, *Studii Teologice*, *Telegraful român*, *Timpul*, *Universul literar* și în multe altele.

Remarcabila sa personalitate a fost recunoscută și prin alegerea sa ca membru titular (1947) și membru titular onorific (1948) al Academiei Române. A fost membru al Societății Scriitorilor Români (între anii 1944-1946 fiind și vicepreședinte) și al Asociației Generale a Presei Române și membru de onoare al Sindicatului ziariștilor din Teleorman (de la 27 febr. 1936).

A primit premiul „Ion Heliade Rădulescu” al Academiei Române (1915), premiul Societății Scriitorilor Români (1933), premiul național pentru literatură (1935) și marele premiu național pentru proză (1942).

De asemenea s-a implicat și în viață politică. A fost deputat în Parlament (1946-1948, de Vâlcea) și în Marea Adunare Națională (1948-1952, de Teleorman), iar în 1947 face parte din delegația română la Consfătuirea Interparlamentară de la Cairo.

A fost distins cu Medalia „Bene Merenti” cls. I-a (1914), Medalia Societății Femeilor Române (1926), Medalia „Meritul Cultural” cls. a II-a și Medalia „Meritul Cultural” în grad de comandor (1947), cu Ordinul Muncii cls. I-a (1954), precum și cu Ordinul „Sf. Mormânt” în grad de cavaler (1926).

Portretul, la bătrânețe, al scriitorului îl găsim la George Călinescu: „Spre bătrânețe, capătă tot mai mult fața lui Tolstoi sau a lui Leonardo da Vinci. Umbla încălțat cu cizme, încins pe sub antiriu cu un chimir lat de piele, purtând pretutindeni o geantă în care ținea însemnările sale zilnice și un caiet cu exerciții ebraice.”

A trecut la Domnul la 8 martie 1961, după o lungă și cumplită suferință cauzată de o congestie cerebrală suferită în 1955, fiind înmormântat, conform dorinței sale, la Mănăstirea Cernica.

"SÎNT DIN JUDEȚUL TELEORMAN. M-AM NĂSCUT LA VATRA SCHITULUI DIDEȘTI, UN SCHIT DE PE VREMURI, AȘEZAT ÎNȚRE PĂDURI BĂTRÂNE... AM ÎNVĂȚAT CLASA ÎNȚII ȘI A DOUA PRIMARĂ LA NOI ÎN SAT... TATA A FOST PRIMUL CĂȘTOR AL ȘCOALEI PRIMARE DIN DIDEȘTI..."

"TREBUIE ÎNVĂȚĂTURĂ PENTRU TOATĂ LUMEA. DUPĂ CUM PÎNEA, HRANA, DRUMUL DE FIER SÎNT PENTRU TOATĂ LUMEA. AȘA SĂ FIE ȘI CARTEA ȘI BIBLIOTECILE"

"REVĂD TOTDEAUNA, CU SĂRBĂȚOARE SUFLETEASCĂ. ACESTE ȚINUTURI VASTE ȘI MĂNOASE ALE TELEORMANULUI / M-AM POMENIT PE PĂMÎNTUL NEGRU ȘI ÎNȚINS CA MASA AL ACESTUI JUDEȚ ȘI LUMEA MEA CEA DÎNȚII SUFLETEASCĂ S-A REZEMAT PE ZAREA LUI ROTUNDĂ ȘI PERFECTĂ. ÎN DIMINEȚI DE MAI ȘI DE Iunie AM PLUTIT CU CIOCIRLIA DEASUPRA VALURILOR FERICITE ALE HOLDELOR ȘI, AN DE AN, AM CRES CUT, SPRE CERURI, CU SPICUL GRĂULUI ȘI CU SÎPICA... De pe sînal Teleormanului, am culcs urmele florii de mĂoais și pînă la Lugoj. Aici am văzut, în August, pînă în zile de norumb și, în Octombrie, mĂgurile se dăruș, gallore ca curul vechi..."

Gala Galaction

Casa memorială Gala Galaction - Didești

Din monumentală sa operă putem menționa:

- *Minunea din drumul Damascului. Argument apologetic*, teză pentru licență, Institutul de Arte Grafice și Editură „Minerva”, București, 1903;
- *Apologia unei legi și mai presus de ea: a unui principiu*, Institutul de Arte Grafice „Carol Göbl”, București, 1909;
- *Lângă apa Vodislavei*, povestiri, Societatea de Editură „Facla”, București, 1911;
- *Biserica din Răzoare*, nuvele și schițe, Editura „Vieții Românești”, 1914;
- *Eminescu*, studiu biografic, Institutul de Editură „Flacăra”, București, 1914;
- *Clopotele din Mănăstirea Neamțu*, nuvele și reverii, Societatea de Editură „Facla”, București, 1916;
- *O lume nouă*, articole, Editura Cugetarea, București, 1919;
- *Mustafa Efendi ajunge Macarie Monahul*, proză, Editura „Vieții Românești”, Iași, 1920;
- *De la noi la Cladova*, proză, Editura Cartea Românească, București, 1924;
- *Două întâmplări minunate*, Tipografia Cărților Bisericești, București, 1924;
- *Piatra din capul unghiului*. Scrisori teologice, Tipografia Române Unite, București, 1926;
- *Cartea creștinului ortodox* (sau meditare la rugăciunea domnească), Tipografia „Națională” Jean Ionescu, București, 1926;
- *Meditarea la rugăciunea domnească adică Tatăl nostru*, Tipografia Diecezană, Arad, 1927;
- *Răbdare și nădejde*, conferință, București, 1928;
- *Caligraful Terțiu. Adevăr și închipuire*, Editura Cultura Națională, București, 1928;

- *În jurul Sfintelor Scripturi*, extras, Editura Institutului Biblic al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1930;
- *Scrisori către Simforoza. În pământul făgăduinței. Însemnări de călătorie*, Editura Cugetarea, București, 1930;
- *Roxana*, roman, Editura „Națională” S. Ciornei, București, 1930;
- *Papucii lui Mahmud*, roman, Editura Adevărul, București, 1932;
- *Doctorul Taifun*, roman, Editura Cultura Națională, București, 1933;
- *La răspântie de veacuri*, roman, Editura Cultura Națională, București, 1935;
- *În grădinile Sf. Antonie*, proză, foiletoane, Editura Vremea, București, 1942;
- *Opere*, Editura pentru Literatură și Artă a Societății Scriitorilor Români, București, 1949;
- *Opere*, I-VII, vol. I: *Proză scurtă*, Editura Minerva, București, 1994; vol. II: *Proză scurtă*, Editura Minerva, București, 1996; vol. III: *Însemnări de călătorie*, Editura Minerva, București, 1997; vol. IV: „*Roxana*”, „*Papucii lui Mahmud*”, „*Doctorul Taifun*”, Editura Minerva, București, 1998; vol. V: *La răspântie de veacuri*, Editura Minerva, București, 2000; vol. VI: *Varia. Creștinism, sionism, socialism*, Editura Minerva, București, 2000; vol. VII: *Publicistică*, Academia Română – Fundația Națională pentru Știință și Artă – Institutul de Istorie și Teorie literară „G. Călinescu”, București, 2002; vol. VIII: *Ziua Domnului, pagini creștine*, Academia Română – Fundația Națională pentru Știință și Artă – Institutul de Istorie și Teorie literară „G. Călinescu”, București, 2003;
- *Jurnal*, vol. I-V, ed. a II-a, text integral, Editura Albatros, București, 1996-2003;
- W. Shakespeare, *Teatru, Regele Lear. Neguțătorul din Veneția*, traducere, Editura Junimea, Iași, 1971 (cu Mihnea Gheorghiu)
- *Biblia Românească*, în Biserica Ortodoxă Română, an. LXI, 1943, nr. 4-6, pp. 175-184;
- *Epistola lui Aristeia*, în Biserica Ortodoxă Română, an. LXVI, 1948, nr. 5-8, pp. 272-283 (Discurs de recepție la Academia Română);

- *Din exegeza Noului Testament*, în Biserica Ortodoxă Română, an. LXIV, 1948, nr. 11-12, pp. 572-580;
- *De la „mormântul gol” la porțile Damascului*, în Studii Teologice, an. III, 1951, nr. 7-8, pp. 386-397;
- *Noul Testament*, traducere, Editura Institutului Biblic al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1927;
- *Minunile lui Iisus Hristos*. Din Sfintele Evanghelii, traducere, Colecția „Cartea vieții”, București, 1928;
- *Pildele Mântuitorului*. Din Sfintele Evanghelii, traducere, Colecția „Cartea vieții”, București, 1928;
- *Predica de pe munte*. Din Sfintele Evanghelii, traducere, Colecția „Cartea vieții”, București, 1928;
- *Psaltirea proorocului și Împăratului David*, traducere, București, Editura Institutului Biblic al Bisericii Ortodoxe Române, 1929 (cu Vasile Radu);
- *Cântarea cântărilor*. Din traducerea Sfintei Scripturi, traducere, București, 1934 (cu Vasile Radu);
- *Cartea lui Iov*. Din traducerea Sfintei Scripturi, traducere, Editura Fundației pentru Cultură „Regele Carol II”, București, 1935 (cu Vasile Radu);
- *Ecleziastul și Cântarea Deborei*. Din traducerea Sfintei Scripturi, traducere, București, 1936 (cu Vasile Radu);
- *Sfânta Scriptură*, tradusă după textul grecesc al Septuagintei confruntat cu cel ebraic, în vremea domniei M.S. Carol II, regele tuturor românilor, din îndemnul și cu purtarea de grijă a I.P.S. Dr. Miron Cristea, Patriarhul României. Cu aprobarea Sf. Sinod, Tipografia Cărților Bisericești, București, 1936 (cu Vasile Radu și Nicodim Munteanu; lui Gala Galaction îi aparțin cărțile deuterocanonice, Iov și Noul Testament);
- *Biblia adecă Sfânta Scriptură*, tradusă după textele originale și grecești, cu o scrisoare-prefață adresată de traducători M.S. Regele Carol II, Fundația pentru Literatură și Artă „Regele Carol II”, București, 1938, (cu Vasile Radu; tiraje noi în 1939 și 1940);

- *Biblia sau Sfânta Scriptură*, tradusă, după textul grecesc al Septuagintei, prin osârdia I.P.S. Nicodim Munteanu, Patriarhul României și binecuvântarea Sf. Sinod, ed. a II-a (I ediție cea din 1936), Editura Institutului Biblic al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1944, (cu Vasile Radu);
- *Noul Testament*, tradus de Gala Galaction, reeditat în 1951, cu îndreptările de limbă necesare – apoi în 1979;
- Edițiile *Bibliei* sinodale din 1968, 1975, 1982 și 1988 reproduc cărțile Vechiului Testament după Biblia sinodală din 1936 (cu excepția Psaltirii), iar Noul Testament după ediția din 1951, cu îndreptări de limbă.³⁵

PROFESORUL ATHANASE NEGOIȚĂ

Renumitul orientalist și traducător Athanase Negoită, s-a născut în comuna Segarcea, din județul Teleorman, la 3 iulie 1903. Părinții Stancu și Voica îi pun la botez numele de Tănase.

Cursurile școlii primare le urmează, între anii 1910-1915, la Seaca, apoi a absolvit Școala practică de contabilitate din Turnu Măgurele (1918); urmează cursul inferior al liceului la Gimnaziul „Sfântul Haralambie” din Turnu Măgurele (1920-1923), iar cursul superior la Seminarul Central din București (1923-1926), absolvind și Școala Normală din București (1926), ulterior trecându-și bacalaureatul, prin echivalare (1927). Urmează Facultatea de Teologie din București (1926-1930), obținând licența cu „Magna cum laudae”. În paralel frecventează și cursurile Facultății de Litere, secția clasică, la Universitatea din București, obținând licența în 1930. Pentru perfecționarea cunoștințelor de limba greacă, își petrece vacanțele anilor 1928-1929 la Atena.

Obține o bursă de studii de specializare pe Vechiul Testament la „École Biblique et Archeologique Française”, din Ierusalim. Între anii 1930-1932 urmează cursurile acestei prestigioase școli dominicane.

În 1932 își ia doctoratul în teologie, cu „Magna cum laudae”, cu teza „*Proorocul Nahum*”. Între anii 1932-1934 face studii la Facultatea de

35. George Călinescu, *op. cit.*, pp. 678-681; Stan V. Cristea, *op. cit.*, pp.180-191; idem, *Județul Teleorman – Dicționar biobibliografic*, pp.269-282, Pr. Prof. Dr. Mircea Păcurariu, *Dicționarul teologilor români*, ed. a II-a, Editura Enciclopedică, 2002, pp. 333-335

Teologie a Universității Humboldt din Berlin.

În 1933 este hirotonit diacon la Mănăstirea Zamfira-Prahova, apoi preot, în 1936, la biserica „Sfinții Ioachim și Ana” – Foișorul de Foc din București unde va sluji până la moarte.

Între anii 1933-1938 este numit conferențiar suplinitor la catedra de Studii biblice la Facultatea de Teologie din București, din 1939 este asistent, iar din 1947 profesor la catedra de Exegeza Vechiului Testament.

De asemenea este lector, între 1948-1952, de Limba ebraică la Institutul Teologic Universitar din București.

A fost membru fondator al Societății de Studii Orientalistice (București, 1956) și al revistei acesteia „Studia et Acta Orientalia” (1958).

A participat la numeroase congrese internaționale legate de arheologia Țării Sfinte, fiind considerat unul dintre cei mai mari specialiști în materie. A fost, de asemenea, apreciat ca fiind cel mai reputat specialist român în studiul Vechiului Testament, participând la șapte congrese desfășurate în Germania, Anglia, Austria, Belgia și la Ierusalim. A lăsat traduceri fundamentale privind gândirea și cultura asiro-babiloniană, feniciană și hittită, precum și un studiu fundamental despre manuscrisele de la Marea Moartă.

A trecut la cele veșnice la data de 27 august 1995, la București.

A publicat, semnând cu T. Negoită, T.S. Negoită, Ath. Negoită, peste 100 de articole și studii în: *Raze de lumină, Fântâna darurilor, Amvonul, Păstorul ortodox, Natura, Viața medicală, Vremea, Revista teologică, Duminica ortodoxă, Glasul monahilor, Cuvânt bun, Bucium ortodox, Glasul Bisericii, Studii Teologice, Biserica Ortodoxă Română, Mitropolia Banatului, Altarul Banatului, Mitropolia Ardealului, Studia et Acta Orientalia, Studia Semitica, Svensk Exegetisk Arsbok, Revue d'histoire et philosophie religieuses* (Strasbourg), *Revue de Qumram* (Paris), *Novum Testamentum* (Paris), *Theologisches Wörterbuch zum Alten Testament* (München), precum și la alte reviste din Franța, Grecia, Germania și Israel.

Opera sa cuprinde:

- *Proorocul Nahum. Traducere și comentar*, Tipografia România Mare, București, 1932;
- *Adevărata critică și metodă. Răspuns unei critici tendențioase*, București, 1934;

- *Studii biblice, I: 1. Limba aramaică în Noul Testament. 2. Iară ebrește Gabbatha. 3. Akel-Dama. 4. Bethlehem*, București, 1935;
- *Studii biblice, II: Câteva numiri de geografie și topografie biblică*, București, 1937;
- *Studii biblice, III: Psalmul XXXIII, Traducere și observații gramaticale. Considerații filologice și teologice*, București, 1938;
- *Studii biblice. IV: Observațiuni filologice asupra textului proorociei lui Nahum*, București, 1940;
- *Studii biblice, V: Să nu fierbi iedul în laptele mamei sale. Habiru sunt ebreii?*, București, 1940;
- *Studii biblice, VI: Regele după Vechiul Testament*, București, 1940;
- *Studii biblice, VII: Plantele amintite în Biblie*, București, 1941;
- *Studii biblice, VIII: Psalmii biblici și psalmii babilonieni*, București, 1944;
- *La râul Babylonului sau Psalmul 137 ce se cântă în postul mare. Traducere și comentariu*, București, 1935;
- *Sabatul Vechiului Testament. Studiu de arheologie biblică*, Tipografia Fântâna Darurilor, București, 1935;
- *Metoda misionară a profeților Vechiului Testament*, Tipografia Fântâna Darurilor, București, 1936;
- *Psaltirea în cultul Bisericii Ortodoxe*, Tipografia Cărților Bisericești, București, 1940;
- *Teologia biblică a Vechiului Testament*, Editura Credința Noastră, București, 1992;
- *Manuscrisele eseniene de la Marea Moartă. Studiu monografic*, Editura Științifică, București, 1993.
- *Texte din Vechiul Testament interpretate fals de către sectanți, în*

- „Studii Teologice”, an. II, 1950, nr. 3-6, pp. 262-279;
- *Despre Sabat. Originea sâmbetei și a Duminicii*, în „Studii Teologice”, an. III, 1951, nr. 9- 10, pp. 514-541;
 - *Religia canaanită*, în „Studii Teologice”, an. XI, 1959, nr. 9-10, pp. 525-555;
 - *Papirusurile din Elefantina și Vechiul Testament*, în „Mitropolia Banatului”, an. X, 1960, nr. 1-2, pp. 31-59;
 - *Descoperirea scrierilor gnostice. Manuscrisele copte de la Nag Hamadi*, în „Studii Teologice”, an. XII, 1960, nr.7-8, pp. 532-551;
 - *Eleniștii din Faptele Apostolilor sunt oare esenienii?*, în „Glasul Bisericii”, an. XIX,1960,nr.7-8, pp. 618-634;
 - *Mediul în care a apărut Noul Așezământ. Cultura nabateenilor în lumina ultimelor săpături arheologice*, în „Mitropolia Olteniei”, an. XII, 1960, nr. 9-12, pp. 561 - 575;
 - *Cum se interpreta Scriptura acum 2000 de ani*, în „Glasul Bisericii”, an. XX, 1961, nr. 3-4, pp. 308-320;
 - *Despre limbile semite*, în „Mitropolia Banatului”, an. XIV, 1964, nr. 9-10, pp. 562-580;
 - *Săpăturile arheologice din Palestina*, în „Glasul Bisericii”, an. XXIII, 1964, nr.11-12, pp. 1073- 1098;
 - *Manuscrisele de la Qumran și influențele lor*, în „Mitropolia Banatului”, an. XVI, 1966. nr. 10 - 12, pp. 596-613;
 - *Manuscrisele de la Marea Moartă și Noul Testament*, în „Glasul Bisericii”, an XXXIII, 1974, nr. 7-8, pp. 680-689;
 - *Sfântul Ioan Botezătorul a fost qumranit sau esenian?*, în „Studii Teologice”, an. XXVII, 1975, nr. 5-6. pp. 377-397;
 - *Un Iov babilonean? Ceva din teodiceea akkadiană*, în „Studii Teologice”, an. XXIX, 1977, nr. 5 - 8, pp. 436 – 449;

- *Paștile la data fixă. Noi inițiative*, în „Biserica Ortodoxă Română”, an. XCV, 1977, nr. 5-6, pp. 350–356.

TRADUCERI:

- *Gândirea asiro-babiloniană în texte*, Editura Științifică și Enciclopedică, Bibliotheca Orientalis, București, 1975;
- *Gândirea feniciană în texte*, Editura Științifică și Enciclopedică, Bibliotheca Orientalis, București, 1979;
- *Gândirea hittită în texte*, Editura Științifică și Enciclopedică, Bibliotheca Orientalis, București, 1986.³⁶

36. Stan V. Cristea, *op. cit.*, pp. 305-306; idem, *Județul Teleorman – Dicționar biobibliografic*, pp. 443-445; Pr. Prof. Dr. Mircea Păcurariu, *op. cit.*, pp. 332-333

PREASFINȚITUL PĂRINTE VARTOLOMEU STĂNESCU

Unul dintre ierarhii de prestigiu ai Bisericii Ortodoxe Române interbelice, Preasfințitul Vartolomeu s-a născut la 25 august 1875, în comuna Flămânda (actuala comună Ciuperceni) din județul Teleorman, ca fiu al familiei Floarea și Stan Stănescu. La vârsta de 5 ani a rămas orfan de tată, însă mama sa s-a ocupat de îngrijirea și educația lui și a celor trei surori ale sale.

Școala primară a urmat-o în trei localități teleormănene: Flămânda, Dracea și Traian. În anul 1888 s-a înscris la Seminarul Central din București, pe care avea să-l

absolve ca premiant în 1897. Din 1898 se înscrie la Facultatea de Teologie din București, unde este coleg cu Visarion Puiu și Iuliu Scriban. Își ia licența în 1905, iar la 5 iunie 1905 este hirotonit diacon și trimis la Capela Română de la Jean de Beauvais din Paris. În capitala Franței urmează cursuri de litere, sociologie și drept la Sorbona, avându-l profesor pe renumitul sociolog Émile Durkheim.

La 2 decembrie 1909 este numit arhimandrit-vicar al Episcopiei Dunării de Jos. În 1910 pleacă din nou la Paris, unde își ia licența în drept și doctoratul în sociologie. În 1911 este ridicat la rangul de arhieru, cu titlul Vartolomeu Băcăuanul. La 1 aprilie 1919 este ridicat locotenent de episcop al Argeșului, la 1 aprilie 1920 este ridicat locotenent de episcop la Râmnic, iar la 17 martie 1921 este ales episcop al Râmnicului și Noului Severin, păstorind efectiv până la 1 noiembrie 1938 și retrăgându-se definitiv la pensie la 1 noiembrie 1940. După pensionare, s-a retras la mănăstirea Bistrița, din județul Vâlcea.

La 24 mai 1912 este numit redactor la revista „Biserica Ortodoxă Română”, precum și inspector general al Seminarilor, iar în 1912 este numit egumen al Așezămintelor „Sfântul Spiridon” din Iași. A mai fost membru

al Consiliului Permanent al Ministerului Instrucțiunii și administrator la Casa Bisericii. În perioada octombrie 1913 - ianuarie 1914 a fost delegat cu organizarea Bisericii Ortodoxe Române în Cadrilater.

Această intensă activitate administrativă, nu la împiedicat să desfășoare o bogată activitate culturală. Între 1 ianuarie 1914 și 1 aprilie 1921 a fost profesor titular al catedrei de Studiul Noului Testament și Hermeneutică de la Facultatea de Teologie din București. În 1923 a organizat *Societatea preoțească „Renașterea”*, care a editat foaia eparhială cu același titlu. Aceasta avea ca principal scop revitalizarea vieții duhovnicești, dar și acela de a strânge fonduri, prin cotizații, colecte, subvenții, pentru slujitorii altarelor aflați în nevoi și pentru tipărituri. A fost cumpărată o tipografie, care a fost instalată și a funcționat între anii 1927 și 1934 la Mănăstire Cozia, unde a început tipărirea colecției „Biblioteca Părinților și Scriitorilor Bisericești”. Pentru îmbunătățirea condițiilor materiale și spirituale ale monahismului oltean, episcopul Vartolomeu a reușit să înființeze „*Eforia Mănăstirilor Oltenie*”, având în administrare peste 400 de hectare. Rânduielele vieții de obște din mănăstirile oltenie, stabilite de el sunt în vigoare și astăzi.

Pentru pregătirea tinerilor pentru preoție, a înființat la Râmnicu Vâlcea „Seminarul Teologic Sfântul Nicolae”. De asemenea, s-a înființat „Școala de Cântăreți” – cu sediul la Cozia, Craiova și, în cele din urmă, la Râmnic. Tot în vederea îmbunătățirii pastorației preoților, a inițiat organizarea de cursuri de îndrumare misionară. Acestea au fost instituite, în întreaga Biserică Ortodoxă Română, în 1949 de către patriarhul Justinian Marina, care încă de pe vremea când era preot la Râmnicu-Vâlcea asistase la încercările episcopului Vartolomeu Stănescu de ridicare a nivelului pastoral-misionar al preoților olteni prin astfel de mijloace.

În planul relațiilor cu alte biserici a reprezentat Biserica Ortodoxă Română la Conferința ecumenică de la Stockholm, din 1925 și a fost președintele Conferinței regionale balcanice a „Alianței mondiale pentru înfrățirea popoarelor prin Biserică”, de la Râmnicu Vâlcea, din anul 1936.

A fost decorat cu: „Steaua României” în grad de cavaler (1912), „Steaua României” în grad de ofițer (1914), „Coroana României” în grad de mare ofițer (1924), Marea Cruce a Ordinului „Coroana României” (1933) și „Vulturul României” în grad de comandor clasa a II-a (1933).

O altă latură a activității sale, care merită menționată este aceea de membru al Senatului României, unde a avut nenumărate intervenții memorabile în vederea îmbunătățirii statutului preoților printr-o salarizare

adecvată a preoților de către stat.

Eforturile deosebite făcute pe parcursul vieții au dus la subrezirea sănătății sale. La 1 noiembrie 1938, Sfântul Sinod i-a acordat un concediu de doi ani, iar la 1 noiembrie 1940, i-a aprobat retragerea din funcție și pensionarea. Și-a ales ca domiciliu Mănăstirea Bistrița din județul Vâlcea, unde, la 2 noiembrie 1954, după grea suferință, a trecut la Domnul.

Din bogata sa operă menționăm:

- *Autenticitatea cărților sfinte ale Noului Testament*, teză pentru licență, Institutul de Arte Grafice și Editura „Minerva”, București, 1905;
- *Scurte încercări de creștinism social*, Atelierele Grafice Socec & Co., București, 1913;
- *Carte pastorală destinată clerului și creștinilor drept măritori de Răsărit din noul teritoriu dobrogean*, Atelierele Grafice Socec & Co., București, 1914;
- *În frunte cu bapismul, ereziile creștine nu sunt decât rătăcirii și primejdii pentru sufletul omului*, Tipografia „Cozia” a Sfintei Episcopii, Râmnicu Vâlcea, 1928,;
- *Rostul în lume al bisericii lui Hristos*, Tipografia „Cozia” a Sfintei Episcopii, Râmnicu Vâlcea, 1930;
- *Lămuriri asupra legii Învățăământului teologic*, Tipografia „Cozia” a Sfintei Episcopii, Râmnicu Vâlcea, 1932;
- *O scurtă expunere a celor patru boale psihice și sociale de care suferă, din ce în ce mai profund și mai distructiv, atât civilizația, cât și progresul modern*, Râmnicu Vâlcea, 1933;
- *Femeia ca factor social*, Tipografia „Cozia” a Sfintei Episcopii, Râmnicu Vâlcea, 1934;
- *Două cuvântări rostite în Senat, cu un apendice. I. Înțelesul pe care îl are pentru noi Ziua de 1 Decembrie, II. Examinarea și consolidarea familiei pentru sporirea și fortificarea vieții*, Tipografia „Episcopul Vartolomeiu”, Râmnicu Vâlcea, 1935;

- *Răspuns la chestiunea Maglavitului*, București, 1937;
- *Cursuri misionare cu preoții eparhiei*, I-II, Editura Sfintei Episcopii a Râmnicului și Noului Severin, Râmnicu Vâlcea, 1938-1939.³⁷

PREOTUL ȘERBĂNESCU NICULAE

Părintele Șerbănescu s-a născut în satul Negreni, aparținând de comuna Tătăraștii de Jos, județul Teleorman, la 21 martie 1914. Școala primară a urmat-o la Negreni, între anii 1921 și 1926, iar studiile de teologie și le începe la Seminarul „Nifon” din București (1926-1934), desăvârșindu-le la Facultatea de Teologie din București (1935 - 1939), unde în 1940 obține licența și doctoratul în 1948, cu lucrare „*Politica religioasă a lui Mihai Viteazul*”. În anul 1945 primește premiul „C.G. Verescu” al Academiei Române pentru „*Istoria mănăstirii Snagov*”, apărută în 1944.

După încheierea studiilor la Facultatea de Teologie se înscrie și la Facultatea de Litere și Filosofie a Universității din București, specialitatea Istorie (1940 – 1943) unde își obține licența în 1943. A urmat și cursurile școlii superioare de Arhivistică și Paleografie din București, precum și Seminarul pedagogic universitar din București.

În anul 1947 a fost hirotonit preot la biserica „Albă-Postăvari” din București unde a slujit cu râvnă și devotament până în anul 1984. De asemenea a fost chemat și la slujire administrativă, fiind, între anii 1947-1972, funcționar superior la Administrația Patriarhală.

Marea pasiune a părintelui a fost catedra, formarea unor generații de preoți care să se ridice la sublimul chemării hristice. Activitatea didactică și-a început-o ca profesor la Școala Normală din București, unde a predat între anii 1945-1947. Începând cu anul 1972 a fost profesor suplinitor, apoi titular (1978-1984), la catedra de Istoria Bisericii Române a Institutului Teologic Universitar din București.

A trecut la Domnul la 25 septembrie 1999, la București.

Părintele Niculae Șerbănescu s-a afirmat, prin numeroasele și

37. Stan V. Cristea, *op. cit.*, pp. 463-464; idem, *Județul Teleorman – Dicționar biobibliografic*, pp. 653-654; Pr. Prof. Dr. Mircea Păcurariu, *op. cit.*, pp. 352-354; Niculae Șerbănescu, *Ierarhii plaiurilor oltene în prima sută de ani de autocefalie*, „Mitropolia Olteniei”, XXXVII, nr. 5-6, mai-iun. 1985, pp. 352-354; Idem, *Episcopii Râmnicului*, „Mitropolia Olteniei”, XVI, nr. 3-4, mart.-apr., 1964, pp. 208-209

substanțialele studii, ca istoric al Bisericii și al cărții bisericești, preocupat și de trecutul unor mănăstiri și de istoricul învățământului teologic românesc. A publicat numeroase lucrări, note și articole de Istoria Bisericii Române, tratând teme foarte variate: șirul ierarhilor unor eparhii, vechile tipărituri, monumentele de artă etc., majoritatea bazate pe material inedit. A colaborat la: *Biserica Ortodoxă Română*, *Glasul Bisericii*, *Studii Teologice*, *Ortodoxia*, *Mitropolia Olteniei*, *Revista istorică română*, *Revista generală a Învățământului*.

Este colaborator la volumul „*Centenarul autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române*” (București, 1987) și „*Autocefalie, Patriarhie, Slujire sfântă*” (București, 1995).

Din vasta sa opera amintim câteva studii și articole:

- *Istoria mănăstirii Snagov*, Monitorul Oficial și Imprimeria Statului, București, 1944;
- *Mănăstirea Curtea de Argeș*, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 1967;
- *Mănăstirea Dealu*, Ed. Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 1982;
- *Mircea cel Mare (1386-1418): 600 de ani de la urcarea pe tronul Țării Românești*, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 1987 (în colaborare cu N. Stoicescu);
- *Politica religioasă a lui Mihai Viteazul*, Editura Arhiepiscopiei Târgoviștei, Târgoviște, 2001;
- *Legăturile patriarhului Meletie Pigas cu țările române*, în „*Biserica Ortodoxă Română*”, an. LXIV, 1946, nr. 7-9, pp. 352 - 372;
- *Mitropolitul Teodosie al Țării Românești (1668-1672 și 1679-1708)*, în „*Studii Teologice*”, an. IV, 1952, nr. 5-6, pp. 330-351;
- *Împresurarea Țărigradului în zăgăveala bisericilor noastre*, în „*Ortodoxia*”, an. V, 1953, nr. 3, pp. 438 - 463;

- *Antim Ivireanul tipograf*, în „Biserica Ortodoxă Română”, an. LXXIV, 1956, nr. 8-9, pp. 690-766;
- *Despre Episcopia Strehaiei*, în „Mitropolia Olteniei”, an. VI, 1954, nr.9-10, pp. 488-510;
- *300 de la moartea mitropolitului Varlaam al Moldovei*, în „Biserica Ortodoxă Română”, an. LXXV, 1957, nr. 10, pp. 1012-1035,
- *Varlaam, mitropolitul Țării Românești (1672-1679), părintele tipografiei bucureștene*, în Biserica Ortodoxă Română, an. LXXVI, 1958, nr. 12, pp. 1120-1158;
- *Titulatura mitropoliților, jurisdicția, hotărârile și reședințele Mitropoliei Ungrovlahiei*, în „Biserica Ortodoxă Română”, an. LXXVII, 1959, nr. 7- 10, pp. 698-721
- *Constantin Brâncoveanu ctitor de cultură românească*, în „Biserica Ortodoxă Română”, an. LXXXII, 1904, nr. 9-10, pp. 879-999;
- *Episcopii Râmnicului*, în „Mitropolia Olteniei”, an. XVI, nr. 3-4, 1964, pp. 171-212;
- *Episcopii Argeșului*, în „Mitropolia Olteniei”, an. XVII, 1965, nr. 7-8, pp. 602-630;
- *80 de la dobândirea autocefaliei*, în „Biserica Ortodoxă Română”, an. LXXXIII, 1965, nr. 3-4, pp. 247-273;
- *500 de ani de la punerea temeliei mănăstirii Putna*, în „Mitropolia Olteniei”, an. XVIII, 1966, nr. 7-8, pp. 652-674;
- *Promovarea ideilor despre unitatea neamului românesc în predosloviile cărților bisericești*, în „Mitropolia Olteniei”, an. XX, 1968, nr. 11-12, pp. 918 - 928;
- *1600 de ani de la prima mărturie documentară despre existența Episcopiei Tomisului*, în „Biserica Ortodoxă Română”, an. LXXXVII, 1969, nr. 9-10, pp. 966-1026;
- *Noi contribuții la istoria Mitropoliei din Târgoviște*, în „Biserica

- Ortodoxă Română”, an. LXXXVIII, 1970, nr. 5-6, pp. 513-522;
- *Trei sute de ani de la înființarea tipografiei din București a Mitropoliei Țării Românești*, în „Biserica Ortodoxă Română”, an. XCVI, 1978, nr. 9-10, pp. 963 - 1003;
 - *Mormântul voievodului martir Constantin Brâncoveanu*, în „Biserica Ortodoxă Română”, an. XCVIII, 1980, nr. 1-2, pp. 109-144;
 - *Trei sute de ani de la tipărirea la Iași a „Psaltirii de’nțele a sfântului împărat prooroc David” de către mitropolitul Dosoftei al Moldovei*, în „Biserica Ortodoxă Română”, an. XCVIII, 1980, nr. 11-12, pp. 1159-1172;
 - *Un mare cărturar iluminist muntean din secolul al XVIII-lea. Episcopul Chesarie al Râmnicului*, în „Biserica Ortodoxă Română”, an. XCIX, 1981, nr. 1-2, pp. 87-106;
 - *Tudor Vladimirescu, un mare erou al neamului românesc*, în „Biserica Ortodoxă Română”, an. XCIX, 1981, nr. 5-6, pp. 577-608;
 - *Facultatea de Teologie a Universității din București. O sută de ani de la înființare. Scurte date despre învățământul teologic superior din Principatele Române în prima parte a secolului al XIX-lea (până la 1864)*, în „Biserica Ortodoxă Română”, an. XCIX, 1981, nr. 9-10, pp. 1018-1093;
 - *Catedrala și reședința patriarhală din București*, în „Biserica Ortodoxă Română”, an. CVII, 1989, nr. 1-2, pp. 197-218;
 - *Sfânta Scriptură tâlmăcită în limba română*, în „Biserica Ortodoxă Română”, an. CVII, 1989, nr. 3-4, pp. 41-78;
 - *Constantin Brâncoveanu, domnul Țării Românești (1688-1714)*, în „Biserica Ortodoxă Română”, an. CVII, 1989, nr. 7-10, pp. 98-158;
 - *Mihai Viteazul, domn al Țării Românești și al Ardealului și Moldovei. 390 de ani de la martirica sa moarte*, în „Biserica Ortodoxă Română”, an. CIX, 1991, nr. 7-9, pp. 99-140.³⁸

38. Cristea Stan V., *op. cit.*, p. 476; idem, *Județul Teleorman – Dicționar biobibliografic*, pp. 668-669; Pr. Prof. Dr. Mircea Păcurariu, *op. cit.*, pp. 472-474

PREOTUL IOAN SPIRU

Părintele Ioan Spiru s-a născut la 2 noiembrie 1914 în București. Bunicul din partea tatălui, aromân de origine, a fost preot în localitatea Corița din Albania. Rămas orfan de tată, care a căzut în războiul de reîntregire a neamului, la vârsta de opt ani își va pierde și mama.

După cursurile școlii primare (1922-1926) în București, între 1927-1935 urmează Seminarul orfanilor de război de la Câmpulung-Muscel, apoi Seminarul din Roman. Își desăvârșește studiile la București în cadrul Facultății de Teologie, între anii 1935-1939, unde obține licența în 1940.

Începând cu anul 1940 este numit preot în localitatea Surdulești (astăzi în județul Argeș). A slujit în această parohie până în anul 1954, implicându-se activ în viața comunității prin renovarea din temelii a bisericii, sprijinind ridicarea unei noi școli și a stației CFR Surdulești. Paralel, între 1941-1947, a fost directorul Căminului cultural, iar între 1946-1948 profesor suplinitor de Română, Istorie și Franceză la Gimnaziul din comuna Miroși, județul Argeș, precum și protopop al regiunii Teleorman și al raionului Roșiorii de Vede (1950-1954). Din anul 1954 a slujit, până în 1976, la biserica „Sfântul Nicolae” din Alexandria, primind distincția de „iconom stavrofor” și „Crucea patriarhală”.

Parohile unde a slujit l-au cunoscut nu numai ca un vrednic iconom al tainelor lui Dumnezeu, dar și ca pe un inițiator și susținător al vieții culturale de aici: a deschis un muzeu în satul Surdulești, a fost întemeietorul Filialei Teleorman al Asociației Filateliștilor din România și membru activ al Societății Numismatice Române (1947).

Pasionat de istorie, părintele Spiru a întreprins cercetări arheologice și numismatice în județul Teleorman. Preocupările sale arheologice datează din 1944 și sunt încununate de numeroase descoperiri, care fac obiectul a peste 300 de studii, articole și note, eforturile sale fiind răsplătite cu peste 20 de diplome și premii. A fost un colaborator constant, timp de peste 35 de ani, al Muzeului din Alexandria, al Muzeului Județean de Istorie Teleorman și al Institutului de Arheologie din București, inițiind și participând el însuși la campanii de săpături arheologice. A fost prezent de asemenea cu diferite referate și comunicări de arheologie și de numismatică la sesiuni științifice organizate la nivel local și național. Pentru întreaga sa activitate de cercetare istorică a primit Premiul „I.D. Ștefănescu”, acordat de Inspectoratul pentru

Cultură al județului Teleorman (1991).

Părintele Ioan Spiru a trecut la cele veșnice în 20 februarie 1995, la Alexandria.

Oprea sa numără articole și studii privind arheologia, numismatica, istoria și viața religioasă în județul Teleorman, apărute în publicații locale și naționale precum: *Oltul*, *Teleormanul liber*, *Drum nou*, *Adevărul creștin*, *Zbucium ortodox*, *Studii și cercetări de numismatică*, *Buletinul Societății Numismatice Române*, *Cercetări arheologice*, *Materiale arheologice*, *Studii și cercetări de istorie veche*, *Revista muzeelor*, *Magazin istoric*, *Glasul Bisericii*, *Biserica Ortodoxă Română*, *Îndrumătorul pastoral și patristic*. Din aceasta bogată activitate publicistică putem menționa:

- *Descoperiri arheologice la Surdulești*, în „Materiale arheologice”, vol. I, București, 1953, pp. 523-542 (în colaborare cu Mircea Petrescu-Dâmbovița);
- *Așezări străvechi în raionul Roșiorii de Vede*, în „Materiale arheologice”, vol. V, 1959, pp. 695 -707;
- *Câteva descoperiri monetare în raionul Roșiorii de Vede*, în „Studii și cercetări de numismatică”, vol. I, 1957, pp. 467-468;
- *Descoperiri monetare în raionul Alexandria*, în „Studii și cercetări de numismatică”, vol. III, 1960, pp. 553-555;
- *Cercetări și descoperiri arheologice în jud. Teleorman*, în „Revista Muzeelor”, 1969, nr. 2, p. 158-162;
- *Tezaurul monetar feudal de la Ulmeni – Teleorman*, în „Buletinul Societății Numismatice Române”, 1973-1975, nr. 121-123, pp. 171-174;
- *Informații asupra circulației monetare în județul Teleorman în secolele XIV-XIX*, în „Buletinul Societății Numismatice Române”, 1976-1980, nr. 124-128, pp. 651-655;
- *Descoperiri arheologice în județul Teleorman*, în „Cercetări

- arheologice”, III, 1979, pp. 453 -459;
- *Activitatea lui Luchian și Artachino ca pictori de biserică*, în „Studii și cercetări de istorie veche”, t. XIII, 2, 1966, pp. 269-270;
 - *Un artist uitat: Anghel Vasile*, în „Studii și cercetări de istorie veche”, t. XVI, 1, 1969, pp. 137 -140;
 - *Un pictor și sculptor țăran, Constantin Vasilescu*, în „Studii și cercetări de istorie veche”, t. XVIII, 1971, pp. 167 - 169.
 - *Biserici din orașul Alexandria*, în „Glasul Bisericii”, an XXV, 1966, nr. 1-2, pp. 93-99, an XXIX, 1970, nr. 9-10, pp. 1001 - 1011; an XXXIII, 1974, nr. 7-8, pp. 751-758; an XXXV, 1976, nr. 3-4, pp. 391-396;
 - *Preoți și biserici din prima jumătate a secolului al XIX-lea*, în „Glasul Bisericii”, an. XXVIII, 1969, nr. 3-4, pp. 417-425;
 - *Catagrafia județului Teleorman în anul 1810*, în „Glasul Bisericii”, an. XXXIII, 1974, nr. 3-4, pp. 344-356 și nr. 5-6, pp. 529-543,
 - *Răscoala din 1907 și preoțimea teleormăneană*, în „Glasul Bisericii”, an. XXXVI, 1977, nr. 1-3, pp. 20-28;
 - *Biserici bordeie*, în „Glasul Bisericii”, an. XXXVI, 1977, nr. 11-12, pp. 937-955;
 - *Biserica și satul românesc*, în „Biserica Ortodoxă Română”, an. XCVII, 1979, nr. 3-4, pp. 511-525;
 - *Însemnări despre Seminarul orfanilor de război din Câmpulung-Muscel*, în „Biserica Ortodoxă Română”, an. XVI, 1988, nr. 7-8, pp. 105-115;
 - *Două catagrafi ale bisericilor din plasa târgului Teleorman din anii 1834 și 1835*, în „Glasul Bisericii”, an. XLVII, 1989, nr.4, pp. 125 -137;
 - *Bisericile din Surdulești – pagini de monografie*, în „Mitropolia

Olteniei”, an. XLIII, 1991, nr. 1, pp. 89-101.

- De asemenea a publicat și două cărți: *Alexandria – 160 de ani. Monografie*, Editura Teleormanul liber, Alexandria, 1994, (în colaborare cu Stan V. Cristea, Ion Moraru, Ecaterina Țânțăreanu, Gheorghe Popa, D. Avram) și *File de istorie teleormăneană*, Editura Teleormanul liber, Alexandria, 1996.³⁹

39. Stan V. Cristea, *op. cit.*, pp. 443-444; idem, *Județul Teleorman – Dicționar biobibliografic*, pp. 632-632; Pr. Prof. Dr. Mircea Păcurariu, *op. cit.*, pp. 445-446; Pr. Ioan Spiru, *File de istorie teleormăneană*, Ed. Teleormanul liber, Alexandria, 1996, pp. 3-7

ÎNVĂȚĂMÂNTUL TEOLOGIC

Învățământul teologic este reprezentat în eparhia noastră de Seminarul Teologic Liceal „Sfântul Calinic Cernicanul”. Seminarul reprezintă prin muncă și rezultate imaginea Episcopiei la nivelul învățământului teologic, în rețeaua celorlalte Seminarii.

Înființat în toamna anului 1991, urmare diligențelor Pr. Prof. Dr. Ciulei D. Marin – în dorința anulării penuriei de slujitori ai Bisericii resimțită mai ales în localităților rurale ale județului, Seminarul Teologic a funcționat în primul an doar cu trei clase, în incinta Colegiului Național „Unirea”, pentru ca în anul 1995, în raport cu nevoile crescânde ale învățământului teologic și cu creșterea cifrei de școlarizare, să fie înmatriculați peste 400 de elevi.

În prezent funcționează în incinta Grupului Școlar „Sfântul Haralambie” dispunând de un spațiu generos constituit din: săli de studiu, cancelaria profesorilor, cabinetul directorului, secretariat, bibliotecă și laborator de informatică.

De la înființare și până în prezent Seminarul se află sub îndrumarea Pr. Prof. Dr. Ciulei D. Marin.

Începând cu anul 1995 au absolvit Seminarul Teologic promoții de elevi cu rezultate onorante la examenul de Bacalaureat, iar procentul celor admiși la instituțiile de învățământ superior a fost de peste 95% în fiecare an.

Colectivul profesoral este alcătuit din 5 profesori titulari și 14 profesori suplinitori. Profesorii care predau, astăzi (2011), la Seminarul Teologic sunt:

1.	Ciulei D. Marian	Director	Lb.greacă, Dogmatică, Patrologie	Titular
2.	Guinea A. Dumitru	Profesor	Noul Testament, Educație antreprenorială	Titular

3.	Petcu I. Adrian	Profesor	Vechiul Testament, Îndrumări misionare, Catehetică	Titular
4.	Marinescu M. Gheorghe	Profesor	Liturgică, I.B.R., Ed. Plastică	Suplinitor
5.	Laudă Marian Alexandru	Profesor	Lb. Latină, Spiritualitate	Suplinitor
6.	Ciulei M. Cristian Viorel	Profesor	Dogmatică, I.B.U, Ed.Fizică, Spiritualitate	Suplinitor
7.	Țugurel C. Nicu	Profesor	Muzică Psaltică	Suplinitor
8.	Pațachia N. Aurel	Profesor	Ansamblu coral, Muzică Liniară	Suplinitor
9.	Cărbunaru S. Daniela	Profesor	Lb. Română	Titular
10.	Dianu M. Valentina	Profesor	Lb. Franceză	Suplinitor
11.	Negru M. Dan-Marian	Profesor	Lb. Engleză	Suplinitor
12.	Stănescu T. Ramona-Elena	Profesor	Istorie	Suplinitor
13.	Moldoveanu Roxana	Profesor	Geografie	Suplinitor
14.	Mucică C. Iuliana Cristina	Profesor	Logică, Psihologie	Suplinitor
15.	Daboveanu G. Dănuț Marius	Profesor	Economie, Filozofie	Suplinitor
16.	Marinescu I. Ioana	Profesor	Matematică, Fizică, Chimie	Suplinitor

17.	Lupu P. Mirela	Profesor	Biologie	Titular
18.	Păunescu Gh. Dan	Profesor	T.I.C.	Suplinitor
19.	Tufan I. Dan Marius	Profesor	Educație Fizică	Suplinitor

Efectivul în anul școlar 2010 – 2011 a fost de 70 de elevi, repartizați pe ani de studiu astfel:

- clasa a IX-a - 18 elevi
- clasa a X-a - 21 elevi
- clasa a XI-a - 16 elevi
- clasa a XII-a - 15 elevi

De-a lungul anilor profesorii și elevii au fost prezenți la nenumărate manifestări cu caracter religios, filantropic, social și comemorativ. An de an elevii seminariști au participat la concursuri școlare diverse unde au fost obținute rezultate bune și foarte bune, premii și diplome printre care se disting: diplome și premii la olimpiadele școlare de Dogmatică și Istoria Bisericii Române la faza națională; diplome pentru rezultatele obținute la examenul de Bacalaureat; premii la concursurile județene și naționale (religie, eseuri, concursuri corale, etc.).

Seminarul Teologic are ca patron spiritual pe Sfântul Calinic de la Cernica – Ierarh cărturar, om al rugăciunii și făcător de minuni, un bun exemplu pentru toți creștinii în general și pentru viitorii preoți în special.

În contextul transformărilor instituționale din societatea românească actuală, Seminarul Teologic din Turnu Măgurele încearcă să-și păstreze nealterată (și în același timp să-și valorizeze) vocația sa de treaptă în cunoașterea și slujirea lui Dumnezeu.

ACTIVITĂȚI ȘI AȘEZĂMINTE SOCIAL FILANTROPICE

Iubirea față de om și grija, nu numai pentru problemele duhovnicești dar și pentru cele materiale, se constituie într-o permanentă și vie preocupare a Bisericii, de la care societate actuală așteaptă o implicare tot mai activă în social.

Din inițiativa și cu binecuvântarea Preasfințitului Părinte Episcop Galaction în cuprinsul Episcopiei s-au înființat și funcționează mai multe așezăminte filantropice:

- „Așezământul Mângâietorul” aparținând Centrului Eparhial și al cărui scop este acela de a acorda asistență socială, medicală, culturală și religioasă familiilor aflate în dificultate.
- „Așezământul Sfântul Teodor Tiron” care oferă hrană celor nevoiași și care funcționează pe lângă Parohia Sfântul Teodor – Roșiorii de Vede.
- „Așezământul medico-farmaceutic Sfinții Doctori fără de arginți” funcționând pe lângă Parohia Sfinții Trei Ierarhi – Videle.
- „Așezământul medico-farmaceutic și cantina pentru nevoiași Sfinții Apostoli Petru și Pavel” care funcționează pe lângă Parohia Sfinții Apostoli Petru și Pavel – Zimnicea.
- „Asociația PRODAV” pentru creșterea calității vieții bătrânilor și copiilor defavorizați, care funcționează în cuprinsul parohiei Margareta, din protoieria Turnu Măgurele.
- „Așezământul Sfântul Ioan cel Milostiv” care acordă asistență persoanelor de vârstă a treia, pentru care se preconizează ridicarea unui cămin în care să fie cazate. Așezământul funcționează în orașul Alexandria.
- „Așezământul socio-cultural Pantocrator” ce funcționează în protoieria Videle, în localitatea Drăgănești de Vede.

Alături de aceste aşezăminte și asociații pentru sprijinirea semenilor aflați în dificultate și Preasfințitul Părinte Galaction se implică în mod direct în ajutorarea Azilului spital din localitatea Olteni, prin oferirea de alimente și îmbrăcăminte, și a celor 100 de copii de la Centrul Școală pentru Educație Incluzivă din Alexandria, sprijinindu-i cu rechizite, îmbrăcăminte și dulciuri. De asemenea prin fondul „Filantropia” persoanele cu probleme sociale sau de sănătate, în urma anchetelor sociale, primesc ajutor financiar, în limita fondurilor disponibile.

În anul 2009, s-a inițiat un program, pe durată nedefinită, ce poartă numele „Oamenii străzii și noi”, ce se îndreaptă către persoanele care nu au unde locui și ce mânca. Ajutorul către persoanele nevoiașe se face în măsura posibilităților pe toată perioada iernii, prin oferirea unui adăpost peste noapte și a unei mese calde.

Pentru Asociația surdo-muților din județul Teleorman, unde activează un număr de 450 membri, a fost rânduit să slujească Sfânta Liturghie în limbajul mimico-gestual, în fiecare zi de joi, la biserica Adormirea Maicii Domnului din Alexandria, preotul Drăgșan Ilie, absolvent al Facultății de Teologie „Sfânta Filoftea” – Pitești, Secția T.A.S. – comunicare și slujire prin limbajul mimico-gestual.

În cele cinci spitale ale județului a fost rânduit să slujească câte un preot. Spitalul județean din orașul Videle are deja o capelă funcțională, iar în cele din Alexandria și Roșiorii de Vede se află în construcție. Preoții slujitori în unitățile medicale sunt:

- la Spitalul Județean din Alexandria – Preot Șișu Ciprian,
- la Spitalul din Turnu Măgurele – Preot Silimon Adrian,
- la Spitalul din Roșiorii de Vede – Preot Ghiță Petrișor,
- la Spitalul din Videle – Preot Saru Gabriel,
- la Spitalul din Zimnicea – Preot Toțe Petrică.

În incinta Căminului pentru persoane vârstnice din localitatea Cervenia s-a amenajat o capelă pentru mângâierea duhovnicească a bătrânilor, unde slujește Preotul Narcis Aldescu.

În cadrul Direcției Generale de Protecție și Asistență Socială a Copilului – Roșiorii de Vede a fost ridicată o capelă unde slujește Preotul

Palamaru Simeon.

Capela „Sfântul Calinic de la Cernica” - Direcția Generală de Protecție și Asistență Socială a Copilului - Roșiorii de Vede

În colaborare cu Centrul de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrog Teleorman, Episcopia Alexandriei și Teleormanului desfășoară proiectul: „Consumul de droguri legale și ilegale, efecte, riscuri asociate consumului”, la care participă liceeni din școlile din județ. În anul 2011, cu această instituție au fost derulate trei proiecte:

- „Astăzi mizez pe responsabilitate”, în cadrul căruia trei sute de persoane din structura militară au fost informate cu privire la efectele fizice, psihice și sociale asociate consumului de droguri legale și ilegale;
- „Maternitate fără riscuri”. Programul se adresează femeilor aflate în secțiile de obstetrică-ginecologie și centre maternale protejate și are în vedere informarea acestora cu privire

la adoptarea unui stil de viață sănătos, fără consumuri de droguri legale și ilegale. De asemenea, programul urmărește și informarea femeilor gravide cu privire la riscurile asociate consumului de alcool, tutun și droguri asupra propriei sănătăți și a copilului.

- „Inocență furată”, ce urmărește informarea tinerilor asupra pericolului reprezentat de traficul de ființe umane, asociat de cele mai grave forme de exploatare prin muncă, inclusiv utilizarea în producția și traficul de droguri.

Cu Inspectoratul Județean de Poliție, Episcopia Alexandriei și Teleormanului desfășoară programul „Moralia”, ce constă într-un parteneriat privind prevenirea și combaterea delicvenței juvenile; precum și proiectul „Un om prevenit – un om salvat”, ce urmărește desfășurarea de activități preventive și a unei campanii de informare în vederea educării și pregătirii antivictimale a populației, având ca scop îmbunătățirea sentimentului de siguranță a cetățenilor și reducerea numărului de victime ale infracțiunilor. În acest program sunt angrenate toate parohiile din cuprinsul eparhiei.

În cadrul *Inspectoratului pentru Situații de Urgență* (I.S.U.) Alexandria și a *Detășamentului I.S.U. Zimnicea*, au fost sfințite capele, unde personalul acestor instituții beneficiază de asistență religioasă.

ACTIVITATE PUBLICISTICĂ

În același duh al sporirii spirituale a „turmei încredințată spre mântuire”, Preasfințitul Galaction a luat inițiativa înființării editurii „*Cartea Ortodoxă*”, unde au apărut cu binecuvântarea Sa, până în prezent, peste 300 de titluri de cărți. De asemenea a binecuvântat și apariția unui CD-ROM cuprinzând „*Mica Biblie*” pentru copii. Preasfinția Sa colaborează cu mass-media locală și națională, având o emisiune săptămânală difuzată la două dintre posturile de televiziune regionale, acordând de asemenea numeroase interviuri pentru presa scrisă.

Activitatea editorială este cuprinsă relevant în revista Episcopiei – „*Biserica Ortodoxă*”. Cu o apariție bianuală, ea se află în al treisprezecelea an de existență. În cuprinsul ei este subliniată lucrarea de misiune a Episcopiei în sprijinul formării și susținerii educației religioase în general pentru credincioși și în special pentru clerici, elevi și studenți teologi, pentru păstrarea învățaturii de credință a Bisericii, cunoscut fiind faptul că în Teleorman, mișcarea sectară este în stare de prozelitism agresiv. Revista „*Biserica Ortodoxă*” conține articole și studii, descrie momente aniversare, prezintă viața bisericească din Eparhie, scoate la iveală studii și documente de interes bisericesc și național și este un liant ecumenic autentic incluzând pastorale, mesaje și opinii ale Preasfințitului Părinte Galaction, agenda de lucru dar și evenimente din eparhie menționate ca știri importante sau reprezentative la diferite ocazii.

O altă apariție editorială, de data aceasta cu apariție lunară, este revista „*Credința Ortodoxă*”. Ea cuprinde agenda de lucru lunară a Preasfințitului, reportaje, predici, îndemnuri, constatări și păreri contemporane, revistă în care cuvântul se face viu și văzut, participativ și definitiv, nu numai minții dar și ochiului, adresându-se deopotrivă celor mici dar și adulților. Ea punctează teme și evenimente.

Urmând același scop, în ziarele locale apar, periodic articole ce prezintă viețile sfinților și cuvânt din Evanghelia Duminicilor, unde se dau îndemnuri practice și se explică cuvântul Sfintelor Evanghelii. Articolele amintesc despre sărbătorile bisericești din eparhie, informări cu caracter duhovnicesc și liturgic. În mod special, săptămânal, în cadrul posturilor TV local Preasfinția Sa explică înțelesul și însemnătatea pericopei evanghelice și

a sărbătorilor din săptămâna în curs și a duminicii care urmează și prezintă apariții noi de carte bisericească ce aduc ajutor în lămurirea duhovnicească. Prezintă, de asemenea, viața și exemplul de urmat al Sfinților din săptămâna respectivă.

Acestea sunt câteva aspecte ce încearcă să creioneze aspecte din viața unei Episcopii tinere și a ierarhului ei (a cărui viață se suprapune, până la identificare, cu cea a turmei încredințate) ce scriu istorie, mică sau mare, acest lucru îl vor aprecia urmașii, în câmpia Teleormanului.

DIN ISTORIA SATELOR TELEORMĂNENE: ISLAZ, COMUNA ISLAZ

Ecaterina Țânțăreanu

Satul Islaz, comuna Islaz, este o veche așezare românească situată pe malul Dunării, la vest de confluența Oltului cu fluviul.

Din punct de vedere administrativ, câteva sute de ani a făcut parte din fostul județ Romanați, unul din cele cinci județe istorice ale Olteniei. În urma reformei administrative din anul 1950 comuna Islaz a intrat în componența raionului Turnu Măgurele, iar din 1968 face parte din județul Teleorman.

Toponimicul **Islaz** este de origine slavă sudică, bulgărească. Termenul *izlaz* indică un câmp nelucrat, loc pe care crește iarba, destinat păscutului vitelor, pășune. El se încadrează în categoria numelor care descriu aspectul, forma exterioară a locului, natura lui fizică¹.

Prima atestare documentară internă a satului Islaz datează din **9 iulie <1568-1569>**, în hrisovul lui Alexandru Mircea voievod, domnul Țării Românești, prin care întărește lui Miroslav logofăt, lui Gherghes și Neculcii să țină toată partea lui Fârtat din Drăgăștii, **Islaz**, Cioroi și Mămotești...²

Apoi, timp de peste 20 de ani, în documentele de arhivă sunt consemnate o serie de informații privind proprietarii, moștenirile și pricinile de judecată în care a fost implicat satul, unele anterioare datelor de întocmire a actelor.

Satul Islaz a făcut parte din domeniul funciar al boierilor Craiovești,

1. Iorgu Iordan, *Toponimia românească*, Editura Academiei, București, 1963, p. 31.
2. *Documente privind Istoria României*, B, Țara Românească, veac XVI, vol. III, doc. 319, p. 275 (mai departe D.I.R.). Miroslav logofăt era ginerele uneia din fiicele lui Fârtat vornic și pentru a obține cărțile proprietății îl mituisise pe Ivan logofăt cu „un cal bun de 4000 de aspri” (vezi *Ibidem*, vol. IV, doc. 414, p. 409-412).

marele vornic Pârvu Craiovescu³ lăsându-l de zestre fiicei sale, jupânița Marga cea Bătrână. Marga, împreună cu fiii ei, Matei și Vâlsan, au vândut jumătate din această moștenire domnitorului Radu Paisie (1535-1545), care, cu jumătate de sat a înzestrat-o pe sora sa Cârștina, iar cealaltă jumătate a rămas pe seama domniei⁴. Mai înainte, în vremea lui Vlad Înecatul (1530-1532), Islazul ajunsese în stăpânirea domnitorului, prin confiscarea satului de la Craiovești drept pedeapsă pentru „hiclenia” lui Drăghici, fiul lui Danciu Gogoășe, fratele lui Pârvu Craiovescu. Acesta uneltise la Poartă să se urce pe tronul Țării Românești și fost spânzurat la Constantinopol de boierii trimiși de domn, printre care și Fârtat, care putea să fie chiar rudă cu aceștia⁵. Cu o parte din sat domnul l-a răsplătit pe Fârtat vornicul din Drăgășani, pentru că el „s-a dus la Țarigrad și a cheltuit 20000 de aspri și patru cai pruși și i-a adus domnia de la poartă”⁶. Fârtat vornic nu s-a putut bucura mult de această danie domnească pentru că, în timpul domniei lui Mircea Ciobanul (1545-1553 și 1558-1559) a trebuit să se judece cu jupânița Marga și cu Sima grecu și, cu o mare cheltuială, l-a răscumpărat. După moartea lui Fârtat, în timpul domniei lui Alexandru al II-lea Mircea (1568-1577), nepoții și rudele lui au încercat să îl dea la o parte de la moștenirea satului pe Tudor, fiul lui Fârtat, ca și pe surorile lui nevârstnice și totodată vecinii s-au răscumpărat din rumânie cu suma 40000 de aspri, pentru întregul sat. În aceeași perioadă, Dobromir mare ban⁷ a încercat să ia Islazul de la fetele

3. N. Stoicescu, *Dicționarul marilor dregători din Țara Românească și Moldova. Sec. XIV-XVII*, Editura Enciclopedică Română, București 1971, p. 18. Pârvu Craiovescu era fiul lui Neagoe din Craiova și frate cu Barbu, Radu și Danciu (zis Gogoășe) Craiovescu. Căsătorit cu Neaga din Hotărani, el a avut doi fii, pe Neagoe, viitorul domn Neagoe Basarab și Preda, precum și două fiice, pe Marga (zisă cea Bătrână, strămoașa lui Matei Basarab) și Vlădaia. În 1582 ajunge mare vornic, titlu cu care apare cu intermitențe. Moare în 1512 cu titulatura de fost mare vornic.

4. D.I.R., B, Ț. Rom., vol. V, doc. 310, p. 297-299. Hrisovul lui Mihnea Turcitul din 14 februarie 1587.

5. Ion Donat, *Domeniul domnesc în Țara Românească, sec. XIV-XVI*, Editura Enciclopedică, București, 1996, p. 157.

6. D.I.R., veac XVI, B, Ț. Rom., vol. IV, doc. 414, p. 409-412. Hrisovul lui Mihnea Turcitul, domnul Țării Românești, 3 august 1579.

7. N. Stoicescu, *op. cit.*, p. 51-52. Dobromir din Runcu, era căsătorit cu Vilaia (mătușa Simei Buzescu, soția lui Stroe Buzescu) cu care a avut un fiu, Mihail, mort de tânăr. Mare ban din 1568, titlu pe care îl deține cu intermitențe, Dobromir a fost primul sfetnic al domnitorilor Alexandru Mircea și Mihnea Turcitul, dar a fost ucis de Petru Cercel, probabil în anul 1586. Este ctitorul mănăstirii Lipovul și al bisericii din Runcu.

lui Fârtat, obligându-le să-i dea înapoi banii de pe răscumpărare, pe care îi plătitise Oxoti aga, ginerele Margăi. Mai târziu, în timpul primei domnii a lui Mihnea Turcitul (1577-1583), cele trei fiice ale lui Fârtat vornic i-au plătit 15000 aspri lui Dobromir, pentru jumătate de sat, s-au judecat cu ceilalți pretendenți ai averii lui Fârtat și au intrat în posesia părții tatălui lor din Islaz⁸.

După moartea lui Dobromir mare ban, partea lui din Islaz, pe care o cumpărase de la fiii jupâniței Cârstina cu 70000 aspri, a fost dată de fiul său, Mihail postelnic, drept danie mănăstirii „Sf. Troiță” (Radu Vodă) pentru pomenirea familiei și cel mai probabil forțat de domnitorul Mihnea Turcitul, care era interesat de înzestrarea ctitoriei sale de la București⁹. După aceea, în timpul domniei lui Radu Șerban (1602-1611), Radu clucer Buzescu¹⁰ a luat pe seama lui satul Islaz, profitând de risipirea averilor mănăstirii în timpul războaielor lui Mihai Viteazul și considerându-se îndreptățit de descendența sa din familia lui Dobromir, al cărui fiu se stinsese. La scurt timp, la plângerea egumenului Tănăsie, domnitorul Alexandru Iliăș voievod (1627-1629) întărește din nou sfântului lăcaș dania lui Mihail postelnic, de care va mai beneficia o perioadă de timp¹¹. Dintr-un document emis de Matei Basarab (1632-1654) reiese că, de fapt, în timpul boieriei, Mihai Viteazul a făcut un schimb cu călugării de la „Sf. Troiță”¹², care au dat jumătatea lor din satul Islaz pentru partea din zestrea doamnei Stanca din satul Măgurelele, jud. Ilfov, plus 15000 de aspri. Din același hrisov reiese că satul Măgurele a revenit nepoților doamnei Stanca, Eustratie vistier și soției

8. D.I.R., B, Ț. Rom., veac XVI, vol. IV, doc. 414, p. 409-412.

9. *Ibidem*, vol. V, doc. 310, p. 297-299.

10. N. Stoicescu, *op. cit.*, p. 34. Radu Buză din Cepturoaia era frate cu Preda și Stroe Buzescu și rudă cu Mihai Viteazul, în timpul domniei căruia au jucat un rol însemnat. Din 1575 apare în documente cu dregătoriile de mare comis, mare armaș, mare spătar și, din 1595, mare clucer. A murit în anul 1510 și a fost îngropat la mănăstirea Căluui, ctitoria lui, ca și mănăstirile Stănești și Dobrușa. A avut trei copii, dintre care Radu mare ban a fost ultimul dregător din neamul care apoi s-a stins.

11. *Documenta Romaniae Historica*, B, Țara Românească, vol. XX, doc. 272, p. 514-516. Hrisovul din 5 mai 1629 prin care Alexandru Iliăș, domnul Țării Românești, întărește mănăstirii Sf. Troiță tot satul Islaz.

12. Schimbul reflectă aspectul geografic al domeniului său din Romanița, dintre Carcal și Dunăre, completat cu satele de moștenire ale doamnei Stanca sau prin schimburi de sate de zestre din Muntenia, cu părți din Islaz. În situația de față se invoca probabil dreptul de preemțiune, căci Stanca se înrudea cu Dobromir ban (vezi Ion Donat, *op. cit.*, p. 201).

sale Elina, iar călugării au rămas, ca la început, cu jumătate din satul Islaz¹³.

La sfârșitul sec. al XVII-lea, în anul 1692, domnitorul Constantin Brâncoveanu (1688-1714) cumpără de la mănăstirea Radu Vodă acea jumătate din Islaz, împreună cu rumânii după ea, cu 1000 de taleri¹⁴. În mod succesiv moștenirea brâncovenească de la Islaz se va perpetua din generație în generație, astfel încât, în anul 1833, după moartea marelui ban Grigore Brâncoveanu, când soția sa Elisabeta Balș s-a călugărit, întreaga avere, inclusiv Islazul, a revenit fiicei lor adoptive, Zoe Mavrocordat, soția domnitorului Gheorghe Bibescu (1842-1848) și apoi, până la moartea doamnei, care a survenit în anul 1892, a fost administrată de o Comisie a Casei Zoe Bibescu¹⁵.

Această epitropie s-a preocupat în primul rând, desigur, de administrarea moșiilor, printre care și Islazul, pe care a arendat-o de mai multe ori¹⁶. Se știe că mulți ani arendaș la Islaz a fost grecul G. Ceatalopol, originar din Ianina, pe care îl găsim în rapoartele anuale ale moșiei, de exemplu, între 12 februarie 1876¹⁷ și 1892¹⁸. În memoria colectivă a satului el a rămas ca un personaj lacom și neîndurător, care timp de 40 de ani, cât se pare că a ținut în arendă această moșie, a exploatat nemilos țărănimea locală¹⁹.

La inițiativa proprietarilor, aceeași epitropie a început în 1851 lucrările de ridicare a unei biserici, cu hramul „Sf. Trei Ierarhi”, în satul

13. Catalogul Documentelor Țării Românești din Arhivele Statului, vol. V. Doc. 1392, p. 583-584.

14. Serviciul Arhivelor Naționale Istorice Centrale, M-rea Radu Vodă, Cop. IV/52, ms. 256, f. 235v-236 (mai departe S.A.N.I.C.).

15. După ce a divorțat de Zoe (sub motivul unei boli psihice) pentru a se căsători cu Maria Văcărescu, domnitorul Gh. Bibescu o va pune sub tutelă, astfel încât să poată administra tot el imensa avere din zestrea fostei soții.

16. *Anunțătorul Român*, 12 sept. 1859, an VI, nr. 73. „Moșia Islaz din jud. Romanați, proprietatea casei Mării Sale Doamna Zoe Bibescu se arendează prin licitație pe termen de un an de la 23 aprilie 1860 înainte...”

17. Biblioteca Academiei Române, Cabinetul de Manuscrise – Carte Rară, Fondul românesc, Arhiva G. Bibescu, IX, Acte 3, fila 139 (mai departe B.A.R.). Arendașul cere acte de la proprietar pentru a putea începe procesul în litigiul cu statul pentru zăvoiuil dintre Olt și gura Olțișorului.

18. *Ibidem*, VII, Acte 9, fila 40 v.

19. Șt. Ricman, V. Enescu, Fr. Iosif, Paul Constant, *Contribuțiuni la Monografia județului Romanați*, Craiova, 1928, p. 349.

Islaz²⁰, zidire terminată în anul 1857, când lăcașul a și fost sfințit.

După moartea fostului domnitor, în anul 1873, șef al familiei Bibescu și administrator al proprietăților a rămas primul fiu, prințul George Bibescu, care, după ce moare și mama sa, moștenitoarea brâncovenilor, în anul 1894 solicită o estimare a averii rămasă de pe urma acesteia, din care reiese ca moșia Islaz din jud. Romanați avea la acea data valoarea de 2690418 lei și aducea un venit anual de 130599 lei²¹. Mai târziu l-a succedat în fruntea familiei prințul Alexandru Bibescu, care în anul 1900 își donează partea din moștenirea mamei sale Zoe celor doi fii, Anton și Emanuel. În acel moment moșia Islaz era ipotecată pentru suma de 1414000 lei²².

Atestarea documentară externă a satului Islaz este anterioară celei interne și ea apare în primele decenii ale sec. al XVI-lea, în acte administrative turcești. După ocuparea de către Imperiul Otoman a unor capete de pod la nordul Dunării și transformarea lor în kazale sau alte forme administrative precum nyabetul, așa cum este și Turnu, sub autoritatea beifului de Nicopole, s-au creat premisele stabilirii unor legături economice permanente prin traficul fluvial și un însemnat schimb de marfuri între teritoriile de la nord și sud de Dunăre. Regulamentele otomane, care conțineau dispoziții pentru taxele vamale și portuare cuprind și alte așezări dunărene, din afara teritoriului lor administrativ, așa cum era portul Islaz, care la începutul sec. al XVI-lea servea în mod activ traficul cu diferite vase de transport pe fluviu, iar în regulamentul portului Nicopole legislatorul se baza tocmai pe o mai veche lege privind activitatea portului Islaz²³. Această schelă era deosebit

20. *Buletinul Oficial al Prințatului Țara Românească*, nr. 53, 1851, martie, 10. „Epitropia Casei Mării Sale Doamnei Zoe Brâncoveanu, chibzuind a zidi o biserică pe moșia Islazul a casei din județul Romanați, după planul ce are închipuit, spre aceasta cere doritori a se însărcina cu lucrarea acestei zidiri prin contract, după condițiile ce se vor vedea și zilele hotărâte pentru mezat...”

21. Serviciul Municipiului București al Arhivelor Naționale, Fond fam. Bibescu, dos. 5/1873-1901, fila 31v. și tabelul sinoptic. Moșia Islaz avea o suprafață totală 16444 pogoane, din care: curți și construcții -107 pog.; câmp de arătură - 4200 pog.; fânețe – 420 pog.; izlaz - 600 pog.; grădini și vii - 105 pog.; bălți - 2805 pog.; păduri, zăvoaie - 1565 pog.

22. C. D. Zeletin, *Principesa Elena Bibescu, marea pianistă*, Buc., 2007, p. 218. Despre prințul Anton se știe că era sensibil la nenorocirea altora, astfel încât, în iarna anului 1900 a donat suma de 2160 franci pentru 108 locuitori din Islaz, loviți de inundațiile catastrofale din sudul Olteniei.

23. Bistra Țvetkova, *Regimul schimbului economic dintre teritoriile de la nord și sud de*

de importantă pentru exportul de sare din Țara Românească. Taxa vamală percepută la 100 de bolovani de sare trecuți peste graniță era de 11 bolovani, din care 4 intrau în visteria publică otomană și 3 erau ai vămii valahe, mai bine zis ai domniei, iar din ultimii 4 bolovani, 2 aparțineau casei sultanului iar 2 vămii locale. Când taxa era transformată în monedă, pentru 3 bolovani de sare se percepea un aspru²⁴.

Pentru oile venite din Valahia și tranzitate prin Islaz taxa vamală se calcula după numărul animalelor, dacă erau mai puțin de 5. Pentru boi și vaci se percepea un aspru pe cap de animal, dacă erau până la 20 de animale și 20 de aspri dacă erau între 21 și 100 animale²⁵.

Pentru vinul importat în Țara Românească prin Islaz se percepea o taxă de 58 aspri din care 26 intrau în visteria sultanului, iar 32 în visteria publică otomană²⁶.

Din cele prezentate este evident că în evul mediu, când Dunărea de Jos era fluviu turcesc, portul Islaz reprezenta un punct important pentru comerțul de tranzit. Probabil că a urmat apoi o perioadă de stagnare a activității portuare la Islaz, astfel încât, la sfârșitul sec. al XVIII-lea, după încheierea tratatului de pace de la Kuciuk-Kainargi (1774), care restrângea monopolul turcesc asupra comerțului românesc, permițând, în consecință, amplificarea schimburilor cu Austria și cu Rusia, domnitorul Alexandru Ipsilanti a numit o comisie care a făcut propuneri privind reînființarea, pe malul Dunării, a unor porturi fluviale pentru comerțul exterior românesc: „trei schele: la schela Orașului, din sud Ialomiței, unde pot veni corăbii cu lesnire, al doilea schela Zimnicile, în sud Teleorman, și Izlazu, în sud Romanai, până la care umblă șăici”²⁷.

Dunăre în sec. al XVI-lea, în vol. „Relații româno-bulgare de-a lungul veacurilor (sec. XII-XIX)”, București, 1971, p. 112. (vezi și Irène Beldiceanu Steinherr și Nicoară Beldiceanu, *Act du règne du Selim I concernant quelques échelles danubienne de Valachie, de Bulgarie et de Dobroudja*, în *Südost-Forschungen*, XXIII, München, 1964, p. 96-108. Cel mai vechi document care conține dispoziții privind regimul vamal și alte taxe percepute în porturile dunărene este registrul lui Kiuciuk Piri, cadiul din Kazanlâk, din data de 15.04.1520. O copie după manuscris se află în Biblioteca Națională din Paris).

24. Bistra Țvetkova, *Actes concernant la vie économique des villes et ports balcanique au XV-e et XVI-e siècles*, în *Revue des Études Islamique*, XL, 2, 1972, p. 375.

25. *Ibidem*, p. 379.

26. *Ibidem*, p. 377.

27. S. A. N. I. C., Ms.20, filele 167-168.

După victoria obținută în războiul cu turcii, încheiat cu pacea de la Passarowitz, în anul 1718 Imperiul Habsburgic a anexat cele 5 județe din Oltenia, printre care și Romanații, pe care le-a stăpânit până în anul 1739. Acest episod a supus Oltenia la un regim economic, administrativ și îndeosebi fiscal, cu totul deosebit de restul provinciei muntene, dar care, aplicat doar o perioadă prea scurtă de timp, nu a avut rezultate îndelungate.

Din documentele administrației austriece reies și informații privind satul Islaz în această perioadă.

Pe domeniul Islaz trăiau 146 de familii, supuse diferitelor abuzuri ale stăpânului moșiei, în special prin monopolul băuturilor alcoolice, care, cel puțin în acest caz, erau vândute cu preț dublu. Consecința a fost că locuitorii au părăsit satul, au trecut Dunărea și s-au stabilit în Imperiul otoman, unde se pare că dările erau mai suportabile pentru contribuabili²⁸. În Oltenia ocupată fiscal era principalul stăpânitor de vii, iar în anul 1719 la Islaz, pe lista viilor fiscale figurau 20 de pogoane. În raportul dintre puterea de stat împreună cu administrația locală și proprietarii de moșii, poziția acestora din urmă avea o influență considerabilă. Așa se ajunge ca administrația austriacă să îl amenințe pe Dositei Brăiloiu, fiul banului Craiovei Cornea Brăiloiu, că va însărcina pe vornicul județului Romanați să numească alt pârcălab la Islaz și Racovița, în locul celui împotriva căruia locuitorii celor două sate au depus plângeri²⁹.

Islazul, fiind o localitate de graniță, făcea parte din cele șapte stațiuni vamale centrale ale Olteniei, ea neavând însă filiale. Stațiunea vamală Islaz ținea de la Dunăre, pe Valea Oltului până la Ficiensa³⁰, pe o distanță de 8 ore. Fiecare stațiune principală, așa cum era și aceasta, era condusă de un vameș care avea drept ajutor doi călărași. Vameșul de la Islaz primea un salariu de 200 florini renani și pe lângă aceștia mai primea câte o cotă din fiecare foaie vamală eliberată. Călărașii primeau fiecare câte 60 de florini³¹. Dacă la începutul stăpânirii austriece vameșii erau români, din 1719 se propun funcționari vamali străini, cunoscători de limbi străine în circulație.

28. Șerban Papacostea, *Oltenia sub stăpânirea austriacă 1718-1739*, Ed. Enciclopedică, București, 1998, p. 180.

29. *Ibidem*, p. 212.

30. Sat situat între Rusănești și Scărișoara, azi dispărut.

31. Alexandru A. Vasilescu, *Vămile Olteniei supt austrieci*, în Arhivele Olteniei, an III, nr.5, 1924, p. 375.

Astfel, la Islaz va fi propus Francisc Jenei, controlor al vămii de la Turnu Roșu, nobil transilvănean, care știa limbile latină, ungară, română și mai ales afacerile vamale³². În anul 1725 aici funcționa ca șef de vamă Matei Streütt, iar cei doi călăreți erau tot străini: Sigismund Albert și Sigismund Szekeli³³. Pentru a simplifica traficul de mărfuri pe Dunăre, dintre Nicopole și Oltenia, cele patru puncte vamale s-au redus la două, unul la Nicopole și altul la Islaz, unde se plătea drept taxă vamală 3% din valoarea mărfurilor tranzitate. Uneori, datorită politicii fiscale austriece, produsele zăceau pe malul fluviului, negustorii turci renunțând a le mai ridica. În 1728 administrația se plângea că în portul Islaz erau mari cantități de miere și grăsimi, aceasta din urmă amenințată să se strice³⁴.

În timpul ocupației austriece a apărut un fenomen de catolicizare a populației oltene, ca rezultat al colonizării unui mare număr de străini catolici. După 1730, la Islaz s-a înregistrat chiar o așezare catolică, datorită stabilirii unui grup de coloniști bulgari pavliceni și a prezenței unor austrieci sau unguri, membri ai administrației și unităților militare³⁵.

Prima atestare cartografică a satului Islaz datează din anul 1700 și figurează pe harta stolnicului Constantin Cantacuzino, editată la Padova.

În anul 1722, pe harta Olteniei (Valahia Mică), ridicată de Friederich Schwantz, localitatea Islaz este reprezentată ca un târg, nu ca un sat³⁶. Pe parcursul sec. al XVIII-lea, în mai multe hărți care cuprind Țara Românească, așa cum sunt cele realizate de F. L. Güssefeld, publicată în anul 1785³⁷ și Fr. Jos. Ruhedorff, apărută în anul 1788³⁸, Islazul este reprezentat tot cu semnul grafic de târg. La sfârșitul secolului, pe cea mai reprezentativă hartă a Țării Românești, întocmită de col. Friederich Specht pentru Marele stat Major al Armatei Austriece, pe lângă așezarea de la Islaz sunt figurate și celelealte sate, care mai apoi au fost incluse în componența lui: Gârla,

32. *Ibidem*, p. 276.

33. *Ibidem*, p. 380-381.

34. Șerban Papacostea, *op. cit.*, p. 95-96.

35. *Ibidem*, p. 297.

36. Biblioteca Academiei Române, Cabinetul de hărți, *Tabula Valacchiae Cisalutanae per Friedericum Schwantzius Regiminis Haisteriani Capaitaneum (1722)*.

37. *Ibidem*, *Charte von der Moldau und Valachey*.

38. *Ibidem*, *Mappa Speciales Walachiae*.

Racovița și Funduleț.³⁹

În harta rusă, comandată de gen. Pavel Kiseleff după ocuparea Principatelor Române de către armata rusă, sunt consemnate mai multe sate precum și numărul de gospodării pentru fiecare: Islaz - 66, Racovița - 82, Racovicioara - 34, Verdea - 53, Gârla - 71, Mozolea - 83, Funduleț - 3 gospodării.⁴⁰

Aplicarea Regulamentului Organic în Țara Românească a pus și problema organizării și modernizării satelor, în special a celor din câmpie, prin sistematizarea și alinierea caselor care trebuiau să înlocuiască bordeiele. De această sistematizare erau interesați atât fiscul, pentru ușurarea colectării dărilor, cât și proprietarii, pentru a fi siguri de o trainică statornicire a clăcașilor pe moșie. Stăpânii erau obligați să le pună la dispoziție clăcașilor parcelele și pe cât posibil să le sigure și lemnul necesar, dacă exista și pădure pe moșie⁴¹. Data limită de aplicare a acestei acțiuni era anul 1838, an în care urma să se facă următoarea catagrafie (recensământ).

În județul Romanați, în iarna lui 1836, numai un mic număr de sate rămăsese neașezat la linie. La Islaz situația era mai complicată, căci proprietara moșiei, Zoe Brâncoveanu Bibescu, a înțeles să aplice această prevedere și a adunat toate satele de pe domeniu într-unul singur, cu numele Islaz, împărțit în mahalale, care păstrau numele cătunului de proveniență: Islaz, Verdea, Funduleț, Racovița. Comuna era așezată pe platoul dintre Dunăre și actuala gură a Oltului și era stăbătută de la sud la nord de două șosele principale, pe o lungime de 4500 m și de mai multe drumuri de la est la vest, pe o lungime între 800 și 1000 m. Parcelele erau grupate câte patru la un loc, astfel încât fiecare casă să aibă câte două laturi la drum⁴². Acest parcelar de la jumătatea sec. al XIX-lea s-a păstrat până astăzi, cu unele modificări survenite în timp, datorită sporirii numărului de parcele dintr-un calup, prin divizarea celor originale. Sistematizarea era aproape sigur terminată în anul 1842, căci în acel an Vornicia din Lăuntru a primit un

39. *Ibidem*, *Militairische Carte der Kleinen oder oesterreichischen und grossen Walachei*.

40. C.C. Giurescu, *Principatele Române la începutul sec. XIX. Constatări istorice, geografice, economice și statistice pe temeiul hărții ruse din 1835*, Ed. Științifică, București, 1957, p. 267.

41. Ilie Corfus, *Încercări de sistematizare a satelor din Țara Românească sub regulamentul Organic*, în *Revista Arhivelor*, an X, 2, 1967, p. 195.

42. Șt. Ricman, V. Enescu, Fr. Iosif, Paul Constant, *op. cit.*, p. 349.

raport privind fuga înapoi la Funduleț a 155 de familii de clăcași așezați la linie la Islaz⁴³.

Iată cum este descrisă, în anul 1859, de un călător străin, Théodore Margot, această localitate: „Islazul este un sat însemnat, cu frumoase strade, bine ținute și potrivite la linie, situat pe lângă Danubiu. Satul acesta este foarte comercial și de aceea, în timpul verii, se vede un număr însemnat de șeici [bărci cu pânze] mari, care vin în schela sa pentru încărcare de diverse cereale și diferite mărfuri. Are un prea frumos han, mare și bine întreținut, o biserică foarte arătoasă precum și un mic lazaret [infirmierie]”⁴⁴.

La jumătatea sec. al XIX-lea, vestigiile antichității, răspândite din plin pe teritoriul comunei Islaz, încep să fie remarcate de călătorii avizați și de autoritățile locale. Prima informație este oferită de August Treboniu Laurian ce vizitează locurile în anul 1846 și care, în mod remarcabil, identifică o fortificație romană, aflată la capătul sudic al Limesului Transalutan. „...Din Turnu plecarăm peste Olt la Islaz, care se află la o distanță de 1 ½ miliarie de la gura acestui râu, pe râpa Dunării, proprietatea prințului Domnitor. Aici ne arătară pe râpa Istrului un sarcofag de o lungime de 3 ½ picioare și de o lățime și înălțime proporționată și altul mai mic, care căzuse în apă... Amândouă sunt foarte asemenea celui din muzeul Colegiului Național și trebuie socotite romane... lângă el aflăm în apă și un ulcior mic de pământ. Aici la Islaz începe drumul roman cel așternut cu piatră, care duce pe lângă Olt la Reșca și despre care vom vorbi... De bună seamă că aici lângă Dunăre exista o cetate romană, dar ruinele ei s-au dărâmat și s-au luat de Dunăre, care a mâncat aici foarte mult din malul stâng”⁴⁵.

În anul 1871, la întrebările Chestionarului arheologic popular⁴⁶,

43. Ilie Corfus, *op. cit.*, p. 206, nota 96.

44. Théodore Margot, *O viorie în cele șapte-spre-zece districte ale României*, București, 1859, p. 83.

45. August Treboniu Laurian, „*Istriana sau Descrierea cetăților din preajma Dunării descoperite într-o călătorie din vara anului 1845*”, în *Magazin istoric pentru Dacia*, Tom 2, nr. I, Buc., Tip. Colegiului Național, 1864, p. 88-89.

46. Biblioteca Academiei Române, Cabinetul de Manuscrise – Carte Rară, Fondul românesc, Mss. 223-230. Chestionarul „în privința vechilor așezăminte ce se află în deosebitele comune ale României”, a fost redactat de Alexandru Odobescu, membru al Comitetului Arheologic din România, înființat în 1864 și învățătorii din multe orașe și sate l-au completat între anii 1871 și 1874, la cererea Ministerului Cultelor și Instrucțiunii Publice.

învățătorul Ștefan Poppescu (sic) din Islaz descrie sugestiv și exact cele două castre romane de la granița sud-estică a Provinciei Dacia Inferior.

Cele două „cetăți de pământ” împrejmuite cu șanț sunt localizate în mahalalele Racovița, pe locul bisericii celei vechi și Verdea, pe malul Dunării, la miazănoapte de sat. La data observației suprafața unui castru, vizibilă, era de aproximativ un pogon, iar adâncimea șanțurilor de două palme.

A doua informație valoroasă este aceea despre descoperirea în centrul comunei, de către doi locuitori, a unui tezaur monetar aflat într-un recipient metalic⁴⁷, tezaur despre care nu se mai știe nimic.

În istoria modernă a României satul Islaz are o rezonanță specială, numele lui fiind legat de debutul a două din cele mai importante evenimente care au marcat secolul al XIX-lea: Revoluția de la 1848 și Războiul de Independență din 1877-1878.

Alegerea satului Islaz pentru declanșarea mișcării revoluționare din Țara Românească, inițiată de Nicolae Bălcescu, s-a întemeiat pe mai multe considerente strategice, printre care cele mai semnificative erau: existența, cu garnizoana la Islaz, a companiei 5 din regimentul 1 infanterie, comandat de căpitanul Nicolae Pleșoianu și prezența unor unități militare comandate de ofițeri fideli idealurilor revoluționare în zona dunăreană⁴⁸; Islazul se afla în județul Romanați, unde Gheorghe Magheru era administrator districtual la Caracal; iar preotul Radu Șapcă din Celei putea aduce o contribuția substanțială prin participarea populară locală și, nu în ultimul rând, distanța destul de mare față de București, care nu permitea o intervenție rapidă a autorităților. Aici, pe Câmpul lui Traian, redenumit de atunci Câmpul Regenerării, în ziua de 9 iunie 1848, în fața unei mari adunări populare și în prezența reprezentanților guvernului provizoriu, Ștefan Golescu, Christian Tell, preotul Radu Șapcă și Ion Heliade Rădulescu, acesta din urmă a dat citire celui mai important document, proclamația program, bine cunoscută în istoriografia română drept *Proclamația de la Islaz*. Cele 22 de prevederi ale programului politic îi conferă acestuia o valoare de act

47. *Ibidem*, Jud. Romanați, fila 159.

48. Gh. Popa, I. Bălă, I. Toader, *1848 în județul Teleorman*, Ed. Academiei R.S.R., București, 1980, p. 55. Batalionul 1 din regimentul 2, comandat de maiorul Christian Tell, dislocat la Giurgiu; divizionul 3 de cavalerie de la Zimnicea, comandat de căpitanul Alexandru Racotă și escadronul 6 de cavalerie tot din Zimnicea de sub comanda locotenentului Hariton Racotă.

constituțional. Dintre acestea se remarcă cele care proclamă independența administrativă și legislativă, separația puterilor, egalitatea drepturilor politice, alegerea unui domn responsabil pe termen de cinci ani, reducerea listei civile a domnitorului, emanciparea clăcașilor, emanciparea israeliților și drepturi politice pentru compatrioții de altă credință, dezrobirea Țiganilor, instrucțiune egală, înființarea unor așezăminte penitenciare, crearea gărzii naționale⁴⁹ ș.a. Tot la Islaz, în aceeași zi, guvernul provizoriu a depus jurământul pe un steag tricolor, roșu, galben și albastru, care va deveni apoi steagul național al României.

În primăvara anului 1877 situația politică și militară a României față de puterea otomană suzerană a impus trecerea la măsuri militare operative pentru apărarea liniei Dunării, în sectoarele unde putea fi forțată de turci, printre care și sudul Olteniei. Ostilitățile armate s-au declanșat în ziua de 4 mai prin deschiderea focului de către un monitor turcesc venind de la Nicopole asupra pichetului nr. 10 de la Islaz, unde erau cantonate companii românești din Regimentul 2 linie, Regimentul 3 călărași și Regimentul 2 artilerie⁵⁰. În schimbul de focuri a căzut ucis sergentul major Florea Blejan din Islaz⁵¹, a cărui amintire a rămas întipărită în memoria colectivă a comunității locale ca primul erou al războiului de independență.

Câteva date statistice și monografice sunt relevante pentru viața social-economică desfășurată în comuna Izlaz în ultimele decenii al sec. al XIX-lea. La acea dată (1889) populația comunei era de 4688 locuitori, 2290 bărbați și 2298 femei, dar din cei 1132 capi de familie numai 741 erau contribuabili. Existau în comună 19 stabilimente comerciale, iar ocupația locuitorilor era aproape în exclusivitate agricultura. În anul 1887 s-au cultivat 800 ha cu grâu, 2243 ha cu porumb, 50 ha cu rapiță și 800 ha cu vii; vite mari erau 1591, ovicaprine 5615 și 97 porci. În sat erau 300 de duzi, din care, prin creșterea viermilor de mătase, se obțineau aproximativ 70 kg de borangic.

Învățământul era asigurat de două școli cu trei învățători, una de

49. *Anul 1848 în Principatele Române*, vol. I, București, 1902, p. 490-501.

50. Al. Mardale, P. Grecu, I. Toader, I. Bălă, *Participarea județului Teleorman la cucerirea independenței de stat a României*, Alexandria, 1977, p. 38. Schimburi de focuri între bateria de la Islaz, comandată de căpitanul Lupașcu și artileria turcească au avut loc pe tot parcursul lunii mai 1877.

51. *Războiul pentru independență națională. 1877-1878. Documente militare*, Ed. Militară, București, 1975, doc. 171.

băieți, frecventată de 70 de elevi și una de fete frecventată de 17 eleve, dintr-un total de 531 copii ce trebuiau școlarizați. În aceeași perioadă portul nu mai funcționa, dar exista un oficiu telegrafo-poștal⁵².

Satul avea, ca și astăzi, două biserici de zid, „Sfinții Trei Ierarhi” și „Sfântul Nicolae”.

Biserica parohială cu hramul „Sfinții Trei Ierarhi” din satul Islaz, monument istoric, a fost construită de proprietara moșiei Islaz, Zoe Brâncoveanu Bibescu, între anii 1851-1857, spre liniștirea locuitorilor pe care îi strămutase din mai multe sate în Islazul aliniat⁵³.

Lăcașul poate fi catalogat drept o bună realizare arhitectonică a stilului cu elemente neoclasiche, adoptat și în construcția bisericilor noastre în cea de-a doua jumătate a sec. al XIX-lea, când vechile stiluri pământene românești fuseseră uitate pentru o vreme datorită importului de modă occidentală⁵⁴.

Biserica „Sfinții Trei Ierarhi” – Parohia Islaz II

52. Constantin Locusteanu, *Dicționar geografic al județului Romanați*, București, 1889, p. 119-120.

53. Nicolae Stoicescu, *Bibliografia localităților și monumentelor feudale din România, I, Țara Românească*, vol. 1, Ed. Mitropolia Olteniei, 1970, p. 384.

54. Grigore Ionescu, *Istoria arhitecturii românești din cele mai vechi timpuri până la 1900*, Tiparul „Cartea Românească”, București, 1937, p. 427.

De plan treflat, edificiul are un pridvor dreptunghiular închis, cu o retragere semnificativă față de turnul clopotniță pătrat, care se ridică în axul acestuia, pronaosul de asemenea pătrat, iar absidele naosului prezintă o formă poligonală exterioară și una semicirculară în interior. Absida altarului este semicirculară atât în interior cât și în exterior. S-a păstrat până astăzi tâmpla din lemn cu icoanele împărătești și praznicarele, terminate la 26 octombrie 1857, conform inscripției de pe icoana Maicii Domnului cu Pruncul, probabil o dată cu pictura interioară. Din pictura originală au rămas nemasacrate de repictările contemporane câteva fragmente în calota de deasupra pronaosului, parțial Pantocratorul din calota naosului și scenele din semicalotele absidelor laterale. Portretul ctitorei, din stânga ușii de la intrare, a fost de asemenea acoperit prin pictările ulterioare.

Plastica exterioară cuprinde cornișa bine profilată, ce se sprijină pe pilaștrii angajați, care, împreună cu ferestrele înalte și înguste, terminate în partea superioară în arc de cerc și un rând de firide circulare deasupra fiecărei deschideri, imprimă clădirii un ritm vior, zvelt și elegant. Acesta este amplificat și de plastica monumentală, definită de turla octogonală înaltă și suplă cu care biserica a fost înzestrată deasupra pridvorului și de turla pantocratorului, tot octogonală, așezată pe un tambur cu același număr de laturi, luminată de câte două ferestre geminate pe fiecare parte și acoperită cu o învelitoare joasă. Volumetric, clădirea câștigă o ritmică aparte datorită decroșului foarte bine marcat de câte o retragere între toate componentele planului.

În curtea bisericii se află piatra de mormânt a lui Ștefan Ceatalopol, din marmură sculptată, inscripționată în limba greacă și mai multe cruci de piatră și marmură, ce au aparținut unor membri de rând ai parohiei.

Biserica parohială „Sfântul Nicolae”, construită de obștea parohiei în anul 1871, păstrează până astăzi hramul bisericii bordei din satul Racovița, cel strămutat, după cum se putea citi în vechea pisanie a bisericii celei noi: „Această sfântă și dumnezeiască biserică, ce se prăznuiește cu hramul „Sf. Nicolae”, a fost făcută bordei în pământ de moșii noștri...”⁵⁵.

55. I. Popescu Cilieni, *Învelișurile bisericilor noastre vechi*, Craiova, 1945, p. 98.

Biserica „Sfântul Nicolae” – Parohia Islaz I

Așa cum se prezintă astăzi, biserica este rezultatul intervențiilor și modificărilor survenite în cei aproape 150 de ani de existență, dintre care cele mai evidente sunt cele care au afectat plastica arhitecturală prin adăugarea unui pridvor închis supradimensionat și înlocuirea turlei de zidărie cu o turlă din șarpantă de lemn și tablă, iar în interior repictările succesive care au acoperit pictura murală originală.

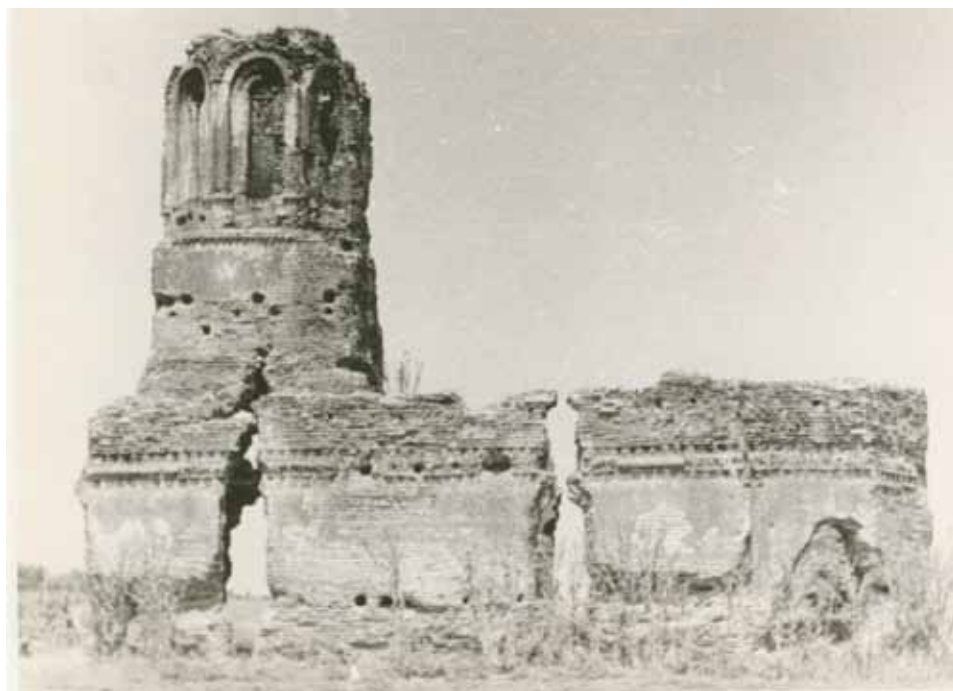

RUINELE BISERICII MĂNĂSTIRII BALDOVINEȘTI

Prof. **Argentin St. Porumbeanu**

Biserica Baldovinești, mai bine zis ruinele acestei biserici se află pe teritoriul satului cu același nume, Baldovinești, nume provenind, după cum spune August Treboniu Laurian de la numele proprietarului.

Biserica apare de departe (în 1967, când am făcut prima cercetare), profilându-se romantic pe dâmbul din fața fostei pescării a defunctului C.A.P., cu singura-i turlă rămasă cu semeție întreagă.

Ruinele Bisericii Mănăstirii Baldovinești - 1967

Starea acestor ruine este lamentabilă, crăpături adânci brăzdează fața și turnul, ce se țin încă în verticală. Peretele dinspre miazănoapte a naosului e despicat în două locuri, și stă gata să cadă, așa cum este de aplecat în afară.

Privită din spate prin spintecătura în unghi ascuțit ce se deschide din fereastra altarului în sus, se vede mormanul de dărâmături ale turlei și acoperișului prăbușite, umplând spațiul cuprins între pereții clădirii, până la înălțimea extremă a iconostasului, iar dincolo de grămada zidăriei năruite se profilează despicătura amenințătoare ce taie vertical, pe mijloc baza pătrată a clopotniței, care nici nu-ți poți da seama cum de mai susținea bolta pronaosului cu turnul de deasupra-i. Chenarele de piatră ale ușii și ale ferestrelor nu mai păstrează decât urma lor în zidărie.

Biserica Baldovinești prezentând lateral de la distanță un profil elegant și de nobile proporții, cum nu se poate mai fericit echilibrate, este de tipul celor în treflă cu turla Pantocratorului pe naos, cu clopotnița deasupra pronaosului și cu pridvor pe stâlpi, tip ce apare în epoca lui Matei Basarab, și se generalizează în secolul al XVIII-lea, pentru ca în a doua jumătate a acestui secol să atingă maximul său de perfecțiune, sub domnitorul Constantin Brâncoveanu.

Ceea ce conferă acestui fel de biserică o distincție deosebită este eleganța turelor octogonale ridicate pe baze pătrate bine proporționate ca volum, apropiate una de alta, ce se înălțau zvelte, cea de la pronaos, probabil puțin mai subțire decât cealaltă, apoi desăvârșitele proporții dintre elementele componente ale clădirii (pridvor, pronaos, naos și turla), precum și planul lor unitar, la aceasta se mai adaugă și ornamentele arhitecturale exterioare, brâul pronunțat ce separa registrul arcaturilor de panourile din partea interioară a pereților tivite cu ornamente în relief, cu profil dreptunghiular (ciubucuri), a căror osatură e de cărămidă cu zimți, după modelul epocilor anterioare.

Planul bisericii este perfect echilibrat cu naosul în lungime compus ca în vechile biserici sârbești, din trei travee, din care cea principală, la mijloc, susține turla clopotniței, iar cele două secundare o flanchează spre răsărit și spre apus.

Pronaosul de două ori mai larg decât lung, era despărțit de naos prin trei arcade pe coloane care au dispărut (dar urmele se mai văd). El forma împreună cu pridvorul un trup aproape pătrat în plan, mai larg decât naosul cu aproape 1 m. de o parte și de alta.

Bolta pronaosului, ca și a pridvorului se compunea din o calotă

centrală sprijinită între arcuri largi, pe console și formând semicirculare care se întind până în pereții laterali.

Pridvorul ale cărui forme și dimensiuni se văd din urmele zidurilor lui și din îmbinarea bolții pe fațada bisericii și altarului, sunt armonice echilibrate, aproape egal prelungite înainte și la spatele celor două turle deopotrivă de înalte formând centrul de greutate al compozițiilor.

Dimensiunile bisericii mănăstirii Baldovinești, după măsurătorile releveului din anul 1967 sunt următoarele:

- pridvorul, lung de 2,16 m, având pereții laterali de 6,80 m;
- naosul e lung de 9,60 m;
- naosul împreună cu altarul au lățimea de 5,95 m;
- între ferestrele cavităților (sânelor) interioare laterale este de 5,95 m;
- cupola care are la bază un diametru de 3,16 m
- clădirea a fost în întregime construită din cărămidă.

Zidurile sunt groase, dar se subțiază la pereții turnulețului poligonal ce cuprinde scara la cupola dinspre nord.

La exterior arcadele se închid în partea de sus, arcurile firide ale registrului superior, cum trebuie să fi fost și arcadele dintre coloanele pridvorului dispărut, sunt în semicerc, nu în acolada frântă, cum se făceau în epoca anterioară acestui tip de biserică. Tot în semicerc erau și arcadele dintre coloanele ce despărțeau în interior naosul de pronaos.

În legătură cu ctitorul acestei biserici, documentele tac, sau noi nu am reușit să le găsim. Pisanie, biserica, nu are, sau este acoperită de dărâmături.

Noi credem că argumentele ce le avem în legătură cu ctitorul acestei biserici sunt lămuritoare și sprijină afirmația ca biserica, este ctitorită de un boier din cei apropiați lui Mircea cel Bătrân, voievod al Țării Românești (1386-1418).

Virgil Drăghiceanu face, la 13 septembrie 1913, o cercetare a acestor ruine și emite ipoteza că această biserică este zidită de vestitul Constantin aga Bălăceanu, potrivnicul lui Constantin Brâncoveanu, care desigur stăpânea ca moșie, tot nordul Teleormanului, de la Balaci la Tătărăști, unde spune același Virgil Drăghiceanu, exista (atunci la 1913), o frumoasă curte bălăcenească.

Profesorul Ion Donat de la Craiova, emite ipoteza că biserica de la Baldovinești este un metoh al mănăstirii Comana, al cărui ctitor a fost Radu Șerban Voievod, și a fost refăcută de fiul său Constantin Cârnu.

În cataografia din 1831, făcută sub Kiseleff, satul Ciolănești avea 300 de familii și se găsea pe moșia mănăstirii Comana. Dicționarul geografic, statistic, economic și istoric al României din 1872 întocmit de Dimitrie Frunzescu, arată: „mănăstirea Baldovinești de lângă Ciolănești...”

În mod precis nici un document nu vorbește de ctitorul acestei biserici. Credem, din cele studiate și cercetările făcute în hărțile timpului, ca biserica din Baldovinești, are ca și ctitor, un anume boier, „Baldovin”, de la numele căruia s-a numit și satul din apropiere, lucru pe care-l confirmă și August Treboniu Laurian, la 1846.

Precizăm că acest mare boier, Baldovin este amintit la anul 1520 sub numele de „pârcălabul Baldovin din neamul Goleștilor și al Mărăcinenilor”. Este pârcălab al cetății Poenari de la nord de Curtea de Argeș, lângă Oiești.

Acest Baldovin are un fiu, pe Radu Vistier Goleșcu, cel care-l ajută și îi este devotat lui Radu Paisie Voievod (1535-1545). Pantele Georgescu, afirmă că mănăstirea a fost zidită de un mare boier, Baldovin, dela care-și trage și numele.

Până prin 1965, se vedeau în jurul bisericii urme de locuințe care au dispărut cu totul, arându-se pământul dimprejur. Acum biserica este izolată (ruinele), dar în trecut ea trebuie să fi fost înconjurată de locuințe, și s-ar putea ca satul care înconjura biserica, să fi fost o parte din satul Ciolănești. Numai săpăturile arheologice extensive pe perimetrul înconjurător al bisericii, ne vor convinge, ca afirmațiile noastre sunt reale.

În legătură cu ipoteza profesorului Ion Donat, ca Baldovinești a fost un metoh al mănăstirii Comana, suntem de acord, ca fiind pe proprietățile acestei mănăstiri, ar fi și metoh al mănăstirii Comana, cu toate ca mai aproape de Baldovinești, ar fi fost mănăstirea Glavacioc.

În „Lista monumentelor istorice din județul Teleorman”, editată de Stan V. Cristea și Georgeta Done, și publicată în 2004 de editura Rocriss/Alexandria, biserica Baldovinești este notată la codul TR-II-m-A-14.274, fiind trecută la nr. 126.

Ruinele ce se păstrează încă lângă Baldovinești, satul logofătului Baldovin din trecute vremi, ne arată că această mănăstire, a strălucit cândva, după cum s-a păstrat prin tradiție, din generație în generație, până în zilele noastre.

Alături de mănăstirea ce-și înalță turlele-i semețe se află construit în față conacul moșiei castelanului Baldovin, boier de cinste în divanul lui Mircea cel Bătrân între 1391-1415 între 1391-1415.

În actul din 20 iulie 1400, Baldovin figurează ca boier divanit la Curtea domnească din Curtea de Argeș, când Mircea cel Bătrân voievod, dăruiește lui Micul și lui Stoica, jumătate din satul Mândra, iar Țara Făgărașului, pentru credincioasa slujbă.

La 11 mai 1409, vlastelanul Baldovin însoțește pe marele voievod la Giurgiu, împreună cu alți boieri din Divanul Domnesc. Mircea cel Bătrân scutește de toate slujbele și toate dajdiile, în afară de „oastea cea mare”, satul Pulcovat, dăruit de jupan Gol mănăstirii Strugalea, „la rugămintea și cererea boierilor domniei mele, cei cu aleasă cinste, Baldovin logofăt, jupan Șerban și Radul al lui Stan”, după cum se vede în documentul din 11 mai 1409.

În actul din 21 noiembrie 1413, prin care boierul Aldea dăruiește mănăstirii Cutlumuz de la muntele Athos satul Cireșov din județul Olt, vlastelanul Baldovin figurează ca martor în Divanul Domnesc al lui Mircea cel Bătrân.

La 28 martie 1415, Mircea cel Bătrân Voievod, dăruiește mănăstirii Cozia, Vama de la Genune, azi satul Căineni, cu ocazia vizitării ei, în Postul Mare, însoțit fiind de logofătul Baldovin.

Pe logofătul Baldovin îl găsim că figurează în Divanul Domnesc din Curtea de Argeș, la 10 iunie 1415. Ultimul act semnat de Mircea cel Bătrân, lăsând ca asociat la domnie pe fiul său Mihai I Voievod, până la 31 ianuarie 1418.

Prin acest act se întărește boiernașilor Vlad cu nepoții săi, Sisa și Buia și lui Stănilă cu frații săi, satul Bela din județul Motru și Prislopul (lângă Baia de Aramă), scutite de dăjdii și slujbe în afară de „oastea cea mare”.

Mănăstirea Baldovinești a fost zidită în urma exodului populației și călugărilor de la sud de Dunăre, în Țara Românească, după desființarea Tratatului lui Ivan Sisman de la Târnovo, în anul 1393, când mitropolitul Eftimie, este dus în surghiun de turci, și a lui Strasimir de la Vidin, în anul 1396 de către Baiazid Ilderim, (fulgerul), marele sultan.

În acest răstimp au luat ființă mănăstirile Glavacioc, aproape de Găești, Ghighiu lângă Ploiești, Clocociov la sud-est de Slatina și probabil mănăstirea Rușii de Vede (Sărdăreasa) și tot acum mănăstirea Baldovinești,

la Ciolăneștii din Deal.

În marele Dicționar geografic al României, a lui Lahovari din 1898, avem următoarea afirmație: „Baldovinești, fostă mănăstire pe vremuri în județul Teleorman, a cărei biserică se vedea pe la anul 1898, în partea de nord a Ciolăneștilor din Deal, în completă ruină.”

Biserica era cu totul izolată în 1898. Zidăria ei pare a fi fost solidă. Împrejurur-i se crede că a fost așezat mai înainte vreme satul Ciolănești.

Din cele prezentate rezultă că Baldovin, castelanul lui Mircea cel Bătrân, a fost o figură importantă a vremii, boier de cinste, foarte bogat, cu multe proprietăți, capabil și din punct de vedere economic să ridice o mănăstire, aici la Ciolănești.

Ruinele mănăstirii Baldovinești rămân mărturie peste veacuri a evenimentelor istorice ce au avut loc aici.

Ruinele Bisericii Mănăstirii Baldovinești - 2011

CONTRIBUȚIA LUI ȘTEFAN LUCHIAN LA REALIZAREA PICTURII INTERIOARE A CATEDRALEI EPISCOPALE „SFÂNTUL ALEXANDRU” DIN ALEXANDRIA

Stan V. Cristea

Prin frumusețea întregii construcții, cu o arhitectură armonioasă și impunătoare, cu o intrare maiestuoasă, deschisă de cei patru stâlpi din piatră în stil corintic, prin fastul interior, dominat de frumoasa catapeteasmă și de frumosul policandru, de pictura în stil neobizantin și de excelente vitralii, Catedrala Episcopală „Sfântul Alexandru” din Alexandria reprezintă un monument de o mare valoare, reprezentativ pentru arta ecleziastică românească, și care face cinste atât orașului, cât și întregii zone.

Istoria catedralei începe o dată cu dorința întemeietorilor orașului, care și-au dorit, încă de la fondarea acestuia, în anul 1834, propria lor biserică. În grabă, ei și-au procurat o biserică de lemn, în anul 1836; aceasta nu corespundea, însă, pretenției locuitorilor orașului, de aceea, încă de pe când mai funcționa prima biserică, de care s-au folosit până în anul 1838, ei au pus temelia unei biserici de zid, cu hramul „Sf. Alexandru”. N-au reușit să o ridice așa cum și-ar fi dorit-o, din motive bănești; nemulțumiți de stadiul realizării ei, în anul 1864 alexandrenii pornesc o acțiune pentru reclădirea bisericii. Lucrările la noua biserică au fost începute și reluate succesiv în anii 1869, 1871, 1883 și 1894, de data aceasta sub conducerea arhitectului Ioan N. Socolescu (1856-1924), fiind finalizate în anul 1898¹.

1. Pantele Georgescu, *Dicționar geografic, statistic, economic și istoric al județului Teleorman*, Buc., Stabl. Grafic I.V. Socecu, 1897, p. 7; xxx, *Administrațiunea Casie Bisericii. Anuar 1909*, Buc., Typ. Cărților Bisericești, 1909, p. 38; Ilie Catalina, *Orașul Alexandria (Județul Teleorman). Monografie: 1834-1934*, Buc., Tip. Graiul Românesc,

Biserica impresionează prin sobrietatea ei monumentală, de sorginte bizantină, dar și prin impunătoarea sa mărime: 42 m lungime, 26 m lățime, înălțimea maximă de la turla cea mare fiind de 45 m. Masivă, dar frumos proporționată, ea se prezintă în formă de cruce în interior și de plan treflat în exterior.

Construcția bisericii se compune din pridvor, tindă, pronaos, naos și altar. Pridvorul este deschis, susținut de patru coloane în stil corintian, care deschid trei arcade trilobate pe fațadă și câte una lateral. Tinda este despărțită de pronaos printr-o arcadă, închisă acum cu o ușă metalică. Pronaosul este despărțit de naos printr-un arc impunător, care se sprijină pe doi masivi de zidărie. Naosul are absidele semicirculare la interior și poligonale la exterior. Altarul are și el absida semicirculară la interior și poligonală la exterior.

În interior, altarul este despărțit de naos printr-o impresionantă catapeteasmă de lemn, podoabă de mare preț a lăcașului, care îmbină în mod fericit elemente neogotice cu elemente brâncovenești, toate aceste elemente decorative fiind aurite.

La exterior, pe fiecare latură, pronaosul are câte două ferestre alăturate, înalte și înguste, încheiate în partea de sus în arcadă, naosul are,

1934, p. 140-141; xxx, *Alexandria - 100 de ani, [monografie]*, Buc., Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului. Imprimeria Națională, 1935, p. 109-110; Lucian Predescu, *Enciclopedia „Cugetarea”. Material românesc. Oameni și înfăptuiri*, Buc., Ed. „Cugetarea” P.C. Georgescu-Delafras, 1940, p. 930; xxx, *Anuarul Arhiepiscopiei Bucureștilor pe 1941*, Cernica, Tip. Sf. Mănăstiri Cernica, 1941, p. 452; Nicolae Stoicescu, *Bibliografia localităților și monumentelor feudale din România. I: Țara Românească (Muntenia, Oltenia, Dobrogea)*, vol. I: A-L, [Craiova], Mitropolia Olteniei, 1970, p. 29; xxx, *Județul Teleorman. Ghid turistic*, Alexandria, [Ziarul Teleormanul], 1978, p. 28; Ioan Spiru, *Viața religioasă alexandriană*, în vol.: Stan V. Cristea, Ion Moraru, Ecaterina Țânțăreanu, Gheorghe Popa, Dumitru Avram, Ioan Spiru, „*Alexandria - 160 de ani. Monografie*”, Alexandria, Ed. Teleormanul Liber, 1994, p. 102-109; Ioan Spiru, *File de istorie teleormăneană*, Alexandria, Ed. Teleormanul Liber, 1996, p. 140-147; Stan V. Cristea, *Viața religioasă în județul Teleorman*, în vol.: Stan V. Cristea, Ion Moraru, Ecaterina Țânțăreanu, Gheorghe Popa, Titus Barabaș, Gheorghe Cristea, *Monografia județului Teleorman*, Alexandria, Ed. Teleormanul Liber, 1998, p. 277-279; Stan V. Cristea, Georgeta Done, *Monumente de arhitectură din județul Teleorman*. În anexă: „*Lista monumentelor istorice din județul Teleorman*” și „*Monumente propuse pentru a fi scoase din listă*”, Alexandria, Inspectoratul pentru Cultură al județului Teleorman, 1998, p. 37-39; xxx, *Biserici din Teleorman*, tipărită cu binecuvântarea Prea Sfințitului Părinte Galaction Stângă, Episcopul Alexandriei și Teleormanului, Alexandria, Ed. Biserica Ortodoxă, 2000, p. 22-23; Stan V. Cristea, *Introducere în istoria culturală a județului Teleorman*, Alexandria, Ed. Rocriiss, 2002, p. 104-105; Stan V. Cristea, *Monumente de*

la rândul său, câte trei ferestre, distanțate, la fel de înalte, însă mai late decât cele ale pronaosului, precum și câte o fereastră mult mai mare, pe laturile din mijloc de la absida naosului. Ferestrele alăturate de la pronaos sunt reproduse, la o scară mai mică, pe fiecare latură a celor două turlle mici, dar și pe laturile mari ale turlei de pe naos, între acestea fiind plasată câte o fereastră mică. De asemenea, la exterior, decorația cu stucaturi la nivelul superior, de sub cornișă, ornamentate cu motive florale și arabescuri, ca și ancadramentele de la ferestre, degajă întreaga sobrietate a lăcașului cu un aer maiestuos. Peste acoperișul din foi de aramă se ridică cele trei turlle. Cele două mici, pătrate, cu câte două ferestre pe fiecare latură, sub o singură arcadă, și cu bazele pătrate, sunt așezate peste pronaos (în care se află clopotele și ceasurile), iar turla mare, octogonală, cu laturile alternând pe două mărimi, pe fiecare latură având, alternativ, câte una sau două ferestre (toate fiind încadrate între două brâie, cel inferior întrerupt însă), și cu baza pătrată, este așezată peste naos.

Rafinamentul sobru este degajat și de decorația interioară, reprezentată în primul rând de pictura în ulei, realizată de către pictorii Constantin Pascaly, Ștefan Luchian și Constantin Artachino. Specialiștii mai au încă de lămurit care este contribuția fiecărui pictor, dar mai ales cât

arhitectură ecleziastică din județul Teleorman, Craiova, Ed. Aius PrintEd, 2006, p. 108-111; xxx, *Domnitorii și ierarhii Țării Românești. Ctitoriile și mormintele lor*, tipărit cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, Arhiepiscopul Bucureștilor, Mitropolitul Munteniei și Dobrogei, Locțiitorul Tronului Cezareei Capadociei și Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, [Buc.], Ed. „Cuvântul Vieții” a Mitropoliei Munteniei și Dobrogei, 2009, p. 1070-1072; xxx, *Protoieria Alexandria. Monografie-Album*, lucrarea apare din îndemnul și cu binecuvântarea Preasfințitului Părinte Galaction, Episcopul Alexandriei și Teleormanului, în al XV-lea an de la înființarea Episcopiei, coord. principal: Alin-Vasilică Stângă, coord. proiect: preot iconom stavrofor Iancu Militaru, fotografii și concepție grafică: Laurențiu Tăulescu, Alexandria, Ed. Cartea Ortodoxă, 2011, p. 35-51; xxx, *Catedrala Episcopală „Sf. Alexandru”*, lucrare realizată cu binecuvântarea Prea Sfințitului Părinte Galaction, Episcop al Alexandriei și Teleormanului, coord.: P.S. Galaction, Episcop al Alexandriei și Teleormanului, autori: preot Gheorghe Popa, Adrian Ataman, Teodor Nicolae Săceanu, [Mușătești], Ed. Tana, [2011], 127 p. cu ilustr.; Ioan Spiru, *Biserica „Sfântul Alexandru” din orașul Alexandria*, „Glasul Bisericii”, XXIX, 9-10, sept.-oct. 1970, p. 1001-1011; idem, *Catedrala orașului Alexandria*, Teleormanul liber, II, 198, 31 aug. 1990, p. 3; idem, *Alexandria 160. Bisericile orașului [Biserica „Sfântul Alexandru” - Catedrala]*, Teleormanul, VI, 1171, 25 iun. 1994, p. 3; Steluța Pătrașcu, *Catedrala „Sfântul Alexandru” din Alexandria - o istorie zbuciumată*, Arhivele Prahovei, 5, 2000, p. 33-34; Georgeta Done, Steluța Chefani-Pătrașcu, *Catedrala din Alexandria*, Magazin istoric, XXXIV, 6(411), iun. 2001, p. 44-47; Georgeta Done, *Catedrala „Sfântul Alexandru” din Alexandria, după restaurare*, Meandre, VII, 1-2(12-13), 2004, p. 86;

și cum se mai ilustrează mâna măștrilor după intervențiile ulterioare, unele dintre ele chiar neinspirate. Vitraliile elegante (lucrate de Rudolf Ziegler), impunătorul policandru și sfeșnicele din bronz aurit (lucrate la Viena, de firma Hans Hertzog din București), pavajul cu marmură mozaicată, amvonul din lemn de mahon, stranele și jilțurile din lemn de stejar, ca și icoanele portative, întregesc cu aceeași eleganță decorația interioară a bisericii².

O dată ce fusese terminată construcția bisericii-catedrală din Alexandria și se împlinise în mare parte împodobirea ei, mai rămânea să se facă și pictura. Și s-a dorit nu una oarecare, ci una pe măsura ambițiosului proiect și a eforturilor făcute pentru ridicarea și înzestrarea acesteia. De aceea, în anul 1896, Primăria orașului Alexandria va adresa celor mai renumiți pictori din țară invitația de a-și prezenta ofertele. Primul pictor care răspunde invitației a fost D.E. Napoleone, care cerea suma de 35.000 lei, însă oferta sa n-a fost acceptată³. N-a fost acceptată nici oferta transmisă, în urma invitației, de către G.D. Mirea, care cerea tot 35.000 lei⁴. Abia oferta din 13 noiembrie 1896 a lui Ștefan Luchian (1868-1916), care fusese invitat în mod special, a fost acceptată, acesta cerând 42.000 lei⁵. Angajamentul lui Luchian era următorul:

„Domnule primar,

Înainte de a vă spune ce am de făcut și cât vă costă zugrăvitul bisercii dumneavoastră voi căuta a vă da câteva detalii care interesează de aproape adevărata artă decorativă la noi în țară. De câte ori se prezintă ocaziuni de felul acesta, de obicei decoratorii de case sunt cei dintâi care se prezintă cu cererile lor, crezând în naivitatea lor că este același lucru a zugrăvi o casă și o biserică. Biserica a fost pentru artă și va rămâne câmpul cel mai larg unde artistul să-și poată așterne cugetarea, concepția și forța talentului său.

În biserică găsim viața lui Christ, nașterea, crucificarea, lucruri atât de mari de care nu știu cum și-ar da seama un simplu decorator.

Dacă nu avem nici un monument decorat după cerințele artei decorative (afară de două-trei excepții), cauza sunt numai acești zugrăvi

2. Stan V. Cristea, Georgeta Done, *Monumente de arhitectură din județul Teleorman*, p. 37-39; Stan V. Cristea, *Introducere în istoria culturală a județului Teleorman*, p. 104-105; idem, *Monumente de arhitectură ecleziastică din județul Teleorman*, p. 108-111.

3. Ioan Spiru, *Biserica Sfântul Alexandru din orașul Alexandria*, p. 1006.

4. *Ibidem*, p. 1006-1007.

5. *Ibidem*, p. 1007.

de ocaziune. Biserica din orașul dumneavoastră iese din cadrul ordinar al bisericilor din țara noastră. Este un adevărat monument care se prezintă prin măreția și simplitatea liniilor sale.

Pentru ca totul să fie în armonie voi căuta să fac:

I. Toate figurile din compoziuni vor fi originale.

II. Decorațiunile în stil bizantin, pentru care voi aduce de la München artiști buni, absolvenți de școli decorative.

III. Atât figurile cât și decorațiunile se vor face cu ulei.

IV. Pe unde d-l arhitect va cere, voi face cu aur.

V. Mă oblig și cu executarea icoanelor pentru tâmplă și cele pentru interior.

VI. În exterior pe panourile rezervate, care sunt 12, voi face pictură cu ulei. De asemenea, toate lemnăriile decorative, iar restul cu apă și aur.

VII. În sfârșit mă oblig de a zugrăvi în întregul ei atât interiorul cât și exteriorul, cuprinsă fiind și poleirea crucilor de la cupole.

Ținând seama, d-le primar, întâi că decorațiunile sunt minuțioase și cer mult de lucru, al doilea că nu voi uza de mijloace meschine de a copia o gravură după Correggio, Tițian sau Raphael, care nu se potrivesc cu tradițiile noastre ortodoxe, voi cere pentru executarea ei 42.000 (patruzeci și două mii) lei.

Vă asigur, d-le primar, că suma este minimă pentru a face o lucrare artistică, cu atât mai mult cu cât doresc să fac din biserica catedrală din Alexandria un monument de artă, care să servească la stabilirea definitivă a reputațiunii mele de artist.

Primiți, vă rog, asigurarea stimei ce vă păstrez.

Ș. D. Luchian

Șoseaua Kiselef 6. Rom. II. Buc.²⁶

Primăria orașului Alexandria nu a avut însă fondurile necesare pentru începerea lucrărilor de pictare a catedralei, acestea fiind asigurate abia după aprobarea, în Camera Deputaților, în ședința din 26 februarie 1898, a unui împrumut de 129.700 lei. Astfel asigurată finanțarea lucrărilor,

6. Gheorghe Popa, Maria Georgescu, *Documente privind istoria orașului Alexandria: 1833-1982*, Buc., Direcția Generală a Arhivelor Statului, 1989, p. 172-173; Ioan Spiru, *Activitatea lui Luchian și Artachino ca pictori de biserică*, Studii și cercetări de istoria artei - Seria artă plastică, XIII, 2, 1966, p. 269; Georgeta Done, Steluța Chefani-Pătrașcu, *Catedrala din Alexandria*, p. 44.

la 1 mai 1898⁷ se încheie, „între dl D.P. Anghelescu, primarul oraşului Alexandria (lucrând în această calitate conform autorizaţiunii dată de consiliul acestei comune, prin procesul verbal adresat în şedinţa de la 16 aprilie 1898, şi aprobării onor Minister de Interne cu ordinul nr. 6222/1898), de o parte şi D-nii pictori Const. Pascali, Şt. Luchian şi Const. Artachino de altă parte”, următorul:

„Contract

D-nii pictori Const. Pascali, Şt. Luchian şi Const. Artachino se angajează să execute personal pentru biserica catedrală din oraşul Alexandria:

a) Icoanele şi toate decoraţiunile necesare altarului.

b) Icoanele necesare şi poleile cu aur curat, a tâmplei.

c) Icoanele necesare şi toate decoraţiunile cupolelor.

d) Icoanele şi toate decoraţiunile necesare sâmurilor bisericii, a arcurilor şi coloanelor.

e) Decoraţiunea exterioară a bisericii, icoanele şi tot ce va fi de trebuinţă.

f) D-nii pictori Const. Pascali, Şt. Luchian şi Const. Artachino vor executa această lucrare în stil bizantin, depunând tot interesul pentru ca aceasta să fie executată în mod conştiincios din punctul de vedere artistic, întrebuiţând ulei şi culori de cea mai bună calitate pentru ca picturile executate să nu se deterioreze cu timpul

Fiecare dintre d-nii pictori îşi iau angajamente şi se obligă solidar cu executarea completă a prezentului contract în cazul când unul dintre d-lor ar fi în imposibilitate de a-şi continua angajamentul, sau ar refuza lucrarea lui.

g) Lucrarea interioară va fi gata la 1 octombrie 1898, urmând ca exteriorul bisericii să se completeze cât mai urgent de la această dată.

Pentru această lucrare, onor primărie a oraşului Alexandria se obligă a plăti d-nilor C. Pascali, Şt. Luchian şi C. Artachino suma de 50.000 (cincizeci mii) în modul următor:

Lei 5.000 la facerea contractului şi apoi la începutul fiecărei luni câte alţi 5.000 lei, completându-se astfel la începutul lunii octombrie suma de lei 30.000 (treizeci mii), rămânând ca restul de 20.000 lei să se numere după recepţia definitivă a întregii lucrări.

În caz când lucrarea va fi terminată înainte de 1 Octombrie a.c.,

7. Petre Oprea, Constantin Artachino (Câteva date generale asupra vieţii şi operei artistului), Studii şi cercetări de istoria artei, IV, 3-4, 1957, p. 349.

primăria e datoare să facă recepția și îndată să accepte să se numere restul. Recepția se va face de către o Comisie compusă din d-nul primar, doi consilieri și d-l Pictor profesor Aricescu.

Făcut în dublu exemplar, din care unul s-a oprit de primărie iar celălalt s-a predat în primire D-lor C. Pascali, Șt. Luchian și C. Artachino astăzi 1 mai 1898, în urbea Alexandria.”⁸

Este de reținut faptul că, Ștefan Luchian se cunoștea foarte bine cu cei doi asociați ai săi, Constantin Artachino (1870-1934) și Constantin Pascaly (1861-1924), în primul rând de la participarea sa la câteva expoziții anterioare organizate la București, între care Expoziția Cercului Artistic, din 1893 (alături de C. Pascaly)⁹, Expoziția Artiștilor în Viață, din 1894 (alături de C. Artachino și C. Pascaly)¹⁰ sau Expoziția Artiștilor Independenți, din 1896 (alături de Artachino)¹¹, ori din alte împrejurări, precum participarea la concursul pentru ocuparea unei catedre de pictură la Școala de Belle Arte din Iași, din 1894 (la care participaseră, între alții, și Artachino și Pascaly)¹², sau participarea la înființarea și expozițiile „Societății pentru răspândirea gustului artistic din România” - Societatea artistică „Ileana”, din 1897-1898 (alături de Artachino)¹³. În fine, Luchian a avut o expoziție personală, împreună cu Artachino, în 1896¹⁴.

De asemenea, este de reținut că, Luchian avea să picteze alături de Artachino trei biserici, respectiv Catedrala „Sf. Alexandru” din Alexandria

8. Ioan Spiru, *op. cit.*, p. 1007-1008.

9. Ionel Jianu, Petru Comarnescu, *Ștefan Luchian*, Buc., Ed. de Stat pt. Literatură și Artă, 1956, p. 31.

10. *Ibidem*, p. 31; Petre Oprea, *op. cit.*, p. 345.

11. Ionel Jianu, Petru Comarnescu, *op. cit.*, p. 34.

12. Ionel Jianu, *Tragica poveste a pictorului Luchian*, Lumină și culoare, I, 1, mai 1946, p. 26; Ionel Jianu, Petru Comarnescu, *op. cit.*, p. 32; Petre Oprea, *op. cit.*, p. 346.

13. Petre Oprea, *Ileana - societate pentru răspândirea gustului artistic din România (1897-1899)*, Studii și cercetări de istoria artei - Seria artă plastică, VII, 2, 1960, p. 202-206.

14. [Theodor Enescu], *Date noi și precizări privitoare la biografia lui Luchian. Material documentar și scrisori inedite*, Studii și cercetări de istoria artei - Seria artă plastică, VI, 1, 1959, p. 231.

(1898)¹⁵, Catedrala „Sf. Nicolae” din Tulcea (1899)¹⁶, a cărei zugrăveală va fi ștearsă și refăcută ulterior de către un profesor de desen și caligrafie)¹⁷, și Biserica „Sf. Treime” (zisă Brezoianu) din București (1900-1901)¹⁸, care a fost însă dărâmată în 1960, spre a se face loc pentru Sala Palatului¹⁹. Cu privire la cronologia pictării acestora, istoricii și criticii de artă au opinii diferite. De pildă, dacă pentru Ionel Jianu și Petru Comarnescu²⁰, Petru Comarnescu²¹, Vasile Drăguț²², Marin Mihalache²³, Ștefan Dițescu²⁴ și Valentin Ciucă²⁵, Luchian și Artachino au pictat cele trei biserici respectiv în anii 1897 (Tulcea), 1898 (Alexandria) și 1900 (bucurești), în schimb, pentru Jaques Lassaingne²⁶ și Adrian-Silvan Ionescu²⁷, cronologia - care este și cea corectă - este următoarea: catedrala din Alexandria (1898), catedrala din Tulcea (1899) și biserica Brezoianu din București (1900-1901).

Revenind la pictarea catedralei din Alexandria, trebuie să precizăm de la bun început că, în baza contractului încheiat cu Primăria orașului Alexandria, cei trei pictori care angajaseră lucrarea - Luchian, Artachino și Pascali - trec la preparativele necesare pentru începerea acesteia. De

15. Ionel Jianu, Petru Comarnescu, *op. cit.*, p. 169; Petru Comarnescu, *op. cit.*, p. 139-140; xxx, *Luchian*, text de Vasile Drăguț, ed. a II-a rev., Buc., Ed. Meridiane, 1963, p. 68; xxx, *Mărturia despre Luchian*, antologie și pref. de Marin Mihalache, Buc., Ed. Meridiane, 1966, p. 274; Ștefan Dițescu, *Luchian. Peisajul și compoziția în aer liber. Expoziție comemorativă organizată cu prilejul centenarului nașterii pictorului Ștefan Luchian*, Buc., Muzeul de Artă al României, 1968, p. 31; Jaques Lassaingne, *Ștefan Luchian*, trad., pref. și note de Theodor Enescu, Buc., Ed. Meridiane, 1972, p. 104-105; Valentin Ciucă, *Pe urmele lui Ștefan Luchian*, Buc., Ed. pt. Turism, 1990, p. 168.

16. Ionel Jianu, Petru Comarnescu, *op. cit.*, p. 42 și 169; Petru Comarnescu, *Ștefan Luchian*, ed. a II-a rev și adăug., Buc., Ed. Tineretului, 1965, p. 147; Valentin Ciucă, *op. cit.*, p. 168.

17. C. Artachino, *Pictorul Șt. Luchian. Amintiri*, Universul, 56, 75, 18 mart. 1939, p. 6

18. Ionel Jianu, Petru Comarnescu, *op. cit.*, p. 44 și 169; Valentin Ciucă, *op. cit.*, p. 168.

19. Costin Dacus Florescu, *Bisericile Bucureștiului*, vol. I, ed. de casă în regie proprie, [Buc., 1993], p. 174.

20. Ionel Jianu, Petru Comarnescu, *op. cit.*, p. 169.

21. Petru Comarnescu, *Ștefan Luchian*, Buc., Ed. Tineretului, 1960, p. 132, 139-140, 151.

22. xxx, *Luchian*, text de Vasile Drăguț, ed. cit., p. 68.

23. xxx, *Mărturia despre Luchian*, antologie și pref. de Marin Mihalache, ed. cit., p. 274.

24. Ștefan Dițescu, *Luchian. Peisajul și compoziția în aer liber*, ed. cit., p. 31.

25. Valentin Ciucă, *op. cit.*, p. 168.

26. Jaques Lassaingne, *op. cit.*, p. 104-105

27. Adrian-Silvan Ionescu, *Pictorul Ștefan Luchian: Generos și risipitor*, Cotidianul, VIII, 23(1975), 30 ian. 1998, p.6.

altfel, în cursul lunii aprilie, Luchian și Artachino făcuseră o călătorie la Curtea de Argeș, unde timp de câteva zile s-au documentat la fața locului asupra tehnicii de lucru, a modului de amplasare a scenelor și figurilor în interiorul lăcașurilor de aici. Cei doi pictori au vizitat cu luare aminte Biserica Mănăstirii Curtea de Argeș (dar și Biserica „Sf. Nicolae”), ocazie cu care și-au conturat proiectul pentru Alexandria²⁸. Luchian „nu avea vocație pentru pictura religioasă și nici experiență”, însă „era prea artist și prea corect ca să nu fi făcut ceva onorabil” în cazul bisericii-catedrală din Alexandria, după cum va proceda și în cazul celei din Tulcea²⁹.

Seriozitatea preparativelor făcute de Luchian în vederea pictării catedralei din Alexandria este dovedită și de cele 7 studii în creion, pe care le-am identificat la Cabinetul de Stampe al Bibliotecii Academiei Române, respectiv:

- „Crucifix”, creion pe hârtie, 194 x 128 mm, cota 15322; semnat dreapta jos: Luchian³⁰;

- „Înger cu flăcler”, creion pe hârtie cu filigran, 238 x 293 mm, cota 12300; semnat stânga jos: Luchian; cu două mențiuni - dreapta sus: „la capul lui Dzeu”; pe spate: „Original de Luchian. G. Pătrașcu”³¹;

- „Cap de înger”, creion pe hârtie, 247 x 159 mm, cota 10148; semnat dreapta jos: Luchian; cu o mențiune în josul paginii: „Acest desen este făcut de Luchian în anul 1898 când am lucrat împreună la catedrala din Alexandria. Const. Artachino 1945”³²;

- „Îngeri”, tuș negru pe hârtie, în peniță, 191 x 271 mm, cota 4867; semnat dreapta jos: Luchian; în dreapta sus, are mențiunea lui Luchian: „Studiu pentru biserica din Alexandria” (sunt reprezentați trei îngeri)³³;

- „Sf. Alexandru”, creion pe hârtie, 162 x 136 mm, cota 14170; semnat dreapta jos: St. Luchian; cu mențiunea, în partea de sus, a inscripției: „Sf. Arhieru [Alexandru]”³⁴;

- „Sf. Teodor Tiron”, creion pe hârtie, 164 x 121 mm, cota 14171; semnat dreapta jos: St. Luchian; cu mențiunea, în partea de sus, a inscripției:

28. xxx, *Alexandria - 100 de ani*, p. 60; Valentin Ciucă, *op. cit.*, p. 95-96

29. Petru Comarnescu, *Ștefan Luchian*, ed. a II-a rev și adăug., p. 147.

30. vezi: B.A.R. - Cabinetul de stampe, cota 15.322.

31. vezi: B.A.R. - Cabinetul de stampe, cota 12.300.

32. vezi: B.A.R. - Cabinetul de stampe, cota 10.148.

33. vezi: B.A.R. - Cabinetul de stampe, cota 4.867.

34. vezi: B.A.R. - Cabinetul de stampe, cota 14.170.

Crucifix - studiu

Îngeri - studiu

Sf. Alexandru - schiță

Sf. Teodor Tiron - schiță

Sf. Cuvioasă Irina - schiță

„Sf. Teodor Tiron”³⁵;

- „Cuv. Irina”, creion pe hârtie, 310 x 220 mm, cota 2738; semnat dreapta jos: Luchian; în dreapta sus are mențiunea lui Luchian: „Irina. Studiu pt. Bis. din Alexandria 1898”; indică, de asemenea, culorile ce urmează a fi folosite³⁶. Ultimul studiu este singurul pe care Ionel Jianu și Petru Comarnescu l-au menționat, în 1956, însă sub denumirea de „Sfânta Paraschiva”, 0,310 x 0,215 cm³⁷.

De asemenea, trebuie reținut faptul că, la Muzeul Național de Artă al României se află un desen pastelat pe carton, „Apostol propăvăduind în mijlocul țăranilor”, 0,67 x 0,57 cm, semnat jos dreapta³⁸, iar la Expoziția „Ileana”, din 1898, Luchian a expus două lucrări cu subiect religios, „Iisus Hristos” și „Sfântul Sebastian”, amândouă rămase până la urmă neidentificate³⁹. În cronică sa despre această expoziție, Leo Bachelin îl considera pe Luchian „de netăgăduit cel mai genial dintre artiștii noștri”, subliniind: „Pare a-și căuta încă drumul de-a lungul diferitelor genuri, care îl solicită în același timp; motivele religioase, subiectele profane, peisajul, figurile și portretele îl ispitesc rând pe rând și în fiecare temă tratată a știut să rămână el însuși... Ceea ce dă unitate expoziției sale... este pe de o parte o tratare amplă, o tușă sumară și sigură, o lovitură de penel plină de vervă, iar pe de alta, un sentiment foarte personal al naturii, al culorii și al motivului tratat.”⁴⁰. Când privește lucrarea „Iisus Hristos”, criticul arată că, fără a fi o icoană pentru credincioși, acesta arată pe „Fiul Omului”, pe „mucenicul umil și sărac... tipul suferinței omenești”, iar artistul nu l-a înfrumusețat și nici nu l-a tratat mistic pe Iisus Hristos, cum nici pe Sfântul Sebastian⁴¹.

După începerea lucrărilor, însă, în scurt timp între cei trei pictori intervin neînțelegeri, datorită mai ales lipsei nejustificate de la lucru a lui Pascali, care și pleacă la Viena, după câteva luni, cu partea sa de onorar încasată în avans, ceea ce determină, până la urmă, scoaterea acestuia din asociație⁴². Reținem totuși faptul că, Pascali fusese cel care obținuse, până

35. vezi: B.A.R. - Cabinetul de stampe, cota 14.171.

36. vezi: B.A.R. - Cabinetul de stampe, cota 2.738.

37. Ionel Jianu, Petru Comarnescu, *op. cit.*, p. 180.

38. *Ibidem*, p. 180.

39. *Ibidem*, p. 179.

40. *Ibidem*, p. 41.

41. *Ibidem*, p. 41-42.

42. Petre Oprea, *Constantin Artachino (Câteva date generale asupra vieții și operei*

la urmă, comanda, prin intermediul lui Victor Antonescu, politician liberal⁴³, originar din Teleorman, deputat liberal mai întâi, care va ajunge director la Banca Națională, apoi ministru de finanțe și ministru plenipotențiar la Paris, și căruia Luchian avea să-i picteze, prin 1901, câteva panouri decorative pentru casa din str. Colței și avea să-i vândă mai multe tablouri⁴⁴, ce vor ajunge să fie confiscate de sovietici la sfârșitul celui de-al doilea război mondial, însă vor fi returnate până la urmă statului român.

Luchian și Artachino continuă lucrarea, însă munca lor s-a nimerit să fie perturbată de un scandal politic local, căci luptele dintre fracțiunile locale ale partidelor liberal și conservator îi încurcă, fiind nevoiți să dea mai mereu tot felul de explicații⁴⁵. O mărturie a lui Luchian este cât se poate de elocventă în acest sens: „*Cele câteva luni, cât am stat la Alexandria, au fost un chin. Am dus-o numai în anchete... duminica venea opoziția să controleze câți sfinți am mai lucrat; îi măsura cu bățul. Ne găsea vină că nu punem poleială adevărată; se ducea cu ea pe degete în piață: poftim, asta e aur? După alte toate, ne-a trăznit și biserica. Speriat, am căzut de pe schelă; era să rămân schilod.*”⁴⁶

Pe de altă parte, la Alexandria, Ștefan Luchian a trăit și prima și cea mai pură poveste de dragoste, cu Cecilia Vasilescu (1880-1973), cumnata primarului Dimitrie P. Angelescu (aprilie 1897 - ianuarie 1899), aceea care îl însoțea pe acesta în dese vizite ce le făcea la catedrala din centrul orașului, pentru a supraveghea munca pictorilor și a-i muștra când i se părea că ritmul ar fi încetinit⁴⁷.

Venită din Târgoviște, unde își avea familia și de unde provenea și primarul Dimitrie P. Angelescu, care era, de altfel, frate cu dr. Constantin Angelescu, cunoscutul om politic, frumoasa și sensibilă Cecilia, cu unele

artistului), p. 350; Ioan Spiru, *Activitatea lui Luchian și Artachino ca pictori de biserică*, p. 270; Ioan Spiru, *Biserica Sfântul Alexandru din orașul Alexandria*, p. 1008; Paul Rezeanu, *Pictorul Constantin Pascali (1860-1924)*, Revista muzeelor, 11, 1977, p. 64; vezi și: Valentin Ciucă, *op. cit.*, p. 96;

43. Valentin Ciucă, *op. cit.*, p. 96.

44. Ionel Jianu, Petru Comarnescu, *op. cit.*, p. 50 și 52; Petru Comarnescu, *Ștefan Luchian*, ed. a II-a, rev. și adăug., p. 171-174; Paul Constantin, *Arta 1900 în România*, Buc., Ed. Meridiane, 1972, p. 138-140.

45. Valentin Ciucă, *op. cit.*, p. 96.

46. Virgil Ciofleac, *Luchian*, Buc., Ed. Cultura Națională, 1924, p. 34; vezi și: Ionel Jianu, Petru Comarnescu, *op. cit.*, p. 44; Valentin Ciucă, *op. cit.*, p. 96.

47. *Ibidem*, p. 96.

înclinații spre literatură și arte, după gustul specific micii burghezii a vremii, se decide să ia unele lecții de pictură de la Luchian, încercând în acest sens câteva ședințe, în locuința primarului⁴⁸. Astfel, între cei doi se înfiripă o frumoasă poveste de iubire, întărită într-un fel nu numai de farmecul celor doi, dar și de plimbările, în serile plăcute de vară, prin parcul central al orașului⁴⁹, sau prin împrejurimile orașului, ba chiar mai departe, cum s-a întâmplat în cazul unei călătorii în comuna Orbeasca.

Monografiile artistului au pomenit doar în treacăt despre idila lui Luchian cu Cecilia Vasilescu⁵⁰, despre care s-a putut afla mai multe din cele două scrisori publicate de Adrian Maniu, în 1964, în revista „Contemporanul”⁵¹, și din cele 34 de scrisori inedite publicate tot de Adrian Maniu, în 1966, în revista „Steaua”⁵², asupra cărora revine Diana Mețiu, parțial, în 1990, în revista „Contemporanul”⁵³.

Nu insistăm aici mai mult asupra idilei alexăndrene a lui Luchian, deși aceasta avea să-l marcheze profund. Reținem mai întâi că, din această perioadă datează două lucrări ale artistului, respectiv „În amintirea unui vis frumos”, care a figurat în Expoziția „Ileana”, din 1898, achiziționat de dr. Ioan Kalinderu dar dispărut ulterior⁵⁴, și „Portretul Ceciliei”, ulei pe pânză, 0,27 x 0,23 cm, semnat stânga sus, ajuns într-o colecție particulară⁵⁵. Reținem apoi că, în a doua scrisoare pe care Luchian i-o scrie Ceciliei, nu cu prea multe zile înainte de data de 29 iunie 1898 (când îi scrie a patra scrisoare), după ce artistul începuse deja să-i predea acesteia lecții de pictură - scrisoarea este ea însăși o lecție de pictură -, întâlnim două pasaje interesante.

48. *Ibidem*, p. 97.

49. *Ibidem*, p. 97.

50. Ionel Jianu, *Luchian, prezentarea bibliografică...*, Buc., Ed. Cultura Națională, 1947, p. 36; Petru Comarnescu, *Ștefan Luchian*, ed. a II-a rev și adăug., p. 156-158; Valentin Ciucă, *op. cit.*, p. 97.

51. Adrian Maniu, *Luchian inedit [I-II]*, *Contemporanul*, 45(943), 6 nov. 1964, p. 1 (I, prima scrisoare); 46(944), 13 nov. 1964, p. 6 (II, a doua scrisoare: „O lecție de pictură”).

52. xxx, *Luchian - 50 de ani de la moarte. Scrisori*, *Steaua*, XVII, 6(197), iun. 1966, p. 29-48 (34 de scrisori) + 4 f. cu reprod.

53. Diana Mețiu, *Scrisori: Ștefan Luchian [I-VII]*, *Contemporanul*, 44-45(133-134), 10 dec. 1992, p. 2 (I); 46-48(135-137), 17 dec. 1992, p. 2 (II); 49-52(138-141), 24 dec. 1992, p. 22 (III); 1(142), 8 ian. 1993, p. 2 (IV); 2(143), 15 ian. 1993, p. 2 (V); 3(144), 22 ian. 1993, p. 2 (VI); 4(145), 29 ian. 1993, p. 2 (VII).

54. Valentin Ciucă, *op. cit.*, p. 102.

55. Ionel Jianu, Petru Comarnescu, *op. cit.*, p. 177 (reprodus la p. 27).

Primul pasaj relevă felul în care ochiul de artist al lui Luchian își vedea modelul, într-o descriere mai mult obiectivată decât sentimentală:

„Cu toată lumina defectuoasă ce are atelierul nostru improvizat, tot s-ar putea face ceva dacă ar fi timp mai mult. Chipul tău are ceva ceresc și ochii tăi gânditori nu-s tocmai ușor de făcut cu materii moarte. Într-un timp (nu știu de-ți reamintești) începusem să-ți spun ce vedeam în profilul tău, dar nici eu nu-mi dau seama de ce m-am oprit. Voiam să-ți spun că-mi părea un trandafir roz, care încă nu e bine dezvoltat. Aceleași tonuri calde și transparente, aceleași graiuri dulci și ușoare, și în ochii tăi visători care se înclinau molatec, pleoapele petale, citeam o veșnicie. Umbra care-ți înconjură bărbia și gâtul erau atât de frumoase, că într-un timp, pierdut de farmecul lor, mă uitasem cu penelul în mână. Dar cine poate să facă toate astea?”⁵⁶

Al doilea pasaj relevă într-un anume fel o parte a crezului artistic al lui Luchian, într-o obiectivare ce merge în continuarea celei din pasajul anterior:

„Când se poate spune că un tablou este isprăvit? Am ca model un cap de femeie. Adevăratul artist nu o s-o vadă ca orice individ. Așa cum se prezintă ochilor o face orice aparat fotografic. Să iau ca exemplu eleva mea și să presupunem că aș voi să reprezint în tablou capul ei sau întreagă înfățișarea.

Ca desen aș face-o în linii simple și caracteristice, ochii contemplând, părul desfăcut, sânul gol peste care aș lăsa să cadă câteva roze. Gura aș reda-o roșie, mică și întredeschisă, fruntea acoperită cu fâșii din părul ei bogat, iar culoarea în general pe un fond de azur, în jurul capului cu aureolă.

Când aș zice că acest tablou e gata și orice aș mai adăuga ar fi lucruri zadarnice?

Nu l-aș mai atinge cu pensula, atunci când poate nici nu ar fi peste tot pânza acoperită cu culoare, și m-aș opri definitiv când mi-ar da o completă idee de impresia generală ce mi-a făcut modelul meu. Un tablou nu însemnează că este finit atunci când este spilcuit, lustruit, curat sau vernisat, ci atunci când partea sufltească a compoziției e bine găsită, când artistul a simțit, a știut să vadă în model, mai presus decât mulțimea, a știut să prindă «sublimul», «credința» fără de care nu poate să reziste o operă de artă.

Dar vai! putea-voi reda lumei cărei îi aparține pentru a o admira,

56. apud: xxx, Luchian - 50 de ani de la moarte. Scrisori, p. 30.

această creațiune fermecătoare, mintea mea va pătrunde îndeajuns în inima ei nobilă și plăpândă?

Voi avea curajul să vând bancherului, rece și nepriceput, acel chip măreț și dulce? Voi lăsa eu să atingă mâinile lui murdare, idealizarea vieții mele? Căci acel tablou ar fi lucrat cu fire din nervii mei, cu ani din viața mea.

Nu! Nu! prețul pungii lui nu ar cumpăni scopul vieții unui artist.”⁵⁷

„Episodul” de la Alexandria⁵⁸ i-a pricinuit lui Luchian multă suferință, și nu doar din neîmplinirea sa în dragoste, cât mai ales datorită nemulțumirii oficialilor orașului față de lucrările de pictură de la catedrala orașului, realizate de artist împreună cu Artachino⁵⁹.

La solicitările oficialilor orașului, în frunte cu primarul Angelescu, făcute adesea în termeni suburbani, Luchian și Artachino s-au văzut nevoiți să retușeze continuu unele imagini⁶⁰.

Pictura interioară a catedralei din Alexandria, angajată de Luchian și Artachino, era aproape gata în octombrie. Artiștii au recurs la o bogată ornamentație, mai ales geometrică, atât pe stâlpi cât și pe spațiul nepictat. În realizarea picturii, cei doi artiști au fost ajutați de Leonida Zugravul și de Matei Zugravul (după cum se va menționa în pisania bisericii).

În fine, trebuie menționat faptul că, pentru realizarea picturii ornamentale, Luchian și Artachino au apelat la pictorul italian Giuseppe Cavalcoli, căruia Primăria orașului Alexandria avea să-i elibereze certificatul cu nr. 2390 din 3 noiembrie 1898, în care se precizează că „a luat parte la pictura decorativă” și „a executat aceste decorațiuni în modul cel mai perfect și mai demn de laudă.”⁶¹

După unele neînțelegeri și dispute care au însoțit aproape toată

57. apud: *Ibidem*, p. 30-31.

58. Octavian Milea, *Luchian la Alexandria*, Teleormanul, I, 7, 28 febr. 1968, p. 2; xxx, *Pictorul Luchian la Alexandria*, Teleormanul, I, 118, 7 iul. 1968, p. 2, Gh. Filip, *Pe urmele lui Luchian*, Teleormanul, III, 756, 30 iul. 1970, p. 2; idem, *Oamenii de seamă care au trecut prin Teleorman*, Teleormanul-supliment, mai 1971, p. 10; Stan V. Cristea, *Medalion plastic: Ștefan Luchian*, Teleormanul, XV, 2334, 13 febr. 1982, p. 7; vezi și: Nedelea Tiu, *Luchian la Alexandria*, în vol. „Tranziție spre lumină”, Alexandria, Ed. Teleormanul Liber, 1996, p. 24-26.

59. Valentin Ciucă, *op. cit.*, p. 102.

60. *Ibidem*, p. 102

61. Ioan Spiru, *Biserica Sfântul Alexandru din orașul Alexandria*, p. 1008.

perioada cât a durat lucrarea, recepția oficială a picturii a avut loc în ziua de 8 noiembrie 1898, de către o comisie alcătuită din: profesorul pictor Constantin Aricescu, delegat al guvernului, revizorul eparhial Grigore Popescu, delegat al Mitropoliei, primarul orașului și doi consilieri⁶². Deși au fost formulate unele obiecții de fond, care vizau abateri de la stilul bizantin, dar și unele obiecții de amănunt, care aveau în vedere mici neîmpliniri parțiale⁶³, lucrarea a fost acceptată, dar rămânea în sarcina pictorilor realizarea picturii exterioare, conform contractului⁶⁴, care însă n-a mai fost realizată niciodată de artiști, cu toate somațiile și amenințările venite din partea primăriei și poliției din Alexandria⁶⁵, îndeosebi în cursul anului 1900.⁶⁶

Catapeteasma, o foarte frumoasă lucrare sculptată în lemn, în stil neobizantin, lată de 8 m și înaltă de 10 m, are icoanele pictate de Ștefan Luchian și Constantin Artachino⁶⁷. În rândul icoanelor împărătești sunt 10 icoane, respectiv, de la stânga la dreapta, cu: Sf. Nicolae, Sf. Gheorghe, Sf. Dimitrie, Sf. Mihail și Maica Domnului (în stânga ușilor împărătești), Iisus Hristos, Sf. Gavril, Sf. Alexandru, Sf. Ioan Botezătorul și Sf. Stelian (în dreapta ușilor împărătești). Icoanele praznicale sunt așezate pe trei rânduri, despărțite în două de Ochiul lui Dumnezeu cu raze și o coloană în care sunt încadrate icoanele cu „Sf. Mahramă” (jos), „Cina cea de taină” (la mijloc) și „Maica Domnului” (sus), iar pe fiecare rând sunt grupate în câte două tablouri, care cuprind câte trei icoane (în total sunt 36 de icoane).

Crucea răstignirii din altar este și ea o foarte frumoasă lucrare, în același stil ca și catapeteasma și suporturile din pronaos, pentru icoana Maicii Domnului cu pruncul și icoana Mântuitorului Iisus Hristos⁶⁸.

Policandrul cu 63 de lumini argintate este și el o frumoasă lucrare, având o înălțime de aproximativ 5 m și o greutate de 325 kg, și a fost realizat la firma Waide din Viena, prin intermediul casei Hans Hertzog din

62. Valentin Ciucă, *op. cit.*, p. 102.

63. *Ibidem*, p. 102.

64. *Ibidem*, p. 102.

65. Ioan Spiru, *op. cit.*, p. 1009.

66. Jacques Lassaigue, *op. cit.*, p. 105.

67. Ioan Spiru, *op. cit.*, p. 1010.

68. *Ibidem*, p. 1010.

București⁶⁹.

Vitraliile, de o rafinată eleganță, așezate în ferestrele de fier forjat, au fost lucrate de Rudolf Ziegler din București. Ele reprezintă „Răstignirea lui Iisus Hristos” (în altar), „Botezul Domnului Iisus Hristos” (în naos, dreapta) și „Învierea Domnului Iisus Hristos” (în naos, stânga), precum și pe sfinții: Nicolae și Spiridon (în naos, dreapta), Dumitru și Gheorghe (în naos, stânga), Ștefan și Haralambie (în pronaos, dreapta), Atanasie și Chiril (în pronaos, dreapta), Petru și Pavel (în pronaos, stânga), Constantin și Elena (în pronaos, stânga)⁷⁰.

Catedrala deține icoane împărătești de la vechea biserică (datând din anul 1836)⁷¹, precum și o serie de odoare de mare valoare, între care: o cruce de argint filigranat și cu pietre prețioase (donată în 1849 de ofițeri ruși, cu următoarea inscripție: „*Olani, Polca Butki. Prinot ot Ofițerii Ruscki vă leat 1849*”), o altă cruce de argint filigranat (din 1851), un chivot de argint, având în potir pe Mântuitorul Iisus Hristos, iar în relief pe Sf. Alexandru și pe Sf. Haralambie. Catedrala mai deține un foarte frumos epitaf (donatie a unor francezi), precum și o foarte frumoasă icoană, pictată de Leonida Zugravu, în 1873, reprezentând pe Sf. Filoftea⁷².

Printre acțiunile organizate în anul 1994, la împlinirea a 160 de ani de la fondarea orașului Alexandria, a fost prevăzută și aducerea aici a osemintelor, de la biserica „Ghica-Tei” din București, și a frumosului și monumentalului sarcofag, de la Muzeul Militar Național din București, ale aceluia care a fost Alexandru Dimitrie Ghica, domnitor al Țării Românești între anii 1834-1842, perioadă în care s-a înființat orașul care îi poartă numele. Motivarea acestui gest este pe deplin justificată, în primul rând, întrucât fără domnescul și hotărâtorul său sprijin, orașul Alexandria n-ar fi avut șansa întemeierii. De asemenea, biserica, ajunsă necropolă domnească, în anul 1994, devine catedrală episcopală, în anul 1996, ca urmare a înființării Episcopiei Alexandriei și Teleormanului, cu reședința la Alexandria⁷³.

Clopotele au fost cumpărate de la atelierul meșterului Alexandru Spiroiu, din București. În timpul primului Război mondial, acestea au fost

69. *Ibidem*, p. 1010.

70. *Ibidem*, p. 1010.

71. *Ibidem*, p. 1010.

72. *Ibidem*, p. 1010.

73. Stan V. Cristea, *Introducere în istoria culturală a județului Teleorman*, p. 105; idem, *Monumente de arhitectură ecleziastică din județul Teleorman*, p. 111.

confiscate de nemți și duse în docurile portului Galați, de unde urmau să fie trimise în Germania, spre a fi topite și transformate în tunuri, însă acest lucru n-a mai apucat să se întâmple, ele fiind înapoiate după încheierea războiului. Datorită inscripției „*Orașul Alessandria*”, clopotul cel mare a ajuns mai întâi în orașul cu același nume din Italia, de unde a revenit la catedrala din orașul românesc⁷⁴.

De asemenea, Catedrala „Sf. Alexandru” din Alexandria a deținut sau deține mai multe cărți de cult vechi și rare, precum: „Liturghier” (București, 1780), „Evanghelie” (Sibiu, 1806, cu note manuscrise), „Evanghelie” (Sibiu, 1810), „Octoih” (Buda, 1811), „Apostol” (Blaj, 1814), „Tipicon” (Iași, 1816), „Antologhion” (1827, în două tomuri, publicate de Macarie Ieromonahul), „Cazanie” (Buzău, 1831), „Mineele anului” (Neamț, 1830-1832), „Liturghier” (București, 1833), „Triodion” (Neamț, 1833), „Cazanie” (Neamț, 1833), „Penticostarion” (Neamț, 1834), „Molitifelnic” (Buzău, 1835), „Ceaslov” (Neamț, 1835), „Evanghelie” (Buzău, 1837), „Aghiasmatar” (Buzău, 1845) și „Octoih mare” (Buda, 1846), cum a avut, de altfel, o „Evanghelie” (1864, îmbrăcată în argint și catifea) și cele două volume ale „Priveghierului” publicat de Anton Pann (București, 1848)⁷⁵.

În proprietatea catedralei se află și un manuscris reprezentând „Cântările Sfintei Liturghii, ale Vecerniei și Utreniei”, scris în anul 1863 de Alexandru Hristescu, din București, ucenic al lui Neofit Scriban; manuscrisul este scris cu cerneală roșie și are 344 pagini, cuprinzând și câteva poezii care circulau în epocă, între ele și una închinată domnitorului Alexandru Ioan Cuza⁷⁶.

Sfințirea bisericii, după atâția ani de strădanie și de eforturi, s-a făcut cu mare fast, în ziua de 6 decembrie 1898, în prezența Prea Sfințitului Iosif Gheorghian, Mitropolitul Primat al României, a lui Spiru Haret, ministrul Instrucțiunii Publice și al Cultelor, precum și a altor personalități de seamă

74. xxx, *Alexandria - 100 de ani*, p. 61; Georgeta Done, Steluța Chefani-Pătrașcu, *Catedrala din Alexandria*, p. 46; Monica Dumitrescu, *Odiseea clopotului de la Catedrala „Sf. Alexandru”*, *Gazeta de Teleorman*, 547, 1 mai 2004, p. 8.

75. Stan V. Cristea, Georgeta Done, *Monumente de arhitectură din județul Teleorman*, p. 39; Stan V. Cristea, *Introducere în istoria culturală a județului Teleorman*, p. 105; idem, *Monumente de arhitectură ecleziastică din județul Teleorman*, p. 406.

76. Stan V. Cristea, Georgeta Done, *Monumente de arhitectură din județul Teleorman*, p. 39; Stan V. Cristea, *Introducere în istoria culturală a județului Teleorman*, p. 105; idem, *Monumente de arhitectură ecleziastică din județul Teleorman*, p. 406.

ale vremii, ocazie cu care Mitropolitul Primat a ținut să-i felicite pe Luchian și Artachino, îmbrățișându-i și sărutându-i totodată, ca semn de omagiu pentru realizarea lor⁷⁷.

Pentru marcarea evenimentului sfințirii bisericii, s-au executat 2.585 medalii (dintre care 85 au fost din argint, iar restul din bronz), având pe avers monumentalul lăcaș, cu stema județului Teleorman sub ea, iar pe revers legenda: „*Biserica Catedrală din orașul Alexandria. zidită în anul 1835. Reclădită în 1869. Terminată în 1898.*”⁷⁸

Ulterior, Catedrala „Sf. Alexandru” din Alexandria a cunoscut unele reparații, respectiv în anul 1932 (când tabla de pe acoperiș este înlocuită cu foi de aramă), în anii 1940-1944 (în urma cutremurului din anul 1940, când este refăcută turla mare și este reîntregită pictura acesteia de către Constantin Artachino și Ștefan Pascu, după ce Ionel Ioanid abandonase lucrarea), în anii 1974-1979 (când se fac lucrări de reparații și consolidare, se spală pictura și sunt adăugate picturi noi, în pronaos și în tindă, tot acum fiind pictat pridvorul, în ulei, de către pictorița Olga Greceanu), în anii 1985-1986 (când este restaurată pictura interioară, de către pictorul Voicu Pascu) și în anul 2004 (când se renovează pictura exterioară, tot de către pictorul Voicu Pascu).⁷⁹

De reținut că, în anul 1944, după deteriorarea în urma cutremurului din anul 1940⁸⁰, refacerea picturilor deteriorate și spălarea și curățarea întregii picturi interioare a fost realizată de către pictorul Constantin Artachino, ajutat de pictorul Ștefan Panciu, din Alexandria⁸¹, tot ei refăcând și completând pictura de la turla Pantocratorului, respectiv pe Iisus Hristos și Liturghia îngerească⁸².

În anii 1997-2005, la acest impozant monument de arhitectură religioasă, cel mai impunător din județul Teleorman, s-au executat ample lucrări de consolidare și restaurare, finanțate de Ministerul Culturii și

77. Ioan Spiru, *op. cit.*, p. 1009.

78. *Ibidem*, p. 1009.

79. Stan V. Cristea, *Introducere în istoria culturală a județului Teleorman*, p. 105; idem, *Monumente de arhitectură ecleziastică din județul Teleorman*, p. 109.

80. Ioan Spiru, *Biserica Sfântul Alexandru din orașul Alexandria*, p. 1008.

81. Valentin Ciucă, *op. cit.*, p. 102; Ioan Spiru, *Activitatea lui Luchian și Artachino ca pictori de biserică*, p. 270; idem, *Biserica Sfântul Alexandru din orașul Alexandria*, p. 1008

82. Ioan Spiru, *Activitatea lui Luchian și Artachino ca pictori de biserică*, p. 270; idem, *Biserica Sfântul Alexandru din orașul Alexandria*, p. 1008.

Cultelor, prin Oficiul Național al Monumentelor Istorice, care însă n-au avut în vedere și pictura interioară⁸³.

De asemenea, în anii 2009-2011 a fost realizată restaurarea picturii interioare, de către pictorul restaurator Ion Drăghici, din București, ajutat de către pictorul restaurator Marian Crângașu, din Alexandria (urmează ca în acest an să fie restaurată și pictura exterioară din pridvor). Astfel, după o muncă atentă și migăloasă, pictura catedralei alexandrene și-a recăpătat eleganța maiestuoasă pe care o avea la început, peste care patina vremii și-a regăsit o nouă strălucire.

Pisania actuală, aflată în tinda catedralei, pe peretele din stânga, mărturisește, la rândul său, în sinteză, istoricul lăcașului, în aceste cuvinte:

„Cu puterea Atotputernicului cel Închinat în Treime ziditu-s-au din temelie de izvod cu Hramul «Sfântul Ierarh Alexandru» patronul orașului Alexandria, de prea luminații creștini între anii 1869-1887. Sfințitu-s-au de către Mitropolitul Țării Românești D.D. Iosif Gheorghian în ziua de 6 decembrie 1898. După cutremurul din anul 1940 biserica a suferit grave avarii și a fost restaurată între anii 1940-1944, paroh fiind preotul Gheorghe M. Nicolae.

În timpul care s-a scurs între anii 1974-1986 au fost executate următoarele lucrări: reparații la exteriorul bisericii, două picturi în pridvorul bisericii executate de Olga Greceanu din București, Sf. Apostoli Petru și Pavel. A fost introdusă încălzirea centrală. La cutremurul din 1977 biserica a fost grav avariata, fiind executate lucrări de reparații și consolidare. Între anii 1985-1986 au fost restaurate picturile lui Ștefan Luchian, C. Artachino, Leonida Zugravul și Matei Zugravul, complectându-se cu alte picturi executate de Voicu Pascu din Alexandria. Picturile din pridvorul bisericii au fost executate de Mociulschi Mihai Bogdan din București. Valoarea lucrărilor a fost de 346.294 lei, fondurile au fost realizate din dotațiile Sf. Arhiepiscopii a Bucureștilor, a Consiliului parohial, a credincioșilor și a fostului cântăreț al bisericii Nicolae Gh. Popescu și soția sa Florica și a altor buni credincioși ai parohiei. Lucrările au fost executate în zilele prea Fericitului Părinte Patriarh Justinian Marina și a Prea Fericitului Părinte Patriarh Dr. Justin Moiescu. Resfințită în ziua de 15 iunie 1986 de către Prea Sfințitul Episcop Roman

83. Georgeta Done, *Catedrala „Sfântul Alexandru” din Alexandria, după restaurare*, Meandre, VII, 1-2(12-13), 2004, p. 86

Ialomițeanul. Paroh fiind preotul Ionel Gh. Banu. Coslujitor Preotul Nicolae Gheorghe.”

Cu adaosul obligatoriu, că de realizarea lucrărilor de consolidare a întregii construcții a catedralei și de realizarea lucrărilor de restaurare a picturii interioare s-a îngrijit preotul paroh Gheorghe Popa, ale cărui strădanii merită, acum, un cuvânt în plus de apreciere.

Revenind la pictura interioară a Catedralei „Sf. Alexandru” din Alexandria, putem spune deocamdată că, orice întrebare vizând contribuția proprie a celor doi artiști, Ștefan Luchian și Constantin Artachino, care au realizat-o, în anul 1898, ajutați de Leonida Zugravul și de Matei Zugravul, rămâne într-un fel fără un răspuns cert.

Petru Comarnescu (1965), după o cercetare la fața locului a picturii catedralei din Alexandria, realizată de Luchian și Artachino, face mai întâi următoarele aprecieri: *„Pictura murală are o ținută corectă. Figurile, inspirate de stilul bizantin-românesc, nu sunt nici alungite, dar nici îndesate. Sunt apropiate de structura umană obișnuită și au distincție în expresie. Se simte și influența prerafaeliților, ecouri dintr-o artă prețuind puritatea și o oarecare romantizare. Puține scene complexe și multe figuri frontale, care reprezintă soluții mai lesnicioase. Așa a pictat și Grigorescu la Agapia. Se vedește înclinația spre uman, la chipurile dovedind curățenie sufletească, dar nu și adâncimea pe care o au cele din frescele de pe vremea lui Ștefan cel Mare și Petru Rareș. Nici frumusețea aproape de antichitatea greacă a chipurilor pictate în bisericuța bolniței de la Cozia.”*⁸⁴ Deși precizează că *„imaginile au fost desenate în prealabil laolaltă de Luchian și Artachino”,* astfel că *„este greu de deslușit contribuția fiecăruia dintre ei”*⁸⁵, totuși, bazându-se și pe unele detalii oferite de Artachino, Petru Comarnescu evidențiază faptul că: *„Gustul și siguranța lui Luchian se simte în portretizarea sfintei Paraschiva și a sfântului Theodor Tiron și la sfinții Constantin și Elena sau la imaginea cu Fecioara și Pruncul din altar. În bolta turlei, un Pantocrator maiestuos, pictat în același colorit sobru, ca întregul lăcaș.”*⁸⁶, întărind totodată că: *„În genere, s-au folosit puține culori, dar armonios îmbinate și plăcute.”*⁸⁷ De asemenea, Petru Comarnescu pune în evidență și alte nuanțe, și anume: *„Nimburile*

84. Petru Comarnescu, *Luchian*, ed. a II-a, rev. și adăug., p. 156.

85. *Ibidem*, p. 156.

86. *Ibidem*, p. 156.

87. *Ibidem*, p. 156.

sunt cu poleială de aur, nu vopsite în galben, ceea ce confirmă povestea cu reprezentanții opoziției care făceau caz dacă se puneau sau nu aur adevărat. Uneori, poleiala aurită este folosită și la încălțăminte de personaje ca în stampele persane sau chineze, iar tronul din compoziția «Deisis» este și el aurit. Pensulația luchianescă se simte la imaginile cu Constantin și Elena și la altele din abside.”⁸⁸

Ioan Spiru (1970) aprecia, la rândul său, că Nașterea Domnului este cea mai expresivă, mai ales capul Sfintei Fecioare, de o puritate și o de realizare artistică aparte, considerând că și tabloul Maica Domnului, din altar, deși prea mic față de spațiul bolții, este bine lucrat, cum la fel de bine realizată este și Liturghia îngerească, deși nu mai este toată cea originală, întrucât, după deteriorarea în urma cutremurului din anul 1940, a fost refăcută în anul 1944⁸⁹.

Înainte, însă, de a încerca să identificăm ceea ce ar fi pictat efectiv Ștefan Luchian la Catedrala „Sf. Alexandru” din Alexandria, va trebui să amendăm o opinie exprimată de G. Oprescu, potrivit căruia artistul: „Încearcă pictura religioasă, care se plătea destul de bine. Se hotărăște la ea fără plăcere, fără convingere, ca un «pis aller» (tot ce poate fi mai rău, ultim recurs - n.m.). De altfel, în tot ce a produs în acest domeniu, în genere în colaborare cu Artachino ori cu Vermont, se resimte sila cu care a fost executat. Bănuiesc că mâna lui Luchian e obișnuit absentă din mai toate acele zugrăveli mai mult decât mediocre, cum o dovedește cu prisosință cea din biserica Brezoianu. El și cu ceilalți colaboratori presupun că desenau numai schițele, iar meșteșugarii obscuri le executau. Ele nu merită să figureze în «Opera completă» a lui Luchian, nici măcar atât cât bisericile zugrăvite de Griogrescu, înainte de plecarea în Franța care, nici acestea, nu adaugă prea mult, cu excepția Agapiei, la gloria lui.”⁹⁰ Și asta pentru că, după cum se vede din toată analiza noastră, Luchian a lucrat (alături de Artachino, nu și de Vermont) efectiv - atât cât a lucrat - și a folosit doar un singur colaborator, pentru realizarea decorației interioare, și nu pentru realizarea picturilor propriu-zise.

Orice analiză amănunțită cu privire la contribuția pe care au avut-o Ștefan Luchian și Constantin Artachino, fiecare în parte, în realizarea

88. *Ibidem*, p. 156.

89. Ioan Spiru, *op. cit.*, p. 1008.

90. G. Oprescu, *Scrieri despre artă*, Buc., Ed. Meridiane, 1966, p. 63.

ansamblului picturii interioare a Catedralei „Sf. Alexandru” din Alexandria trebuie să aibă în vedere câteva elemente importante, respectiv:

a) Un prim set de informații îl avem din analizarea studiilor făcute de Luchian în vederea pictării catedralei din Alexandria, pe care trebuie să le punem în oglindă cu chipurile și secvențele din pictura realizată efectiv.

b) Un al doilea set de informații trebuie să aibă în vedere și faptul că, Luchian a expus la diferite expoziții, în anii 1893-1898, câteva lucrări cu caracter religios, și prin urmare trebuie căutată prezența sau influența acestora asupra a ceea ce a pictat în catedrala din Alexandria.

c) Un al treilea set de informații, care privește structurarea de ansamblu a picturii respective, îl găsim în adresa pe care, urmare diferendului cu primăria orașului, determinat și de plecarea lui Pascali, Luchian și Artachino au înregistrat-o la nr. 1698 din 2 septembrie 1898, și în care arată, între altele, următoarele: *„Partea aceasta este gata și ar trebui să încetăm, rămânând ca Dl. Pascali să isprăvească restul căci iată ce am lucrat noi: Crist (Pantocrator), patru îngeri sub Crist, Liturghia divină cu 12 figuri, patru Evangheliști cu simbolurile lor, Învierea cu patru figuri, Nașterea cu 8 figuri, Prezentarea lui Crist la Templu, patru figuri, Crist când îl oprește pe Petru de a părăsi Roma, cu două figuri, Sf. Ecaterina și Cuv. Paraschiva, ceea ce fac 41 de figuri, afară de ornamentele la care am lucrat o lună și jumătate...”*⁹¹ În același context trebuie reținut și faptul că, la început a participat la lucrări și Pascali, care abandonează după câteva luni, deși fusese mai mult absent⁹², iar Luchian n-a lucrat efectiv până la terminarea întregii picturi interioare, întrucât, după cum precizează Virgil Cioflec (1924), *„cu tot soiul de reclamații, și-a lăsat tovarășul să se descurce cum o ști, cu stavroforii, cu sachelarii, cu epitropii”*, iar în cele din urmă și-a *„luat lumea în cap”*.⁹³ Și Ionel Jianu (1946) întărește acest fapt, atunci când precizează că: *„La Alexandria, anchetele, șicanele opoziției care considera zugrăvirea bisericii locale ca o afacere politică, îl desgustă pe Luchian. Se ceartă cu Artachino și părăsește lucrarea.”*⁹⁴

91. Ioan Spiru, *Activitatea lui Luchian și Artachino ca pictori de biserică*, p. 270.

92. Petre Oprea, *Constantin Artachino (Câteva date generale asupra vieții și operei artistului)*, p. 350; Ioan Spiru, *Activitatea lui Luchian și Artachino ca pictori de biserică*, p. 270; Ioan Spiru, *Biserica Sfântul Alexandru din orașul Alexandria*, p. 1008; Paul Rezeanu, *Pictorul Constantin Pascali (1860-1924)*, p. 64.

93. Virgil Cioflec, *Luchian, cu 60 ilustrații*, Buc., Ed. Cultura Națională, 1924, p. 34.

94. Ionel Jianu, *Tragica poveste a pictorului Luchian*, p. 28.

d) Un al patrulea set de informații trebuie reținut dintr-un pasaj al procesului verbal încheiat, la 8 noiembrie 1898, de către comisia de recepție, în care se preciza următoarele: „*Ca aspect general pictura e destul de satisfăcătoare și luând lucrările în detaliu găsim că cei doi pereți din dreapta și din stânga altarului, unde se vede locul gol la cele două extremități ale templului de nord și de sud, urmau să fie acoperite de pictură luată din Noul sau Vechiul Testament, fie compoziții sau icoane rituale. Suntem de părere să se facă în formă de medalioane, așa cum sunt făcute în dreapta și în stânga la ieșirea din biserică. Cele două mari compoziții făcute în cele două sânnuri ale bisericii deși sunt bune ca compoziție și ca efect general, nu sunt însă în stil bizantin. Asemenea nu sunt în stil bizantin nici icoanele cele mici ale tâmplii, iar cele mari denumite împărătești, sunt de un stil bizantin modernizat. Celelalte picturi întrunesc condițiile principale ale stilului bizantin.*”⁹⁵

e) Un al cincilea set de informații trebuie să aibă în vedere faptul că, în catedrala din Tulcea Luchian va face „Învierea Domnului”, „Nașterea Mântuitorului” și pandativele, în vreme ce Artachino va face restul⁹⁶, adică va face, cu siguranță, ceea ce făcuse deja la Alexandria. În fapt, el și recunoaște continuitatea, atunci când îi scrie Ceciliei Vasilescu, din Tulcea, la 20 mai 1899, aceste fraze: „*Pictura, de aci, a avansat și sper că în trei săptămâni să plec de aci unde mi s-a urât grozav. Mi se pare că este o continuitate de la Alexandria (cu excepția că aci nu este nimeni care să ne ambeteze.)*”⁹⁷ De altfel, în prima etapă, când au lucrat Luchian și Artachino, în 1899, „s-a zugrăvit pe partea circulară de sub cupola centrală a boltei cei 4 evangheliști, iar sânnurile de pe lângă altar cu câteva chipuri de sfinți”, completarea zugrăvelii făcându-se în 1905, totul armonizându-se „cu pictura catapetesmei și celelalte picturi existente, făcute anterior.”⁹⁸

f) Un al șaselea set de informații trebuie să aibă în vedere că, în biserică Brezoianu din București, Luchian și Artachino se angajaseră, conform contractului, să realizeze, de pildă, în altar, „*pe boltă Maica Domnului cu Domnul nostru Isus Hristos în brațe, Sfinții Ierarhi Vasile cel mare, Grigore Dialogul și Ion Hrisostom, precum și arhidiaconul Ștefan,*

95. Ioan Spiru, *Activitatea lui Luchian și Artachino ca pictori de biserică*, p. 270.

96. Ionel Jianu, *Luchian, prezentarea bibliografică...*, p. 36.

97. xxx, *Luchian - 50 de ani de la moarte. Scrisori*, p. 43.

98. Brutus Cotovu, *Biserica Sf. Nicolae - Catedrala orașului Tulcea*, Analele Dobrogei, VII, 1926, p. 2.

iar la proscomidie Peștera de la Betleem cu închinarea magilor”⁹⁹, dintre toate picturile realizate, cele mai izbutite din punct de vedere artistic fiind „*imaginile sfinților din altar, în special sfântul Grigore, cu chip mai patetic*”, iar „*nespus de pur și totuși omenesc*” fiind „*chipul Fecioarei, pictat pe bolta altarului.*”¹⁰⁰ Pictura murală a bisericii Brezoianu, mai ales cea din altar, avea „*o oarecare forță de expresie, o ținută unitară, o puritate și o simplitate deosebită*”, Luchian fiind preocupat „*de umanizarea, de redarea realistă a lui Iisus și a sfinților.*”¹⁰¹ Cum aveau să remarce Ionel Jianu și Petru Comarnescu, „*Deși nu în pictura religioasă, pe care o practică la nevoie în anii scăpătării, avea să exceleze Luchian, care nu a fost un mistic, totuși și aceste lucrări, ca și tablourile religioase de la «Ileana» dovedesc poziția sa umanistă și o rigurozitate compozițională plină de iscusință și bun gust.*”¹⁰² Însuși artistul sublinia aceste trăsături, într-una din mărturisirile sale relatate de Virgil Ciofleac: „*Am fugit de bălțături; ne-am ferit să facem sorcove.*”¹⁰³

g) În fine, un al șaptelea set de informații trebuie reținut din structurarea întregii „artitecturi” a picturii interioare a Catedralei „Sf. Alexandru” din Alexandria, care arată că aceasta se prezintă după cum urmează:

- în altar - tablourile cu „*Maica Domnului cu pruncul în brațe*”, sus pe boltă, iar pe pereții altarului, cele cu „*Sf. Grigore și Sf. Vasile*” (în stânga) și „*Sf. Ștefan și Sf. Alexandru*” (în dreapta); iar icoanele împărătești ale catapetesmei, de la stânga la dreapta, sunt următoarele: „*Sf. Nicolae*”, „*Sf. Gheorghe*”, „*Sf. Dimitrie*”, „*Sf. Mihail*”, „*Maica Domnului*” (în stânga ușilor împărătești), „*Iisus Hristos*”, „*Sf. Gavril*”, „*Sf. Alexandru*”, „*Sf. Ioan Botezătorul*”, „*Sf. Stelian*” (în dreapta ușilor împărătești);

- în naos - în medalioane, bustul a doi îngeri și a doi sfinți, respectiv cu „*Sf. Ana*” (în stânga) și „*Sf. Ioachim*” (în dreapta), apoi tablourile cu „*Nașterea Domnului*” (pe bolta sânelui din stânga) „*Învierea Domnului*” (pe bolta sânelui din dreapta), precum și tablourile cu „*Sf. Dimitrie*” și „*Sf. Împărați Constantin și Elena*” (pe peretele din stânga), cu „*Sf. Gheorghe*” și „*Iisus Hristos cu Maica Domnului și Sf. Ioan Botezătorul*” (pe peretele din dreapta);

99. Ionel Jianu, Petru Comarnescu, *op. cit.*, p. 164-165.

100. *Ibidem*, p. 165.

101. *Ibidem*, p. 44.

102. *Ibidem*, p. 44.

103. *Ibidem*, p. 44.

- în turla mare - tabloul cu „*Iisus Patocrator*” și, în colțuri, medalioane cu cei patru evangheliști, „*Sf. Evanghelist Luca*” (stânga față), „*Sf. Evanghelist Marcu*” (dreapta față), „*Sf. Evanghelist Ioan*” (dreapta spate) și „*Sf. Evanghelist Matei*” (stânga spate), iar pe pereții turlei, „*Liturghia îngerească*” (cu 12 îngeri);

- în pronaos - în stânga, scena cu „*Prezentarea lui Iisus la templu*” (pe boltirea pronaosului) și tablourile cu „*Sf. Cuvioasă Paraschiva*” și „*Sf. Cuvioasă Lucia*” (pe perete); în dreapta, scena cu „*Iisus Hristos îl oprește pe Petru să plece din Roma*” (pe boltirea pronaosului) și tablourile cu „*Sf. Cuvioasă Ecaterina*” și „*Sf. Cuvioasă Irina*” (pe perete); pe coloanele ce despart pronaosul de naos, se află câte un tablou (pe latura spre axul central al lăcașului) și câte o icoană (pe latura dinspre pronaos), respectiv tablourile cu „*Sf. Antonie*” (pe coloana din stânga) și „*Sf. Pantelimon*” (pe coloana din dreapta) și icoanele cu „*Maica Domnului cu pruncul*” (pe coloana din stânga) și „*Iisus Hristos*” (pe coloana din dreapta);

- în bolta pronaosului - o scenă (al cărei conținut nu l-am putut identifica deocamdată), iar în colțuri sunt patru triumphiuri poleite cu aur;

- pe perețele din spate al pronaosului - două medalioane cu îngeri și alte două medalioane, cu „*Sf. Teodor Tiron*” (stânga) și „*Sf. Sava*” (dreapta).

De asemenea, trebuie reținut și faptul că, ulterior au fost adăugate picturi în tinda catedralei - pe boltă, tabloul cu „*Iisus Emanuel*”, iar pe arcadă, busturile sfințelor mucenice Cornelia, Evdochia, Eugenia, Salomeea, Maria Magdalena, Maria Egipteanca, Xenia, Teodora, Ioana și Dia, precum și în pridvorul catedralei - pe perețele frontal, tablourile cu „*Sf. Apostol Petru*” (în stânga ușii de intrare) și „*Sf. Apostol Pavel*” (în dreapta ușii de intrare), de-o parte și de cealaltă a ușii, pe mici fâșii, sunt „*Sf. Arhanghel Mihail*” (în stânga) și „*Sf. Arhanghel Gavril*” (în dreapta), în registrul de deasupra ușii sunt trei tablouri mai mici, cu „*Sf. Gheorghe*” (în stânga), „*Sf. Alexandru*” (deasupra ușii) și „*Sf. Dumitru*” (în dreapta), iar pe fiecare dintre cele trei mici cupole în care este împărțită bolta pridvorului sunt câte patru sfinți.

Astăzi, însă, căutarea fațetelor originare ale picturii interioare a Catedralei „*Sf. Alexandru*” din Alexandria, după atâtea intervenții pentru curățarea și restaurarea picturii, unele dintre ele de-a dreptul nefericite (făcute de Voicu Pascu, în anii 1985-1986), chiar dacă poate reprezenta o aventură spirituală spectaculoasă, implică însă și anumite riscuri subiective. Totuși, căutarea unor argumente pe care să se întemeieze mai ales identificarea contribuțiilor strict personale ale lui Luchian, deși presupune

**Iisus Hristos cu Maica Domnului și Sf. Ioan Botezătorul
Sfinții Împărați Constantin și Elena**

Sfânta Cruce din Altar

Icoana împărătească cu Sf. Alexandru

Sf. Cuvioasă Irina

o analiză minuțioasă, poate să aducă unele clarificări absolut necesare, care a justificat o restaurare corectă a întregii picturi, menită nu doar de a da o nouă strălucire acestui important lăcaș, cât și de a readuce în atenție latura creației cu subiect religios din opera unui mare artist român. Și asta pentru că, după ștergerea picturii originare din catedrala tulceană și după dărâmarea bisericii Brezoianu din București, catedrala alexandriană este singura care mai păstrează, chiar dacă uneori sub pojghița unor intervenții ulterioare, chipuri de îngeri și de sfinți sau compoziții mai ample datorate unui artist al cărui geniu iradiază încă și din orașul de pe Vedea.

Așadar, pe baza unei analize amănunțite a informațiilor prezentate - cu argumentele deja invocate, putem conchide că, la Catedrala „Sf. Alexandru” din Alexandria, Ștefan Luchian a pictat următoarele scene și tablouri:

- în altar - tabloul cu „**Maica Domnului cu pruncul**” (pe boltă);
- în naos - tabloul „**Iisus Pantocrator**” (pe bolta turlei mari), „**Liturghia îngerească**” (cu cei 12 îngeri, așezați de jur-împrejurul turlei mari, cel puțin parțial), tablourile cu „**Nașterea Mântuitorului**” (pe bolta sânelui din stânga), „**Învierea Domnului**” (pe bolta sânelui din dreapta), „**Sfinții Împărați Constantin și Elena**” (pe peretele din stânga) și „**Iisus Hristos cu Maica Domnului și Sf. Ioan Botezătorul**” (pe peretele din dreapta), precum și **cei doi îngeri** (de o parte și de cealaltă a altarului);
- în pronaos - tablourile cu „**Sfânta Cuvioasa Paraschiva**” (pe peretele din stânga) și „**Sfânta Cuvioasă Irina**” (pe peretele din dreapta), medalionul cu „**Sfântul Teodor Tiron**” (pe peretele din spate) și icoana cu „**Iisus Hristos**” (pe coloana din dreapta, spre pronaos);
- pe catapeteasmă - icoanele împărătești cu „**Sfântul Nicolae**” și „**Maica Domnului**” (de-a stânga ușilor împărătești), cu „**Iisus Hristos**” și „**Sfântul Alexandru**” (de-a dreapta ușilor împărătești);
- pe sfânta masă din altar - crucifixul cu „**Iisus Hristos răstignit**”, împreună - poate - cu cele două medalioane laterale, cu „**Maica Domnului**” și „**Sf. Apostol Ioan**”.

Prin întreg ansamblul său arhitectural, prin toată pictura interioară, prin splendida catapeteasmă și frumosul policandru, prin elegantele vitralii, prin icoanele și odoarele pe care le deține, la care se adaugă sarcofagul domnitorului Alexandru Dimitrie Ghica, precum și toate cărțile de cult vechi și rare pe care le mai păstrează, Catedrala „Sf. Alexandru” din Alexandria

reprezintă un adevărat centru de cultură și spiritualitate românească, emblematic nu doar pentru eparhia Alexandriei și Teleormanului, cât și pentru întreaga zonă de sud a țării.

În toată această splendoare spirituală, pictura interioară realizată de Ștefan Luchian și Constantin Artachino aduce o noblețe aparte, pentru a cărei permanentă strălucire a meritat efortul de a fi restaurată, în vederea înlăturării intervențiilor nefericite de care a avut parte, spre a-i fi scos la lumină nimbul pe care i l-au dat cei doi pictori, îndeosebi pentru a identifica și pune în valoare acele chipuri și scene în care mâna lui Luchian apare mai cu pregnanță.

BISERICA „SFINȚII APOSTOLI PETRU ȘI PAVEL” DIN COMUNA FRĂSINET (1835-1975)

Pr. Gelu Cârnu

Comuna Frăsinet este amplasată aproape de centrul județului Teleorman, la nord de reședința acestuia, mai exact la 35 km distanță pe drumul județean 506, Alexandria-Vitânești-Măgura-Băbăița-Frăsinet. Teritoriul comunei este încadrat în Câmpia Română, subdiviziunea Găvanu-Burdea¹. De la începuturi teritoriul comunei a făcut parte din fostul județ Vlașca până în anul 1950, când s-au desființat județele și în locul lor s-au înființat regiunile și raioanele. Din 1950 până în 1968 a făcut parte din regiunea București, iar din 1968 până în 2004 teritoriul satului Frăsinet a fost încorporat în comuna Băbăița, județul Teleorman. În anul 2004 în urma unui referendum s-a reînființat comuna Frăsinet. Acum comuna Frăsinet este alcătuită din două sate: Frăsinet și Clănița. Întreg teritoriul comunei este străbătut de la nord la sud de pârâul Clănița, pârâu care izvorăște din pădurea Gușeia, la nord de comuna Scurtu Mare, de la o altitudine de 150 m. Numele satului Frăsinet vine de la pădurile întinse de frasin ce erau odată pe aceste locuri.

Prima atestare documentară pentru satul Frăsinet apare în anul 1401, când Mircea cel Bătrân întărea jupânului Pinteș și altora, locuri pe Frăsinet. (Doc. nr. 2456, fila 49-50, Biblioteca Academiei Române).

Primul preot atestat documentar apare două secole mai târziu, mai exact în anul 1634, pe 19 iulie, când domnitorul Matei Basarab dă poruncă către Bogdan Iuzbașa, ca să nu ia dijma² de la popa Dragne, pentru moșia

1. Prof. Nica Marian, *Studiu monografic complex al comunei Băbăița*, Ed. Tipoalex, Alexandria, 1998, p. 10.

2. Dijma – dare care reprezenta a zecea parte din produsele principale, percepută de stăpânii feudali de la producătorii direcți, în D.E.X., p. 303.

Frăsinet. (Arh. Mitropoliei, vol. I pachet 41, fila 97). Același domnitor pe 30 iunie 1641 dă poruncă printr-un hrisov, lui popa Dragne să țină moșia din Frăsinet. (Arh. Mitropoliei, pachet 45, fila 35). Pentru secolul XVIII nu avem până acum documente scrise despre viața religioasă din satul Frăsinet, dar în mod sigur exista biserică în sat, poate chiar cea în care a slujit popa Dragne din secolul XVII.

Începutul de secol XIX a fost unul plin de încercări pentru Țările Române. Revoluția lui Tudor Vladimirescu din 1821 a adus la înlăturarea domniilor fanariote și restabilirea domniilor pământene. Prin pacea de la Adrianopol din 1829 vor fi retrocedate Țărilor Române fostele raiale: Turnu, Giurgiu și Brăila, care vor fi încorporate în teritoriul Munteniei și hotarul țării se fixează astfel pe albia Dunării³. După ce s-a realizat o stabilitate politică și administrativă s-a început a se zidi biserici din cărămidă, deoarece cele care erau din lemn sau din pământ și acoperite cu fân, trestie ori șindrila și împodobite cu icoane mobile, se deteriorau ușor⁴. Aceste biserici erau mici, luau foc des, uneori erau incendiate de turcii care năvăleau în satele județului Vlașca din raialele Turnu și Giurgiu, iar de atâtea ori erau refăcute. Datorită acestor motive s-au început a se zidi biserici din zid, durabile de către boierii locului sau chiar de către localnici.

Așa s-a întâmplat și la Frăsinet. Datorită creșterii demografice s-a început zidirea unei noi biserici în anul 1833 și s-a terminat în 1835⁵. Biserica veche nu a fost abandonată imediat. Din spusele bătrânilor bisericuță veche era lungă și mărunță, construită din paiantă și învelită cu șindrila. Bisericuța se afla pe locul unde se găsește astăzi casa lui Chiriac M. Florea. Cimitirul se afla în jurul bisericii, deoarece s-au găsit oase, când s-au făcut săpături mai adânci, și fragmente din cruci de piatră. Informațiile despre cum s-a construit nouă biserică sunt foarte puține. Nu știm nimic despre cei care au realizat lucrarea: meșteri, arhitecți și pictori. Singura informație despre construirea bisericii o avem din pisanie. Pisania se află în pridvor și datează din anul 1835, scrisă cu litere chirilice: „Ziditu-s-a aceasta sfântă biserică din temelie de Nicolae logofăt⁶ și pitar⁷ Ioan, frați Bâscoveni, domn fiind Alexandru

3. Constantin Giurescu, Dinu Giurescu, *Istoria românilor din cele mai vechi timpuri până astăzi*, Ed. Albatros, p. 504.

4. Pr. Ilie Gh. Diaconescu, *Date statistice bisericesti în fostul județ Vlașca la anii 1833-1838*, în „G.B.”, 1966, nr. 7-8, p. 674.

5. *Biserici din Teleorman*, Ed. Biserica Ortodoxă, Alexandria, 2000, p. 53.

6. 1. secretar, scriitor într-o cancelarie; 2. unul din boierii de seamă, în D.E.X., p. 580.

7. Boier care avea acest titlu, în trecut acest titlu îl purta boierul care se ocupa cu

*Ghica voevod al IV-lea*⁸, în anul 1835.” Aceasta este singura informație scrisă despre începutul bisericii de la Frăsinet. Din pisanie reiese că biserica s-a zidit din temelie, ceea ce înseamnă că pe locul unde s-a zidit aceasta biserică nu a mai fost alta înainte de 1835. Temelia este din piatră. Piatra, împreună cu celelalte materiale de construcție, a fost adusă de la munte, din județul Muscel, cu căruțele de locuitorii satului, fiind forțați de boierii care au fost aici, potrivit unei tradiții locale. Această tradiție consemnată de preotul Ioan Cuțur⁹ în inventarul din 1969 este confirmată de faptul că logofătul Nicolae Bâscoveanu între anii 1832-1835 a fost embaticar¹⁰ și epistat¹¹ al mănăstirii Aninoasa¹² din județul Muscel. Despre prezența logofătului Nicolae la Aninoasa în această perioadă vorbește și pitarul Ioniță, fratele său, într-o scrisoare din 20 decembrie 1832 adresată mitropolitului Grigorie Dascălu, pe când mitropolitul se afla în exil la Buzău¹³.

La Aninoasa a lăsat în urmă un nume bun și a făcut pe cheltuiala lui o pereche de case mari și frumoase în fața bisericii lângă clopotniță, zidite în 1833¹⁴.

Zidurile bisericii de la Frăsinet sunt din cărămidă, groase de 80 cm. Biserica este în formă de navă și are lungimea de 18 m, lățimea de 6,30 m și înălțimea de 7 m, în interior. Tatăl meu, preotul Cîrnu Marin¹⁵, mi-a spus că în curtea bisericii, când s-au făcut diverse săpături s-au găsit gropi de var stins. Biserica de la început a avut o singură turlă în care erau așezate două clopote. Turnul clopotniță și în zilele noastre este o construcție impunătoare, în formă pătrată. Pe fiecare latură sunt două ferestre, având lungimea de 1,10 m și lățimea de 0,30 m. Acoperișul bisericii era din șiță, dar în 1912 a fost înlocuit cu tablă. Catapeteasma s-a construit din cărămidă, iar tavanul a fost confecționat din scânduri, însă în 1939-1940 a fost înlocuit cu boltă

aprovizionarea cu pâine de la curtea domnească, în D.E.X., p. 799.

8. Domn al Țării Românești între anii 1834-1842.

9. Preotul Ioan Cuțur a alcătuit inventarul din 1 noiembrie 1969 împreună cu Constantin Teslan și Marin Dumitrescu.

10. Persoana care arenda o proprietate pe termen lung, în D.E.X., p. 338.

11. Administrator, în D.E.X., p. 345.

12. Mănăstire zidită de clucerul Tudoran Vlădescu în anul 1677.

13. I. Ionașcu, *Știri noi despre mitropolitul Grigorie Dascălu*, în „B.O.R.”, 1938, nr.1-4, p.18.

14. Pr. I. Răutescu, *Mănăstirea Aninoasa*, Câmpulung, 1933, pp.175-176,179.

15. Preotul Cîrnu Marin slujește la biserica Frăsinet din 1975. În anul 2001 a ieșit la pensie, dar participă la slujbele săvârșite în biserică cu mare dragoste.

tencuită. La început pardoseala bisericii era din cărămidă, dar s-a turnat peste ea beton în 1912, în timpul preotului Cuțur Stan. Același preot a cumpărat și un clopot cu ajutorul enoriașilor, cel vechi fiind furat de nemți în 1918. Biserica la început avea șapte ferestre: trei spre miază-zi, trei spre miază-noapte și una în Sfântul Altar. Acestea erau de dimensiuni mai mici decât sunt astăzi, biserica suferind modificări importante între anii 1939-1940. Atunci s-au mărit cele șapte ferestre, s-a făcut o fereastră mică în Sfântul Altar la proscomidiar și o ușă în partea de Miază Zi.

Tot în acea perioadă s-au făcut subzidiri și legături de consolidare cu vergele de fier. Biserica a avut pictură naivă la început, iar cele patru icoane fixate în catapeteasmă sunt în stil neobizantin, datate 1837. Tot în 1940 s-a înlocuit tavanul de scândură, făcându-se bolta tencuită, s-a pictat tavanul și s-a refăcut vechea pictură din interiorul și exteriorul bisericii. Pictura este în frescă și s-a făcut de pictorul Alexandru Moscu, ajutat de pictorii Taflan și Bărbulescu, costurile picturii ridicându-se la 140 000 lei. În revista Anuar pe 1909 se menționează că biserica s-a construit între anii 1835-1837¹⁶, adică construcția s-a terminat în 1835, cum reiese și din pisanie, iar pictura, icoanele, cărțile pentru slujbă s-au realizat și adus între 1835-1837.

Despre ctitorii bisericii aveam puține informații. În urma unor cercetări recente am descoperit că tatăl fraților bascoveni se numea Radu și fusese treti logofăt. Nicolae era cel mai mare dintre frați și apare ca logofăt din anul 1801¹⁷. Cu acest titlu rămâne până la moarte, eveniment petrecut după 19 februarie 1841, așa cum reiese dintr-un act care arată că s-a călugărit la mănăstirea Căldărușani în această zi¹⁸. Această dată este ultima mențiune despre el într-un document. Din documente reiese că nu a fost căsătorit niciodată. Colonelul Grigore Lăcusteanu scrie în memoriile sale, că la stabilirea căsătoriei sale, în septembrie 1838, cu Marița, fiica răposatului pitar Ioan Bâscoveanu, a fost de față printre alții și bătrânul septagenar Nicolae Bâscoveanu¹⁹. De aici reiese că s-a născut prin anul 1768. Nicolae logofătul se bucura de mare atenție din partea mitropolitului Grigorie. El a avut un rol important la înființarea tipografiei mitropoliei

16. *Anuar. 1909*, Tipografia Cărților Bisericești, București, p. 133.

17. I. Ionașcu, *art. cit.*, p. 18.

18. Episcopul Gherasim al Râmnicului, *Istoricul sfintei mănăstiri Căldărușani*, Râmnicu Vâlcea, 1997, p. 98.

19. *Amintirile colonelului Lăcusteanu, publicate și adnotate de Radu Crutzescu, cu un comentariu istoric de Ioan C. Filitti*, Fundația pentru Literatură și Artă, București, 1935, p. 69.

de la mănăstirea Căldărușani²⁰. Despre Ioan Bâscoveanu am aflat că s-a născut prin anul 1781. Titlu de pitar îl avea în iulie 1814 când el și fratele său Nicolae s-au judecat cu moșnenii curteni²¹ și bâscoveni din Vlașca. Pitarul Ioan a fost căsătorit cu jupâneasa Marghioala și a avut, în afară de fata amintită, trei băieți: Grigorie, Mihalache și Nicolae. Ioan Bâscoveanu a murit în luna septembrie 1835 după ce a revenit de la băi²². Astfel că logofătului Nicolae, deși în vârstă, împreună cu familia răposatului său frate, le-a revenit întreaga responsabilitate în a supraveghea finalizarea construirii și împodobirii bisericii de la Frăsinet. Frații bâscoveni au fost înmormântați lângă biserica Cocioc de la mănăstirea Căldărușani. Aici la Cocioc ei au ridicat o biserică cu hramul Duminica Tuturor Sfinților, în anul 1825, la îndemnul mitropolitului Grigorie²³. Pe zidurile exterioare în partea dinspre altar se află două inscripții cu litere chirilice, una pe partea stângă și cealaltă pe partea dreaptă. Din textul acestora reiese că frații bâscoveni sunt înmormântați aici, dar fără să menționeze anul și data când a murit fiecare. Frații bâscoveni au fost slujbași de seamă ai mitropoliei timp de aproape patru decenii. Ei și-au luat numele Bâscoveanu de la moșia Bâscoveni din fostul județ Vlașca, moșie pe care au început s-o cumpere din anul 1804.

Revenind la textul pisaniei de la Frăsinet, observăm că apare numele ctitorilor, al domnitorului, dar lipsește numele mitropolitului. În anul 1835 scaunul mitropolitan al Ungro-Vlahiei era vacant, după moartea mitropolitului Grigorie Dascălu întâmplată în ziua de 22 iunie 1834²⁴. Între 1834 și 1840 treburile Mitropoliei au fost conduse de o așa numită ocârmuire, formată din cei trei episcopi de atunci: Neofit de Râmnic, Chesarie de Buzău și Ilarion de Argeș, iar în 1840 la 29 iunie a fost ales mitropolit Neofit al Râmnicului²⁵.

Biserica Frăsinet are hramul Sfinții Apostoli Petru și Pavel. La această biserică a slujit preotul Ilie sin Dicul, conform actului de preoție din 10

20. Despre prietenia și preocupările culturale dintre mitropolitul Grigorie Dascălu și frații bâscoveni nădăjduiesc a publica un articol în paginile acestei reviste.

21. Locuitori ai satului Curta, sat localizat pe partea stânga a pârâului Câlniștea, spre pădurea Ciolpani, având hotar la sud moșia Finta. Satul este atestat documentar între 1535 și 1700. După 1700 locuitorii au părăsit Curta și s-au așezat spre vest pe apa Clăniței.

22. I. Ionascu, *art. cit.*, p. 19.

23. Episcopul Gherasim al Râmnicului, *op.cit.*, p. 30.

24. Preot Prof. Dr. Mircea Păcurariu, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București 1994, vol.3, p. 46.

25. *Ibidem*, p. 48.

ie 1833. Preotul Ilie sin Dicul a fost hirotonit de părintele Stratonichias (chir Ioanichie) în biserica Crețulescu din București pentru satul Frăsinet, județul Vlașca, la biserica cu hramul Duminica Tuturor Sfinților²⁶. El a slujit la vechea biserică până în 1835, iar la actuala biserică din 1835 până în 1844²⁷.

Nu știm când a fost sfințită biserica. În catagrafia de la 1833-1838 la descrierea satului Frăsinet se menționează pe lângă vechea biserică cu hramul Tuturor Sfinților și o biserică zidită din nou, nesfințită. În această catagrafie satul Frăsinet apare ca reședința de plasă, având denumirea de Plasa Izvor I Frăsinet și moșia Frăsinet avea 210 familii în 1835 și aparținea pitarului Ioan Bâscoveanu²⁸.

Din datele catagrafice din acea perioadă reiese că în fostul județ Vlașca existau 168 biserici, iar dintre acestea doar 19 erau construite din zid²⁹. Între cele 19 biserici din zid era și cea de la Frăsinet. Aceasta biserică era unică construită din cărămidă în acea perioadă, din această zonă. Biserica de la Frăsinet a fost luată ca model de celelalte comunități cu care se învecinează. Astfel că stilul, biserica în formă de navă, cu turnul clopotniță pe pridvor, se găsește la toate bisericile din satele vecine. Este greu de crezut că logofătul Nicolae nu s-a ocupat de sfințirea bisericii. Putea să facă acest lucru în 1840, căci în anul următor s-a călugărit.

Totuși putem afirma că logofătul Nicolae Bâscoveanu împreună cu familia răposatului frate Ioan au înzestrat biserica din Frăsinet cu sfinte vase, cărți de cult și cu icoane. Inițialele I.N.B. ce se găsesc ștanțate pe disc, potir, steluța și o linguriță, toate din argint, dovedesc acest lucru. Aceste inițiale se pot citi: Ioan și Nicolae Bâscoveanu, ceea ce înseamnă că ele au fost făcute pentru biserica Frăsinet de către frații bâscoveni între anii 1835-1837. Dar pe potir este scris cu litere chirilice „Moșia Frăsinet, anul 1852 octombrie”. Aceasta mențiune s-a făcut mai târziu de către urmașii bâscovenilor, probabil când au dus sfântul potir la reparat. Și modul de stanțare este diferit: inițialele I.N.B. diferă ca mod de stanțare de textul care este pe potir.

Din inventarul din 1969 reiese că din cele 21 de cărți vechi de

26. Preot George I. Negulescu, *Condica hirotoniilor de la 1823-1834*, în „B.O.R.”, 1934, nr.5-6, p. 411.

27. *Biserici din Teleorman*, Editura Biserica Ortodoxă, 2000, p. 53.

28. Preot Ilie Gh. Diaconescu, *art. cit.*, p. 678.

29. *Ibidem*, p. 674.

cult, biserica Frăsinet a primit 14 dintre ele în anul 1835. Dintre acestea, 12 sunt Mineele anului tipărite la Buda în 1804-1805, iar celelalte două sunt un Triod tipărit în 1798 și un Irmologhion tipărit în 1823. Pe lângă vasele sfinte și cărțile de cult biserica a primit și cele patru icoane ce sunt fixate în zidul catapetesmei. Icoanele au lungimea de 80 cm, lățimea de 60 cm. Pe prima icoană este pictat Mântuitorul Iisus Hristos, binecuvântând cu mâna dreaptă, iar în stânga are o carte deschisă în care sunt scrieri cu litere chirilice șterse de vreme. Pe icoana a doua este Maica Domnului cu Pruncul. Pe cea de a treia icoană sunt pictați Sfinții Apostoli Petru și Pavel, hramul bisericii. Sfântul Petru are două chei în mâna dreaptă, iar în stânga o carte pe care este scris un text în greacă, greu de descifrat. Sfântul Pavel este pictat cu o carte în mâna stângă, iar în dreapta cu un baston. În partea de jos este scris anul 1837.²⁰ X, apoi este scris numele pictorului, Constantin, în formă prescurtată și urmează celălalt nume din care putem descifra doar trei litere: g, r și o, scrise în greacă. Icoana a patra îl reprezintă pe Sfântul Spiridon, pictat cu o cruce pe piept și cu o Evanghelie în mână. De aici observăm că cele patru icoane au fost pictate de către un pictor talentat, școlit. Cel mai probabil au fost pictate la mănăstirea Căldărușani, unde exista o școală de pictură, cunoscut fiind că bâscovenii au avut niște case lângă biserica Cocioc³⁰.

În concluzie putem afirma că familia Bâscoveanu a construit o frumoasă biserică la Frăsinet pe care a împodobit-o cu toate cele necesare pentru cult. În 1840 era așa de frumoasă și impunătoare, încât i-a determinat pe locuitorii din satele vecine să vină să o admire.

Despre preoții care au slujit la biserica noastră, pe lângă cei doi pe care i-am menționat, *preotul Dragne* din sec. XVII, care a slujit la vechea bisericuță și *preotul Ilie sin Dicul*, care a slujit și la cea veche și la cea nouă, menționăm următorii preoți: *preotul Stan sin Petre* a fost hirotonit, conform actului de preoție, pe seama bisericii satului Frăsinet sud Vlașca, de Prea Sfinția sa părintele Stratonichias chir Dometie în biserica Albă, podul Mogoșoaiei, în 12 octombrie 1844 și a slujit până în 1849³¹; pe 9 octombrie 1849 a fost hirotonit *preot Radu sin Avram*, pe seama bisericii cu hramul Sfinții Apostoli de la satul Frăsinet, plasa Glavacioc sud Vlașca, de Prea

30. Episcopul Gherasim al Râmnicului, *op.cit.*, p. 80.

31. Preot Nițșor Cazacu și Matei Cazacu, *Hirotoniile săvârșite în Eparhia Ungrovlahiei între anii 1834-1852*. Partea a II-a (1844-1846), în „G.B.”, 1972, nr.1-2, p. 133.

Sfinția sa părintele Agatonichias chir Grigore în biserica mănăstirii Sfânta Ecaterina³². Preotul Radu a slujit până în anul 1857. Din 1857 până în 1861 este *preot Constantin sin Neagoe Roșu*; între 1861 – 1864 este *preot Stan sin Matei*; între anii 1864 – 1882 slujește ca *preot Ilie sin Dinu Pieleanu*; din 1882 până în 1891 este *preot Neagoe Matei sin Stanimir*; iar din 1891 până în 1897 este *preot Radu Popescu*.

Despre activitatea acestor preoți nu știm nimic. Din 1897 și până în 1930 slujește ca *preot Cuțur Stan*. Despre preotul Cuțur Stan, pe lângă cele amintite, este de remarcat că în anul 1911, după moartea învățătorului Ioan Rădulescu, a suplinat ca învățător aproape doi ani. Între anii 1930 – 1975 slujește ca *preot Cuțur Ioan*, fiul preotului Stan. Preotul Cuțur Ioan pe lângă realizările administrative pe care le-am amintit, în anul 1932 împreună cu cântărețul Ilie Coadă, au realizat două plăci de gips și au încrustat pe ele numele eroilor căzuți în primul război mondial. Aceste plăci comemorative se afla în pronaosul bisericii, una la est și cealaltă la vest.

Dintre cântăreții bisericеști care au slujit la biserică din Frăsinet, amintim: Miu sin Petre între anii 1835 – 1849, Avram sin popa Matei între anii 1849 – 1870, Avrănescu Constantin între anii 1871 – 1895, Dumitru Dinu între anii 1895 – 1926, Coadă I. Ilie între 1926 – 1952, Dumitrescu Marin între 1952 – 1974.

Nădărdum că în viitor noile cercetări să dezvăluie fapte noi despre trecutul bisericii și despre ctitorii acesteia și să conducă la clasarea ca monument istoric a acestei biserici, părere împărtășită și de istorici teleormăneni actuali³³.

32. Preot Nițșor Cazacu și Matei Cazacu, *Hirotoniile savârșite în Eparhia Ungrovlahiei între anii 1834-1852*. Partea a III-a (1847-1850), în „G.B.”, 1972, nr.5-6, p. 635.

33. Stan V. Cristea, *Monumente de arhitectură eclesiastică din județul Teleorman*, Editura AIUS Print Ed, Craiova 2006, p. 14.

Bibliografie:

1. *Amintirile colonelului Lăcusteanu, publicate și adnotate de Radu Crutzescu, cu un comentariu istoric de Ioan C. Filitti, Fundația pentru Literatură și Artă, București, 1935*
2. *Anuar. 1909, Tipografia Cărților Bisericești, București*
3. *Biserici din Teleorman, Editura Biserica Ortodoxă, Alexandria, 2000*
4. **Cazacu**, Preot Nitișor, **Cazacu**, Matei, *Hirotoniile săvârșite în Eparhia Ungrovlahiei între anii 1834-1852, Partea a II-a (1844-1846), în „G.B.”, 1972, nr. 1-2; Partea a III-a (1847-1850), în „G.B.”, 1972, nr. 5-6*
5. **Cristea**, Stan V., *Monumente de arhitectură ecleziastică din județul Teleorman, Editura AIUS Print Ed, Craiova, 2006*
6. **Diaconescu**, Preot Ilie Gh., *Date statistice bisericesti în fostul județ Vlașca, la anii 1833-1838, în „G.B.”, 1966, nr. 7-8*
7. *Dicționar explicativ al limbii române, Editura Univers Enciclopedic, București, 1998*
8. **Gherasim al Râmnicului**, Episcop, *Istoricul sfintei mănăstiri Căldărușani, Editura Sf. Episcopii a Râmnicului, Râmnicu Vâlcea, 1996*
9. **Giurescu**, Constantin, **Giurescu**, Dinu, *Istoria românilor din cele mai vechi timpuri până astăzi, Editura Albatros*
10. **Giurescu**, Constantin, *Principatele române de la începutul sec. al XIX-lea, Editura Științifică, București, 1957*
11. **Ionașcu**, Ion, *Știri noi despre mitropolitul Grigorie Dascălu, în „B.O.R.”, 1938, nr.1-4*
12. **Marian**, Profesor Nica, *Studiu monografic complex al comunei Băbăița, Alexandria, Tipolex, 1999*
13. **Negulescu**, Pr. George I., *Condica hirotoniilor de la 1823-1834, în „B.O.R.”, 1934, nr.5-6*
14. **Păcurariu**, Preot Prof. Dr. Mircea, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române, vol.3, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1994*
15. **Răutescu**, Pr. I., *Mănăstirea Aninoasa, Câmpulung, 1933*
16. **Spiru**, Ioan, *File de istorie teleormăneană, Editura Teleormanul Liber Alexandria, 1996*

PROTOIERIA ALEXANDRIA - SCURT ISTORIC -

Preot **Iancu Militaru**, Protoieru

Orașul Alexandria este situat din punct de vedere geografic la 47 m deasupra nivelului mării, în câmpia joasă a Burnasului și în lunca râului Vedea, ce izvorăște din dealurile de la nord de Pitești și se varsă în Dunăre la vest de Turnu-Măgurele.

Coordonatele geografice ale orașului sunt: paralela nordică de 43 grade și 38 minute și meridianul estic de 25 grade și 30 minute. Se învecinează cu comunele Nanov, Poroschia, Măgura, Vitănești și Lăceni.

Așezarea acestei localități într-o luncă joasă și-a avut avantajele și dezavantajele ei. Primul avantaj l-a constituit terenul mănos, cu sol din cernoziom ciocolativ foarte prielnic culturilor de cereale. Reversul l-a constituit pânza de apă freatică aflată la 1,5 - 3 m adâncime, cu consecințele sale.

Clima este temperat – continentală și se caracterizează printr-un potențial caloric ridicat, prin cantități reduse de precipitații, adeseori în regim torențial, cantitatea medie anuală de precipitații fiind de 550 – 600 l / m.p.

Datorită așezării sale, orașul Alexandria a fost și continuă să fie un nod de căi de comunicații. Din evul mediu și până în secolul al XIX-lea, satele așezate în zonă au stat la întretăierea drumurilor care coborau din regiunea subcarpatică spre vadurile Dunării. Cele mai importante erau: „Drumul oii”, vechi drum de transhumanță, ce urmărea Valea Oltului, dar care avea și o ramificație prin Pitești pe Valea Teleormanului și pe cea a Vedei, îndreptându-se apoi spre Dunăre, la Zimnicea; „Drumul sării”, pe care se practică comerțul cu sare spre sud, în Peninsula Balcanică – el pornea de la Ocnele Mari, trecea prin Pitești, Mavrodin și ajungea la Zimnicea.

Alexandria face legătura între capitala țării, București și multe

dintre orașele din provincie: Roșiori de Vede, Caracal, Craiova, Timișoara sau Turnu - Măgurele, Corabia, Calafat etc.

Conform Hrisovului emis de domnitorul Alexandru Dimitrie Ghica („nașul” orașului, ale cărei oseminte își află tihna de veci aici, în Catedrala Episcopală), orașul Alexandria a fost întemeiat în anul 1840, un oraș „de lege creștinească” (art. III din Hrisov) și rămâne complet creștin cu populație ortodoxă, până după primul război mondial.

Viața religioasă a alexândrenilor s-a manifestat cu putere de-a lungul anilor mai ales după ce au fost ridicate cele 6 biserici (între anii 1835-1860): Catedrala Sfântul Alexandru și bisericile Sfinții Apostoli Petru și Pavel, Sfântul Nicolae, Sfânta Adormire, Sfinții Împărați și Cuvioasa Parascheva.

Pentru bunul mers al vieții spirituale a credincioșilor de pe aceste meleaguri era nevoie ca parohiile să funcționeze sub tutela unei Protoierii, „o unitate bisericească administrativă care cuprinde mai multe parohii arondate de pe teritoriul aceleași eparhii, având în frunte un protopop sau protoiereu, ca reprezentant al Episcopului și persoană de legătură între parohie și eparhie. Prin protopop, Episcopul transmite clerului și credincioșilor pastoralele, ordinele sau circularele emise de către organele superioare bisericești și supraveghează disciplina și conduita clerului din Eparhia Sa. Protopopul este, deci, reprezentant al Episcopului către preoți și al preoților către Episcop. Cu încuviințarea chiriarhului, pe care îl informează, în prealabil, protopopul este reprezentantul oficial al Centrului Eparhial față de autoritățile publice locale și față de terți și îndeplinește sarcinile ce-i sunt atribuite prin Statutul de organizare și funcționare al Bisericii Ortodoxe Române.” (*Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române*)

În Alexandria, Protoierie a luat ființă la 1 decembrie 1926, sub denumirea de „Protoieria Circa III Alexandria”, prin dezlipirea de Protoieria Județeană din Turnu Măgurele.

Primul Protopop a fost Preotul Iconom Ștefan Popescu.

În conformitate cu ordinul nr.3840/1961, pe data de 1 martie, Protoieria Alexandria a fuzionat cu Protoieria Zimnicea, sub denumirea de Protoieria Alexandria având un singur conducător în persoana Protopopului Constantin Ruse.

Este demn de arătat că, Protoieria Alexandria, deși are o tradiție în ce privește vechimea, niciodată nu și-a avut un local propriu, aceasta funcționând în diferite case particulare, de cele mai multe ori

necorespunzătoare.

La început, Protoieria Alexandria și-a desfășurat activitatea în casa parohială a Bisericii Sfinții Împărați Constantin și Elena, din Alexandria, iar din luna martie 1961, adică de la venirea Preotului Constantin Ruse la conducerea acestei Protoierii, cancelaria a fost mutată în casa parohială a Bisericii Sfinții Apostoli din Alexandria.

Ideea unui local propriu, fie prin vânzare – cumpărare, fie construcție nouă, s-a născut odată cu reforma administrativ – teritorială din februarie 1968 și a devenit acută prin numirea pe data de 1 august 1968, a unui al doilea preot la parohia Sfinții Apostoli, în a cărei casă parohială, așa cum am spus mai sus, Protoieria își desfășura activitatea.

Astfel că pe data de 10 octombrie 1968, cu ocazia unei conferințe administrative a preoților, s-a discutat în plenul ședinței această problemă și s-a întocmit un proces – verbal prin care s-a hotărât să se intervină la Sfânta Arhiepiscopie a Bucureștilor pentru introducerea în planurile financiare pe anul 1969 ale parohiilor, sume cu destinație specială, pentru construirea noului sediu – în str. Negru – Vodă, nr.61, pe un teren donat de parohia Cuvioasa Parascheva.

După această aprobare, s-a făcut un nou proces – verbal (11 februarie 1970), prin care fiecare preot paroh în parte, a angajat parohia cu diverse sume. După mai multe tergiversări, abia în primăvara anului 1972, s-a săpat temelia noului local, conform ord. nr. 9763/1972 al Sectorului Economic II al Sfintei Arhiepiscopii a Bucureștilor.

Întreaga construcție fiind pe terminate, localul a fost inaugurat în ziua de duminică 9 noiembrie 1975, într-un cadru solemn, la care a luat parte Preasfințitul Părinte Episcop–Vicar Roman Ialomițeanul, începând să funcționeze efectiv pe ziua de 7 martie 1976.

Afară de cei doi protoieriei amintiți mai sus: Preot Ștefan Popescu (1926) și Preot Constantin Ruse (1961-1979), Protoieria Alexandria a mai fost condusă de Preot Sandu Ion (1979-1989 și 1996-1999), Preot Gheorghe Pârvan (1990-1995), Preot Popa Gheorghe (1995-1996) și Preot Iancu Militaru (începând cu anul 1999 și până în prezent).

Aceștia au fost ajutați de secretarii: Preot Poșircă Anton, Preot Radu Dumitru, Preot Mușat Petre, Preot Ivănescu Paul, Preot Popa Gheorghe, Preot Chiriță Nicu, Preot Ologeanu Marian și Preot Țale Iancu; și contabilii: Ilie Ștefănescu, Eugenia Ionică, Bratu Vali Elisabeta și Nistor Mirela Simona.

În prezent Protoieria Alexandria cuprinde 76 de parohii, o capelă și 5 mănăstiri.

Parohii: Adormirea Maicii Domnului-Alexandria, Adămești, Aninoasa, Antonești, Băbăița, Beiu, Bragadiru I, Bragadiru II, Bran, Brătianca, Brânceni, Broșteanca, Broșteni, Buduiasca, Bujoru, Buzescu, Calomfirești, Călinești, Cernetu, Cervenia, Cetate, Clănița, Conțești, Copăceanca, Cuvioasa Parascheva-Alexandria, Dobrogostea, Frășinet, Frumoasa, Găvănești, Groseni, Guruieni, Izvoarele, Lăceni, Licuriciu, Mavrodin, Măgura, Merișani, Mârzănești, Nanov, Năsturelu, Nenciulești, Olteni, Orbeasca de Jos, Orbeasca de Sus, Păuleasca, Peretu I, Peretu II, Peretu III, Păru Rotund, Peri, Pietroșani, Plosca I, Plosca II, Poroschia, Purani, Sfântul Alexandru-Alexandria, Sfinții Apostoli-Alexandria, Sfinții Apostoli-Zimnicea, Sfântul Filip-Zimnicea, Sfinții Arhangheli-Zimnicea, Sfinții Împărați-Alexandria, Sfinții Împărați-Zimnicea, Sfântul Mare Mucenic Mina-Alexandria, Sfântul Nicolae-Alexandria, Siliștea, Schitu Poenari, Smârdioasa, Șoimu, Ștorobăneasa, Teleormanu, Țigănești I, Țigănești II, Urluiu, Valea Părului, Vitănești și Zimnicele.

Capela: Sfântul Lazăr – Capelă cimitir Alexandria.

Mănăstiri: Mănăstirea Sfântul Ioan Botezătorul – Brânceni, Mănăstirea Maicii Domnului – Adămești, Mănăstirea Sfântul Nicolae – Năsturelu, Mănăstirea Sfântul Gheorghe – Țigănești, Mănăstirea Sfântul Mucenic Trifon – Cernetu.

Sediul Protoieriei Alexandria

Cancelaria Protoieriei are următorul personal: protoiereu – Preot Iancu Militaru, numit conform Deciziei nr.79 din 1 octombrie 1999, secretar – Preot Țale Iancu, contabil – Nistor Mirela Simona, magazioner – Popa Viorica, șofer – Anghel Haralambie și îngrijitor – Szolodi Eva.

Clădirea în care funcționează cancelaria Protoieriei Alexandria, din str. Negru – Vodă, nr. 61, a fost restaurată și înzestrată cu mobilier nou și aparatură de lucru modernă prin grija Protoiereului Iancu Militaru.

PROTOIERIA ROȘIORII DE VEDE

Preot **Mircea Ionescu**, Protoiereu

ROȘIORII DE VEDE. SCURT ISTORIC

Există mai multe variante privitoare la originea numelui municipiului Roșiorii de Vede. Înainte de întemeierea celui de-al doilea țarat vlaho-bulgar, cetatea Cerven (Roșu) – situată pe o stâncă uriașă de pe râul Lomul Negru, la aprox. 30 km-sud de Giurgiu, în actuala Bulgarie - a fost centrul uneia dintre „împărățiile” valahe, aflate în vârtoarea multor prefaceri statale și a migrațiilor, într-o permanentă dispută, inegală însă, cu imperialii bizantinii. Orașul avea, pe la 1200, peste zece mii de locuitori, fiind cea mai mare așezare dintre Dunăre și Balcani. Numele său provine de la conducătorul cetății, Împăratul Roșu (Cerven în slavă). Acesta, pentru a sfida Țarigradul, se purta în mantie roșie (roșul - purpura - fiind însemnul puterii împăratului bizantin).

După răscoala Asăneștilor împotriva imperialilor (1186), Ioan Asan I (unul dintre cei trei frați vlahi conducători ai răscoalei) s-a căsătorit cu Măria, fiica ultimului împărat de la Cerven, iar cetatea va intra în componența noului țarat. Ioan Asan și toți cei care îi vor urma la domnie, în Tîrnovo, până la sfârșitul împărăției vlaho-bulgare, vor purta nu doar cizme și tunică de culoare roșie, asemenea împăraților Romei, ci mantia roșie a tatălui Măriei, împăratul de la Cerven.

În 1388, Cervenul este cucerit de către turci, prin incendiere, după cum grăiește cronica lui Mehmed Neșri. Lipsită de apă, cetatea de pe stâncă va arde asemenea unei uriașe torțe, zile și nopți la rând. Mulți dintre locuitorii orașului pornesc în bejanie, temându-se de continua amenințare otomană. După unele izvoare, o parte din aceștia se vor așeza lângă vechea

cetate Sexaginta Prista, denumind noua aşezare Ruşi (sosiţi din cetatea lui Roşu), astăzi Ruse; alţii vor merge mai departe, la nord de Dunăre, stabilindu-se într-un mic târg de pe râul Vedea care, în scurtă vreme, va cunoaşte o ascensiune rapidă şi va prelua numele lor - Ruşii de Vede.

O altă variantă pe care o putem lua în considerare vine dintr-o altă sursă istorică. Pe hărţile lui Ptolemeu era cunoscut un oraş traco-dacic sub denumirea latină de Pirum adică Târgul Perelor. Odată cu trecerea primelor valuri migratoare de bulgari pe aceste meleaguri aceştia vor fi tradus şi utilizat în limba lor denumirea de Pirum Târgul Perelor, rezultând cuvântul Kruşe sau Kruşi.

Ulterior, pentru că acest cuvânt era mai greu de pronunţat de populaţia locală, în mare parte romanizată, cu care bulgarii intraseră în legătură, va fi pierdut prima consoana „K”, rămânând Ruşi.

Prima menţiune documentară clară a oraşului este făcută însă în anul 1385, când doi peregrini germani, Peter Sparnau şi Urlich von Tennstadt, în drumul de întoarcere de la Ierusalim, au făcut un popas la Russenart şi au scris despre acest oraş în jurnalul lor de călătorie. Traducând pluralul de la „Ruşi” în limba germană, rezulta cuvântul Russen, la care peregrinii germani au adăugat sufixul „art”, reprezentând primele litere ale cetăţii fortificaţiei Arcinna sau Artina de pe Limes Transalutanus (Valul lui Traian), menită a apăra oraşul ce se dezvoltase între dealul de la apus (parte a limesului) şi „Apa Vânăta” - Vedea.

A doua menţiune documentară este la 1394, odată cu împărţirea administrativă a ţării realizată în vremea domniei lui Mircea cel Bătrân, când devine reşedinţa judeţului Teleorman, statut de care oraşul se va bucura mai bine de 400 de ani. În acest răstimp, Russenartul (sau „Ruşii de Vede”, cum i se mai spunea în secolele trecute) este participant activ la toate marile evenimente din istoria frământată a poporului român.

Cea dintâi menţiune într-un izvor intern se găseşte în hrisovul dat de Neagoe Basarab mănăstirii Cutlumuş de la Athos (1512-1513). Sunt menţionate aşezările Sârbii şi Ruşii.

Prima consemnare a numelui complet sub forma „Ruşii de Vede” se află în actul emis de Radu de la Afumaţi la 18 mai 1526. Era deja reşedinţa judeţului Teleorman. Cezar Bolliac afirmă că Mihai Viteazul a dăruit moşia Ruşii de Vede călăraşilor săi de acolo.

În anul 1821 oraşul Ruşii de Vede era transformat de Tudor

Vladimirescu în punct de supraveghere a mișcării turcilor la Dunăre. După înfrângerea revoltei este ocupat și incendiat de turci.

În 1831 Rușii de Vede era singurul oraș al județului. Aici se practicau 20 de meserii în care lucrau 193 de persoane. În oraș își desfășurau activitatea 42 băcani, 17 cojocari, 17 cizmari, 15 căldărari, 14 boiangii, etc.

În 1835 orașul Rușii de Vede avea 669 gospodării, fiind al optulea oraș al Țării Românești.

Va fi reședința județului Teleorman până în 1836, când orașul Turnu Măgurele va deveni noul centru administrativ.

De la aceasta dată și până în anul 1968 orașul va fi centrul economic, social și cultural al Plășii Târgului și Raionului Roșiorii de Vede .

Denumirea orașului este Roșiorii de Vede, nume sub care figurează de la jumătatea secolului al XIX-lea în toate documentele oficiale ale statului român.

Prin Legea nr.11/1995 publicată în Monitorul Oficial nr.12/24 ianuarie 1995, orașul Roșiorii de Vede a fost declarat MUNICIPIU.

Municipiul Roșiorii de Vede se află la 100 km de București, la 100 Km de Craiova și tot la 100 Km de Pitești și Târgoviște, la câte 80 Km de Giurgiu și Slatina și este singurul centru polarizator de importanță națională al județului Teleorman. Este legat în mod direct de mai toate marile orașe din jumătatea de sud a țării, dar și din Ardeal și Banat.

Municipiul Roșiorii de Vede se găsește la întretăierea paralelei de 44°07' latitudine nordică cu meridianul de 25° longitudine estică și se mărginește la vest cu comuna Măldăieni, la sud cu comunele Peretu și Troianul, la est cu comuna Vedea și comuna Drăgănești de Vede, iar la nord cu comuna Scrioaștea, așezări de care este legat economic, cultural, tradițional și social și care, în viitorii ani, ar putea fi incluse în teritoriul municipiului.

Relieful teritoriului pe care îl ocupa municipiul Roșiorii de Vede, după harta hipsometrică a Atlasului geografic, este caracteristic părții de vest-centrală a Câmpiei Române despărțită aici, de valea râului Vedea, în două compartimente: Găvanul Burdea – la răsărit și Câmpia Boian – la apus.

Câmpia din jurul orașului este fragmentată de văile râurilor Vedea, Bratcov și Urlui. Cea mai mare parte a caselor din oraș sunt așezate în lunca înaltă a râului Vedea, la altitudinea absolută de 82,5 m.

PERSONALITĂȚI ROȘIORENE

DUMITRU ARIZAN

Pentru municipiul Roșiorii de Vede, familia Arizan are o însemnătate de netăgăduit, așa cum vom observa în următoarele rânduri. Primul Arizan cunoscut în documente se ocupa cu negoțul ambulant pe la anul 1873.

Din anul 1883, de numele Arizan se leagă existența în Roșiori a unei mori de făină „bună”, semn că situația financiară a familiei Arizan s-a dezvoltat în mod pozitiv. Anghel Arizan, patronul de moară, a avut drept fiu pe Dumitru Arizan, care a studiat, în Germania, ingineria mecanică, la Politehnica din Gottingen. Acesta se căsătorește cu Elena Brătășanu, ce provenea dintr-o familie bogată a Roșioriului, cu care are patru copii.

Debutul Primului Război Mondial, îl găsește pe Dumitru Arizan drept un prosper om de afacere. Pe data de 25 noiembrie 1916 avangarda corpului de armată Schmettow a grupării de divizii Kuhne, din armata lui Mackensen, intră în oraș, însă soldații nemți au fost primiți cu reticență. Un soldat neamț au fost împușcat de la o fereastră din centrul orașului. S-au dat apoi lupte crunte în orașul târg.

Urmare a acestei întâmplări, armata germană a amendat orașul cu uriașa sumă de 500.000 lei în aur. Dacă suma nu era plătită în 24 de ore orașul urma să fie bombardat. O parte din autoritățile locale au fugit, deghizați. Soluția acestei situații a fost Dumitru Arizan, care a „împrumutat” primăria orașului cu suma de 500 000 lei aur, cu o dobândă de 6% până la încheierea războiului, oricare ar fi rezultatul. Pentru că suma nu a fost achitată în 24 de ore orașul a mai primit o amendă de 60 000 lei aur. Când s-au întâlnit față în față Dumitru Arizan și generalul Schmettov au purtat un dialog interesant în limba germană:

„ - Sărăcia noastră este mai scumpă decât aurul pe care vi-l dăm domnule Mareșal, a spus Arizan.

- Ne-ați primit ca niște sălbatici, i-a reproșat prusacul.

- Vă așteptați la cântece și flori ? a răspuns Dumitru Arizan.”

În acest fel, un om de afaceri devine salvatorul orașului, asigurându-se așadar securitatea a mii de locuitori ce își duceau viața în această localitate. De menționat că Arizan nu a primit niciodată banii înapoi, nici el, nici urmașii săi. Cu toate acestea orașul îi păstrează o amintire veșnică,

deoarece el este și va rămâne eroul unui oraș.

Prin Hotărârea Consiliului Local numărul 10/31 ianuarie 2003 inginerul Dumitru Arizan a fost numit post-mortem „Cetățean de onoare al Municipiului Roșiorii de Vede”.

FRĂȚII IONEL ȘI NICULACHE ANASTASESCU

Una dintre cele mai importante unități de învățământ din județul Teleorman, dar și din România, Colegiul Național „Anastasescu” s-a înființat la 15 octombrie 1919, ca gimnaziu teoretic, respectându-se cerințele Decretului Lege din 5 ianuarie 1919. Din anul școlar 1924-1925 gimnaziul va funcționa ca liceu teoretic de băieți, iar peste patru ani, în anul 1928, va absolvi prima promoție a liceului.

Începând cu anul 1925, cu concursul material al fraților Ion și Niculache Anastasescu, dar și al elevilor, ce plătesc o taxă de construcție de 2000 lei, se ridică, între 1928-1931, un nou local de școală, ce se inaugurează, la 14 ianuarie 1932.

Din 1943 și până în prezent, școala a funcționat pe structură liceală, iar între 1948-1970 a funcționat pe cicluri complete, de la clasele I-a până la a XI-a sau a XII-a.

Începând din anul școlar 1990-1991, liceul își reia vechea denumire: Liceul teoretic „Anastasescu”, până în anul 2000 când devine Colegiul Național.

Cu aproape 1000 de elevi și un corp profesoral impresionant, ce numără aproape 80 de dascăli, Colegiul Național „Anastasescu” este briliantul învățământului roșiorean, locul unde s-a format un număr impresionant de specialiști în diferite domenii de activitate.

Pentru grija față de viitorul orașului și dragostea lor pentru tinerii iubitori de carte, numele fraților Ionel și Niculache Anastasescu vor fi păstrate în Cartea de Aur a municipiului Roșiorii de Vede.

Prin Hotărârea Consiliului Local numărul 91/23 august 2010, frații Ionel și Niculache Anastasescu au fost numiți post-mortem „Cetățeni de onoare al Municipiului Roșiorii de Vede”.

ALEXANDRU DEPĂRĂȚEANU

Poet, dramaturg și traducător, Alexandru Depărățeanu este ținut minte mai ales datorită poeziei „Viața la țară”, pe textul căreia cantautorul Mircea Baniciu a scris o binecunoscută melodie folk. S-a născut în anul 1834, pe data de 25 februarie, în târgul Rușii de Vede. A fost fiul lui Petre S. Depărățeanu și al Elisabetei, fiică de mare negustor. Urmează cursurile liceului Sfântul Sava din București, iar aplecarea sa către literatură îi aduce porecla de „Voltaire”. După moartea tatălui său, părăsește liceul și intră în trupa de teatru a lui Costache Caragiale. Între anii 1856-1858, călătorește în Germania, Franța, Spania și Italia. Studiază cu această ocazie pe Petrarca, Ronsard, Victor Hugo, Alfred de Musset și Byron.

Reîntors în țară este numit subprefect, apoi prefect al plasei Teleorman, cu sediul la Rușii de Vede. Cezar Bolliac îl apreciază pentru grija față de țărani. Publică volumul de poezii „Doruri și amoruri”, iar în 1864 drama în cinci acte „Grigore Vodă - Domnul Moldovei”. Face așadar parte din „prima linie” a poeziilor noștri care au scris în frumoasa limbă românească. În inimile noastre va rămâne pentru totdeauna poetul de referință pe care Roșiorii de Vede l-au dăruit Literaturii Române.

Locuința mea de vară

E la țară...

Acolo era să mor

De urât și de-ntristare

Beat de soare

Și pârlit îngrozitor !

Acolo când n-are treabă,

Orice babă

Este medic comunal.

Viața ce aci palpită

E lipsită

De confort occidental.

Nu există berărie,

Nici regie...

Doar un hoț de cârciumar

Care are marfă proastă

Și-o nevastă

Ce se ține c-un jandar.

Când te duci pe drumul mare

La plimbare,

Este praf de nu te vezi.

Trec mișcând domol din coadă,

Spre livadă

Ale satului cirezi.

Și te poartă sub escortă

O cohortă

De țânțari subțiri în glas,

Înzestrați la cap c-o sculă

Minusculă,

Cu pretenție de nas.

Când se ia câte-o măsură,
 Lumea-njură
 Pe agentul sanitar
 Și-l întreabă fără noimă:
 - Ce-ai cu noi, mă ?
 Pentru ce să dăm cu var ?...
 Ale satului mari fete
 Fără ghetе
 Ies la garduri pe-nserat...
 (Am văzut aci-ntr-o noapte
 Niște fapte
 Care m-au scandalizat !)

 Lângă foc o baba surdă
 Și absurdă
 Spune ca și-n alte dați,
 Tot povestea cu Ileana
 Cosânzeana
 Plină de banalități.

 Doarme-apoi adânc comuna...
 Numai luna
 Galbenă ca un bostan
 Iese mare și rurală
 La iveală
 Dintr-o margine de lan.

 Când și când un câne urlă
 Ca din surlă...
 Carul Mare s-a oprit
 Suspendat ca un macabru
 Candelabru,
 Peste satul adormit...

 Dar în zori încep cocoșii,
 Păcătoșii,
 Ca să facă iar scandal

Să te sature de viața
 Și dulceața
 Traiului patriarhal !

 D-aia zic eu, prin urmare,
 Vorbă mare:
 Că de-acuma să mă tai,
 Nu-mi mai trebuie-altă cură
 În natură,
 Să mă duceți cu alai !

 Meargă pictorii la țară
 Ca să piară
 De căldură și de praf !
 Mie dați-mi străzi pavate
 Măturate,
 Dați-mi cinematograful !

 Ca un fluture pe floare,
 Beat de soare,
 Pentru ce să mor așa ?
 Nu mai vreau țărănci naive,
 Primitive...
 Mie dați-mi altceva !

 Dați-mi, dați-mi strada-ngustă
 Unde gustă
 Omul viața mai din plin
 Cu trăsuri, femeii cochete
 și cu fete
 Încălțate cel puțin

PROTOIERIA ROȘIORII DE VEDE

Potrivit rânduielilor canonice, în Biserica Ortodoxă Română eparhiile se împart în circumscripții numite protopopiate sau protoierii, compuse din mai multe parohii având în frunte un protopop sau protoiereu ca reprezentant al episcopului și ca organ de legătură între parohii și eparhie. Prin protopop, arhiereul transmite clerului și credincioșilor pastoralele, ordinele sau circularele emise de către organele superioare bisericești și supraveghează disciplina și conduita clerului din parohia sa.

Protopopii sunt reprezentanții episcopului în teritoriu, în relație de subordonare și ascultare administrativ-canonică față de arhiereu.

După întemeierea Mitropoliei în Țara Românească în secolul al XV-lea se înființează primele protopopiate și apar primele nume de protopopi.

La începuturi, protoieriile erau în capitalele județului și ulterior s-au extins și la forma de organizare pe „plăși.” Protopopii erau numiți de chiriarh din rândul clericilor, din cei cu vechime și cu viață morală ireproșabilă, dar fără a fi plătiți. La apariția Regulamentului organic din 1831 se vorbește, la art. 352, de „cuvincioasa simbrie” a protopopilor.

Protoieria Roșiorii de Vede a fost înființată în anul 1768 – Roșiorii de Vede fiind și capitala județului Teleorman până în 1838, când s-a mutat capitala la Turnu Măgurele – protopop fiind preotul Hristea Mihăilescu.

- În anul 1910 s-a desprins din cadrul Protoieriei Turnu Măgurele – Circa II Teleorman Roșiorii de Vede și a fost ales protoiereu preotul Teodor Perețeanu, slujitor la biserica Sfântul Ioan Botezătorul – Roșiori până în anul 1921.
- Între anii 1921 – 1930 a activat ca protoiereu preotul Floru Ionescu de la parohia Peretu.
- Din 1930 până în 1940 vine la conducerea protoieriei preotul Nicolae Marinescu de la parohia Cuvioasa Paraschiva – Roșiori.
- Între anii 1940 – 1941 este protoiereu preotul Ioan Stănescu de la parohia Sf. Ilie – Roșiori care demisionează după scurt timp.
- Din 1945 și până în anul 1949 protoiereu este preot Daniil Iliescu de la parohia Sf. Ioan Botezătorul – Roșiori.
- Din anul 1949 până în 1950 urmează protoiereu preotul Nicolae Andronescu de la parohia Troianul I (Belitori).

- Din anul 1951 până în august 1951 este protoiereu preotul Gheorghe Stănculescu de la parohia Drăgănești de Vede.
- Între anii 1951-1954 urmează ca protoiereu preotul Ion Spiru de la Parohia Surdulești.
- Începând cu anul 1954 și până în 1966 urmează protoiereu preotul Aurel Ionescu de la parohia Peretu II, care se transferă la parohia Sf. Ilie - Roșiori.
- De la 1 septembrie 1966 până la 1 martie 1968 urmează ca protoiereu preotul Ioan Rotaru de la parohia Sfântul Ioan Botezătorul – Roșiori.

În urma reformelor administrative din țară, începând cu 1 martie 1968, Protoieria Roșiorii de Vede se desființează, iar parohiile au fost repartizate la protoieriile: Alexandria, Videle și Turnu-Măgurele.

Pentru preoții protoierei Roșiorii de Vede această situație a fost foarte grea, fiind nevoiți să meargă la protoieriile menționate dis de dimineață trecând prin Roșiorii de Vede, acesta fiind nod de cale ferată.

În această situație am trăit până la sfârșitul anului 1989, când s-au produs schimbările istorico-politice, ale căror martori am fost cu toții.

După această dată a început lupta de refacere a unităților bisericești cu scop precis de vindecare a răni pricinuite de desființarea protoierei. Se poate spune că inițiator în acest proces a fost Preasfințitul Episcop Calinic al Argeșului, de care depindeau canonic și parohiile din această parte.

Alegerea unui comitet de inițiativă și contribuția unor oameni de bine au accelerat reînființarea protoierei Roșiori la 1 mai 1991 precum și înființarea Episcopiei Alexandriei și Teleormanului la 1 septembrie 1996.

De la reînființarea protoierei Roșiorii de Vede, la conducerea ei a fost numit protoiereu Ilie M. Vișan, preot paroh la parohia Sf. Teodor Tiron, catedrala municipiului Roșiorii de Vede, care a activat până în 1 noiembrie 2010.

În toți cei 20 de ani de protopopiat, protoiereul Ilie Vișan a condus Protoieria cu tact și înțelepciune, ca un adevărat părinte, bun, blând și îngăduitor cu toți. A participat la punerea pietrelor de temelie la 6 biserici noi : Măldăieni-Tâmplaru, Văcărești, Rădoiești Vale, Plopi, Măgureni Cătun și Sfântul Calinic-Roșiori. Împreună cu Preasfințitul Părinte Episcop Galaction, care a început o lucrare de apostolat în cadrul Episcopiei

Alexandriei și Teleormanului, a fost prezent la 7 sfințiri de biserici noi și 15 resfințiri la parohiile: Crîngeni, Balta Sărată, Băcălești, Sfântul Ioan-Roșiori, Cetate, Sfântul Teodor-Roșiori, Drăcșenei, Merișani, Necșești, Troianul I, Însurăței și Scrioaștea.

Sediul Protoieriei Roșiorii de Vede

Totodată menționăm hirotonirea a 57 de preoți pe care i-a instalat la parohii, i-a crescut, ca un părinte și frate, i-a îndrumat și călăuzit pentru binele Bisericii.

Părintele protoieru Ilie Vișan, la consemnarea acestor date, mărturisea: **„Am scris aceste rânduri cu convingerea sinceră și curată că istoria, chiar și a unei Protoierii, se face din mărturii și adevăruri peste care nu se poate așterne uitarea - cel puțin în planul Providenței Dumnezeiești. Pentru aceasta mulțumesc celor ce se ostenesc la albumul Protoieriei Roșiorii de Vede pentru că se dă prilejul să oferim generațiilor care vor urma, plăcerea de a cerceta trecutul vieții spirituale din zona Roșiori, arătând că în spatele acestei realizări a stat dragostea și voia lui Dumnezeu, sacrificiul de sine și iubirea de oameni.”**

Începând cu 01.11.2010, când s-a pensionat preotul Ilie Vișan, a fost

ales protoiereu preotul Mircea Ionescu, parohul bisericii Sfinții Împărați Constantin și Elena.

În prezent, Protoieria Roșiorii de Vede are următoarea organigramă: protoiereu, secretar, contabil, magaziner și îngrijitor. Are 65 de parohii cu preoți, cântăreți și îngrijitori și un preot misionar (Pr. Vasile Berlic).

PROTOIERIA TURNU MĂGURELE Succintă incursiune istorică

Pr. Prof. Dr. Marian D. Ciulei, Protoieru

„Istoria este atelierul tainic al lui Dumnezeu.”
(Goethe)

I. TURNU MĂGURELE – FOSTĂ CAPITALĂ ȘI PROTOIERIE A JUDEȚULUI TELEORMAN¹

Municipiul Turnu Măgurele, denumit așa de la reforma administrativă din 1 martie 1968, este fostul oraș Turnu, înființat în anul 1836, în apropierea vetrei vechii cetăți „TURRIS”, prin hrisov Domnesc al lui Alexandru Dimitrie Ghica, Domn al Munteniei, publicat în Buletinul „Gazeta Oficială” numărul 5, din 27 februarie 1836.

Așezat pe domeniile statului, pe o suprafață determinată, atât prin poziția terenului, cât și de precizările Decretului, în total „1004 pogoane”, aidoma orașelor Giurgiu și Brăila, după modelul celor nouă orașe moderne din Europa de pe acea vreme, el se află în sudul țării pe o terasă cu circa 10 m deasupra luncii Oltului și Dunării, la circa 4 km de apa Dunării și 7 km de actuala albie a Oltului, având coordonatele: latitudine Nordică 43 grade, 40 minute, 35 secunde și longitudine Estică 24 grade, 50 minute, 20 secunde, cu altitudine 38,30 m, deasupra nivelului mării.

1. Datele istorice privitoare la Municipiul Turnu Măgurele provin din *Istoricul* întocmit de Pr.Ic.Stavrofor Emilian Bâldescu ce prefațează „*INVENTARUL pe 7 liste*” al parohiei „Sf. Haralambie” din 1 noiembrie 1969, pp. 1-2; care la rândul său a folosit: *Monografia Orașului Turnu Măgurele*, 1911, de H. Constantinescu, I.St. Scondacescu și Ic.St. Marinescu St., Primar C. Costovici, *Monografia orașului Turnu Măgurele*, Aneta Cr. Milian, 1942, Grigore Florescu, *Cetatea Turnu*, 1946.

Dintre așezările orășenești ale țării noastre, numai Zimnicea atinge un punct cu puțin mai sudic decât Turnu Măgurele, aceea găsimu-se pe aceeași latitudine cu Nisa, cu clima deosebită, continentală față de mediteraneană.

Turnu „Măgurele”, denumire completată pe parcurs după numele satului lângă care s-a așezat și a celor doua măguri ce străjuiesc înălțimile apropiate, „Gropari” - 106 m și „De pază” - 109 m, la marginea platoului din sudul țării, este de la începutul lui așezare urbană, oraș liber.

Așezarea sa este determinată de situația terenurilor, la discreția furiei apelor, care în dezlănțuirea lor, inundau luncile până sub malurile aproape abrupte ale orașului, înainte de îndiguirea ce s-a făcut în anii 1962 - 1963, deși planul a fost demult întocmit ca o necesitate urgentă.

Pentru completarea numelui, spre deosebire de alte „Turnuri”, au fost și alte proiecte, între care cel mai susținut, prin 1878, a fost cel de „Romul”, Turnu Romul, citându-se o hotărâre din 1870 a Consiliului General al Județului Teleorman.

Urmare războiului ruso-turc, prin pacea de la Adrianopol din 1829, desființându-se raialele turcești din nordul Dunării, odată cu Giurgiu și Brăila, este eliberată și cetatea Turnu - zisă „Nicolopol mic” - a cărei cădere având loc la 10 februarie 1828, determină dată memorabilă pentru toți cetățenii și fixează pentru posteritate hramul bisericii ce avea să fie construită în acest oraș („Sfântul Haralambie”).

Cetatea, mai mult turn de observație și apărare, folosită de turci ca bastion înaintat, față de cetatea din sudul Dunării: Nicolopol, aflat în față, se afla la câteva sute de metri de Dunăre și de fosta gură a Oltului ca și a văii Osma din sudul Dunării și reclădea în stil turcesc cu aceleași materiale, ceea ce Constantin cel Mare în sec. IV, sau poate chiar Traian la începutul sec. I, clădise și apoi reclădise și folosise Justinian în sec. VI, Mircea cel Bătrân la 1395 - 1396, dată după care turcii au avut-o în stăpânire aproape în continu până la 1828, cu mici excepții în timpul lui Mihai Viteazul - 1595-1596 și apoi 1772-1774 .

O dată eliberată Cetatea și desființându-se raiaua, terenurile ce-i aparținuseră, în suprafață de circa 200 km pătrați, de dincolo de Olt spre Vest, până la valea Suraia spre Est, dincolo de Flămânda și spre Nord până dincolo de Segarcea din Vale, la „Ciuciuc” și până în valea Suraia deasupra actualei comune Traian, trec în patrimoniul statului, recte Principatul Munteniei.

În acest timp portul funcționa ca schelă de încărcare și loc de scurgere a produselor agricole și de valorificarea a lor, calea cea mai lesnicioasă de transport fiind Dunărea și păstrând legături comerciale cu centrele mari din lume .

Datorita Dunării și activității schelei, în anul 1835, „*Otcârmuirea Județului Olt*”, care avea capitala la Slatina și se întindea până la Dunăre ca „*județ de margine*” înaintează raportul cu numărul 3652 prin care este însușită o jalba semnata de 115 inși – „*al căror număr se poate ridica la 200*” – către Departamentul dinlăuntru ca să se înființeze capitala de județ la locul unde este port și care „*luându-l în băgare de seama cât de folositor este a fi capitală județelor de margine la locul unde este port, privind aceasta atât pentru înflorirea negoțului, cea cu înlesnire adunare a populației mult întindere și spornic înaintarea întru înfrumusețarea orașelor, cât și spre în mai multa înlesnire în organizația bunelor întocmiri, urmând a fi într-unul și același loc și mai cu seamă unde este carantina toate ramurile de dregătorii administrative, judecătorești și carantinești precum și strejuitori de granițe ... Slatina aflându-se la o margine de neîndemânatic pentru cea mai mare parte a locuitorilor*”

Proiectul de mutarea a orașului Slatina la Turnu, drept nou înființat oraș și în același timp și capitala județului Olt, cuprinde 12 articole în care sunt determinate toate elementele de așezare și tehnica de procedare.

În art. 1 și 6 se precizează statutul identic cu orașele Giurgiu și Brăila, iar în articolul 11 numele de „*Turnu*”, urmând ca după constituirea efectivă să fie mutată aici și capitala județului Olt.

În urma protestului a 150 negustori din orașul Slatina, că nu se pot strămuta și nu doresc plecarea capitalei din orașul Slatina, protest făcut în anul imediat următor înființării, în 1837, se statornicește, prin *Ofis Domnesc* al lui Alexandru Dimitrie Ghica în 1837, ca Slatina să rămână mai departe capitala județului Olt, dar care nu mai rămâne județ de margine și ia ființă județul Teleorman, denumire din istoricul „*Deliorman*”, orașul Turnu să fie capitala județului Teleorman, dar până la crearea condițiilor necesare instituțiilor, capitala să funcționeze în orașele existente Zimnicea și Roșiori, de unde în 1840, fiind domnitor același Alexandru Dimitrie Ghica, capitala se mută la Turnu Măgurele.

Orașul tânăr și liber de orice servitute, se dezvoltă vertiginos, în afara activității comerciale, adăugându-se importanța administrativă. Sub

ochii turcilor alungați, care, de la înălțimile Nicopolului puteau vedea schimbările și toate mișcările, orașul inițial cu 25 de străzi frumos ordonate se extinde la un număr de 53.

În acest fel în 1859 un oarecare Teodor Margot, într-o broșură publicată în tipografia C.A Rosetti din București, îl descrie ca „*un orașel simetric și ordonat așezat, cu plăcut aspect ornamental și arhitectonic*”, în a sa lucrare „*O viatorie în cele 17 districte ale Romaniei*”.

Numele orașului Turnu Măgurele intră puternic în istorie cu ocazia războiului ruso-româno-turc din 1877 – 1878 când „*devine pentru întreaga suflare românească, punctul de concentrare al tuturor speranțelor*”.

Podul de trecere, așezat inițial la Corabia, după singura zi de folosire a lui, găsimu-se impropriu amplasat, la staruința comandamentului rus, este mutat la Turnu Măgurele și aici rămâne punctul de legatură: comandament, spital, lagăr de prizonieri, depozite de materiale și muniții și baze de aprovizionare. Ceea ce face Vasile Alecsandri în piesa în versuri „*la Turnu Măgurele*” și Coșbuc în precizarea numelui orașului în „*Rugămintea din urmă*” nu sunt decât refrenul unui simțământ de unanimă concentrare spre acest oraș, de numele lui legându-se victorioasa câștigare a independenței țării noastre.

După terminarea războiului, în Turnu Măgurele se fac primiri festive ale glorioșilor viteji și pentru posteritate sunt immortalizate aici, în denumirile strazilor, numele evocatoare de Grivița, Plevna, Smârdan, Independenței, Victoriei, Valter Măracineanu etc., apoi la inițiativa colonelului Solacolu, în 1907, monumentul Independenței, în strălucita înfățișare statuară a „*Dorobanțului*”, opera renumitului sculptor Romanelli.

Pe marginea aceleiași idei de immortalizare a ideii de victorie și independență s-a zamislit și gândul ridicării marelui „*Catedrale Sfântul Haralambie*”.

Prin Turnu Măgurele s-a făcut trecerea Dunării și în 1912 - 1913 și tot pe aici au intrat aliații francezi în 1918, primiți cu entuziasm și efuziune de cea mai sinceră dragoste de toți cetățenii orașului care, în delir general, au ieșit să manifeste în stradă pentru primirea eliberatorilor.

Numele maiorului Grabot a indicat apoi nu numai calea pe care a parcurs-o ci și caldul atașament al celor care, primindu-l, nu puteau să-l mai uite.

Orașul număra prin 1869 – 1870 cam 5000 locuitori creștini

ortodocși, la care se adăugau până la 700 de străini, ca apoi, prin 1899 să aiba 8668 de locuitori din care români creștini ortodocși 7105, iar restul străini.

Orașul a crescut în continuare, după Primul Război Mondial elementul autohton calificându-se, a făcut inutilă prezența străinilor, așa încât numărul lor a scăzut, o parte asimilați prin căsătorie, alții plecați sau naturalizați.

Pentru acești străini au fost construite o sinagoga evreiască în strada Victoriei, o capelă catolică, pe strada General Praporgescu și le-au fost fixate, încă din 1870, cimitire deosebite, ceea ce denotă că numărul lor era demn de luat în seama și puterea economică preponderentă.

La trupul inițial al orașului au fost anexate în ultimele decenii fostele comune rurale Măgurele și Odaia, amândouă imediat alipite trupului orașului.

Astăzi populația este către 28.350 locuitori, în proporție de 99% români și cam în aceiași proporție creștini ortodocși.

Fosta sinagogă și capela catolică, rămase nesolicitate și fără închinători, au încetat să mai ființeze și ca realități de construcții. Cimitirele lor rămân încă o marturie până la maturizarea orașului cu elemente autohtone.

Așa precum precizează hrisovul Domnesc, „*un inginer arhitect angajat cu 500 lei lunar*” a pictat terenul liber, domeniu al statului și a parcat locurile pentru cetățeni, fixând și locurile edificiilor publice. Începând cu anul 1897 Turnu Măgurele devine Protoieria județului Teleorman.

II. INSTITUȚIA PROTOPOPULUI ȘI A PROTOIERIEI ÎN BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ²

În Biserica Ortodoxă Română, după cum se cunoaște, eparhiile se împart în circumscripții numite protopopiate sau protoierii, compuse din mai multe parohii, având în frunte un protopop sau protoiereu³, ca

2. Textul din „*Instituția Protopopului și a Protoieriei în Bisericii Ortodoxe Române*” este preluat integral din Monografia – album: „*Protoieria II Capitala*”, Editura Basilica a Patriarhiei Române, București, 2010, pp.11 - 12

3. Numirea de Protoiereu apare în sec. al XIX-lea și este folosită în paralel cu cea de protopop și înseamnă: „*întâiul între preoți.*”

reprezentant al episcopului și ca organ de legătură între parohie și eparhie. Prin protopopi, arhiereul transmite clerului și credincioșilor pastoralele, ordinele sau circularele emise de către organele superioare bisericești și supraveghează disciplina și conduita clerului din eparhia sa. Protopopii sunt, deci, reprezentanții în teritoriu ai arhiereului, nu de jurisdicție, care stau în relație de subordonare și ascultare canonică față de arhiereu. (Cf. art. 69-72 din *Statutul pentru organizarea și funcționarea B.O.R, EIBMBOR, București, 2008*)

Potrivit unor surse istorice, protopopiatul, ca formă de organizare administrativ – bisericească a apărut în Țara Românească la începutul secolului al XV-lea, adică în perioada următoare întemeierii Mitropoliei (1359). Primele nume de protopopi sunt consemnate în documente în timpul domniei lui Mircea cel Batran (1386-1418), odată cu împărțirea teritoriului țării în județe și plăși, când se înființează și protopopiatele. De pildă, într-un act de învoială din 28 martie 1412 se spune: „Și eu Constantin și protopopul Hariton am căzut la tocmeală pentru cumpărătură. Și mi-a dat protopopul un cal, o șea, o patură și două găleți de grâu.”

Protopopii erau numiți de chiriarh din rândul clericilor de mir cu vechime în preoție și „cu bună știință de carte.” Ei trebuiau să fie exemplu de slujire și de trăire, nu numai preoților ci și credincioșilor și puteau fi revocați de către chiriarh pentru abateri grave. Candidații la protopopiat nu aveau nevoie de hirotonie, ci li se citeau rugăciuni de sfințire, adică erau hirotesiiți, de către arhiereul locului.

Pe lângă misiunea de a veghea asupra modului cum preoții își îndeplineau îndatoririle, prin inspecții în parohii, protopopii erau și martori în diferite procese. Ei judecau „toată partea bisericească după pravilă”, dar și chestiuni privind moralitatea publică: „răpirea fetelor, cumetrii și cuscrii, pe cei ce șed necununăți”, precum și desfacearea căsătoriilor și întocmirea actelor de stare civilă. Așa se face că în unele documente apar nume de protopopi ca martori în pricini de judecată, de hotărnicie, în acte de danie sau de învoială.

Peste preoții din fiecare plai era un protopop, iar în capitalele de județ erau doi și chiar trei, luați dintre preoții de mir și numiți în funcție de către episcop. Numărul parohiilor care intrau în cuprinderea protopopiatului varia în raport cu împrejurările locale (întinderea teritorială, așezarea geografică, mijloacele de deplasare pentru inspecții, etc). La protopopiatele cu un teritoriu mai întins și un număr mai mare de parohii, protopopii erau

ajutați de proiștoși (subprotopopi) care se alegeau dintre preoții merituoși și mai cu vază. Ei îndeplineau îndatoririle de supraveghere și control în numele protopopului, fără jurisdicție independentă.

Protopopii nu aveau leafă, beneficiau în schimb de fel de fel de venituri, ca remunerație pentru serviciile aduse administrației bisericești care le dădeau posibilitatea să se întrețină. Unele din aceste venituri proveneau din anumite dări pe care le plăteau preoții. Așa, de pildă, era darea bastonului sau care se spunea, pe la 1749, „*zlotul cel orânduit ce are a lua protopopul pe fieșcare an.*” Alte venituri le aducea darea numită pentru „*ciobote*”, adică pentru osteneala și alergătura lor pe la diferite cercetări și judecăți. „*Globirea sau desugubinile*”, adică amenzile – cum le-am spune noi astăzi – le aduceau, de asemenea, venituri însemnate pentru adunarea cărora aveau „*zapcii preoțești și bumbașiri.*” Venituri mai aveau protopopii și de la candidații la preoție, precum și de la preoții care vroiau să se mute de la o parohie la alta. Candidații la preoție nu puteau să se prezinte la hirotonie decât după ce dobândeau de la protopopul locului un atestat, „*pentru care îi plateau cam cinci lei.*” Preoții care se transferau aveau nevoie de o „*carte de mutare*”, pentru care dădeau logofatului episcopiei un „*avaet*”, din care „*lua și protopopul câte un leu.*” În sfârșit, unele venituri proveneau din „*peciurile*” (răvașele) de cununie. Cei ce vroiau să se cunune erau datori să prezinte preotului o mărturie dată în fața protopopului că nu sunt în grad de rudenie oprită. Pe temeiul acestei mărturii, protopopul le elibera un „*peciu*”, pentru care trebuiau să-i plătească un „*avaet de doi lei.*” Neavând o leafă fixă și trebuind să trăiască numai din astfel de venituri, era firesc ca unii protopopi să mai și greșească și să dea prilej de plângeri împotriva lor. Plata protopopilor va fi reglementată de Regulamentul Organic din 1831 care le-a prevăzut, pentru întâia dată, prin art. 362, „*cuviincioasa simbrie.*”

III. ATRIBUȚIUNILE STATUTARE ALE PROTOPOPULUI – ÎN TRECUT⁴

O reglementare a îndatoririlor protopopilor se întâlnește abia în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, după cum citim în foaia bisericească „*Preotulu*” din 1862, care apărea la Iași, unde se spune că aceștia aveau

4. Atribuțiile *Protoiereului în trecut*, au fost preluate integral, din studiul domnului Gheorghe Vasilescu „*Protoiereile capitalei în trecut și astăzi*” din „*Glasul Bisericii*”, anul LXVII (2008), nr. 79, pp. 132 – 134.

urmatoarele atribuțiuni: să privegheze și să mențină disciplina și buna ordine bisericească; să privegheze ca Sfintele Taine să se săvârșească după rânduielile Bisericii; să predice și să răspândească morala religioasă în clerul și poporul circumscripției lor; să sprijine și reglementeze drepturile clericilor din fiecare biserică locală, cât și față cu celelalte Biserici; să îngrijească de averea fiecărei biserici și de dreapta împărțire a veniturilor între slujitorii bisericești; să se ocupe de regulata înscriere, păstrare și expediere a actelor mitricale; să viziteze de două ori pe an bisericile de sub administrarea lor.

În răstimpul de la 1862 și până la Legea din 1872 pentru alegerea mitropoliților și episcopilor eparhioți, nici în regulamentele Sfântului Sinod, nici în diferite proiecte de legi pentru îmbunătățirea stării materiale a clerului nu se întâlnește vreo dispoziție privitoare la îndatoririle protopopilor. Așa că în această perioadă s-a urmat tot după vechile rânduieli și obiceiuri atât în ceea ce privește recrutarea protopopilor cât și atribuțiunile lor.

Legea pentru alegerea mitropoliților și episcopilor eparhioți cum și a constituirii Sfântului Sinod al Sfintei Biserici Ortodoxe Române și pentru înființarea Consistoriului Superior Bisericesc, din 1872 (numită și Legea Sinodală) stabilește la articolul 31 că protoereii și proestoșii se vor numi în funcțiunile lor și se vor destitui numai de către mitropoliții sau episcopii eparhioți, în înțelegere cu Ministerul Cultelor.

Cu Legea asupra clerului mirean și seminariilor din 1893 s-a făcut un pas înainte în ce privește buna administrare bisericească în fiecare județ. Legea aceasta, la art.17, menține prevederea anterioară privind numirea protoiereilor de către chiriarhi în înțelegere cu Ministerul Cultelor (Legea Sinodala din 1872) și adaugă: „*nu pot fi numiți protoierei decât absolvenți a cel puțin unui seminar de gradul al doilea.*” Legea însă nu vorbește nimic despre îndatoririle protopopilor lăsând aceasta pe seama regulamentului de punere a ei în aplicare.

Prin modificările aduse art.17 de Legea din 25 februarie 1906 se precizează că „*toți protoiereii trebuie să fie preoți, doctori sau licențiați în teologia ortodoxă de răsărit*”, iar „*confirmarea li se va face prin decret regal.*”

Legea din 26 martie 1909 completează art.17 al Legii asupra clerului mirean și seminariilor din 1893 (modificat prin Legea din 25 februarie 1906) cu următoarele reglementări: „*La numirea protoiereilor se va ține seama de activitatea lor pastorală și literară. Protoiereul poate fi revocat de către chiriarh printr-o deciziune motivată. Protoiereii vor inspecta cel puțin 10 biserici pe lună și toate bisericile din întreg județul în cursul unui an, prezentând ministrului Cultelor și chiriarhului respectiv, rapoarte lunare și*

anuale despre starea religioasă-morală a parohiilor. Rapoartele vor trebui să oglindească adevărata stare de lucruri, în caz contrar, protoiereul va fi pasibil de pedepsele prevăzute de legi.” Se mai stipulează ca „pe lângă fiecare protoierie va fi câte un subprotoiereu, luat dintre preoții doctori sau licențiați în teologie și care va îndeplini și atribuțiunile de secretar al protoieriei.”

Regulamentul pentru punerea în aplicare a Legii asupra clerului mirean și seminariilor din 1893, promulgat cu Decretul regal numărul 869 din 25 februarie 1906 și modificat în 1909 și 1910, stabilește, în plus față de prevederile legii, în sarcina protoierilor următoarele îndatoriri: „Protoierii sunt cei dintâi dintre preoții județului. Ei sunt datori să privegheze asupra preoților din județul ce administrează ca să-și îndeplinească cu sfințenie toate datoriile lor. În acest scop, protoierii vor inspecta cel puțin 10 biserici pe lună și toate bisericile din județul întreg în cursul unui an, observând clădirile bisericesti, obiectele din biserici și controlând registrele de botezați, cununăți și înmormântați, casa și condica de venituri și cheltuieli, arhiva și biblioteca, informându-se în același timp și despre toată activitatea și purtarea preotului. Despre toate acestea va face mențiune în registrul de inspecțiune al fiecărei parohii. Protoiereul instalează pe noul paroh în parohia sa. Cu această ocazie el e dator să țină o cuvântare ocazională. Protoiereul raportează chiriarhului și acesta, la rândul său, înștiințează Ministerul Cultelor despre încetarea din viață a slujitorilor bisericesti. Protoiereul este dator să aducă la îndeplinire toate ordinele primite de la autoritățile bisericesti constituite și să vegheze la îndeplinirea lor. Protoiereul nu trebuie să iasă nici un moment din sfera activității sale bisericesti, căci, în caz contrar va fi revocat potrivit dispozițiilor art. 17 din Legea clerului mirean.”(art. 57 – 60)

Despre subprotoierei, care îndeplinesc și „atribuțiunile de secretari ai protoieriilor”, regulamentul dispune că ei „se numesc de chiriarhii respectivi, în înțelegere cu Ministerul Cultelor, dintre preoții doctori sau licențiați în teologie, și îndeplinesc, prin delegație, îndatoriri ce cad în sarcina protoiereului.” (art. 61)

Statutul pentru organizarea Bisericii Ortodoxe Române din 6 mai 1925, în raport cu reglementările anterioare, definește protopopiatul ca „reunirea mai multor parohii în frunte cu un protopop având cel mult 50 de parohii și cel puțin 20 după împrejurările locale.” (art. 59) Despre datoriile și drepturile protopopului „ca organ de legatură între parohie și eparhie”, se stipulează următoarele: „inspectează, în fiecare an parohiile din protopopiat, bisericile și obiectele lor, clădirile bisericesti, registrele, arhiva și biblioteca, observând starea religioasă, morală și socială a parohienilor; rezultatul

inspecțiunii va fi consemnat într-un proces verbal amănunțit și va fi trecut în registrul de inspecție al parohiei; procese verbale se vor înainta, în copie, din 6 în 6 luni, Consiliului Eparhial, respectiv episcopului, cu raport și propuneri; supraveghează și călăuzește activitatea pastorală, culturală și socială a preoțimii; îngrijește ca ordinele și dispozițiunile autorităților superioare să fie executate la timp; îngrijește ca parohiile vacante să nu sufere în cele religioase; face în fiecare an raport general despre întreaga viață bisericească din protopopiat prezentându-l adunării protopopești, apoi episcopului; aprobă clericilor din protopopiat concediul până la 8 zile pe an; ia dispoziții pentru suplinirea parohiilor vacante, prin moartea titularilor, până la completarea lor.” (art. 62, al. a-g)

Protopopul „are o cancelarie cu un preot ajutător ca secretar și un copist.” (art. 63) Cât despre candidații la protopopiat se precizează că aceștia „trebuie să fie licențiați în teologie sau absolvenți ai institutelor și academiilor teologice și să aibă o activitate mai deosebită de cel puțin 5 ani pe teren de practică bisericească.” (art. 64) Se mai prevede ca acolo „unde trebuințele vor cere și împrejurările vor îngădui, protopopul va conduce afacerile protopopiatului împreună cu Adunarea protopopească, Consiliul protopopesesc și episcopii protopopești.” (art. 65)

Pentru că Statutul pentru organizarea Bisericii Ortodoxe Române din 6 mai 1925 nu stabilea și modalitatea numirii protopopilor, Sfântul Sinod, în ședința de la 22 mai 1925, a hotărât „pentru mitropoliile și episcopiile din vechiul Regat, Bucovina și Basarabia menținerea practicii seculare și canonice în uz, adică numirea lor direct de către chiriarh.” Pe baza hotărârii sinodale s-a întocmit pentru Arhiepiscopia Bucureștilor, cu privire la protopopi și revizori bisericești, Circulara numărul 2961 din 23 iunie 1925 cu urmatorul cuprins: „Spre a fi numit protopop se cere: titlul de doctor sau licențiat în teologie de la o facultate de teologie ortodoxă, sau absolveți ai institutelor și academiilor teologice; o vechime de cel puțin 5 ani în preoție; activitate pastorală din care să se constate vrednicia candidatului. Numirea se face de către chiriarh pe timp de 5 ani. La împlinirea termenului poate fi numit din nou pe câte un period de 5 ani dacă dovedește că merită această încredere. La numire, chiriarhul ia avizul Consiliului eparhial, secția bisericească, și tot cu avizul acestui consiliu un protopop poate fi desărcinat, dacă dovedește nepricepere, indolență sau rea credință. Drepturile și datoriile protopopilor sunt cele fixate în lege și statut. În aceleași condițiuni se numesc și revizori bisericești eparhiali.”

IV. ATRIBUTIUNILE STATUTARE ALE PROTOPOPULUI ASTĂZI⁵

În conformitate cu *Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române*, aprobat de Sfântul Sinod la data de 28 noiembrie 2007, protoiereul are următoarele îndatoriri :

Art.70 – (1) Protopopul (protoiereul) este preotul conducător al protopopiatului și al cancelariei administrative a protopopiatului în numele chiriarhului.

(2) Protopopul se numește sau se reconfirmă de către chiriarh pe o perioada de 4 ani, într-o ședință de lucru a Permanenței Consiliului eparhial, ținându-se seama de următoarele criterii: media generală de licență în teologie – minimum 8,50; cel puțin 5 ani vechime în preoție; fără impedimente juridic - canonice și având o activitate deosebită liturgică, administrativ – pastorală, misionară, culturală și socială.

(3) Protopopul poate fi revocat de chiriarh, într-o ședință de lucru a Permanenței Consiliului eparhial pentru activitate necorespunzătoare sau abateri disciplinare.

Art.71 – Protopopul are următoarele atribuții exercitate prin mandat în numele chiriarhului:

a) îndrumă, coordonează și supraveghează activitatea bisericească a parohiilor și filiilor din protopopiat;

b) inspectează, cel puțin odată pe an, parohiile, filiile și așezămintele sociale din protopopiat, constând calitatea vieții religioase, morale și sociale a parohienilor; verifică registrele contabile, arhiva și biblioteca, starea biserici, a clădirilor bisericești, a cimitirelor, precum și a altor bunuri bisericești;

c) înscrie în registrul de inspecție al parohiei procesul verbal amănunțit privind constatările făcute. O copie a acestuia se înaintează Centrului eparhial, cu raport și propuneri, iar al treilea exemplar rămâne

5. *Statutul Bisericii Orodexe Române*, Ed. EIBMBOR, București, 2008, pp. 51 -55

la protopopiat;

d) supraveghează și îndrumă activitatea catehetică, misionar-pastorală, culturală și social – filantropică a preoțimii, astfel încât aceasta să se desfășoare în conformitate cu prevederile statutare și regulamentare bisericești, cu hotararile Sfântului Sinod și ale organismelor eparhiale;

e) întocmește și prezintă anual Permanenței Consiliului eparhial situația privind bunurile mobile și imobile, proprietăți ale parohiilor și filiilor din cuprinsul protopopiatului;

f) urmărește ca ordinele și dispozițiile autorităților superioare bisericești să fie transmise la timp unitaților și personalului bisericesc din protopopiat și să fie aduse la îndeplinire;

g) face propuneri chiriarhului cu privire la suplinirea posturilor vacante de preoți, diaconi și cântăreți bisericești;

h) aprobă preoților și diaconilor din protopopiat până la 8 zile pe an din concediul legal de odihnă, asigurând suplinirea parohiei cu un alt preot și informând despre aceasta Centrul eparhial;

i) aprobă concediul de odihnă personalului neclerical de la parohii și protopopiat, iar pentru personalul clerical înaintează Centrului eparhial spre aprobare planificarea concediului anual de odihnă;

j) întocmește un raport anual general despre întreaga viață bisericească din protopopiat, pe care îl înaintează chiriarhului și îl face cunoscut preoților din protopopiat la prima conferință administrativă din fiecare an;

k) avizează asupra tuturor lucrărilor organismelor parohiale care urmează a fi supuse aprobării organismelor eparhiale;

l) susține acuzarea în cauzele aflate pe rolul Consistoriului disciplinar protopopesec;

m) coordonează, supraveghează și răspunde de activitatea Cancelariei administrative a protopopiatului, în conformitate cu prevederile statutare și regulamentare, cu dispozițiile date de conducerea eparhială și cu normele legislației civile în vigoare;

n) întocmește trimestrial un raport pastoral – misionar și financiar privind activitatea protopopiatului, pe care îl înaintează pentru aprobare către Permanența Consiliului eparhial;

o) întocmește bugetul anual al protopopiatului și îl prezintă spre aprobare Permanenței Consiliului eparhial;

p) propune chiriarhului acordarea de ranguri și distincții de vrednicie clericilor și credincioșilor meritoși;

q) îndeplinește orice alte atribuții date de organismele eparhiale sau de chiriarh pentru bunul mers al vieții bisericești.

Art.72 – Protopopul este pe teritoriul protopopiatului său reprezentantul oficial al Centrului eparhial față de autoritățile publice locale și față de terți și îndeplinește sarcinile ce-i sunt atribuite prin prezentul statut, prin regulamentele bisericești și prin alte dispoziții în vigoare. În această calitate lucrează cu încuviințarea chiriarhului pe care îl informează, în prealabil, asupra problemelor respective.

V. PROTOIERIA – TURNU MĂGURELE COMPONENȚA ADMINISTRATIVĂ ÎN TRECUT

Așa cum reiese dintr-un „ANUAR” - șematism al Arhiepiscopiei Bucureștilor pe anul 1941, Protoieria Turnu Măgurele avea următoarea componență:

Reședința: Turnu Măgurele

Protoereu: Econ. Metodie Popescu – Odaia

Secretar: Pr. Băluță Dumitrescu Traian

Judecătoria protopopească:

Președinte: Pr. Justinian Bunescu – Băsești

Membri: Preot I. Popescu – Băneasa

PAROHII URBANE ȘI RURALE :

1. Parohia Sfântul Haralambie cu hramul „Sfântul Haralambie” – Preot Paroh Ioan Băldescu, Preot II Metodie Popescu. Cântăreți: Constantin Măreșanu și Jordan Belu
2. Parohia Cuvioasa Paraschiva cu hramul „Cuvioasa Paraschiva” – Preot Paroh Marin Dragnea, Pr.II Mihai Stănescu. Cântăreți: Neagu Belu și Mitriță David
3. Parohia Băcălești cu hramul „Cuvioasa Paraschiva” – Preot Paroh Ștefan Dumitrescu. Cântăreți: Stoian St. Diță și Mircea Dima
4. Parohia Băsești cu hramul „Sfinții Voivozi” – Preot Paroh Justinian Bunescu. Cântăreți: Alexandru Popescu și Dumitru Mesandu
5. Parohia Belitori I cu hramul „Sfântul Gheorghe” – Pr. Paroh Danil Iliescu. Cântăreți: Victor M. Badea și Voicu D. Niculae
6. Parohia Belitori II cu hramul „Cuvioasa Paraschiva” – Pr. Paroh Dumitru Popescu. Cântăreț: Dumitru M. Nistor
7. Parohia Băduleasa I cu hramul „Cuvioasa Paraschiva” – Pr. Paroh Dobre Mangăru. Cântăreț: Cârjan Florea
8. Parohia Băduleasa II cu hramul „Cuvioasa Paraschiva” – Preot Paroh I. Mihuț. Cântăreți: ambele posturi vacante
9. Parohia Bogdana cu hramul „Sfinții Voivozi” – Preot Paroh Oprea Săndulescu. Cântăreț: Grigore Soreață
10. Parohia Băneasa cu hramul „Cuvioasa Paraschiva” – Pr. Paroh I. Popescu. Cântăreți: ambele posturi vacante
11. Parohia Balta Sărată cu hramul „Sfântul Dumitru” – Preot Paroh Ioan Popescu. Cântăreți: Rita R. Ioan și Marin T. Manea
12. Parohia Ionașcu – Băsești – Preot Paroh Constantin Popescu.

- Cântăreți: ambele posturi vacante
13. Parohia Broșteanca cu hramul „Sfântul Gheorghe” – Preot Paroh Dumitru Constantin. Cântăreți: ambele posturi vacante
 14. Parohia Cârliğați cu hramul „Sfântul Gheorghe” – Pr. Paroh Constantin Istrătescu. Cântăreți: Stancu D. Barbuia și Constantin T. Barbuia
 15. Parohia Cârliğați Vodă-Carol cu hramul „Sfânta Treime” – Preot Paroh Dumitru Nițu. Cântăreți: Florea Udma și Oprea Diaconu
 16. Parohia Caravaneți cu hramul „Intrarea Maicii Domnului în Biserică” – Preot Paroh Ioan Gănescu. Cântăreț: Aurel Manea
 17. Parohia Cioara cu hramul „Sfântul Gheorghe” – Preot Paroh I. Marinescu. Cântăreți: Ghe. Năstăsescu și Paraschiv M. Ușurelu
 18. Parohia Cârlomanu cu hramul „Sfântul Gheorghe” – Preot Paroh Marin Dinu. Cântăreți: Alexe Gaie
 19. Parohia Carol Vodă cu hramul „Sfântul Nicolae” – Preot Paroh Iuniu Mihăiescu. Cântăreți: Voicu Grigore și Constantin Preda
 20. Parohia Crângeni I cu hramul „Sfântul Nicolae” – Preot Paroh Ioan Zoiescu. Cântăreț: Stancu F. Șerban
 21. Parohia Crângeni II cu hramul „Sfântul Nicolae” – Preot Paroh Ghe. Oancea. Cântăreți: ambele posturi vacante
 22. Parohia Ciuperceni cu hramul „Sfinții Voivozi” – Preot Paroh Petre Crețuleanu. Cântăreți: Florea Stroe
 23. Parohia Dracea cu hramul „Sfântul Nicolae” – Preot Paroh Nicolae Popescu. Cântăreți: Ghe. Neaga și Constantin Vișan
 24. Parohia Dorobanțu cu hramul „Sfântul Nicolae” – Preot Paroh Alexandru Saiculescu. Cântăreți: Florea A. Popa și Traian M. Constantinescu

25. Parohia Elisabeta – Preot Paroh Florea Cojocaru. Cântăreți: Marin Dobrescu
26. Parohia Flămânda cu hramul „Sfântul Gheorghe” – Preot Paroh Petre Popescu. Cântăreți: Petre Popescu
27. Parohia Furculești „Sfinții Voivozi” – Preot Paroh Stancu Mitroi. Cântăreți: Ilie Jianu și Ilie Pană
28. Parohia Fântânele cu hramul „Adormirea Maicii Domnului” – Preot Paroh Alexandru Constantinescu, Preot II Gheorghe Voinescu. Cântăreți: Alexandru Barbu și Florea Odangiu
29. Parohia Florica – Preot Paroh Ioan Sârbu. Cântăreți: Manu Teodor
30. Parohia Lissa cu hramul „Sfântul Gheorghe” – Preot Paroh Scarlat Georgescu. Cântăreți: Stan I. Petcu și Vasile Oprea
31. Parohia Lița cu hramul „Sfântul Ioan Botezatorul” – Pr.Paroh Ioan Rotaru. Cântăreți: Gheorghe Bujoreanu și Constantin Matresu
32. Parohia Măgurele I cu hramul „Sfântul Gheorghe” – Preot Paroh Vanghelie Mihăilescu. Cântăreți: Vasile Arsu și Nicolae Țăranu
33. Parohia Măgurele II – Preot Paroh Alexandru Rădulescu. Cântăreți: ambele posturi vacante
34. Parohia Margareta cu hramul „Sfinții Împărați” – Preot Paroh Niculae Burcea.
35. Parohia Moșteni cu hramul „Sfânta Adormire” – Preot Paroh Constantin Stănescu. Cântăreți: Alexandru Orășanu
36. Parohia Odaia cu hramul „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” – Preot Paroh Stan Dimancea. Cântăreți: Filip Julea și Stan Netcu
37. Parohia Ologi cu hramul „Sfântul Nicolae” – Preot Paroh Constantin Nițescu. Cântăreți: Gheorghe Bobonete și Ioan Gogoană

38. Parohia Olteanca cu hramul „Sfântul Dumitru” – Preot Paroh Marin Popescu. Cântăreț: Dinu Besciu
39. Parohia Pleașov cu hramul „Sfântul Nicolae” – Preot Paroh Ștefan Stroe. Cântăreț: Iancu Stănescu
40. Parohia Pârlita cu hramul „Sfântul Nicolae” – Preot Paroh Dumitru Z. Barbu. Cântăreți: Marin Crețu și Florea Crăciunescu
41. Parohia Plopilor Slăvitești – Preot Paroh Theodor Prisiceanu. Cântăreți: Pandelescu Frunzărescu și Florea Medeleț
42. Parohia Ferdinand cu hramul „Sfinții Voievozi” – Preot Paroh Florea Drăghici. Cântăreți: Milan Ionescu și Marin Stănescu
43. Parohia Piatra cu hramul „Cuvioasa Paraschiva” – Preot Paroh Victor Ulmeanu, Preot II Traian Banciu. Cântăreț: Manu Păscuț
44. Parohia Putineiu cu hramul „Sfinții Împărați” – Preot Paroh Teodor Ghinea. Cântăreți: Zamfir Caravețeanu și Constantin Dusca
45. Parohia Râioasa cu hramul „Buna Vestire” – Preot Paroh Nicolae Ivan. Cântăreț: Ghe. Stângă
46. Parohia Mândra I cu hramul „Sfântul Nicolae” – Preot Paroh Marin Mitrică. Cântăreți: Marin Sitaru și Marin Galdau
47. Parohia Mândra II – Preot Paroh Gheorghe N. Popa.
48. Parohia Saiele cu hramul „Cuvioasa Paraschiva” – Preot Paroh Nicolae Marinescu. Cântăreți: Petre Vasile și Marin Gâlceavă
49. Parohia Secara cu hramul „Sfântul Ioan Botezătorul” – Preot Paroh Nicolae Gheorghe. Cântăreț: Marin Stoicea
50. Parohia Segarcea din Vale cu hramul „Cuvioasa Paraschiva” – Preot Paroh Andrei Mustăciosu. Cântăreți: Tudor Dăscuțu și Stancu Cojoacă

51. Parohia Segarcea din Deal cu hramul „Adormirea Maicii Domnului” – Preot Paroh Cornel Voiculescu. Cântăreț: Florea Bucă
52. Parohia Suhaia I cu hramul „Cuvioasa Paraschiva” – Preot Paroh Emil Bunescu. Cântăreți: Cristea Văcărescu și Titu Bunescu
53. Parohia Suhaia II – Preot Paroh Constantin Ruse
54. Parohia Spătărei cu hramul „Sfinții Voivozi” – Preot Paroh Ioan Tuinea. Cântăreți: Marin Mohora și Ioan Culcea
55. Parohia Salcia cu hramul „Sfântul Ioan Botezătorul” – Preot Paroh P. Teofil Popescu. Cântăreți: Constantin F. Stochiță și Marin Lazăr
56. Parohia Seaca cu hramul „Sfântul Ioan Botezătorul” – Preot Paroh St. Bunea. Cântăreți: Marin Chivu și Paul Taco
57. Parohia Traian cu hramul „Sfântul Gheorghe” – Preot Paroh Băluță Dumitrescu. Cântăreți: Aristide Stănescu și Ilie Popescu

VI. COMPONENTA PROTOIERIEI TURNU MĂGURELE – ASTAZI

Conform Schemei de funcții și personal din 2011, situația se prezintă astfel :

Reședința: Turnu Măgurele

Strada: Nicolae Bălcescu Nr. 55

Protoieru: Pr. Dr. Ciulei D. Marin

Pr. Asistență Socială: Juvină Gheorghe

Pr. Spital Turnu Măgurele: Silimon Adrian Emanuel

Contabil: Mihăiță Florea

Administrator: Potecă Mariana

Magaziner: Mihăiță Mariana

Îngrijitor: Vasile Liliana

PAROHII URBANE ȘI RURALE :

1. Parohia Sfântul Haralambie cu hramul „Sfântul Haralambie” – Monument istoric, Turnu Măgurele, 7580 credincioși – Preot Paroh Dr. Ciulei D. Marin, Preot II Păunică Ioan. Cântăreți: Cotoia Cristian și Bucătaru Ionescu Marius Eugen, îngrijitor: Tonca Daniela
2. Parohia Cuvioasa Paraschiva cu hramul „Cuvioasa Paraschiva” – Monument istoric, Turnu Măgurele, 9700 credincioși, Preot Paroh Laudă Alexandru Marian, Preot II Petrescu Florian, Preot III Lixandru Tudor Cosmin, cântăreț: Dinu Ion
3. Parohia Măgurele cu hramul „Sfântul Gheorghe” – Turnu Măgurele, 6180 credincioși, Preot Paroh Pană Costel, Preot II Petcu Adrian, Preot III Popa Matache, îngrijitor: Pană Ștefania
4. Parohia Odaia cu hramul „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” - Turnu Măgurele, 3633 credincioși – Preot Paroh Marinescu Gheorghe, Preot II Găină Lucian, Pr. Găină Lucrețiu Ciprian

5. Parohia Sfinții Arhangheli cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril” - Turnu Măgurele, 2420 credincioși, Preot Paroh Dincă Crețu, Preot II Dincă Felix Lucrețiu, îngrijitor: Dincă Mădălina
6. Parohia Ciuperceni cu hramul „Sfântul Gheorghe”, com. Ciuperceni – 1098 credincioși, Preot Paroh Nițu Ionel, Preot II Paraschiv Sandu, îngrijitor Nițu Georgeta
7. Parohia Poiana cu hramul „Sfântul Gheorghe”, com. Ciuperceni – 810 credincioși, Preot Paroh Georgescu Paul, cântăreț Dragomir Costel, îngrijitor Georgescu Ileana
8. Parohia Islaz I cu hramul „Sfântul Nicolae”, com. Islaz – 2533 credincioși, Preot Paroh Mirancea Petre, Preot II Peța Silvian Marian, cântăreț Marioara Marius Florinel, îngrijitor Mirancea Mariana
9. Parohia Islaz II cu hramul „Sfinții Trei Ierarhi”, com. Islaz – 2534 credincioși, Preot Paroh Fișcuci Ștefan, Preot II Fișcuci Nicușor Valentin, îngrijitor: Popa Cristian Mihai
10. Parohia Moldoveni cu hramul „Sfântul Ioan Botezătorul”, com. Islaz – 1121 credincioși, Preot Paroh Niță Florică, Preot II Purcea Neluș, îngrijitor Bucată Georgeta
11. Parohia Lița cu hramul „Sfântul Gheorghe”, com. Lița – 3193 credincioși, Preot Paroh Besnea Ionuț Florin, Preot II Țugurel Nicu, Preot III Lazăr Marius Irinel, cântăreț Ciurea Dănuț
12. Parohia Bujoru cu hramul „Sfânta Treime”, com. Călmățuiiu – 482 credincioși, Preot Paroh Mihalache Adrian, cântăreț Agiu Emil Samil, îngrijitor Ilie Florica
13. Parohia Caravaneți cu hramul „Intrarea Maicii Domnului în Biserică”, com. Călmățuiiu – 403 credincioși, Preot Paroh Zaval Mihăiță, îngrijitor Mitroi Nelu
14. Parohia Călmățuiiu cu hramul „Sfântul Gheorghe”, com. Călmățuiiu – 872 credincioși, Preot Paroh Sandu Liviu, cântăreț Nițu Silviu, îngrijitor

Sindie Radian

15. Parohia Nicolae Bălcescu cu hramul „Sfântul Dumitru”, com. Călmățuiu – 867 credincioși, Preot Paroh Zaharia Pavel, îngrijitor Burcea Aurica
16. Parohia Crângu cu hramul „Sfântul Ioan Botezătorul”, com. Crângu – 1128 credincioși, Preot Paroh Ciocoiu Constantin George, cântăreț Sarău Mirel Iulian, îngrijitor Ciocoiu Cristina
17. Parohia Dracea cu hramul „Sfântul Nicolae”, com. Crângu – 1377 credincioși, Preot Paroh Vișan Ionel Bumbăcel, Preot II Baban Adrian, cântăreț Voicu Iulian Costel, îngrijitor Mireniuc Anișoara
18. Parohia Florica cu hramul „Sfântul Dumitru”, com. Crângu – 323 credincioși, Preot Paroh Dulgheru Florian, îngrijitor Mihai Vasile
19. Parohia Secara cu hramul „Sfântul Dumitru”, com. Crângu – 507 credincioși, Preot Paroh Cornea Gheorghe, cântăreț Cornea Marius Ionuț, îngrijitor Cornea Ioana
20. Parohia Lisa cu hramul „Sfântul Gheorghe”, com. Lisa – 1813 credincioși, Preot Paroh Bățăuș Ion, Preot II Drăgoi Marian Marius, cântăreț Cristea Paul Costinel, îngrijitor Pascu Domnica
21. Parohia Vânători cu hramul „Sfântul Dumitru”, com. Lisa – 822 credincioși, Preot Paroh Sica Laurențiu Ionel, cântăreț Opaina Marius Florin, îngrijitor Sica Marcela Mihaela
22. Parohia Lunca cu hramul „Buna Vestire”, com. Lunca – 2393 credincioși, Preot Paroh Ioana Cristian, Preot II Velea Stelian Oleg, îngrijitor Velea Ionela
23. Parohia Pleașov cu hramul „Sfântul Nicolae”, com. Lunca – 1025 credincioși, Preot Paroh Bimbașa Ștefan, cântăreț Pește Adrian Luci, îngrijitor Bimbașa Angela
24. Parohia Saelele cu hramul „Cuvioasa Paraschiva”, com. Lunca – 1876

- credincioși, Preot Paroh Cârmiș Viorel, Preot II Raicu Alexandru Cătălin, îngrijitor Mincă Florina
25. Parohia Piatra I cu hramul „Cuvioasa Paraschiva”, com. Piatra – 1902 credincioși, Preot Paroh Gheorghită Stelian, Preot II Chiriță Georgel, cântăreț Gheorghită Gabriel George, îngrijitor Mardale Gabriela
26. Parohia Piatra II cu hramul „Cuvioasa Paraschiva”, com. Piatra – 1902 credincioși, Preot Paroh Stănoi Alexandru, Preot II Greculeasa Marian Miorică, îngrijitor Stănoi Lenuța.
27. Parohia Beciu cu hramul „Sfântul Nicolae”, com. Beciu – 1277 credincioși, Preot Paroh Dănescu Constantin, îngrijitor Dănescu Ioana.
28. Parohia Bârseștii de Jos cu hramul „Sfinții Voievozi”, com. Beciu – 167 credincioși, Preot Paroh Stan Lorinel, îngrijitor Stan Georgeta Sorina
29. Parohia Brâncoveanca cu hramul „Sfântul Gheorghe” com. Plopii Slăvitești – 1196 credincioși, Preot Paroh Mazilu Dragoș Cătălin, îngrijitor Dumitrescu Daniel
30. Parohia Dudu cu hramul „Adormirea Maicii Domnului” com. Plopii Slăvitești – 1083 credincioși, Preot Paroh Marcu George, îngrijitor Marcu Ionica
31. Parohia Plopii Slăvitești cu hramul „Sfântul Nicolae” com. Plopii Slăvitești – 624 credincioși, Preot Paroh Ionescu Cezar, cântăreț Crăciun Ionuț Florentin, îngrijitor Danete Nicolae
32. Parohia Băduleasa cu hramul „Cuvioasa Paraschiva”, com. Putineiu – 989 credincioși, Preot Paroh Martin Liviu, îngrijitor Novac Elena
33. Parohia Cârlomanu cu hramul „Sfântul Gheorghe”, com. Putineiu – 400 credincioși, Preot Paroh Zamfir Aristotel, îngrijitor Zamfir Daniela
34. Parohia Putineiu cu hramul „Sfinții Împărați”, com. Putineiu – 1252 credincioși, Preot Paroh Țânțaru Florea, Preot II Gugiu Daniel, cântăreț Lazăr Adrian Marian, îngrijitor Gugiu Angela Viorica

35. Parohia Băneasa cu hramul „Cuvioasa Paraschiva”, com. Salcia – 1051 credincioși, Preot Paroh Guinea Dumitru, îngrijitor Enache Andi Constantin
36. Parohia Salcia cu hramul „Sfântul Ioan Botezătorul”, com. Salcia – 1185 credincioși, Preot Paroh Urse Nicu Laurențiu, Preot II Alecu Marian Alin
37. Parohia Năvodari cu hramul „Sfântul Gheorghe” com. Seaca – 1102 credincioși, Preot Paroh Georgescu Ioan, cântăreț Georgescu Marian, îngrijitor Drăgan Alexandru
38. Parohia Seaca cu hramul „Sfântul Ioan Botezătorul”, com. Seaca – 1681 credincioși, Preot Paroh Georgescu Gheorghe, Preot II Stroe Nicușor Ciprian
39. Parohia Slobozia Mândra cu hramul „Sfântul Nicolae”, com. Slobozia Mândra – 2238 credincioși, Preot Paroh Raicu Marius Cornel, Preot II Pârvan Adi Costel, cântăreț Pascu Marin
40. Parohia Uda Clocociv cu hramul „Sfinții Apostoli”, com. Slobozia Mândra – 983 credincioși, Preot Paroh Petre Octavian, cântăreț Gâlceavă Ionel Ion, îngrijitor Petre Ioana
41. Parohia Uda Paciurea cu hramul „Cuvioasa Paraschiva”, com. Slobozia Mândra – 1076 credincioși, Preot Paroh Eremia Florea, îngrijitor Eremia Adriana.
42. Parohia Olteanca cu hramul „Sfântul Dumitru” com. Segarcea Vale – 1103 credincioși, Preot Paroh Ciucu Viorel, Preot II Voicu Dumitru, îngrijitori Ciucu Angela și Voicu Mihaela
43. Parohia Segarcea Deal cu hramul „Adormirea Maicii Domnului”, com. Segarcea Vale – 1466 credincioși, Preot Paroh Gâșilă Marian, îngrijitor Gâșilă Nuți
44. Parohia Segarcea Vale cu hramul „Cuvioasa Paraschiva”, com. Segarcea Vale – 1243 credincioși, Preot Paroh Mustăciosu Marian, cântăreț

Ionescu Iulică Emil, îngrijitor Istrate Ionica

45. Parohia Traian cu hramul „Sfântul Gheorghe”, com. Traian – 2100 credincioși, Preot Paroh Cojoacă Constantin, Preot II Gherghe Marian, cântăreț Pielmuș Stelian
46. Parohia Bogdana cu hramul „Sfinții Voievozi”, com. Bogdana – 862 credincioși, Preot Paroh Anca Florian
47. Parohia Margareta cu hramul „Sfinții Împarați”, com. Bogdana – 340 credincioși, Preot Paroh Loredan Stan
48. Parohia Ulmeni cu hramul „Sfântul Dumitru”, com. Bogdana – 828 credincioși, Preot Paroh Toader Ionel, îngrijitor Matei Lucian
49. Parohia Furculești cu hramul „Sfinții Voievozi”, com. Furculești – 1318 credincioși, Preot Paroh Gigină Eugen, îngrijitor Stănică Alexandru Victor
50. Parohia Moșteni cu hramul „Adormirea Maicii Domnului”, com. Furculești – 508 credincioși, Preot Paroh Alboi Marian, îngrijitor Alboi Domnica
51. Parohia Spătărei cu hramul „Sfinții Voievozi”, com. Furculești – 1193 credincioși, Preot Paroh Buga Virgil, Preot II Dașa Mircea
52. Parohia Voievoda cu hramul „Sfinții Voievozi”, com. Furculești – 750 credincioși, Preot Paroh Iacob George, îngrijitor Iacob Ramona Iuliana
53. Parohia Fântânele cu hramul „Adormirea Maicii Domnului”, com. Suhaia – 1964 credincioși, Preot Paroh Dumitru Mihai, Preot II Pirontea Stan, cântăreț Roșu Gigi Ionuț, îngrijitor Dumitru Iuliana Pica
54. Parohia Suhaia cu hramul „Cuvioasa Paraschiva” com. Suhaia – 2914 credincioși, Preot Paroh Vâjială Gheorghe, Preot II Manolescu Ionuț – Virgil, cântăreț Pirontea Marius Gheorghe, îngrijitor Vâjială Mariana
55. Parohia Vișoara cu hramul „Sfântul Ioan Botezătorul”, com. Vișoara

- 2296 credincioși, Preot Paroh Bârcă Turdor, Preot II Pușcă George, Preot III Celeapcă Sandu Costin, cântăreț Nan George, îngrijitor Strâmbu Elena Mihaela
56. Parohia Tudor Vladimirescu cu hramul „Sfinții Voievozi”, com. Salcia – 1028 credincioși, Preot Paroh Pană Anișor Virgil, îngrijitor Peța Mihaela
57. Parohia Prundu cu hramul „Sfântul Gheorghe”, com. Lunca – 1353 credincioși, Preot Paroh Gâșilă Lionide, cântăreț Ciugulea Petre
58. Mănăstirea Sfântul Cuvios Mucenic Galaction cu hramul „Sfântul Cuvios Mucenic Galaction” com. Crângu – Stareț Arhimandrit Clement Popescu, Preot I Boatcă Bogdan-Ioachim, Preot II Bănică Marin-Martinian, cântăreț Stan Mihai Silviu-Calinic, paznic Voinescu Dan-Dionisie, îngrijitor Cîrlan Iulian.
59. Mănăstirea Sfântul Arhanghel Mihail cu hramul „Sfântul Arhanghel Mihail” com. Plaviceni – Stareț Moldovanu Cezarel Teoctist, Preot I Pipirig Alexandru Arsenie, paznic I Tarabaș Gheorghe-Atanasie, Paznic II Apostolache Gabi.

VII. REȘEDINȚA (SEDIUL) PROTOIERIEI TURNU MĂGURELE ÎN TRECUT ȘI ASTĂZI

Până în anii '40 ai secolului al XX-lea Cancelaria Protoieriei funcționa la domiciliul Protopopului în funcție.

Prin anii 1940 – 1947 sediul administrativ al Protoieriei se afla la Prefectura județului, pe locul actual al Trezoreriei municipale având în incintă un parc frumos, ce impresiona pe orice vizitator.

Din procesul verbal încheiat în 27 ianuarie 1947 de comitetul alcătuit din: P.C. Părinte Protopop M. Popescu, Preot Ioan Bâldescu, Preot M. Dragnea, Preot Fl. Drăghici, Preot Al. Marinescu, Filip Julea, Gh. Bujoreanu, Vasile Arsu, reiese că, în vederea procurării unui imobil, *„preoții și cântăreții se vor împrumuta la Casa Clerului – individual – pe termen de 5 ani și fiindcă aceste împrumuturi nu sunt de întrebuințare presonală, P.C. Părinte Protopop va înlesni celor care nu sunt împrumutați, cota reținută*

lunar de Casa Clerului.

S-a ales urmatorul comitet: P.C. Părinte Protopop M. Popescu, Preot Ioan Bâldescu, Preot M. Dragnea, Pr. Fl. Drăghici, Pr. Al. Marinescu, Filip Julea, Gh. Bujoreanu, Vasile Arsu.

Secretar – Contabil: Preot V. Mihăilescu

Casier: Pr. Metodie Popescu, nu ca persoană oficială

Comitetul este dator:

- să plece imediat în oraș pentru găsirea casei și tratarea prețului
- să tipărească imediat formularele de împrumut
- să rezolve imediat încasarea împrumutului
- să fixeze prețul casei, să aconteze și îndeplinească formalitățile de cumpărare.

Se va ține contabilitate deosebită anume – pentru casa ce urmează să se cumpere.

Comitetul este împuternicit să ia orice fel de măsuri pentru îndeplinirea acestei opere de mare interes pentru preoțimea noastră din Protopopiat.”

Actul de proprietate încheiat ca „act de ratificare” a fost înregistrat la Judecătoria Turnu Măgurele prin procesul verbal numărul 1159 din 4 iunie 1947 și transcris în Registrul de transcripțiuni al Tribunalului sub numărul 5470 din 4 iunie ‘47.

Din conținutul „actului de ratificare” spicuim următoarele:

„Imobilul ce am vândut este situat în Turnu Măgurele, strada Regele Carol numărul 52 compus din locul de casă lung de 46 m și lat de 11,10 m în suprafață totală de 510,60 mp împreună cu toate construcțiunile și îmbunătățirile de orice fel aflate pe el, întreg imobilul învecinându-se la Răsărit cu strada Regele Carol, la Apus cu Doamna R. Constantinescu – Răducanu, la Miază-Zi cu Constantin Befă și la Miază-Noapte cu Irina M. Stănescu și care este proprietatea mandanților mei în baza actului dotal aut. la Trib. Teleorman secția I sub numărul 1419/946 și transcris la același tribunal sub numărul 4594/946.

Vânzarea s-a făcut potrivit clauzei din contractul dotal, iar din suma primită drept preț, mandanții mei și-au cumpărat un alt imobil în Craiova,

situat în strada Unirei nr. 192 prin actul autentic la Trib. Dolj la nr. 1054/947 și transcris la numărul 2213/947.

Prețul vânzării a fost de lei 150.000.000 (unasutăcincizeci milioane lei) primiți de mine, potrivit chitanței transcrisă de compărător la Trib. Teleorman, S.I. la numărul 2363/947 și pe care eu l-am transmis mandanților mei, cu care au cumpărat imobilul din Craiova mai sus menționat.

Intrarea în stăpânire a avut loc deja încă de la data contractării și plății prețului.

Eu, Pr. Metodie Popescu, protopop al Circ. I Turnu Măgurele, declar că am cumpărat imobilul de mai sus, sub semnătura particulară menționată în acest act de ratificare consimțind la ratificare pentru următoarele parohii: Sfântul Haralambie și Cuvioasa Paraschiva Turnu Măgurele, Băneasa, Băduleasa I și II, Bogdana, Băsești, Băcălești, Belitori I și II, Balta Sărată, Broșteanca, Bujorul, Cârligați, Caravaneți, Cioara, Cârlomanu, Vodă Carol, Crângeni I și II, Ciuperceni, Dracea, Dorobanțu, Elisabeta, Flamânda, Furculești, Florica, Ionașcu, Băsești, Lisa, Lița, Măgurele I și II, Moșteni, Margareta, Odaia, Ologi, Olteanca, Pleășov, Pârlita, Plopii Slăvitești, Principele – Ferdinand, Piatra I și II, Putinei, Râioasa, Slobozia Mândra I și II, Saiele, Secara, Segarcea din Deal, Segarcea din Vale, Suhaia I și II, Spătărei, Salcia, Seaca, Traian I și II, Uda Clocociov, Uda Paciurea, Ulmeni, Voivoda, Viișoara I și II și Vânători, care devin proprietare asupra nudei proprietăți iar uzufructul se va folosi în scopul înființării unui cămin preoțesc și al cântăreților bisericești din Circ. I-a Turnu Măgurele și pentru cancelaria protopopiatului.

Protopopul Circ. I Turnu Magurele, va fi administratorul acestui imobil și va reprezenta valabil în fața tuturor autorităților administrative și judecătorești, și în general oriunde nevoia va cere, atât interesele nuzilor proprietari cât și dreptul uzufructualilor.

Parohiile ce devin nude proprietare, nu pot cere ieșirea din indiviziune, imobilul rămânând în indiviziune, iar uzufructul fiind perpetuu cu destinația de mai sus.

Făcut astazi, 16 mai 1947 la Turnu Măgurele.”

Actualmente localul Protoieriei este restaurat posedând condiții optime (mobilier, termopane, centrală termică proprie și toată logistica adecvată) prin strădaniile și sub îndrumarea Pr. Dr. Marian D. Ciulei și a domnului contabil Mihăiță Florea.

VIII. „OAMENI CARE AU FOST”

(N. Iorga)

PROTOPOPII PROTOIERIEI, un pios și recunoscător pomelnic

Primul protopop a fost Preot Haralambie Constantinescu născut în 1868 în comuna Radomirești, care în 1897 primește însărcinarea de protopop al Județului, calitate pe care o deține până în 1919. A fost și profesor de Religie la Liceul „Sfântul Haralambie”. A decedat în 8 decembrie 1932, în vârstă de 64 de ani.

A urmat acestuia Preotul Ioan Bâldescu, născut în 17 iulie 1886 în comuna Mihăileștii de Sus, județul Olt, fiul Preotului Ilie Bâldescu, „*al V-lea în ordine descendentă ca preot din generație în generație.*”

A funcționat ca protoieru din august 1919 până în anul 1933, ocupând între timp și după aceea demnități electivă și administrative. A decedat la 24 septembrie 1952, în vârstă de 66 de ani, ca deținut politic la Canal (Coasta Galeș).

Urmașul protoiereului Ioan Bâldescu a fost Preot Metodie Popescu născut în 2 ianuarie 1896 în comuna Dracea, județul Teleorman, licențiat în teologie, fost secretar al protoieriei, președinte de cerc pastoral, „*dispunând de o uimitoare putere de muncă.*” A deținut funcția de protoieru până în iunie 1948 cu o întrerupere de cca. 3 ani (1942 – 1944).

Începând cu anul 1948 au urmat vremuri eferescente politic și social, viitorii protopopi succedându-se după rațiuni mai puțin „*ortodoxe*”, urmare influențelor „*noii orânduiri populare*”.

Astfel în perioada 1948 – 1962 s-au succedat în funcția de protopop următorii:

Preot Petre Chirea (cca.1948 – 1950) care se pare că a sfârșit caterisit,
Preot Netcu Gheorghe – Paroh la Parohia Odaia, un preot conștiincios (1950 – 1953) și un suflet cald și generos,

Preot Vanghelie Mihăilescu – Parohul Parohiei Măgurele, un bun gospodar și preot înțelept (1954 – 1962), foarte iubit și apreciat.

Precizăm că succesiunea protopopilor în perioada 1948 – 1962 este cumva aleatorie și nu se poate bucura de exhaustivitate deoarece

informațiile „ad-hoc” au fost obținute „pe surse” neavând la îndemână un istoric al Protoieriei, care de fapt nu există. Încercarea de față are într-adevăr „aură” de pionierat, tocmai de aceea perioada respectivă nu poate beneficia de principiul „sine ira est studio.”

La 1 noiembrie 1962 este numit protoiereu, Preot Emil Bâldescu născut la 23 noiembrie 1912 în comuna Seaca, județul Teleorman, diacon și apoi preot paroh la Catedrala „Sfântul Haralambie” și fost contabil al protoieriei.

Preotul Bâldescu Emil a fost un protoiereu cu o ținută impozantă, cu afinități și abilități contabile de excepție, fiind diplomat și împăciuitoare. Deși nu excela în „cele ale Martei”, a construit la sediul Protoieriei câteva anexe pentru garaj, arhivă, cameră oficială. Bun orator și cu o ținută preoțească impecabilă, a ilustrat cu cinste demnitatea „întâului între egali” timp de aproape 15 ani, până în 1977, când s-a retras din activitate la pensie, desfășurând până aproape de data decesului, 8 noiembrie 2004, o vrednică lucrare misionară la Catedrala „Sfântul Haralambie”. Pentru autorul rândurilor de față a fost și va rămâne veșnic un venerabil „avva” în administrație, relațiile cu semenii și așa zisa „școală a vieții”, păstrându-i cu evlavie o pioasă recunoștință și frumoasă amintire, atât ca protopop care m-a instalat ca preot la parohia Socetu în octombrie 1977, cât și ulterior ca și colaborator apropiat la Catedrala „Sfântul Haralambie”, deși era pensionar.

La sfârșitul anului 1977, a urmat la conducerea Protoieriei Preot Alexandru Dincă, născut în 3 decembrie 1937 în comuna Lisa, din părinți buni creștini și evlavioși, Marin și Maria. A fost absolvent de teologie, dar inițial în perioada 1963 – 1968 a funcționat ca profesor la școlile Lisa și Piatra.

În anul 1969 este hirotonit preot pe seama parohiei Poiana. În anul 1980 este numit preot la Catedrala „Sfântul Haralambie”, iar în anul 1984, la numai 47 de ani a trecut la cele veșnice. A fost un preot de o generozitate excepțională, cu suflet atât de mare cum rar se întâmplă printre oameni, ajută pe oricine îi cerea sprijinul.

Venirea autorului acestor rânduri ca preot paroh la Catedrala „Sfântul Haralambie” se datorează demersurilor și insistențelor preacucerniciei sale. Din acest motiv îi port sinceră recunoștința și veșnică pomenire.

Începând cu 1 februarie 1984 la vârsta de 29 de ani a fost numit protoiereu Preot Ciulei D. Marian, născut la 18 septembrie 1954 în comuna Socetu, județul Teleorman, din părinții Niculina și Dumitru. A absolvit

Seminarul Teologic București în perioada 1969 – 1974. Între 1974 – 1975 a satisfăcut stagiul militar cu termen redus (TR) ca student, la Iași, devenind ofițer în rezervă.

Între anii 1975 - 1979 a absolvit Facultatea de Teologie București devenind licențiat cu teza în Bizantinologie.

A urmat cursurile de doctorat (3 ani) susținând teza de doctorat la secția istorică, specialitatea „Patrologie și literatură creștină post patristică” cu calificativul: „magna cum laudae”, sub îndrumarea Preot Prof. univ. dr. Ștefan C. Alexe.

A publicat peste 30 de studii de specialitate și 5 volume la diverse edituri însumând cca. 1200 de pagini.

A ocupat în cei 34 de ani de preoție diverse demnități electiv (deputat în Adunările Eparhiale București, Curtea de Argeș și Teleorman), membru în ANB, unde inițial a fost ales raportor și apoi președinte la mai multe Comisii, în mai multe legislaturi.

Pe lângă o bogată activitate predicatorială a susținut conferințe, interviuri, relatări în mass-media (ziare, radio, TV), conferințe pe diverse teme.

Din anul 1990 a ocupat simultan cu funcția de protoiereu și pe cea de director al Seminarului Teologic „Sfântul Calinic Cernicanul” pe care l-a și înființat în cadrul Eparhiei Argeșului și ulterior Teleormanului – precum și pe cea de preot paroh la Catedrala „Sfântul Haralambie”, pe care a restaurat-o după cutremurul din 1977.

Actualmente (1 februarie 2011) este cel mai longeviv protoiereu (27 ani) din istoria Protoieriei Turnu Măgurele și director de Seminar (20 ani). Anii de activitate vorbesc de la sine de realizările instituțiilor pe care Preot Prof. Dr. Ciulei D. Marian le-a slujit din mila și harul lui Dumnezeu și le slujește și în prezent, când beneficiem de înțeleapta arhipăstorire a Preasfințitului Părinte Galaction, Episcopul Alexandriei și Teleormanului.

ÎN LOC DE CONCLUZIE

Încercând o creionare extrem de succintă a istoriei Protoieriei Turnu Măgurele și instituției protopopului, concluzionăm punând la inimă cuvintele Întâistatatorului Bisericii noastre – Preafericitul Părinte Patriarh Daniel care ne învață că:

„Pomenirea din neam în neam a tuturor acelor prin care ni s-a arătat lucrarea sfântă a lui Dumnezeu pentru mântuirea și înălțarea poporului nostru nu este doar un act de cult, ci o lucrare de cultivare a sufletului în comuniunea de iubire între generații, iubire mai tare decât timpul și spațiul care separă. Pomenirea vredniciei înaintașilor este simțirea și sfințirea rădăcinilor spirituale ale identității noastre, întărirea conștiinței continuității și a dăinuirii noastre în fața lui Dumnezeu și a oamenilor.

*Iată de ce, Biserica este memoria vie a iubirii lui Dumnezeu pentru un popor și a iubirii poporului credincios față de Dumnezeu Care îl menține în istorie.”*⁶

Sediul Protoieriei Turnu Măgurele

6. În „Dăruire și Dăinuire”, Ed. Trinitas, Iași, 2005, p. 208

Conștienți de trecerea noastră grabnică „pe pământul obșteștii pătimiri” (Iov) rugăm pe „cele viitoare neamuri”, atunci când vor avea în fața ochilor aceste pagini, să împlinească îndemnurile lui Dumnezeu adresate prin Moise poporului ales:

*„Cuvintele acestea, pe care ți le-am spus eu astăzi,
să le ai în inima ta și în sufletul tău.
Să le sădești în fiii tăi și să vorbești de ele,
Când șezi în casa ta, când mergi pe cale,
când te culci și când te scoli.”*

(Deuteronom VI, 6 – 7)

PROTOIERIA VIDELE - scurt istoric -

Pr. **Dina Constantin**,
Secretarul Protoieriei Videle

Orașul Videle, străveche așezare românească, marcată încă de la intrare de „bătrânul stejar”, la umbra căruia, spun documentele vremii, s-ar fi odihnit împreună cu oștenii săi, domnitorul Mihai Viteazul în timpul trecerii sale spre câmpurile de luptă, este situat în partea de nord-est a județului Teleorman.

În cadrul țării, orașul Videle este situat în partea de sud a României, aproximativ la intersecția paralelei de 44° 16' latitudine nordică, cu meridianul de 25° 31' longitudine estică.

Altitudinea minimă este de 89,7 m pe valea Glavacioc, orașul fiind situat în lunca neînundabilă a acestuia, iar altitudinea maximă este de 107,7 m, unde este amplasată stația C.F.R Videle. Orașul are o suprafața de 7024,11 ha, din care 447,18 ha în intravilan și 6576,93 ha în extravilan, fiind compus din 7 cartiere: Videle, Fotăchești, Furculești, Cartoianca, Stănceasca, Tămășești, Parisești și satul aparținător Coșoia.

Din punct de vedere fizico-geografic, teritoriul administrativ al orașului Videle se află în partea central-sudică a Câmpiei Române, în zona de contact dintre Câmpia Burnasului și Câmpia Găvanu Burdea, acestea prezentând un aspect neted, fragmentat de văile Teleormanului, Dâmbovicului, Glavaciocului și Neajlovului.

Pârâul Glavacioc traversează zona sudică a orașului, cursul său croindu-și o vale denivelată cu circa 18-20 m față de câmpia propriu zisă, având direcția de curgere NV-SE.

Sericul face parte din bazinul hidrografic al Glavaciocului. Direcția de curgere este NV-SE, dar pe teritoriul orașului este V-E și se unește cu Glavaciocul în cartierul Furculești

Milcovul este un pârâu ce trece prin partea de nord a extravilanului

orașului pe direcția NV-SE.

Din punct de vedere administrativ-teritorial orașul Videle este situat în partea de N-E a județului Teleorman, unul din județele sudice ale țării, situat între confluența Oltului și a Vedei cu Dunărea. Distanța față de municipiul București este de 51 km (pe calea ferată) și 50 km desparte orașul de municipiile Alexandria și Roșiorii de Vede. Teritoriul administrativ se învecinează la N cu județul Giurgiu, la V cu comuna Blejești, la E cu comuna Mereni, iar la S cu comuna Moșteni.

Orașul Videle este un oraș tipic de câmpie, dezvoltat la întretărirea unor artere de circulație de importanță locală și regională. De asemenea, este un important nod feroviar (3 linii), pe aici trecând magistrala feroviara 900 (București - Timișoara), din ea desprinzându-se o linie secundară spre Giurgiu. De municipiul Alexandria se leagă prin drumul județean 503 și de București prin drumul județean 601.

Numele orașului derivă de la numele unei biserici „Vodele”, denumire dată de călugării ce slujeau în biserica veche, ce există și azi în cimitirul vechi de pe valea Glavaciocului și care datează de pe vremea lui Vlad Călugărul. Călugării, se presupune că au venit pe aceste meleaguri prin împrumutarea Bisericii Stavropoleos, din București, cu o fâșie de moșie de 400 ha, ei având misiunea să o administreze și au găsit un loc gol (în latină „vid”). Prin instalarea călugărilor în aceste locuri ia ființă așezarea „Călugăreni Stavropolios”, ai cărui locuitori, puțini la număr, munceau moșia respectivă așezată în partea de vest a actualei șosele naționale Videle-Giurgiu. Unii sunt de părere că numele poate deriva de la Baba Vida, persoană care a dăruit bisericii Vodele un Octoih, cu ocazia construirii bisericii și în care se află o însemnare în acest sens.

Conform *Enciclopediei Geografice a României*, editia a III-a, 2002, așezarea Vida apare menționată documentar pentru prima oară în anul 1527, sub denumirea de „comuna Vida”, alcătuită din satele Vida, Vida-Cartojanca, Vida-Furculești și Vida-Fotăchești și a fost declarat oraș la 17 februarie 1968, sub numele de Videle după denumirea Gării Videle

De asemenea, într-un document datat 23 aprilie 1527, dat la Târgoviște, se spune: „*Din mila lui Dumnezeu, io Radul Voievod și domn peste toată țara Ungrovlahiei, fiul marelui și preabunului Radu Voievod, și iarăși să-i fie lui Badiul la Tămășești, din partea lui Neago nepotul lui Bogdan două ogoare...*”

În atestarea vechimii locuirii acestor meleaguri amintim că și în *Marele dicționar geografic al României* (volumul II, 1899), elaborat de George Ioan Lahovary, C.I. Brătianu și Grigore Tocilescu, se menționează: „despre Cârtojanii de Jos sau Vida Cârtojani, se arată că este o comună rurală compusă din cătunele Cartojanca de Jos, Buciumul și Vida de Sus, face parte din plasa Glavaciocului, județul Vlașca, și în anul 1886 avea 1278 de suflete. Bugetul comunei era în anul 1886 de 10729 lei venituri, 6975 lei cheltuieli, iar în 1887 veniturile erau de 4528 lei, cheltuieli de 3501 lei. Aici e o biserică deservită de un preot și doi dascăli, constituind parohia Vida-Cârtojani, cu cătunele Vida-Cârtojani, Vida-Furculești și Călugăreni. Se face târg de vite la 21 mai și 14 septembrie ale fiecărui an, iar în fiecare duminică câte un târg săptămânal. Se află o moară cu aburi...”

Din monografia județului Vlașca, elaborată la Giurgiu, la 23 martie 1943, se arată faptul că Vida a funcționat ca reședință de plasă încă din 1892 (conform Legii de organizare a autorităților administrative exterioare, județul Vlașca era împărțit în opt plăși). În anul 1956 Vida funcționa ca reședință a raionului cu același nume în cadrul regiunii București.

Protoieria Videle își are sediul în orașul Videle, str. Parcului, nr. 17, județul Teleorman.

Protoieria este o unitate bisericească administrativă care cuprinde mai multe parohii arondate, de pe teritoriul aceleiași eparhii.

Înființarea, desființarea, delimitarea și schimbarea întinderii teritoriale a protopopiatelor se aprobă de Adunarea Eparhială, la propunerea Consiliului Eparhial, ținând seama de cerințele misionar-pastorale locale, precum și de situarea parohiilor și filiilor dintr-o zonă geografică.

Fiecare protopopiat are o cancelarie administrativă proprie în cadrul căreia funcționează personal clerical și neclerical aferent competențelor date prin *Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române* și regulamentele bisericești.

Personalul administrativ clerical și neclerical din cancelaria protopopiatului se numește de Chiriarh, într-o ședință a Permanenței Consiliului Eparhial, pe baza unei liste de mai mulți candidați intervievați în prealabil la Centrul eparhial.

Protoiereul este preotul conducător al protopopiatului și al cancelariei administrative a protopopiatului, în numele Chiriarhului. Protoiereul este, pe teritoriul protopopiatului său, reprezentantul oficial al Centrului eparhial

față de autoritățile publice locale și față de terți și îndeplinește sarcinile ce-i sunt atribuite prin *Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române*, regulamentele bisericești și alte dispoziții în vigoare. În această calitate lucrează cu încuviințarea Chiriarhului pe care îl informează, în prealabil, asupra problemelor respective.

Delimitarea teritorială a Protoieriei Videle

În urma reformei administrative din anul 1956, când s-a desființat regiunea Teleorman și s-au mărit unele raioane, inclusiv raionul Videle, Protoieriei Videle i-au fost alipite parohii de la raioanele Domnești și Mihăilești. Raionul Vârtoapele s-a desființat și s-a mărit raionul Olteni. Protoieria Olteni a fost condusă de preotul Nicolae Ionescu, iar Protoieria Videle de preotul Ion Fierbințeanu. Totodată se înființează Protoieria Drăgănești-Vlașca, condusă de preotul Ion Cristache. În anul 1961 se face o nouă reformă administrativă prin care se desființează raionul Olteni (o parte din parohiile de la raionul Olteni trec la Roșiori de Vede, iar o parte trec la Videle). Protoieria Videle este condusă de preotul Ion Fierbințeanu urmat de preotul Nicolae Ionescu.

La 1 ianuarie 1965, Arhiepiscopia Bucureștilor prin decizia nr. 209/1965, semnată de Preafericitul Părinte Patriarh Iustinian, aprobă contopirea Protoieriilor Drăgănești-Vlașca și Videle într-o singură protoierie cu denumirea de Protoieria Videle, având sediul în orașul Videle. Conducerea Protoieriei Videle se încredințează preotului Ion Cristache, care era protoieriu al Protoieriei Drăgănești-Vlașca.

Protoieria nou înființată avea 113 parohii. Parohiile erau următoarele: Albeni, Baci, Bălășoieni, Bila, Bâscoveni, Blejești, Botoroaga, Brătășani, Bucșani, Buda, Bujoreni, Bulbucata, Butești, Carapanca, Cartojani, Cămineasca, Cătunu, Chiriacu, Ciuperceni, Clejani, Comoara, Copaciu, Cosmești, Coșoaia, Crevenicu, Crovu, Cucuruzu, Drăgănescu, Drăgănești Vlașca, Drăghinești, Epurești I, Epurești II, Făcău, Fărcășanca, Fotochești, Furculești, Gălăteni, Gloasca, Gorneni, Grădinari, Gratia, Hobaia, Izvoarele, Lada, Lăzărești, Letca Nouă, Letca Veche, Merenii de Jos, Merenii de Sus, Mihăilești I, Mihailești II, Milcovăț, Mârșa, Moșteni, Naipu, Neajlovu, Negrenii de Jos, Negrenii de Sus, Novaci, Obedeni, OGREZENI, Olteni, Pădureni, Perii Broșteni, Petru Rareș, Podișoru, Podul Doamnei, Poeni, Popești, Prunaru, Purani, Rădulești, Răsmirești, Răsucenii de Jos, Răsucenii de Sus, Roata, Sadina, Sălcioara, Saxoni, Schela, Schitu, Scurtu

Drăcești, Scurtu Mare, Scurtu Slăvești, Sericu, Sf. Gheorghe, Siliștea, Slăvești, Spânești, Stejaru, Talpa Bâscoveni, Talpa Ogrăzii, Talpa Trivalea, Tămășești, Tătărăștii de Jos, Tătărăștii de Sus, Tântava, Toporu, Trestenicu I, Trestenicu II, Trivalea Moșteni, Țurești, Udupu, Uești, Vadu Lat, Valea Bujorului, Valea Cireșului, Valea Plopilor, Vătași, Velea, Videle, Zorile.

Protoieria Videle, nou înființată, hotărăște să achiziționeze un sediu în orașul Videle, pentru desfășurarea activității cancelariei protoieriei. Împreună cu cele 113 parohii s-a propus un plan financiar pe 2 ani prin care s-a strâns o sumă de bani și s-a achiziționat sediul Protoieriei Videle în anul 1967.

În decursul anilor numărul parohiilor din Protoieria Videle a scăzut prin plecarea unor parohii către Protoieria Roșiorii de Vede, Protoieria Giurgiu și Protoieria Ilfov.

În anul 1990 prin reorganizare, Protoieria Videle rămâne tot la Arhiepiscopia Bucureștilor sub ascultare, cu toate că restul de protoierii din județul Teleorman trec sub ascultarea Episcopiei Argeșului.

În anul 1995, Sfântul Sinod hotărăște înființarea Episcopiei Alexandriei și Teleormanului. De asemenea Sfântul Sinod hotărăște ca Protoieria Videle, de la Arhiepiscopia Bucureștilor, să fie arondată la nou înființată Episcopie a Alexandriei și Teleormanului, astfel încât noua episcopie să aibă jurisdicție canonică asupra tuturor parohiilor și așezămintelor monahale din întregul județ Teleorman.

În data de 15 februarie 1996 Adunarea Națională Bisericească a luat act, cu aprobare, de hotărârea Sfântului Sinod de înființare a Episcopiei Alexandriei și Teleormanului și trecerea Protoieriei Videle de la Arhiepiscopia Bucureștilor la Episcopia Alexandriei și Teleormanului începând cu 1 martie 1996.

La 1 ianuarie 2011 Protoieria Videle are un număr de 67 de parohii așezate în nordul Județului Teleorman. Parohiile sunt următoarele: Albeni, Baci, Baldovinești, Bâscoveni, Blejești I, Blejești II, Botoroaga, Brătășani I, Brătășani II, Bujoreni, Butești, Cățunu, Ciolănești Deal II, Ciuperceni, Comoara, Cosmești, Coșoaia, Crevenicu, Călugăru, Drăgănești Vlașca, Drăghinești, Fărcășanca, Fotochești, Furculești, Gălăteni, Gratia, Lada, Lăzărești, Ludaneasa, Merenii de Jos, Merenii de Sus, Moșteni, Moșteni Sârbeni, Negrenii de Jos, Negrenii de Sus, Poeni, Prunaru, Purani, Rădulești, Răsmirești, Sârbeni, Schela, Scurtu Drăcești, Scurtu Mare, Scurtu Slăvești, Sericu, Sf. Gheorghe, Siliștea Vida, Slăvești, Spânești, Talpa Bâscoveni,

Talpa Ogrăzii, Talpa Trivalea, Tămășești, Tătărăștii de Jos, Tătărăștii de Sus, Târnavă, Trivalea Moșteni, Țurești, Udeni, Udupu, Văceni, Valea Cireșului, Vătași, Sfinții Trei Ierarhi-Videle și Zlotești.

Sediul Protoierie Videle

În cadrul Protoieriei Videle sunt și două așezăminte monahale: Mănăstirea Sfânta Treime – Drăgănești-Vlașca și Mănăstirea Sfânta Ecaterina – Tătărăștii de Sus și Mănăstirea Sfânta Muceniță Chiriachi – Bujoreni

Preoți protoieriei :

Ion Fierbințeanu (1961 – 1963)

Nicolae Ionescu (1963 – 1965)

Ion Cristache (1965 – 1973)

Stoica Marin (1973 – 1980)

Romulus Stănculescu (1980 – 1987)

Petre Stănculescu (1987 – 1991)

Petre Dobrescu (1991 – prezent)

Preoți Secretari :

Ion Fierbințeanu (1963 – 1976)

Nicolae Stănescu (1976 – 1980)

Iancu Militaru (1980 – 1998)

Marin Stoica (1998 – 2007)

Constantin Dina (2007 – prezent)

Contabili protoierie: Nicolae Stănescu, Stoica Marin, Iancu Militaru, Florina Cenușă, Iliuță Constantin, Gheorghe Coman începând cu 1998 și în prezent.

BIBLIOGRAFIA GENERALĂ A REVISTEI „BISERICA ORTODOXĂ”*

Alin-Vasilică Stângă

BIBLIOGRAFIE TEMATICĂ

I. Teologie Istorică

I.1. Istoria Bisericii Universale

1. **Adam**, Ierom. Valeriu Serafim, *Isihasmul bizantin (sec. XIII-XIV). Controverse isihaste din Bizanț*, nr.2/2003, an V, pp. 208-221
2. **Ciocan**, Pr. Paul, *Crezul ortodox – aspecte istorice*, nr.1/2010, an XII, pp. 188-201
3. **Lemeni**, Drd. Adrian, *Eshaton și istorie. Anul 1000*, nr.1/2001, an III, pp. 146-165
4. **Olaru**, Pr. Drd. Viorel *Simbolul niceo-constantinopolitan (istoricul și semnificația lui pentru Ortodoxie)*, nr.1/2010, an XII, pp. 151-164
5. **Purcaru**, Pr. Marian, *Istoria Crezului Ortodox Niceo-constantinopolitan*, nr.1/2010, an XII, pp. 239-249
6. **Stângă**, Alin, *Autoritatea imperială și monahismul în primul mileniu*, nr.1/2007, an IX, pp. 172-184

* Această bibliografie este aducerea la zi (cuprinzând articolele publicate până în nr. 2/2011, inclusiv, al Revistei „Biserica Ortodoxă”) a celei apărute în nr. 1/2009 sub numele „Biserica Ortodoxă” – 10 ani – bibliografie generală.

I.2 Istoria Bisericii Ortodoxe Române

1. **Ambrozie Sinaitul**, Vicar Patriarhal, *Despre Ștefan cel Mare, ctitor de stil moldovenesc*, nr.1/2004, an VI, pp. 11-17
2. **Buhoci**, Puica, *Distrușterea patrimoniului bucureștean 1984. Astrucările domnitorului Alexandru al II-lea Dimitrie Ghica*, nr. 2/2009, an XI, pp. 12-18
3. **Ciulei**, Pr. Prof. Dr. Marian, **Grădinaru**, Prof. Iulian, *Ștefan cel Mare – voievod și ctitor*, nr.1/2004, an VI, pp. 60-86
4. **Costache**, Pr. Dr. Doru, *Tabloul votiv de la Voroneț în contextul programului iconografic al ctitoriei lui Ștefan cel Mare și în lumina penultimului capitol al Apocalipsei*, nr.1/2004, an VI, pp. 18-25
5. **Drăgulin**, Pr. Prof. Univ. Dr. Gheorghe I., *Aria de propovăduire evanghelică a Sfântului Apostol Filip*, nr.1/2002, an IV, pp. 180-193
6. **Grama**, Pr. Daniel, *Istorie și sfințenie între Dunăre și Carpați în sec. al XIV-lea*, nr. 2/2009, an XI, pp. 102-111
7. **Ligor**, Prof. Univ. Dr. Alexandru, *Ștefan cel Mare și Sfânt – „Athleta Christi”*, nr.1/2004, an VI, pp. 26-59
8. **Ligor**, Prof. Dr. Alexandru, *Biserica Ortodoxă Română și cărțile sfinte*, nr.2/2004, an VI, pp. 21-112
9. **Moldoveanu**, Pr. Ioan, *Capitala Muntelui Athos de la Karies-Protaton și Țările Române (1650-1863)*, nr.1/2000, an II, pp. 66-93
10. **Moldoveanu**, Pr. Ioan, *Aspecte privind relațiile Mănăstirii Ivir din Muntele Athos cu Țările Române*, nr.2/2000, an II, pp. 88-108
11. **Moroiu**, Bogdan, *Paisianismul în Țările Române. Formarea curentului paisian*, nr.1/2010, an XII, pp. 105-115
12. **Moroiu**, Drd. Bogdan, *Scurt istoric al isihasmului românesc. Până în sec. al X-lea*, nr.2/2010, an XII, pp. 197-203

13. **Mureșan**, Asist. Drd. Radu, *Datorie și slujire sfântă. Misiunea preoților militari în primul război mondial (1916-1918)*, nr.2/2006, an VIII, pp. 120-15
14. **Petcu**, Ionuț Constantin, *Aplicarea Decretului 410/1959. Studiu de caz: Schitul Crasna, județul Prahova*, nr.1/2010, an XII, pp. 294-304
15. **Ponea**, Protosinghel Dr. Ghenadie, *Rolul Bisericii Ortodoxe din Țara Românească în perioada 1821-1859*, nr.2/2010, an XII, pp. 11-88 (partea I); nr.1/2011, an XIII, pp. 44-157 (partea a II-a)
16. **Stângă**, Alin, *O istorie a literaturii religioase românești în secolul al XVII-lea*, nr.2/2006, an VIII, pp. 44-66
17. **Stângă**, Alin, *Mitropolitul Varlaam al Moldovei*, nr. 1/2008, an X, pp. 228-284 (partea I), nr. 2/2008, an X, pp. 133-175 (partea a II-a)
18. **Smaranda**, Aurică, *Herbul Moldovei pe flota navală a lui Ștefan cel Mare*, nr.1/2004, an VI, pp. 87-92
19. **Smaranda**, Aurică, *Circulația monetară în secolul al XVII-lea în Țara Românească*, nr.1/2003, an V, pp. 26-30
20. **Smaranda**, Aurică, *Muscelenii la Expoziția Generală Română – București, 1906*, nr.2/2004, an VI, pp. 166-176
21. **Smaranda**, Aurică, *Din istoria bisericii Schei Câmpulung – Muscel*, nr. 1/2008, an X, pp. 223-227
22. **Văcărelu**, Prof. Valentin – Mihail, *Varlaam – Mitropolitul Țării Românești (1672-1679)*, nr.2/2010, an XII, pp. 118-166 (partea I); nr.1/2011, an XIII, pp. 158-194 (partea a II-a)
23. **Viezuianu**, Prof. Dana, *Episcopul Inochentie Micu Klein – deschizătorul luptei politice a românilor din Transilvania*, nr.2/2004, an VI, pp. 177-183
24. **Zăvoianu**, Pr. Dr. Corneliu, *Disputa dintre Mitropolitul Nifon al Ungrovlahiei și Mitropolitul Calinic Miclescu al Moldovei pentru primăție*, nr.2/2005, an VII, pp. 50-101

I.2.1 Istoria Bisericii Ortodoxe în Teleorman

1. **Cristea**, Stan V., *Cartea religioasă în Roșiorii de Vede*, nr.1/2001, an III, pp. 197-217
2. **Gligor**, Prof. Dr. Alexandru, *Mărturii mai puțin cunoscute privind instituțiile eclesiale teleormănene*, nr.1/2003, an V, pp. 13-25
3. **Milea**, Prof. Nicoleta, *Cartea Veche în Teleorman*, nr.2/2000, an II, pp. 151-154
4. **Popa**, Pr. Gheorghe, *Numirea, hirotonirea și instalarea Preasfințitului Părinte Episcop Galaction*, nr.1/1996-1999, an I, pp.51-80
5. **Țânțăreanu**, Ecaterina, *Cercetări arheologice în slujba refacerii Mănăstirii Plăviceni*, nr.1/2000, an II, pp. 131-138
6. **Țânțăreanu**, Ecaterina, *O ctitorie sârbească în Teleorman*, nr.1/2001, an III, pp. 218-228
7. **Țânțăreanu**, Ecaterina, *Considerații istorice, arhitectonice și arheologice despre biserica Sf. Dumitru a fostei Mănăstiri Drăgănești, județul Teleorman (sec. XVII)*, nr.1/2004, an VI, pp. 176-184
8. **Țânțăreanu**, Ecaterina, *Danii ale domnitorilor din Țara Românească în județul Teleorman*, nr.2/2005, an VII, pp. 219-228
9. **Țânțăreanu**, Ecaterina, *Note despre un vechi lăcaș din Roșiorii de Vede – Biserica Sf. Spiridon (fostă Sf. Apostoli)*, nr.2/2007, an IX, pp. 301-308
10. **Țânțăreanu**, Ecaterina, *Despre ruinele bisericii din Baldovinești, comuna Ciolănești*, nr.1/2005, an VII, pp. 224-230
11. **Țânțăreanu**, Ecaterina, *Un monument de la cumpăna veacurilor XVII și XVIII – Biserica Adormirea Maicii Domnului a fostului schit Didești, județul Teleorman*, nr.2/2004, an VI, pp. 277-283
12. **Țânțăreanu**, Ecaterina, *Motive ornamentale din arta populară a lemnului pe ancadramentele de piatră ale bisericii fostei mănăstiri*

Aluniș – Plăviceni – Teleorman, nr.2/2002, an IV, pp. 181-186

13. **Țânțăreanu**, Ecaterina, **Țânțăreanu**, Alexandra, *Curtea Bălăcenilor de la Tătăraștii de Sus, cea mai târzie manifestare a arhitecturii de curte boierească fortificată din Țara Romeânească*, nr. 2/2009, an XI, pp.112-119
14. **Țânțăreanu**, Ecaterina, *Note asupra istoriei monahismului în județul Teleorman*, nr.1/2010, an XII, pp. 305-312

I.2.2 Aniversări

1. **Cancelaria Sfintei Episcopii**, *Astăzi, 17 mai 2006, Preasfințitul Părinte Galaction, Episcopul Alexandriei și Teleormanului, împlinește 53 ani*, nr.1/2006, an VIII, pp. 347-349
2. **Cancelaria Centrului Eparhial**, *5 noiembrie – Pomenirea Sfinților Galaction și Epistimi († 250), ziua numelui Preasfințitului Părinte Galaction, Episcopul Alexandriei și Teleormanului*, nr.2/2006, an VIII, pp. 251-252
3. **Ciulei**, Pr. Prof. Dr. Marian, *Catedrala Sfântul Haralambie (la 100 de ani de la punerea pietrei de temelie)*, nr.1/2001, an III, pp. 166-175
4. **Ciulei**, Pr. Dr. Marian D., *Împlinirea a cinci ani de la înființarea Episcopiei Alexandriei și Teleormanului și de la întronizarea întâiului ei arhipăstor Preasfințitului Părinte Galaction Stângă*, nr.2/2001, an III, pp. 186-196
5. **Ciulei**, Pr. Dr. Marian D., *Părintele Academician Pr. Prof. Doctor DUMITRU STĂNILOAE (1903-1993), un „EVEREST” al teologiei ortodoxe a secolului al XX-lea*, nr.2/2003, an V, pp. 11-53
6. **Ciuntuc, Geanina**, *Cartea, un călător milenar (320 de ani de la tipărirea Bibliei de la București – 1688)*, nr. 2/2008, an X, pp. 234-235
7. **Dincă**, Pr. Marius, **Popescu**, Pr. Gabriel, 2009 – *Anul comemorativ-omagial al Sfântului Vasile cel Mare, Arhiepiscopul Cezareei*

- Capadociei († 309) și al celorlalți Sfinți Capadocieni*, nr. 1/2009, an XI, pp. 67-107
8. **Drăghici**, Pr. Adrian, „*Doamne, iată, noi am lăsat toate și Ți-am urmat Ție, ce va fi cu noi?*”, nr.1/2003, an V, pp. 87-91
 9. **Drăghici**, Pr. Adrian, *Ierarhul iubit de popor și binecuvântat de Dumnezeu – Preasfințitul Galaction – nouă ani de arhipăstorie*, nr. 2/2005, an VII, pp. 250-252
 10. **Drăghici**, Pr. Adrian, *Crăciunul bucuriei noastre*, nr. 2/2005, an VII, pp. 253-254
 11. **Drăghici**, Pr. Adrian, *Cunună spirituală, dimensiune, sens și câștig duhovnicesc*, nr. 2/2006, an VIII, pp. 244-247
 12. **Drăghici**, Pr. Adrian, *Înălțarea Domnului Iisus Hristos, 17 mai, ziua de naștere a Preasfințitului Părinte Episcop Galaction*, nr. 1/2007, an IX, pp. 238-241
 13. **Drăghici**, Pr. Adrian, *Înălțarea Domnului, Ziua eroilor. 17 mai ziua Preasfințitului Părinte Episcop Galaction. Chipul bucuriei înălțării cu sufletul*, nr. 1/2007, an IX, pp. 242-244
 14. **Drăghici**, Pr. Adrian, *Sfinții Galaction și Epistimi*, nr. 2/2007, an IX, pp. 366-367
 15. **Drăghici**, Pr. Adrian, *Prăznuirea sfinților, timp al sărbătorii permanente - 5 noiembrie 2008*, nr. 2/2008, an X, pp. 249-253
 16. **Drăghici**, Pr. Adrian, *Cuvânt la zi aniversară*, nr. 1/2009, an XI, pp. 298-299
 17. **Drăghici**, Pr. Adrian, *Arhierească Sărbătoare și pentru folosul bucuriei duhovnicești – 1 septembrie 2009*, nr. 2/2009, an XI, pp. 178-180
 18. **Drăghici**, Preot Adrian, *Sfinții Galaction și Epistimi, 5 noiembrie, timp de bucurie și sărbătoare – ziua Preasfințitului Părinte Episcop Galaction*, nr. 2/2009, an XI, pp. 182-184
 19. † **Galaction**, Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Mesaj de*

- felicitare adresat Preafericirii Sale, Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române*, nr. 2/2007, an IX, pp. 17-18
20. † **Galaction**, Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Un an de la istoricul moment al întronizării Preafericitului Părinte Daniel în scaunul patriarhal*, nr. 2/2008, an X, pp. 244-245
21. **Ghiță**, Pr. Toni, *160 de ani de la târnosirea Bisericii Sfinții Apostoli Petru și Pavel din Alexandria*, nr.1/2002, an IV, pp. 209-212
22. **Lazăr**, Pr. M. Emil, *Sufletul Preasfințitului Părinte Galaction, model al inimii lui Iisus Hristos. Omagiu la împlinirea a 7 ani de arhierie*, nr.2/2003, an V, pp. 248-251
23. **Luțai**, Pr. Claudius Sebastian, *Biserica Ortodoxă Română la an aniversar*, nr.2/2005, an VII, pp. 153-206
24. **Marinescu**, Pr. Prof. Gh. M., *100 de ani de la nașterea Patriarhului Justinian Marina*, nr.1/2001, an III, pp. 176-185
25. **Păunescu**, Pr. Eugen-Cătălin, *Popas în timp pe calea împărăției*, nr.2/2006, an VIII, pp. 91-96
26. **Păunescu**, Pr. Eugen-Cătălin, „*Nu te teme, om plăcut al lui Dumnezeu! Fii tare și curajos*”, nr. 2/2007, an IX, pp. 13-16
27. **Popa**, Pr. Gheorghe, *Bucurie jubiliară. Preafericitul Părinte Patriarh Teoctist la împlinirea a 85 ani de viață, a 50 ani de arhierie și a 14 ani de patriarhat*, nr. 1/2000, an II, pp. 14-20
28. **I.P.S. Teofan**, Mitropolitul Olteniei, *Părintele Galaction – Episcopul monah*, nr.1/2003, an V, pp. 92-93
29. **P.S. Gherasim**, Episcopul Râmnicului, *Cuvânt de suflet*, nr.1/2003, an V, pp. 94-95
30. **P.S. Casian**, Episcopul Dunării de Jos, *Părinte duhovnicesc, misionar destoinic*, nr.1/2003, an V, pp. 96-97
31. **P.S. Ambrozie Sinaitul**, Vicar patriarhal, „*Primul model de călugăr și părinte*”, nr.1/2003, an V, pp. 98-101

32. **P.S. Visarion Rășinăreanu**, Episcop Vicar Sibiu, „*Prin stăruință, prin evlavie și prin cutezanță*”, nr.1/2003, an V, pp. 102-103
33. **P.S. Daniil Partoșanu**, Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, „*Îngerului bisericii din Alexandria, scrie-i*”, nr.1/2003, an V, pp. 104-105
34. **P.S. Corneliu Bârlădeanu**, Vicar al Episcopiei Hușilor, *P.S. Episcop Galaction, monahul și ierarhul timpului prezent*, nr.1/2003, an V, pp. 106-108
35. **Redacția**, *5 Noiembrie – Veniți toți credincioșii să ne bucurăm!*, nr.2/2010, an XII, p. 286
36. **Redacția**, *50 de ani de la înveșnicirea Părintelui Gala Galaction*, nr.1/2011, an XIII, pp. 384- 385
37. **Redacția**, *Împlinirea a 15 ani de la înființarea Episcopiei Alexandriei și Teleormanului și de la alegerea ca episcop a Preasfințitului Părinte Galaction*, nr.2/2011, an XIII, pp. 253-255
38. **Stan**, Dr. George, *Popas aniversar*, nr.1/2003, an V, pp. 109-111
39. **Stângă**, Alin-Vasilică, „*Biserica Ortodoxă*” – 10 ani – *bibliografie generală*, nr. 1/2009, an XI, pp. 249-287
40. **Tita**, Dr. Dobre, *AFMC Christiana Alexandria – La 10 ani de la înființare*, nr.2/2002, an IV, pp. 170-175

I.2.3 Viața Eparhiei

1. *Concursul de oratorie „Crezul Meu*”, nr.2/2010, an XII, pp. 278-285
2. *Concursul Național de Creație „Copilul în familie*”, nr.1/2011, an XIII, pp. 379-383
3. **Coman**, Pr. Ilie, *Târnosire de biserică* (Parohia Tecuci II), nr. 1/2000, an II, pp. 182-189
4. **Coman**, Pr. Ilie, *Sfințirea Bisericii Schitul Poienari*, nr. 1/2002, an IV,

pp. 223-224

5. **Coman**, Pr. Ilie, *Alegeri pentru constituirea organelor deliberative și executive în Episcopia Alexandriei și Teleormanului*, nr. 1/2006, an VIII, pp. 345-346
6. **Dina**, Pr. Constantin, *Bujoreni – sărbătoare și bucurie*, nr. 2/2007, an IX, pp. 363-365
7. **Dincă**, Pr. Marius, *Ortodox RusenART*, nr.1/2011, an XIII, pp. 388-390
8. **Drăghici**, Pr. Adrian, *Adunarea Eparhială*, nr. 1/2006, an VIII, pp. 342-344
9. **Drăghici**, Pr. Adrian, *Adunarea Eparhială, 29 ianuarie 2008*, nr. 1/2008, an X, pp. 328-329
10. **Drăghici**, Pr. Adrian, *Ziua de suflet a tuturor colaboratorilor*, nr. 1/2008, an X, pp. 333-334
11. **Drăghici**, Pr. Adrian, *Lansare de carte (Biblioteca Județeană Marin Preda)*, nr. 2/2008, an X, pp. 247-249
12. **Gligor, Maica Mitrodora**, *Piatra din capul unghiului*, nr. 2/2008, an X, pp. 245-247
13. **Ionescu**, Pr. Mircea, *Târnosirea bisericii de la schitul Sfântul Fanurie*, nr. 2/2007, an IX, pp. 362-363
14. **Ionescu**, Pr. Mircea, *Constituirea adunării eparhiale*, nr.1/2010, an XII, pp. 314-315
15. **Lazăr**, Pr. Dumitru, *Județul Teleorman sub ape*, nr. 2/2005, an VII, p. 246
16. **Lazăr**, Pr. Dumitru, *Eminescu la Roșiorii de Vede*, nr. 1/2006, an VIII, pp. 350-352
17. **Lazăr**, Pr. Emil M., „*Te-Deum Laudamus*” – Festival – concurs județean (Ediția a III-a), nr. 1/2002, an IV, pp.225-226

18. **Lazăr**, Pr. Emil M., *Informare privind aspecte ale activității învățământului religios și teologic în anul școlar 2004-2005*, nr. 2/2005, an VII, pp. 255-256
19. **Lazăr**, Pr. Emil, *Festivalul – concurs „Te-Deum Laudamus”* (Ediția a VI-a), nr. 1/2006, an VIII, pp. 356-357
20. **Lazăr**, Pr. Emil, *Festivalul-concurs „Te-Deum Laudamus”*, nr. 1/2007, an IX, pp. 236-237
21. **Lazăr**, Pr. Emil, *Conferințe preoțești*, nr. 1/2008, an X, pp. 335-336
22. **Lupescu**, Pr. Aurel, *Biserica este frumoasă „când este împodobită cu inimi ale credincioșilor”*, nr. 2/2007, an IX, pp. 367-369
23. **Marinescu**, Pr. Prof. M. Gheorghe, *Deschiderea festivă a anului școlar 2006-2007 la Seminarul Teologic „Sfântul Calinic Cernicanul” din Turnu Măgurele*, nr.2/2006, an VIII, pp. 248-250
24. **Neacșu**, Pr. Vasile, *Te-Deum Laudamus*, nr. 1/2008, an X, pp. 334-335
25. **Păunescu**, Pr. Eugen-Cătălin *Simpozionul județean cu tema „Crezul – mărturisire liturgică a doctrinei ortodoxe”*, nr.1/2010, an XII, pp. 316-317
26. **Păunescu**, Pr. Cătălin-Eugen, *Colind, colinde, colindători*, nr.2/2011, an XIII, pp. 256-257
27. **Popa**, Pr. Gheorghe, *Vizita domnului Emil Constantinescu – Președintele României (5 iunie 1999)*, nr. 1/1996-1999, an I, pp. 133-136
28. **Popa**, Pr. Gheorghe, *Vizita Preafericitului Patriarh Teoctist (6 iulie 1999)*, nr. 1/1996-1999, an I, pp. 137-151
29. **Popa**, Pr. Gheorghe, *Sfințirea locului pentru construirea bisericii Sfântul Mucenic Mina din municipiul Alexandria*, nr. 1/1996-1999, an I, pp. 152-158
30. **Popa**, pr. Gheorghe, *Hramul Catedralei Sfântul Alexandru*, nr. 2/2000, an II, pp. 122-129

31. **Popa**, Pr. Gheorghe, *Hramul Catedralei Sfântul Alexandru – 30 august 2005*, nr. 2/2005, an VII, pp. 247-249
32. **Popa**, Pr. Gheorghe, *Hramul Catedralei Sf. Alexandru*, nr. 2/2007, an IX, pp. 361-362
33. **Popescu**, Arhim. Clement, *Cu vrerea lui Dumnezeu*, nr. 1/2007, an IX, pp. 250-254
34. **Răpeanu**, Pr. Sorin, **Dincă**, Pr. Maruis, *A zecea cetate*, nr. 1/2007, an IX, pp. 245-249
35. **Redacția**, *Adunarea Eparhială*, nr. 1/2000, an II, pp. 139-168
36. **Redacția**, *Festivalul „Te-Deum Laudamus (Ediția I)”, nr. 1/2000, an II, pp. 190-198*
37. **Redacția**, *Lansarea Albumului „Biserici din Teleorman”*, nr. 1/2000, an II, pp. 199-227
38. **Redacția**, *Sărbătoare și istorie în Episcopia Alexandriei și Teleormanului*, nr.2/2010, an XII, p. 287
39. **Redacția**, *„Să nu ne uităm rădăcinile!”*, nr.1/2011, an XIII, pp. 386-387
40. **Stan**, Pr. Loredan, *10 februarie, Hramul Catedralei Sfântul Haralambie din Turnu Măgurele*, nr. 1/2009, an XI, pp.294-295
41. **Stan**, Pr. Loredan *Lucrările Adunării Eparhiale a Episcopiei Alexandriei și Teleormanului*, nr.1/2010, an XII, pp. 313-314
42. **Stângă**, Alin, *Concert de colinde la Turnu Măgurele*, nr. 2/2007, an IX, pp. 369-370
43. **Stângă**, Alin, *Concert de colinde*, nr. 2/2008, an X, pp. 253-254
44. **Stângă**, Alin-Vasilică, *Conferință 03 noiembrie 2009*, nr. 2/2009, an XI, p. 181
45. **Stângă**, Alin, *Tradiție, învățare, bucurie – Te Deum Laudamus 2010*,

nr.1/2010, an XII, pp. 315-316

46. **Vulcănescu, Pr. Grigore**, *Zimnicea în zi de sărbătoare*, nr. 1/2007, an IX, pp. 255-256

I.3 Patrologie

1. *Cuvinte ale Sfântului Isaac Sirul*, trad. de Iorga Alexandru, nr.1/2008, an X, pp. 171-183
2. *Mângâiere către un om bolnav* (Sfântul Vasile), trad. de Constantin Daniel, nr.2/2005, an VII, pp. 34-38
3. **Ciulei, Pr. Dr. Marian D.**, *Învățătura despre suflet și trup la Sfântul Maxim Mărturisitorul*, nr.1/1996-1999, an I, pp. 81-103
4. **Ciulei, Pr. Prof. Dr. Marian**, *Învățătura despre om la Sfântul Vasile cel Mare*, nr.1/2000, an II, pp. 21-65
5. **Ciulei, Pr. Prof. Dr. Marian**, *Concepția antropologică a Fericitului Augustin*, nr.2/2000, an II, pp. 17-60
6. **Ciulei, Pr. Prof. Dr. Marian**, *Expunere succintă a antropologiei patristice din primele trei secole*, nr.1/2001, an III, pp. 32-94
7. **Ciulei, Pr. Dr. Marian**, *Învățătura despre om la Sfântul Ioan Gură de Aur*, nr.2/2001, an III, pp. 53-92
8. **Ciulei, Pr. Prof. Dr. Marian D.**, *Antropologia Sfântului Atanasie cel Mare*, nr.1/2002, an IV, pp. 124-163
9. **Ciulei, Pr. Prof. Dr. Marian**, *Cunoașterea omului după antropologia Sfântului Grigorie de Nyssa*, nr.2/2002, an IV, pp. 11-55
10. **Costache, Diac. Asist. Dr. Doru**, *Fericitul Augustin sau Justificarea teologică a minții*, nr.2/2000, an II, pp. 109-121
11. **Costache, Pr. Asis. Dr. Doru**, *Anselm de Canterbury sau Justificarea lui Dumnezeu în minte*, nr.2/2002, an IV, pp. 56-67

12. **Dinu**, Marius Ciprian, *Ekstazul în mistica Sfintei Tereza de Avila*, nr.1/2006, an VIII, pp. 130-233
13. **Drăghici**, Pr. Adrian-Petruș, *Elemente de hristologie și cosmologie soteriologică în gândirea Sfântului Atanasie cel Mare*, nr.2/2001, an III, pp. 138-181
14. **Grama**, Pr. A. Daniel, *Mila creștină ca atitudine de viață în învățătura Sfântului Vasile cel Mare*, nr. 1/2009, an XI, pp. 35-40
15. **Ionescu**, Pr. Cezar, *Tâlcuirea Crezului la Sfântul Simeon al Tesalonicului, Sfântul Gherman al Constantinopolului și Teodor de Andida*, nr.1/2010, an XII, pp. 224-232
16. **Iorga**, Msd. Alexandru, *Engomionul Sfântului Neofit Englistos în cinstea sfântului mare mucenic Dimitrie*, nr. 1/2009, an XI, pp. 202-211
17. **Krikoni**, Hristu T., *Teologia ca metodă de cunoaștere a lui Dumnezeu în scrierile areopagitice* (trad. Alexandru Iorga), nr. 2/2009, an XI, pp. 155-177
18. **Krikoni**, Hristu T., *Teologia ca metodă de cunoaștere a lui Dumnezeu în scrierile Areopagitice* (traducere din lb. neo-greacă de Alexandru Iorga), nr.2/2011, an XIII, pp. 66-88
19. **Maraloiu**, Magister Ana-Maria, *Voință naturală și voință gnostică în teologia Sf. Maxim Mărturisitorul*, nr.1/2007, an IX, pp. 13-88
20. **Negoită**, Pr. Prof. Dr. Atanasie, *Hristologia Sfântului Atanasie cel Mare*, nr.2/2000, an II, pp. 61-87
21. **Popescu**, Arhim. Drd. Clement, *Sfântul Maxim Mărturisitorul și combaterea origenismului*, nr.2/2003, an V, pp. 164-178
22. **Sârbu**, Viorica, *Pnevmatologia Sfântului Chiril al Alexandriei*, nr.1/2006, an VIII, pp. 42-129
23. **Spătaru**, Drd. M-hia Gina-Doina Justina, *Liberul arbitru în viziunea Sfântului Augustin*, nr.2/2006, an VIII, pp. 13-43

24. **Spătaru**, Dr. M-hia Gina-Doina Justina, *Sociologie hrisostomică*, nr. 1/2009, an XI, pp. 224-248
25. **Spătaru**, Prof. dr. M-hia Gina Doina Justina, *Elemente de sociologie hrisostomică privind unitatea persoanei*, nr.1/2010, an XII, pp. 64-104
26. **Spătaru**, Prof. Dr. M-hia Gina Doina Justina, *Sfânta Taină a Botezului și a Cununii în operele hrisostomice*, nr.1/2011, an XIII, pp. 289-311
27. **Stângă**, Alin, *Sfântul în viziunea Sfântului Maxim Mărturisorul*, nr.2/2010, an XII, pp. 243-251
28. **Tsami**, Dimitriu G., *Ironia în scrierile antieretice ale Sfântului Vasile cel Mare* (trad. Msd. Alexandru Iorga), nr. 1/2009, an XI, pp. 52-66

I.4 Aghiologie

1. **Adam**, Protos. Serafim, *Chip de sfințenie la un ascet – Sfântul ierarh Nifon, episcopul Constanței*, nr.2/2003, an V, pp. 266-280
2. **Ispas**, Pr. Asist. Univ. Dr. Gheorghe, *Cinstirea sfinților în biserica ortodoxă – cu temeuri biblice și patristice*, nr. 1/2005, an VII, pp. 11-59
3. **Luțai**, Pr. Claudius Sebastian, *Sfântul Niceta de Remesiana – apostol al daco-romanilor*, nr. 1/2005, an VII, pp.78-145
4. **Mitrodora**, Monahia, *Sfântul Nicodim de la Tismana. 600 de ani de la trecerea în rândul sfinților*, nr. 2/2006, an VIII, pp.104-106

II. TEOLOGIE BIBLICĂ

II.1 Vechiul Testament

1. **Dogaru**, Pr. Gheorghe, *Legea Veche – „pedagog” către Hristos*, nr.1/2002, an IV, pp. 164-179
2. **Smaranda**, Aurică, *Numismatică biblică*, nr.2/2005, an VII, pp. 243-245
3. **Dincă**, Pr. Marius, *Dumnezeu în înțelegerea iudaică – Numele tetragramat*, nr. 2/2009, an XI, pp. 43-45
4. **Mălușanu**, Drd. Horia, *Pneumatologia Vechiului Testament*, nr.1/2010, an XII, pp. 11-28
5. **Mitrea**, Drd. Pompiliu – Mihai, *Persoana Mântuitorului și lucrarea Lui în lumina profețiilor vechitestamentare*, nr.2/2011, an XIII, pp. 15-31

II.2 Noul Testament

1. **Maraloiu**, Magister Ana-Maria, *Exegeza afirmației hristologice: „Eu sunt lumina lumii” din Evanghelia după Ioan VIII, 12*, nr.2/2007, an IX, pp. 86-158
2. **Maraloiu**, Magister Ana-Maria, *Exegeza pericopei Evangheliei după Ioan 6, 60-71*, nr. 2/2008, an X, pp. 66-98
3. **Serdaru**, Drd. Sebastian, *Apocalipsa – Cartea Duhului*, nr.2/2011, an XIII, pp. 45-54

III. TEOLOGIE SISTEMATICĂ

III.1 Dogmatică

1. **Bugiulescu**, Drd. I. Marian, *Hristos Logosul lui Dumnezeu întrupat*. *Darul vieții*, nr.2/2006, an VIII, pp. 67-90
2. **Bugiulescu**, Drd. I. Marian, *Creația, darul iubirii lui Dumnezeu*, nr.2/2007, an IX, pp. 159-206
3. **Bugiulescu**, Drd. I. Marin, *Biserica – prelungire a lui Hristos, prin Sfintele Taine și lucrarea Duhului Sfânt*, nr. 2/2008, an X, pp. 99-125
4. **Costache**, Pr. Dr. Doru, *O perspectivă teologică asupra fricii*, nr.2/2003, an V, pp. 54-61
5. **Dogaru**, Drd. Pr. Olimpiu, *Negații areopagitice*, nr. 1/2008, an X, pp. 73-80
6. **Dogaru**, Pr. drd. Olimpiu, *Cunoașterea lui Dumnezeu prin deconstrucția nimicului*, nr.1/2010, an XII, pp. 38-63
7. **Drăghici**, Pr. Adrian, *Gnoză și îndumnezeire. Cunoașterea lui Dumnezeu în viziunea Părinților Răsăriteni*, nr. 1/2002, an IV, pp.39-95
8. **Gomboș**, Drd. Stelian, *Despre dimensiunile spirituale ale eshatologiei, soteriologiei și eticii*, nr. 2/2008, an X, pp. 180-205
9. **Irimia**, Pr. Constantin, *Semnificația luminii dumnezeiești în spiritualitatea și cultul bisericii ortodoxe*, nr. 2/2009, an XI, pp. 46-90
10. **Marin**, Drd. Marius, *Temeiuri doctrinare ale Sfintei Taine a Căsătoriei*, nr.1/2010, an XII, pp. 116-139
11. **Mortici**, Pr. Drd. Alexandru, *Instituirea clerului ortodox în comparație cu legislația romano-catolică*, nr. 1/2008, an X, pp. 319-327
12. **Mortici**, Pr. Drd. Alexandru Constantin, *Formularea Simbolului Niceo-Constantinopolitan*, nr.2/2011, an XIII, pp. 55-64

13. **Neacșu**, Diac. Drd. V., *Theologia mistica. Taina Bisericii ca taină a lui Hristos și viața spirituală a omului. Fundamente teologico-dogmatice ale vieții mistice a omului*, nr. 2/2008, an X, pp. 42-65
14. **Olaru**, Pr. Drd. Viorel, *Omul – după chipul și asemănarea lui Dumnezeu*, nr.2/2010, an XII, pp. 89-117
15. **Olaru**, Pr. Drd. Viorel, *Învățătura biblică despre Sfinții Îngeri. Îngerii împreună lucrători cu oamenii în actul mântuirii*, nr.1/2011, an XIII, pp. 195-210
16. **Păunescu**, Pr. Eugen-Cătălin, *Coordonate ale chipului lui Dumnezeu în om, în lumina cercetărilor teologice actuale*, nr.2/2003, an V, pp. 62-163
17. **Păunescu**, Pr. Eugen-Cătălin, *Importanța legăturii dintre preoția specială și preoția universală în biserica ortodoxă*, nr.1/2005, an VII, pp. 60-77
18. **Păunescu**, Pr. Eugen-Cătălin, *Sfânta Taină a spovedaniei – teme și referințe actuale*, nr.2/2005, an VII, pp.124-141
19. **Petre**, Ierom. Drd. Nectarie, *Taina Cununii în Biserica Ortodoxă*, nr.2/2011, an XIII, pp. 32-44
20. **Picioruș**, Pr. Dr. Dorin Octavian, *Cuvântul și icoana în experiența ortodoxă*, nr. 1/2009, an XI, pp. 115-120
21. **Ponea**, Protos. Ghenadie, *Îndumnezeirea omului în gândirea teologică a Părintelui Dumitru Stăniloae*, nr. 1/2008, an X, pp. 81-170
22. **Spătaru**, Drd. Gina Doina Justina, *Natura și valoarea timpului*, nr.2/2005, an VII, pp. 102-123
23. **Stancu**, Pr. Lect. Dr. Ioan, *Fenomenologia spațiului sacru*, nr.1/2002, an IV, pp. 194-208
24. **Stoian**, Drd. Mihai Sebastian, *Preoția și arhieria lui Hristos, izvor al preoției sacramentale*, nr.2/2007, an IX, pp. 51-79 și în nr. 1/2008, an X, pp. 12-35

25. **Stoian**, Drd. Mihai Sebastian, *Preoția în ortodoxie*, nr. 2/2008, an X, pp. 12-31
26. **Tăședan**, Pr. Virgil, *Crezul – mărturisire liturgică a doctrinei ortodoxe*, nr.1/2010, an XII, pp. 214-217
27. **Toader**, Pr. Drd. Eduard-Valentin, *Întreita slujire a Mântuitorului Iisus Hristos în Sfânta Scriptură*, nr.2/2010, an XII, pp. 167-196
28. **Toader**, Pr. Drd. Eduard-Valentin, *Întreita demnitate a Mântuitorului Iisus Hristos în scrierile Sfinților Părinți*, nr.1/2011, an XIII, pp.11-43

III.1.1 Religie și Știință

1. **Ionescu**, Răzvan Andrei, *Modificări contemporane de paradigmă științifică în investigarea realității. Implicații teologice*, nr.1/2000, an II, pp. 109-130
2. **Ionescu**, Răzvan, *Evaluare a raporturilor dintre teologie și știință*, nr.1/2001, an III, pp. 109-145
3. **Costache**, Pr. Dr. Doru, *Logos și evoluție în cercetarea antropologică*, nr.2/2001, an III, pp. 93-111

III.2 Morală

1. *Hotărârea Sfântului Sinod cu privire la avort și eutanasiu*, nr. 2/2005, an VII, pp. 5-16
2. *Punctul de vedere al Bisericii Ortodoxe Române privind transplantul de organe*, nr.2/2004, an VI, pp. 5-14
3. **Aionei**, Drd. Ieromonah Constantin – Chiril, *Învățătura creștină despre muncă*, nr. 1/2008, an X, pp. 36-63
4. **Mitrea**, Drd Pompiliu – Mihai, *Decalogul – îndatoriri moral-sociale*,

- nr.2/2010, an XII, pp. 223-242
5. **Mitrea**, Drd. Pompiliu – Mihai, *Iisus Hristos – Iubitorul de oameni, Domn al păcii și dreptății*, nr.1/2011, an XIII, pp. 330-352
 6. **Păunescu**, Preot Eugen-Cătălin, *Sfinții trei ierarhi. Prietenia – sărbătoare a comuniunii*, nr. 2/2009, an XI, pp. 142-154
 7. **Radu**, Pr. Lect. Aurel, *Responsabilitatea morală*, nr.2/2002, an IV, pp. 78-88
 8. **Radu**, Pr. Drd. Aurel, *Apărarea vieții și temeiurile scripturistice*, nr.1/2005, an VII, pp. 161-187
 9. **Smaranda**, Aurică, *Cămătăria – fenomen social bănesc*, nr.2/2006, an VIII, pp. 226-231

III.2.1 Spiritualitate

1. **Adam**, Protos. Serafim, *Urcușul duhovnicesc – specificul spiritualității ortodoxe*, nr.1/2004, an VI, pp. 102-132
2. **Adam**, Protosinghel Serafim, *Rugăciunea lui Iisus în gândirea și practica monahală românească*, nr.2/2004, an VI, pp. 125-143
3. **Adam**, Protos. Serafim Valeriu, *Cunoaștere și ignoranță în viața spirituală*, nr.1/2005, an VII, pp. 146-148
4. **Adam**, Protos. Serafim Valeriu, *Împărtășire din CUVÂNTUL-HRISTOS cel ÎNVIAT*, nr.2/2005, an VII, pp. 142-145
5. **Aionei**, Drd. Constantin, *Monahismul în spiritualitatea Bisericii Ortodoxe*, nr.2/2007, an IX, pp. 26-50
6. **Cârstoiu**, Protos. Lect. Dr. Justinian, *Rugăciunea, mijloc de desăvârșire spirituală în drumul omului spre virtute*, nr.1/2002, an IV, pp. 24-38
7. **Crețu**, Pr. Drd. Nicolae, *Rugăciunea din Ghetsimani – model de*

- existență personală întru asemănarea lui Hristos*, nr.2/2011, an XIII, pp. 101-115
8. **Drăghici**, Pr. Adrian, *Cunoaștere și recunoștință*, nr.2/2007, an IX, pp. 290-291
 9. **Drăghici**, Pr. Adrian, *Prețuirea, înțeles asumat altruității nerostite*, nr. 1/2008, an X, pp. 70-72
 10. **Durlea**, Pr. Asist. Ionel, *Metanoia în Canonul cel Mare al Sfântului Andrei Criteanul*, nr.1/2002, an IV, pp. 15-23
 11. **Gomboș**, Drd. Stelian, *Părintele duhovnicesc – Inima care poate duce mădularele Trupului Bisericii la Cer*, nr. 1/2009, an XI, pp. 170-189
 12. **Gomboș**, Drd. Stelian, *Despre temeinicia Sfintei Euharistii*, nr.1/2010, an XII, pp. 140-150
 13. **Moroiu**, Drd. Bogdan Florin, *Vocația monahismului românesc*, nr.1/2011, an XIII, pp. 226-232
 14. **Moroiu**, Drd. Bogdan Florin, *Rugăciunea lui Iisus*, nr.2/2011, an XIII, pp. 162-191
 15. **Neacșu**, Arhid. Vasile, *Îndumnezeirea – scopul final al vieții duhovnicești*, nr.1/2007, an IX, pp. 125-171
 16. **Păunescu**, Pr. Eugen Cătălin, *Valoarea spiritualității poporului român în cadrul istoriei sale*, nr.2/2004, an VI, pp. 144-156
 17. **Păunescu**, Pr. Eugen-Cătălin, *Doamne, învață-ne să ne rugăm!*, nr.1/2006, an VIII, pp. 317-328
 18. **Păunescu**, Pr. Cătălin-Eugen, *Post și sărbătoare*, nr.1/2007, an IX, pp.89-103
 19. **Păunescu**, Pr. Eugen-Cătălin, *Cult și doctrină în moliftele Sfântului Vasile cel Mare*, nr. 1/2009, an XI, pp. 24-34
 20. **Petre**, Ierom. Nectarie, *Botezul în Taina pascală*, nr. 1/2009, an XI, pp. 108-114

21. **Pop**, Pr. Silviu, *Mereu rugăciunea*, nr. 1/2008, an X, pp. 212-222
22. **Pop**, Pr. Silviu, *Meditație despre boală*, nr. 2/2008, an X, pp. 176-179
23. **Pop-Bistrițeanul**, Episcop-vicar Irineu, *În prezența lui Dumnezeu*, nr.2/2005, an VII, pp. 23-25
24. **Sârbu**, Viorica, *Deosebirea duhurilor*, nr. 1/2009, an XI, pp. 190-201
25. **Sima**, Pr. Gheorghe, *Aspecte esențiale ale spiritualității ortodoxe*, nr.1/2000, an II, pp. 94-108
26. **Spătaru**, Prof. Drd. Gina Doina Justina, *Cercetând și înțelegând Sfintele Scripturi*, nr. 2/2008, an X, pp. 126-132
27. **Spătaru**, Prof. Dr. M-hia Justina Gina-Doina, *Patima tristeții. Prezentare clinică și remedii ale spiritualității răsăritene*, nr.2/2011, an XIII, pp. 131-161
28. **Trifa**, Lect. Univ. Dr. Gavril, *Terapeutică mândriei după învățătura Sfinților Părinți*, nr. 1/2008, an X, pp. 64-69

III.2.2 Biserica și Familia

1. **Adam**, Protos. Valeriu-Serafim, *Familia creștină – factor și mediu de formare și dezvoltare a personalității*, nr.1/2004, an VI, pp. 171-175
2. **Ambrozie Sinaitul**, Episcop Vicar Patriarhal, *Familia astăzi*, nr. 2/2001, an III, pp. 14-21
3. **Durlea**, Pr. Lect. Ionel, *Familia preotului – aspecte teologice, canonice și pastoral-misionare*, nr.2/2002, an IV, pp. 68-77
4. **Galeriu**, Pr. Dr. Constantin, *Familia creștină și importanța ei morală pentru societatea de astăzi*, nr.1/2001, an III, pp. 18-31
5. **Grama**, Pr. A. Daniel, *Familia de astăzi, între sacru și desacralizare*, nr. 1/2008, an X, pp. 295-305

6. **Lazăr**, Pr. Dumitru, *Implicarea Bisericii Ortodoxe Române în programul național de protecție a copilului*, nr.1/2001, an III, pp. 229-235
7. **Moldovan**, Pr. Prof. Dr. Ilie, *Principii și mijloace de salvare de la moarte a copiilor nenăscuți și de recuperare a sufletului mamei care a avortat*, nr.2/2000, an II, pp. 163-180
8. **Mortici**, Pr. Drd. Alexandru, *Familia creștină în opera și canoanele Sfântului Vasile cel Mare. O perspectivă dogmatico-canonice*, nr. 1/2009, an XI, pp. 12-23

III.2.3 Biserica și Asistența Socială

1. **Gomboș**, Drd. Stelian, *Despre gândirea teologică și acțiunea socială a Bisericii în lumea contemporană*, nr.2/2006, an VIII, pp. 232-243 (și în nr.1/2007, an IX, pp. 216-227)
2. **Lazăr**, Pr. Dumitru, *Dimensiunea socio-caritativă a activității Bisericii Ortodoxe Române la sfârșit de mileniu (Mănăstirea Brâncoveanu – Sâmbăta de Sus, 1-18 iunie 1999)*, nr. 1/1996-1999, an I, pp. 243-256
3. **Lazăr**, Pr. Dumitru, *Dimensiunea dialogului interconfesional exprimată în activitatea socio-caritativă religioasă din România (Mănăstirea Durău, 21-24 iulie 1999)*, nr. 1/1996-1999, an I, pp. 257-260
4. **Lazăr**, Pr. Dumitru, *Reflecții asupra slujirii preotului de asistență socială în spital*, nr.2/2001, an III, pp. 213-218
5. **Radu**, Pr. Lect. Aurel, *Biserica, Morala Ortodoxă și Asistența Socială*, nr.1/2002, an IV, pp. 227-231
6. **Tita**, Dr. Dobre, *Activități în slujba comunității – AFMC Christiana Alexandria*, nr.2/2002, an IV, pp. 163-169

III.3 Misiologie

1. **Damian**, Pr. Dr. Theodor, *Criza contemporană a misiunii creștine a Bisericilor occidentale*, nr.1/1996-1999, an I, pp. 124-132
2. **Dincă**, Prof. Nela, *Părinții capadocieni și imaginea preotului ortodox*, nr. 1/2009, an XI, pp. 41-51
3. **Ilie**, Pr. Drd. Cornel, *Ideologiile „științifico-filosofice” – pericol la adresa religiozității revelate*, nr.1/2011, an XIII, pp. 211-225
4. **Ilie**, Pr. Drd. Cornel, *Raportul dintre Biserică și lume în gândirea ortodoxă și cea romanocatică*, nr.2/2011, an XIII, pp. 116-130
5. **Manolache**, Pr. Prof. Dr. Stelian, *Părintele Dumitru Stăniloae – apărător al dreptei credințe*, nr.1/2004, an VI, pp. 93-101
6. **Marin**, Drd. Marius, *Sfânta Taină a Botezului față în față cu simbolismul neoprotestant*, nr.2/2010, an XII, pp. 204-222
7. **Marin Ionescu**, Drd. Marius, *Sfânta Taină a Cununii din perspectiva misionară*, nr.1/2011, an XIII, pp. 312-329
8. **Marin-Ionescu**, Dr. Marius, *Unitatea Bisericii în învățătura Ortodoxă și cea Romano-Catolică*, nr.2/2011, an XIII, pp. 89-100
9. **Mureșan**, Asis. Drd. Radu, *Biserica romano-catolică și noile mișcări religioase. Perspective pastorale și misionare*, nr.1/2006, an VIII, pp. 21-41
10. **Mureșan**, Asist. Drd. Radu, *„Misiunea Misiologiei”. Câteva considerații actuale privind misiologia ortodoxă*, nr.1/2007, an IX, pp. 197-215
11. **Mureșan**, Asist. Dr. Radu, *Fenomenul prozelitismului – O perspectivă psiho-sociologică și misionară*, nr. 2/2009, an XI, pp. 120-141
12. **Mureșan**, Pr. Lect. Dr. Radu Petre, *New Age în România*, nr.2/2011, an XIII, pp. 204-229

13. **Pestroiu**, Pr. Lect. Dr. David, *Exemplul misionarului desăvârșit: Părintele Arhid. Prof. Univ. Dr. Petre I. David*, nr.2/2010, an XII, pp. 264
14. **Petre**, Ierom. Nectarie, *Pastorația Tainei Căsătoriei*, nr.1/2011, an XIII, pp. 278- 288
15. **Popa**, Pr. Gheorghe, *Crezul Ortodox și dialogul cu celelalte confesiuni creștine*, nr.1/2010, an XII, pp. 233-238

III.3.1 Biserica și Lumea contemporană

1. *Interviul Prea Sfințitului Părinte Galaction acordat ziarului Opinia Teleormanului*, nr. 1/2009, an XI, pp. 287-293
2. *Mesajul Întâistătătorilor Bisericii Ortodoxe cu ocazia întâlnirii lor de la Constantinopol*, nr. 2/2000, an II, pp. 5-10
3. *Sinodul Mitropolitan al Ardealului – Declarație de presă*, nr. 1/2002, an IV, pp. 5-9
4. **Adam**, Protos. Serafim, *Ortodoxie și globalizare*, nr.1/2004, an VI, pp. 166-170
5. **Ciulei**, Pr. Prof. Dr. Marian, *Biserica și satul românesc în fața secularizării*, nr.2/2003, an V, pp. 252-265
6. **Costache**, Diac. Asist. Dr. Doru, *Societate și comuniune*, nr.1/2001, an III, pp. 95-108
7. **Costache**, Pr. Dr. Doru, *René Descartes și lumea în care trăim – privire dinspre teologia ortodoxă*, nr.2/2001, an III, pp. 112-129, nr.1/2002, an IV, pp. 106-123
8. **Costache**, Pr. Dr. Doru, *Secularismul, religia puterii și criza ecologică*, nr.1/2003, an V, pp. 45-74
9. **Coșofreț**, Pr. Drd. Nicolae, *Biserica și societatea politică*, nr. 2/2008,

- an X, pp. 217-233
10. **Gomboș**, Stelian, *Câteva referințe despre Biserica Ortodoxă și societatea românească actuală*, nr. 2/2009, an XI, pp. 19-33
 11. **Gomboș**, Drd. Stelian, *Cultura dialogului între Biserică și Stat*, nr.2/2011, an XIII, pp. 230-252
 12. **Iagher**, Matei, *Woodstock: religie și heterotopie*, nr. 2/2009, an XI, pp.34-42
 13. **Lazăr**, Pr. Consilier Dumitru, *Viitorul creștinismului în România*, nr.2/2002, an IV, pp. 144-151
 14. **Lazăr**, Pr. Dumitru, *Viitorul creștinismului în România văzut prin virtutea iubirii și prin virtutea păcii*, nr.2/2004, an VI, pp. 267-276
 15. **Lazăr**, Pr. Dumitru, *Mesajul Conferinței Bisericilor din România*, nr.1/2000, an II, pp. 228-244
 16. **Lazăr**, Pr. Prof. M. Emil, *România, spațiu al regăsirii lui Dumnezeu, Mesia*, nr.2/2006, an VIII, pp. 97-103
 17. **Lazăr**, Pr. Emil M., *A fi ortodox în contextul Uniunii Europene*, nr.2/2007, an IX, pp. 349-353
 18. **Pestroiu**, Pr. lect. univ. dr. David, *Considerații asupra dialogului religios în Europa de azi*, nr.1/2011, an XIII, pp. 364- 374
 19. **Petre**, Ierom. Drd. Nectarie, *Omul și lumea: de la Sfântul Simeon Noul Teolog la noi*, nr.1/2010, an XII, pp. 29-37
 20. **Trifa**, Prof. drd. Gavril Ioan, *Desacralizarea vieții creștine europene*, nr.2/2004, an VI, pp. 157-165
 21. **Trifa**, Lect. Univ. Dr. Gavril, *Influența mass-media asupra minții umane*, nr.2/2007, an IX, pp. 80-85
 22. **Țânțăreanu**, Ecaterina, *Spațiul Bisericii Ortodoxe între sacru și „modernism”*, nr.2/2001, an III, pp. 182-185

III.4 Istoria Religiilor

1. **Radu**, Pr. Lect. Aurel, *Hinduismul – școlile filosofice*, nr.2/2001, an III, pp. 130-137
2. **Stângă**, Alin, *Jihadul. Ideologie și tradiție*, nr.1/2006, an VIII, pp. 234-316

IV. TEOLOGIE PRACTICĂ

IV.1 Liturgică

1. **Adam**, Protos. Serafim, *Rugăciunile pentru cei bolnavi și reprezentarea lor în structura Molitfelnicului ortodox*, nr.1/2004, an VI, pp. 133-138
2. **Ciolan**, Arhim. Macarie, *Epicleza euharistică*, nr. 1/2002, an IV, pp. 96-105
3. **Costache**, Pr. Dr. Doru, *Reflecții despre regimul Sfintei Împărtășiri în tradiția Bisericii Ortodoxe*, nr.2/2003, an V, pp. 179-193
4. **Damian**, Pr. Ștefan, *Mărturisirea credinței în context liturgic*, nr.1/2010, an XII, pp. 202-213
5. **Dincă**, Pr. Marius Constantin, *Simbolul de credință sub aspect liturgic*, nr.1/2010, an XII, pp. 218-223
6. **Grama**, Pr. Daniel, *Liturghie și mărturisire de credință*, nr.1/2010, an XII, pp. 165-172
7. **Irimia**, Pr. Constantin, *Sfânta Liturghie, centrul cultului divin public ortodox*, nr.1/2009, an XI, pp.121-169
8. **Ispas**, Pr. Drd. Gheorghe, *Instituirea Sfintei Euharistii și săvârșirea ei în primele veacuri creștine*, nr.1/1999, an I, pp. 104-123

9. **Ispas**, Pr. Asistent Dr. Gheorghe, *Rolul clericilor în conștientizarea credincioșilor privind cuminecarea euharistică*, nr.1/2003, an V, pp. 31-44
10. **Ispas**, Pr. Asist. Dr. Gheorghe, *Deficiențe în slujirea liturgică contemporană (cu privire la clerici)*, nr.2/2003, an V, pp. 194-207
11. **Ispas**, Pr. Asist. Gheorghe, *Aspecte practice în riturile orientale privind Euharistia*, nr.2/2004, an VI, pp. 113-124 repetat și în nr.2/2005, an VII, pp. 39-49
12. **Ispas**, Pr. Asist. Univ. Dr. Gheorghe, *Sacralitatea euharistică în vremuri contemporane*, nr.1/2006, an VIII, pp. 12-20
13. **Moșu**, Pr. Ciprian, *Valoarea liturgică a mărturisirii de credință*, nr.1/2010, an XII, pp. 179-187
14. **Păunescu**, Pr. Eugen-Cătălin, *Mărturisirea credinței – axiomă liturgică*, nr.1/2010, an XII, pp. 260-281
15. **Petre**, Ierom. Nectarie, *Chipul Înaintemergătorului Ioan în Tradiția Liturgică Ortodoxă*, nr. 2/2008, an X, pp. 32-41
16. **Pîrvan**, Pr. Adi, *Mărturisirea liturgică a învățaturii de credință*, nr.1/2010, an XII, pp. 173-178
17. **Zamfir**, Pr. Florinel, *Locul Crezului Ortodox în Cultul Ortodox*, nr.1/2010, an XII, pp. 255-259

IV.2 Drept Bisericesc

1. **Luțai**, Pr. V. Claudius Sebastian, *Adunările Național Bisericești ca organe deliberative în Bisericile Ortodoxe*, nr.2/2007, an IX, pp. 207-289
2. **Florin**, Mircea A., *Taina Cununii în lumina legislației canonice ortodoxe*, nr.1/2003, an V, pp. 123-152

IV.3 Omiletică, Catehetică și Cuvântări ocazionale

1. *Copiii – bucuria vieții. Cuvântul Preafericitului Părinte Patriarh Teoctist la 1 iunie – Ziua copilului*, nr. 1/2000, an II, pp. 5-8
2. *Cuvântul Preafericitului Părinte Patriarh Teoctist la 1 iunie – Ziua copilului*, nr. 1/2001, an III, pp. 5-7
3. *Cuvântul Preasfințitului Părinte Episcop Galaction rostit la vernisajul expoziției „Patrimoniul Eclezial din Județul Teleorman”* (4 septembrie 2001), nr. 1/2000, an II, pp. 11-13
4. *Cuvântul Preasfințitului Părinte Episcop Galaction rostit cu ocazia „Zilele Luceafărului” la Concursul Național de Poezie „Mihai Eminescu”*, nr. 1/2006, an VIII, pp. 353-355
5. *Mesajul Preasfințitului Părinte Galaction adresat profesorilor de religie*, nr. 1/2009, an XI, pp. 296-298
6. **Ambrozie Sinaitul**, Episcop Vicar Patriarhal, *Duminica purtătoarelor de mir și a femeii creștine*, nr.1/2001, an III, pp. 13-17
7. **Constantinescu**, Prep. Univ. Iulian Mihai L., *Preotul ortodox – slujitor al Cuvântului Dumnezeuiesc*, nr.2/2001, an III, pp. 40-52
8. **Drăghici**, Pr. Adrian, *Meditații din cuvântul Sfințelor Evanghelii*, nr.2/2004, an VI, pp. 213-227
9. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Nașterea Domnului 1996*, nr. 1/1996-1999, an I, pp. 14-20
10. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Învierea Domnului 1997*, nr. 1/1996-1999, an I, pp. 21-24
11. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Nașterea Domnului 1997*, nr. 1/1996-1999, an I, pp. 25-28
12. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Învierea Domnului 1998*, nr. 1/1996-1999, an I, pp. 29-33

13. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Nașterea Domnului 1998*, nr. 1/1996-1999, an I, pp. 34-39
14. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Învierea Domnului 1999*, nr. 1/1996-1999, an I, pp. 40-44
15. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Nașterea Domnului 1999*, nr. 1/1996-1999, an I, pp. 45-50
16. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Învierea Domnului 2000*, nr. 1/2000, an II, pp. 9-13
17. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Nașterea Domnului 2000*, nr. 2/2000, an II, pp. 11-16
18. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Învierea Domnului 2001*, nr. 1/2001, an III, pp. 8-12
19. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Nașterea Domnului 2001*, nr. 2/2001, an III, pp. 5-10
20. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Învierea Domnului 2002*, nr. 1/2002, an IV, pp. 10-14
21. † **Galaction**, Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Nașterea Domnului 2002*, nr. 2/2002, an IV, pp. 5-10
22. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Învierea Domnului 2003*, nr. 1/2003, an V, pp. 5-12
23. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Nașterea Domnului 2003*, nr. 2/2003, an V, pp. 5-10
24. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Învierea Domnului 2004*, nr. 1/2004, an VI, pp. 5-10
25. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Nașterea Domnului 2004*, nr. 2/2004, an VI, pp. 5-14
26. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Învierea Domnului 2005*, nr. 1/2005, an VII, pp. 5-10

27. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Nașterea Domnului 2005*, nr. 2/2005, an VII, pp. 17-22
28. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Învierea Domnului 2006*, nr. 1/2006, an VIII, pp. 5-11
29. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Nașterea Domnului 2006*, nr. 2/2006, an VIII, pp. 5-12
30. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Învierea Domnului 2007*, nr. 1/2007, an IX, pp. 5-12
31. † **Galaction**, Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Nașterea Domnului 2007*, nr. 2/2007, an IX, pp. 19-25
32. † **Galaction**, Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Învierea Domnului 2008*, nr. 1/2008, an X, pp. 5-11
33. † **Galaction**, *Cuvânt la sărbătorirea a 40 de ani de la înființarea Centrului Militar Județean Teleorman*, nr. 1/2008, an X, pp. 329-331
34. † **Galaction**, Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Nașterea Domnului 2008*, nr. 2/2008, an X, pp. 5-11
35. † **Galaction**, Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Învierea Domnului 2009*, nr. 1/2009, an XI, pp. 5-11
36. † **Galaction**, Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Nașterea Domnului 2009*, nr. 2/2009, an XI, pp. 5-11
37. † **Galaction**, Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Învierea Domnului 2010*, nr. 1/2010, an XII, pp. 5-10
38. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Nașterea Domnului – 2010*, nr.2/2010, an XII, pp. 5-10
39. † **Galaction**, Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Învierea Domnului - 2011*, nr.1/2011, an XIII, pp. 5-10
40. † **Galaction**, Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Nașterea Domnului – 2011*, nr.2/2011, an XIII, pp. 5-14

41. **Durlea**, Pr. Ionel, *Predici*, nr.2/2004, an VI, pp. 184-212
42. **Gordon**, Pr. Conf. Dr. Vasile, *Predică la Duminica XXI după Rusalii (Pilda semănătorului)*, nr.2/2002, an IV, pp. 116-120
43. **Gordon**, Pr. Conf. Dr. Vasile, *Predică la Duminica XXII după Rusalii (Despre păcatul nesimțirii)*, nr.2/2002, an IV, pp. 121-124
44. **Gordon**, Pr. Conf. Dr. Vasile, *Predică la Duminica XXIII după Rusalii (Paralelă între demonizații din vremea propovăduirii Mântuitorului și cei de azi)*, nr.2/2002, an IV, pp. 125-131
45. **Gordon**, Pr. Conf. Dr. Vasile, *Prea Sfântă Treime, miluiește-ne pe noi (meditație pentru praznicul Sfintei Treimi)*, nr.1/2003, an V, pp. 75-78
46. **Gordon**, Pr. Conf. Dr. Vasile, *Maica Domnului – Izvorul Tămăduirii (Cuvânt pentru Vinerea din Săptămâna Luminată)*, nr.1/2003, an V, pp. 79-81
47. **Gordon**, Pr. Conf. Dr. Vasile, „*Ioan este numele lui!*” (Luca I, 43) – *Cuvânt pentru nașterea Sfântului Ioan Botezătorul (24 iunie)*, nr.1/2003, an V, pp. 82-86
48. **Gordon**, Pr. Conf. Dr., Vasile, *Trei predici din perioada iulie-decembrie*, nr.2/2003, an V, pp. 222-233
49. **Gordon**, Pr. Prof. Vasile, *Predica, parte integrantă a cultului divin*, nr.2/2005, an VII, pp. 26-33
50. **Ispas**, Pr. Dr. Gheorghe, *Sfântul Ioan Gură de Aur – cel mai mare predicator al Bisericii*, nr.2/2002, an IV, pp. 89-115
51. **Miu**, Pr. Constantin, *Locul Crezului Ortodox în Cateheza Ortodoxă*, nr.1/2010, an XII, pp. 250-254
52. **Păunescu**, Pr. Eugen-Cătălin, *Scriptură și liturghie – cuvânt și sfințenie*, nr. 1/2008, an X, pp. 184-192
53. **Pop**, Pr. Silviu, *Elocvența oratorică în Predica de pe Munte*, nr.2/2007, an IX, pp. 292-300

IV.4 Biserica și Școala (Pedagogie creștină)

1. **Ciulei**, Pr. Prof. Dr. Marian D., *Probleme specifice și perspective în învățământul teologic preuniversitar*, nr.1/2002, an IV, pp. 232-238
2. **Dănuț**, Pr. Enache, *Evaluarea predării religiei în școală*, nr.2/2002, an IV, pp. 152-162
3. **Dumitrescu**, Pr. Alexandru-Mălăiești, *Argumente pentru o educație religioasă în Școala Românească contemporană*, nr.2/2000, an II, pp. 155-159
4. † **Galaction**, *Punct de vedere în legătură cu menținerea predării religiei*, nr. 1/2008, an X, pp. 331-332
5. **Gordon**, Pr. Lect. Dr. Vasile, *Începuturile învățământului religios creștin, paradigme pentru ora de religie de astăzi*, nr.2/2001, an III, pp. 22-39
6. **Ivan**, Prof. Veronica, *Biserica în școală și în societate*, nr.1/2011, an XIII, pp. 375-378
7. **Lazăr**, Pr. M. Emil, *Biserica și școala – perspective teleormănene*, nr.2/2000, an II, pp.160-162
8. **Lazăr**, Pr. M. Emil, *Informare privind aspecte ale activității învățământului religios și teologic în anul școlar 2004-2005*, nr. 2/2005, an VII, pp. 255-256
9. **Trifa**, Prof. drd. Gavril, *Persoana umană „conștientă” – destinatar al educației duhovnicești*, nr.1/2005, an VII, pp. 149-160
10. **Viezuianu**, Prof. Dana, *Utilizarea noilor criterii de notare la clasele V-VIII*, nr.1/2005, an VII, pp. 204-207

V. TEOLOGIE ȘI CULTURĂ

V.1 Istoria literaturii

1. **Căciuleanu**, Mihail Lucian, **Roșca**, Florin Iancu, *Nicolae Milescu (1636-1708) și contribuția sa la cultura europeană și mondială*, nr.2/2005, an VII, pp. 229-242
2. **Chivu**, Prof. Iulian, *Determinări laice și religioase în opera lui Gala Galaction*, nr.1/2011, an XIII, pp. 244-248
3. **Cristea**, Stan V., *Gala Galaction în spațiul memorial al Teleormanului*, nr.1/2011, an XIII, pp. 258- 260
4. **Lamfers**, Dr. Wim J., *Un teleormănean deosebit*, nr.1/2011, an XIII, pp. 249-257
5. **Milea**, Prof. Nicoleta, *Cartea Veche – Ctitorie a Literaturii Române*, nr.2/2000, an II, pp. 143-150
6. **Păunescu**, Pr. Eugen-Cătălin, *Aspecte inedite din viața lui Gala Galaction*, nr.1/2011, an XIII, pp. 261-265
7. **Pătrașcu**, Dr. Steluța, *Gala Galaction – deputat în Marea Adunare Națională*, nr.1/2011, an XIII, pp. 233-243
8. **Rădulescu**, Lect. Univ. Mihai, „*Codicele Erneanul*” și „*Avatarurile infernului*”, nr.2/2005, an VII, pp. 150-152
9. **Spătaru**, Drd. M-hia, Gina-Doina Justina, *Influențe biblice și apocrife în dramaturgia lui Lucian Blaga. Biblia și sacrul în literatură*, nr.1/2007, an IX, pp. 104-124
10. **Spătaru**, Drd. M-hia Gina Doina Justina, *Elemente religioase în „Cruciada copiilor” de Lucian Blaga*, nr.2/2007, an IX, pp. 323-348
11. **Spătaru**, Drd. M-hia Justina Gina-Doina, *Bogumulismul în literatura românească*, nr. 1/2008, an X, pp. 193-211
12. **Stângă**, Alin-Vasilică, *Gala Galaction – teolog și traducător al Bibliei*, nr.1/2011, an XIII, pp. 266-277

V.2 Poezie și literatură creștină

1. **Dumitru, A.**, *Fabulă*, nr.2/2004, an VI, pp. 284-285
2. **Ivan**, prof. Veronica, *Nașterea Domnului - Piesă de teatru*, nr.2/2010, an XII, pp. 272-277
3. **Rădoi**, Paraschiva, *E un păcat ?!?!...*, nr. 2/2006, an VIII, p. 231
4. **Rădoi**, Paraschiva, *Versuri*, nr.1/2007, an IX, pp. 228-235
5. **Rădoi**, Paraschiva, *Versuri*, nr.2/2007, an IX, pp. 354-361
6. **Stănescu**, Pr. Marin, *Așteptându-l pe Ștefan*, nr.2/2004, an VI, pp. 286-287

V.3 Tradiții

1. **Sârbu**, Viorica, *Tradiții și vechi obiceiuri culturale românești*, nr.2/2006, an VIII, pp. 156-225
2. **Smaranda**, Aurică, *Bâlciul de Sfântul Ilie din Câmpulung-Muscel*, nr.1/2005, an VII, pp. 208-214

V.4 Filosofie creștină

1. **Sovejanu**, Petru, *Mă întrebi, deci exist !*, nr.1/2004, an VI, pp. 139-152
2. **Sovejanu**, Petre, *Fundamente existențiale*, nr.2/2005, an VII, pp. 146-149
3. **Sovejanu**, Petre, *Lumea în care trăim*, nr.1/2005, an VII, pp. 215-218
4. **Sovejanu**, Petre, *7 cuvinte*, nr.1/2005, an VII, pp. 219-223
5. **Sovejanu**, Petre, *Puncte de vedere*, nr.2/2004, an VI, pp. 246-266

VI. IN MEMORIAM

1. **Coman**, Pr. Ilie, *Preotul Mihai Lupu (1921-2003)*, nr.1/2003, an V, pp. 153-154
2. **Coman**, Pr. Ilie, *Preotul Hrihor Gavril (1914-2001)*, nr. 1/2001, an III, pp. 240-241
3. **Coman**, Pr. Ilie, *Preotul Dumitrescu Gheorghe (1919-2001)*, nr. 2/2001, an III, pp. 219-220
4. **Drăghici**, Pr. Adrian, *Preotul Octavian Velehorschi*, nr.2/2002, an IV, pp. 187-194
5. **Drăghici**, Pr. Adrian, *Cu inimă înfrântă pomenim trecerea la cele veșnice a părintelui Ilie Coman, părinte, frate și colegul nostru*, nr. 1/2008, an X, pp. 332-333
6. † **Galaction**, Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Lacrimi din ... „Țara grâului și pâinii”*, nr. 2/2007, an IX, pp. 11-12
7. **Gomboș**, Drd. Stelian, *Frânturi de gânduri și sentimente la momentul mării sale treceri*, nr. 2/2007, an IX, pp. 5-10
8. **Ionescu**, Protoiereu, Pr. Mircea, *Preotul Goleșteanu Iulian Mihail*, nr.2/2011, an XIII, p. 262-263
9. **Militaru**, Pr. Iancu, *Trecerea la cele veșnice a Părintelui Mateescu Gheorghe (1916-2001)*, nr. 1/2001, an III, pp. 236-237
10. **Militaru**, Protoiereu, Pr. Iancu, *Preotul Popa Mihai*, nr.2/2011, an XIII, pp. 258-259
11. **Militaru**, Protoiereu, Pr. Iancu, *Preotul Mușat Petre*, nr.2/2011, an XIII, p. 260
12. **Militaru**, Protoiereu, Pr. Iancu, *Preotul Badea Dumitru*, nr.2/2011, an XIII, p. 261
13. **Peța**, Pr. Alexandru, *Preotul iconom stavrofor Octavian Bunescu (1906-2001)*, nr. 1/2001, an III, pp.238-239

VII. RECENZII

1. **Dobre**, Prof. Ana, *Adrian Drăghici – Irod, teatru pentru copii*, Editura Biserica Ortodoxă, Alexandria, 2002, nr.2/2002, an IV, pp. 176-180
2. **Mortici**, Pr. Drd. Alexandru, *Scythia Minor (Dobrogea) și biserica ei apostolică. Scaunul arhiepiscopal și mitropolitan al Tomisului (sec. IV-XIV) (autor Prof. Univ. Dr. Nicolae V. Dură,)*, nr. 2/2008, an X, pp. 236-240
3. **Păunescu**, Pr. Eugen-Cătălin, *Canonul ortodoxiei – Canonul apostolic al primelor secole (autor Diacon Ioan Ică Jr.)*, nr. 2/2008, an X, pp. 241-243

BIBLIOGRAFIE ALFABETICĂ

1. *Copiii – bucuria vieții. Cuvântul Preafericitului Părinte Patriarh Teoctist la 1 iunie – Ziua copilului*, nr. 1/2000, an II, pp. 5-8
2. *Concursul de oratorie „Crezul Meu”*, nr.2/2010, an XII, pp. 278-285
3. *Concursul Național de Creație „Copilul în familie”*, nr.1/2011, an XIII, pp. 379-383
4. *Cuvântul Preasfințitului Părinte Episcop Galaction rostit la vernisajul expoziției „Patrimoniul Eclezial din Județul Teleorman” (4 septembrie 2001)*, nr. 1/2000, an II, pp. 11-13
5. *Cuvântul Preafericitului Părinte Patriarh Teoctist la 1 iunie – Ziua copilului*, nr. 1/2001, an III, pp. 5-7
6. *Cuvântul Preasfințitului Părinte Episcop Galaction rostit cu ocazia „Zilele Luceafărului” la Concursul Național de Poezie „Mihai Eminescu”*, nr. 1/2006, an VIII, pp. 353-355
7. *Cuvinte ale Sfântului Isaac Sirul*, trad. de Iorga Alexandru, nr.1/2008, an X, pp. 171-183

8. *Hotărârea Sfântului Sinod cu privire la avort și eutanasi*e, nr. 2/2005, an VII, pp. 5-16
9. *Interviul Prea Sfințitului Părinte Galaction acordat ziarului Opinia Teleormanului*, nr. 1/2009, an XI, pp. 287-293
10. *Mângâiere către un om bolnav* (Sfântul Vasile), trad. de Constantin Daniel, nr.2/2005, an VII, pp. 34-38
11. *Mesajul Întâistătătorilor Bisericii Ortodoxe cu ocazia întâlnirii lor de la Constantinopol*, nr. 2/2000, an II, pp. 5-10
12. *Mesajul Preasfințitului Părinte Galaction adresat profesorilor de religie*, nr. 1/2009, an XI, pp. 296-298
13. *Punctul de vedere al Bisericii Ortodoxe Române privind transplantul de organe*, nr.2/2004, an VI, pp. 5-14
14. *Sinodul Mitropolitan al Ardealului – Declarație de presă*, nr. 1/2002, an IV, pp. 5-9
15. **Adam**, Protos. Serafim, *Urcușul duhovnicesc – specificul spiritualității ortodoxe*, nr.1/2004, an VI, pp. 102-132
16. **Adam**, Ierom. Valeriu Serafim, *Isihasmul bizantin (sec. XIII-XIV). Controverse isihaste din Bizanț*, nr.2/2003, an V, pp. 208-221
17. **Adam**, Protos. Serafim, *Chip de sfințenie la un ascet – Sfântul ierarh Nifon, episcopul Constanței*, nr.2/2003, an V, pp. 266-280
18. **Adam**, Protos. Serafim, *Rugăciunile pentru cei bolnavi și reprezentarea lor în structura Molițfelnicului ortodox*, nr.1/2004, an VI, pp. 133-138
19. **Adam**, Protos. Serafim, *Ortodoxie și globalizare*, nr.1/2004, an VI, pp. 166-170
20. **Adam**, Protos. Valeriu-Serafim, *Familia creștină – factor și mediu de formare și dezvoltare a personalității*, nr.1/2004, an VI, pp. 171-175

21. **Adam**, Protosinghel Serafim, *Rugăciunea lui Iisus în gândirea și practica monahală românească*, nr.2/2004, an VI, pp. 125-143
22. **Adam**, Protos. Serafim Valeriu, *Cunoaștere și ignoranță în viața spirituală*, nr.1/2005, an VII, pp. 146-148
23. **Adam**, Protos. Serafim Valeriu, *Împărtășire din CUVÂNTUL-HRISTOS cel ÎNVIAT*, nr.2/2005, an VII, pp. 142-145
24. **Aionei**, Drd. Constantin, *Monahismul în spiritualitatea Bisericii Ortodoxe*, nr.2/2007, an IX, pp. 26-50
25. **Aionei**, Drd. Ieromonah Constantin – Chiril, *Învățătura creștină despre muncă*, nr. 1/2008, an X, pp. 36-63
26. **Ambrozie Sinaitul**, Episcop Vicar Patriarhal, *Duminica purtătoarelor de mir și a femeii creștine*, nr.1/2001, an III, pp. 13-17
27. **Ambrozie Sinaitul**, Episcop Vicar Patriarhal, *Familia astăzi*, nr.2/2001, an III, pp. 14-21
28. P.S. **Ambrozie Sinaitul**, Vicar patriarhal, „*Primul model de călugăr și părinte*”, nr.1/2003, an V, pp. 98-101
29. **Ambrozie Sinaitul**, Vicar Patriarhal, *Despre Ștefan cel Mare, ctitor de stil moldovenesc*, nr.1/2004, an VI, pp. 11-17
30. **Bugiulescu**, Drd. I. Marian, *Hristos Logosul lui Dumnezeu întrupat. Darul vieții*, nr.2/2006, an VIII, pp. 67-90
31. **Bugiulescu**, Drd. I. Marian, *Creația, darul iubirii lui Dumnezeu*, nr.2/2007, an IX, pp. 159-206
32. **Bugiulescu**, Drd. I. Marin, *Biserica – prelungire a lui Hristos, prin Sfintele Taine și lucrarea Duhului Sfânt*, nr. 2/2008, an X, pp. 99-125
33. **Buhoci**, Puica, *Distrușgerea patrimoniului bucureștean 1984. Astrucările domnitorului Alexandru al II-lea Dimitrie Ghica*, nr. 2/2009, an XI, pp. 12-18

34. **Cancelaria Sfintei Episcopii**, *Astăzi, 17 mai 2006, Preasfințitul Părinte Galaction, Episcopul Alexandriei și Teleormanului, împlinește 53 ani*, nr.1/2006, an VIII, pp. 347-349
35. **Cancelaria Centrului Eparhial**, *5 noiembrie – Pomenirea Sfinților Galaction și Epistimi († 250), ziua numelui Preasfințitului Părinte Galaction, Episcopul Alexandriei și Teleormanului*, nr.2/2006, an VIII, pp. 251-252
36. P.S. **Casian**, Episcopul Dunării de Jos, *Părinte duhovnicesc, misionar destoinic*, nr.1/2003, an V, pp. 96-97
37. **Căciuleanu**, Mihail Lucian, **Roșca**, Florin Iancu, *Nicolae Milescu (1636-1708) și contribuția sa la cultura europeană și mondială*, nr.2/2005, an VII, pp. 229-242
38. **Cârstoiu**, Protos. Lect. Dr. Justinian, *Rugăciunea, mijloc de desăvârșire spirituală în drumul omului spre virtute*, nr.1/2002, an IV, pp. 24-38
39. **Chivu**, Prof. Iulian, *Determinări laice și religioase în opera lui Gala Galaction*, nr.1/2011, an XIII, pp. 244-248
40. **Ciocan**, Pr. Paul, *Crezul ortodox – aspecte istorice*, nr.1/2010, an XII, pp. 188-201
41. **Ciolan**, Arhim. Macarie, *Epicleza euharistică*, nr. 1/2002, an IV, pp. 96-105
42. **Ciulei**, Pr. Dr. Marian D., *Învățătura despre suflet și trup la Sfântul Maxim Mărturisorul*, nr.1/1996-1999, an I, pp. 81-103
43. **Ciulei**, Pr. Prof. Dr. Marian, *Învățătura despre om la Sfântul Vasile cel Mare*, nr.1/2000, an II, pp. 21-65
44. **Ciulei**, Pr. Prof. Dr. Marian, *Concepția antropologică a Fericitului Augustin*, nr.2/2000, an II, pp. 17-60
45. **Ciulei**, Pr. Prof. Dr. Marian, *Expunere succintă a antropologiei patristice din primele trei secole*, nr.1/2001, an III, pp. 32-94

46. **Ciulei**, Pr. Prof. Dr. Marian, *Catedrala Sfântul Haralambie (la 100 de ani de la punerea pietrei de temelie)*, nr.1/2001, an III, pp. 166-175
47. **Ciulei**, Pr. Dr. Marian, *Învățătura despre om la Sfântul Ioan Gură de Aur*, nr.2/2001, an III, pp. 53-92
48. **Ciulei**, Pr. Dr. Marian D., *Împlinirea a cinci ani de la înființarea Episcopiei Alexandriei și Teleormanului și de la întronizarea întâiului ei arhipăstor Preasfințitului Părinte Galaction Stângă*, nr.2/2001, an III, pp. 186-196
49. **Ciulei**, Pr. Prof. Dr. Marian D., *Antropologia Sfântului Atanasie cel Mare*, nr.1/2002, an IV, pp. 124-163
50. **Ciulei**, Pr. Prof. Dr. Marian D., *Probleme specifice și perspective în învățământul teologic preuniversitar*, nr.1/2002, an IV, pp. 232-238
51. **Ciulei**, Pr. Prof. Dr. Marian, *Cunoașterea omului după antropologia Sfântului Grigorie de Nyssa*, nr.2/2002, an IV, pp. 11-55
52. **Ciulei**, Pr. Dr. Marian D., *Părintele Academician Pr. Prof. Doctor DUMITRU STĂNILOAE (1903-1993), un „EVEREST” al teologiei ortodoxe a secolului al XX-lea*, nr.2/2003, an V, pp. 11-53
53. **Ciulei**, Pr. Prof. Dr. Marian, *Biserica și satul românesc în fața secularizării*, nr.2/2003, an V, pp. 252-265
54. **Ciulei**, Pr. Prof. Dr. Marian, **Grădinaru**, Prof. Iulian, *Ștefan cel Mare – voievod și ctitor*, nr.1/2004, an VI, pp. 60-86
55. **Ciuntuc**, Geanina, *Cartea, un călător milenar (320 de ani de la tipărirea Bibliei de la București – 1688)*, nr. 2/2008, an X, pp. 234-235
56. **Coman**, Pr. Ilie, *Târnosire de biserică (Parohia Tecuci II)*, nr. 1/2000, an II, pp. 182-189
57. **Coman**, Pr. Ilie, *Preotul Hrihor Gavril (1914-2001)*, nr. 1/2001, an III, pp. 240-241
58. **Coman**, Pr. Ilie, *Preotul Dumitrescu Gheorghe (1919-2001)*, nr.

- 2/2001, an III, pp. 219-220
59. **Coman**, Pr. Ilie, *Sfințirea Bisericii Schitul Poienari*, nr. 1/2002, an IV, pp. 223-224
60. **Coman**, Pr. Ilie, *Preotul Mihai Lupu (1921-2003)*, nr.1/2003, an V, pp. 153-154
61. **Coman**, Pr. Ilie, *Alegeri pentru constituirea organelor deliberative și executive în Episcopia Alexandriei și Teleormanului*, nr. 1/2006, an VIII, pp. 345-346
62. **Constantinescu**, Prep. Univ. Iulian Mihai L., *Preotul ortodox – slujitor al Cuvântului Dumnezeuiesc*, nr.2/2001, an III, pp. 40-52
63. P.S. **Corneliu Bârlădeanu**, Vicar al Episcopiei Hușilor, *P.S. Episcop Galaction, monahul și ierarhul timpului prezent*, nr.1/2003, an V, pp. 106-108
64. **Costache**, Diac. Asist. Dr. Doru, *Fericitul Augustin sau Justificarea teologică a minții*, nr.2/2000, an II, pp. 109-121
65. **Costache**, Diac. Asist. Dr. Doru, *Societate și comuniune*, nr.1/2001, an III, pp. 95-108
66. **Costache**, Pr. Dr. Doru, *Logos și evoluție în cercetarea antropologică*, nr.2/2001, an III, pp. 93-111
67. **Costache**, Pr. Dr. Doru, *René Descartes și lumea în care trăim – privire dinspre teologia ortodoxă*, nr.2/2001, an III, pp. 112-129, nr.1/2002, an IV, pp. 106-123
68. **Costache**, Pr. Asis. Dr. Doru, *Anselm de Canterbury sau Justificarea lui Dumnezeu în minte*, nr.2/2002, an IV, pp. 56-67
69. **Costache**, Pr. Dr. Doru, *Secularismul, religia puterii și criza ecologică*, nr.1/2003, an V, pp. 45-74
70. **Costache**, Pr. Dr. Doru, *O perspectivă teologică asupra fricii*, nr.2/2003, an V, pp. 54-61

71. **Costache**, Pr. Dr. Doru, *Reflecții despre regimul Sfintei Împărtășiri în tradiția Bisericii Ortodoxe*, nr.2/2003, an V, pp. 179-193
72. **Costache**, Pr. Dr. Doru, *Tabloul votiv de la Voroneț în contextul programului iconografic al ctitoriei lui Ștefan cel Mare și în lumina penultimului capitol al Apocalipsei*, nr.1/2004, an VI, pp. 18-25
73. **Coșofreț**, Pr. Drd. Nicolae, *Biserica și societatea politică*, nr. 2/2008, an X, pp. 217-233
74. **Crețu**, Pr. Drd. Nicolae, *Rugăciunea din Ghetsimani – model de existență personală întru asemănarea lui Hristos*, nr.2/2011, an XIII, pp. 101-115
75. **Cristea**, Stan V., *Cartea religioasă în Roșiorii de Vede*, nr.1/2001, an III, pp. 197-217
76. **Cristea**, Stan V., *Gala Galaction în spațiul memorial al Teleormanului*, nr.1/2011, an XIII, pp. 258- 260
77. **Damian**, Pr. Ștefan, *Mărturisirea credinței în context liturgic*, nr.1/2010, an XII, pp. 202-213
78. **Damian**, Pr. Dr. Theodor, *Criza contemporană a misiunii creștine a Bisericilor occidentale*, nr.1/1996-1999, an I, pp. 124-132
79. P.S. **Daniil Partoșanu**, Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, „Îngerului bisericii din Alexandria, scrie-i”, nr.1/2003, an V, pp. 104-105
80. **Dănuț**, Pr. Enache, *Evaluarea predării religiei în școală*, nr.2/2002, an IV, pp. 152-162
81. **Dina**, Pr. Constantin, *Bujoreni – sărbătoare și bucurie*, nr. 2/2007, an IX, pp. 363-365
82. **Dincă**, Pr. Marius, **Popescu**, Pr. Gabriel, *2009 – Anul comemorativ-omagial al Sfântului Vasile cel Mare, Arhiepiscopul Cezareei Capadociei († 309) și al celorlalți Sfinți Capadocieni*, nr. 1/2009, an XI, pp. 67-107

83. **Dincă**, Pr. Marius Constantin, *Simbolul de credință sub aspect liturgic*, nr.1/2010, an XII, pp. 218-223
84. **Dinu**, Marius Ciprian, *Ekstazul în mistica Sfintei Tereza de Avila*, nr.1/2006, an VIII, pp. 130-233
85. **Dincă**, Pr. Marius, *Dumnezeu în înțelegerea iudaică – Numele tetragramat*, nr. 2/2009, an XI, pp. 43-45
86. **Dincă**, Pr. Marius, *Ortodox RusenART*, nr.1/2011, an XIII, pp. 388-390
87. **Dincă**, Prof. Nela, *Părinții capadocieni și imaginea preotului ortodox*, nr. 1/2009, an XI, pp. 41-51
88. **Dobre**, Prof. Ana, *Adrian Drăghici – Irod, teatru pentru copii*, Editura Biserica Ortodoxă, Alexandria, 2002, nr.2/2002, an IV, pp. 176-180
89. **Dogaru**, Pr. Gheorghe, *Legea Veche – „pedagog” către Hristos*, nr.1/2002, an IV, pp. 164-179
90. **Dogaru**, Drd. Pr. Olimpiu, *Negații areopagitice*, nr. 1/2008, an X, pp. 73-80
91. **Dogaru**, Pr. drd. Olimpiu, *Cunoașterea lui Dumnezeu prin deconstrucția nimicului*, nr.1/2010, an XII, pp. 38-63
92. **Drăghici**, Pr. Adrian-Petruș, *Elemente de hristologie și cosmologie soteriologică în gândirea Sfântului Atanasie cel Mare*, nr.2/2001, an III, pp. 138-181
93. **Drăghici**, Pr. Adrian, *Gnoză și îndumnezeire. Cunoașterea lui Dumnezeu în viziunea Părinților Răsăriteni*, nr. 1/2002, an IV, pp.39-95
94. **Drăghici**, Pr. Adrian, *Preotul Octavian Velehorsch*, nr.2/2002, an IV, pp. 187-194
95. **Drăghici**, Pr. Adrian, *„Doamne, iată, noi am lăsat toate și Ți-am urmat Ție, ce va fi cu noi?”*, nr.1/2003, an V, pp. 87-91

96. **Drăghici**, Pr. Adrian, *Meditații din cuvântul Sfințelor Evanghelii*, nr.2/2004, an VI, pp. 213-227
97. **Drăghici**, Pr. Adrian, *Ierarhul iubit de popor și binecuvântat de Dumnezeu – Preasfințitul Galaction – nouă ani de arhipăstorie*, nr. 2/2005, an VII, pp. 250-252
98. **Drăghici**, Pr. Adrian, *Crăciunul bucuriei noastre*, nr. 2/2005, an VII, pp. 253-254
99. **Drăghici**, Pr. Adrian, *Adunarea Eparhială*, nr. 1/2006, an VIII, pp. 342-344
100. **Drăghici**, Pr. Adrian, *Cunună spirituală, dimensiune, sens și câștig duhovnicesc*, nr. 2/2006, an VIII, pp. 244-247
101. **Drăghici**, Pr. Adrian, *Înălțarea Domnului Iisus Hristos, 17 mai, ziua de naștere a Preasfințitului Părinte Episcop Galaction*, nr. 1/2007, an IX, pp. 238-241
102. **Drăghici**, Pr. Adrian, *Înălțarea Domnului, Ziua eroilor. 17 mai ziua Preasfințitului Părinte Episcop Galaction. Chipul bucuriei înălțării cu sufletul*, nr. 1/2007, an IX, pp. 242-244
103. **Drăghici**, Pr. Adrian, *Cunoaștere și recunoștință*, nr.2/2007, an IX, pp. 290-291
104. **Drăghici**, Pr. Adrian, *Sfinții Galaction și Epistimi*, nr. 2/2007, an IX, pp. 366-367
105. **Drăghici**, Pr. Adrian, *Prețuirea, înțeles asumat altruității nerostite*, nr. 1/2008, an X, pp. 70-72
106. **Drăghici**, Pr. Adrian, *Adunarea Eparhială, 29 ianuarie 2008*, nr. 1/2008, an X, pp. 328-329
107. **Drăghici**, Pr. Adrian, *Cu inimă înfrântă pomenim trecerea la cele veșnice a părintelui Ilie Coman, părinte, frate și colegul nostru*, nr. 1/2008, an X, pp. 332-333

108. **Drăghici**, Pr. Adrian, *Ziua de suflet a tuturor colaboratorilor*, nr. 1/2008, an X, pp. 333-334
109. **Drăghici**, Pr. Adrian, *Lansare de carte (Biblioteca Județeană Marin Preda)*, nr. 2/2008, an X, pp. 247-249
110. **Drăghici**, Pr. Adrian, *Prăznuirea sfinților, timp al sărbătorii permanente - 5 noiembrie 2008*, nr. 2/2008, an X, pp. 249-253
111. **Drăghici**, Pr. Adrian, *Cuvânt la zi aniversară*, nr. 1/2009, an XI, pp. 298-299
112. **Drăghici**, Pr. Adrian, *Arhierească Sărbătoare și pentru folosul bucuriei duhovnicești – 1 septembrie 2009*, nr. 2/2009, an XI, pp. 178-180
113. **Drăghici**, Preot Adrian, *Sfinții Galaction și Epistimi, 5 noiembrie, timp de bucurie și sărbătoare – ziua Preasfințitului Părinte Episcop Galaction*, nr. 2/2009, an XI, pp. 182-184
114. **Drăguliu**, Pr. Prof. Univ. Dr. Gheorghe I., *Aria de propovăduire evanghelică a Sfântului Apostol Filip*, nr.1/2002, an IV, pp. 180-193
115. **Dumitrescu**, Pr. Alexandru-Mălăiești, *Argumente pentru o educație religioasă în Școala Românească contemporană*, nr.2/2000, an II, pp. 155-159
116. **Dumitru**, A., *Fabulă*, nr.2/2004, an VI, pp. 284-285
117. **Durlea**, Pr. Asist. Ionel, *Metanoia în Canonul cel Mare al Sfântului Andrei Criteanul*, nr.1/2002, an IV, pp. 15-23
118. **Durlea**, Pr. Lect. Ionel, *Familia preotului – aspecte teologice, canonice și pastoral-misionare*, nr.2/2002, an IV, pp. 68-77
119. **Durlea**, Pr. Ionel, *Predici*, nr.2/2004, an VI, pp. 184-212
120. **Florin**, Mircea A., *Taina Cununii în lumina legislației canonice ortodoxe*, nr.1/2003, an V, pp. 123-152

121. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Nașterea Domnului 1996*, nr. 1/1996-1999, an I, pp. 14-20
122. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Învierea Domnului 1997*, nr. 1/1996-1999, an I, pp. 21-24
123. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Nașterea Domnului 1997*, nr. 1/1996-1999, an I, pp. 25-28
124. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Învierea Domnului 1998*, nr. 1/1996-1999, an I, pp. 29-33
125. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Nașterea Domnului 1998*, nr. 1/1996-1999, an I, pp. 34-39
126. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Învierea Domnului 1999*, nr. 1/1996-1999, an I, pp. 40-44
127. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Nașterea Domnului 1999*, nr. 1/1996-1999, an I, pp. 45-50
128. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Învierea Domnului 2000*, nr. 1/2000, an II, pp. 9-13
129. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Nașterea Domnului 2000*, nr. 2/2000, an II, pp. 11-16
130. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Învierea Domnului 2001*, nr. 1/2001, an III, pp. 8-12
131. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Nașterea Domnului 2001*, nr. 2/2001, an III, pp. 5-10
132. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Învierea Domnului 2002*, nr. 1/2002, an IV, pp. 10-14
133. † **Galaction**, Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Nașterea Domnului 2002*, nr. 2/2002, an IV, pp. 5-10
134. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la*

- Învierea Domnului 2003*, nr. 1/2003, an V, pp. 5-12
135. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Nașterea Domnului 2003*, nr. 2/2003, an V, pp. 5-10
136. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Învierea Domnului 2004*, nr. 1/2004, an VI, pp. 5-10
137. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Nașterea Domnului 2004*, nr. 2/2004, an VI, pp. 5-14
138. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Învierea Domnului 2005*, nr. 1/2005, an VII, pp. 5-10
139. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Nașterea Domnului 2005*, nr. 2/2005, an VII, pp. 17-22
140. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Învierea Domnului 2006*, nr. 1/2006, an VIII, pp. 5-11
141. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Nașterea Domnului 2006*, nr. 2/2006, an VIII, pp. 5-12
142. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Învierea Domnului 2007*, nr. 1/2007, an IX, pp. 5-12
143. † **Galaction**, Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Lacrimi din ... „Țara grâului și pâinii”*, nr. 2/2007, an IX, pp. 11-12
144. † **Galaction**, Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Mesaj de felicitare adresat Preafericirii Sale, Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române*, nr. 2/2007, an IX, pp. 17-18
145. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Nașterea Domnului 2007*, nr. 2/2007, an IX, pp. 19-25
146. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Învierea Domnului 2008*, nr. 1/2008, an X, pp. 5-11
147. † **Galaction**, *Cuvânt la sărbătorirea a 40 de ani de la înființarea*

- Centrului Militar Județean Teleorman*, nr. 1/2008, an X, pp. 329-331
148. † **Galaction**, *Punct de vedere în legătură cu menținerea predării religiei*, nr. 1/2008, an X, pp. 331-332
149. † **Galaction**, Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Nașterea Domnului 2008*, nr. 2/2008, an X, pp. 5-11
150. † **Galaction**, Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Un an de la istoricul moment al întronizării Preafericitului Părinte Daniel în scaunul patriarhal*, nr. 2/2008, an X, pp. 244-245
151. † **Galaction**, Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Învierea Domnului 2009*, nr. 1/2009, an XI, pp. 5-11
152. † **Galaction**, Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Nașterea Domnului 2009*, nr. 2/2009, an XI, pp. 5-11
153. † **Galaction**, Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Învierea Domnului 2010*, nr. 1/2010, an XII, pp. 5-10
154. † **Galaction** Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Nașterea Domnului – 2010*, nr.2/2010, an XII, pp. 5-10
155. † **Galaction**, Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Învierea Domnului - 2011*, nr.1/2011, an XIII, pp. 5-10
156. † **Galaction**, Episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Pastorală la Nașterea Domnului – 2011*, nr.2/2011, an XIII, pp. 5-14
157. **Galeriu**, Pr. Dr. Constantin, *Familia creștină și importanța ei morală pentru societatea de astăzi*, nr.1/2001, an III, pp. 18-31
158. P.S. **Gherasim**, Episcopul Râmnicului, *Cuvânt de suflet*, nr.1/2003, an V, pp. 94-95
159. **Ghiță**, Pr. Toni, *160 de ani de la târnosirea Bisericii Sfinții Apostoli Petru și Pavel din Alexandria*, nr.1/2002, an IV, pp. 209-212
160. **Gligor**, Prof. Dr. Alexandru, *Mărturii mai puțin cunoscute privind*

- instituțiile eclesiale teleormănene*, nr.1/2003, an V, pp. 13-25
161. **Gligor**, Maica Mitrodora, *Piatra din capul unghiului*, nr. 2/2008, an X, pp. 245-247
162. **Gomboș**, Drd. Stelian, *Despre gândirea teologică și acțiunea socială a Bisericii în lumea contemporană*, nr.2/2006, an VIII, pp. 232-243, nr.1/2007, an IX, pp. 216-227
163. **Gomboș**, Drd. Stelian, *Frânturi de gânduri și sentimente la momentul mării sale treceri*, nr. 2/2007, an IX, pp. 5-10
164. **Gomboș**, Drd. Stelian, *Despre dimensiunile spirituale ale eshatologiei, soteriologiei și eticii*, nr. 2/2008, an X, pp. 180-205
165. **Gomboș**, Drd. Stelian, *Părintele duhovnicesc – Inima care poate duce mădularile Trupului Bisericii la Cer*, nr. 1/2009, an XI, pp. 170-189
166. **Gomboș**, Stelian, *Câteva referințe despre Biserica Ortodoxă și societatea românească actuală*, nr. 2/2009, an XI, pp. 19-33
167. **Gomboș**, Drd. Stelian, *Despre temeinicia Sfintei Euharistii*, nr.1/2010, an XII, pp. 140-150
168. **Gomboș**, Drd. Stelian, *Cultura dialogului între Biserică și Stat*, nr.2/2011, an XIII, pp. 230-252
169. **Gordon**, Pr. Lect. Dr. Vasile, *Începuturile învățământului religios creștin, paradigme pentru ora de religie de astăzi*, nr.2/2001, an III, pp. 22-39
170. **Gordon**, Pr. Conf. Dr. Vasile, *Predică la Duminica XXI după Rusalii (Pilda semănătorului)*, nr.2/2002, an IV, pp. 116-120
171. **Gordon**, Pr. Conf. Dr. Vasile, *Predică la Duminica XXII după Rusalii (Despre păcatul nesimțirii)*, nr.2/2002, an IV, pp. 121-124
172. **Gordon**, Pr. Conf. Dr. Vasile, *Predică la Duminica XXIII după Rusalii (Paralelă între demonizații din vremea propovăduirii Mântuitorului și*

- cei de azi), nr.2/2002, an IV, pp. 125-131
173. **Gordon**, Pr. Conf. Dr. Vasile, *Prea Sfântă Treime, miluiește-ne pe noi (meditație pentru praznicul Sfintei Treimi)*, nr.1/2003, an V, pp. 75-78
174. **Gordon**, Pr. Conf. Dr. Vasile, *Maica Domnului – Izvorul Tămăduirii (Cuvânt pentru Vinerea din Săptămâna Luminată)*, nr.1/2003, an V, pp. 79-81
175. **Gordon**, Pr. Conf. Dr. Vasile, „*Ioan este numele lui!*” (Luca I, 43) – *Cu vânt pentru nașterea Sfântului Ioan Botezătorul (24 iunie)*, nr.1/2003, an V, pp. 82-86
176. **Gordon**, Pr. Conf. Dr., Vasile, *Trei predici din perioada iulie-decembrie*, nr.2/2003, an V, pp. 222-233
177. **Gordon**, Pr. Prof. Vasile, *Predica, parte integrantă a cultului divin*, nr.2/2005, an VII, pp. 26-33
178. **Grama**, Pr. A. Daniel, *Familia de astăzi, între sacru și desacralizare*, nr. 1/2008, an X, pp. 295-305
179. **Grama**, Pr. A. Daniel, *Mila creștină ca atitudine de viață în învățătura Sfântului Vasile cel Mare*, nr. 1/2009, an XI, pp. 35-40
180. **Grama**, Pr. Daniel, *Istorie și sfințenie între Dunăre și Carpați în sec. al XIV-lea*, nr. 2/2009, an XI, pp. 102-111
181. **Grama**, Pr. Daniel, *Liturghie și mărturisire de credință*, nr.1/2010, an XII, pp. 165-172
182. **Iagher**, Matei, *Woodstock: religie și heterotopie*, nr. 2/2009, an XI, pp.34-42
183. **Ilie**, Pr. Drd. Cornel, *Ideologiile „științifico-filosofice” – pericol la adresa religiozității revelate*, nr.1/2011, an XIII, pp. 211-225
184. **Ilie**, Pr. Drd. Cornel, *Raportul dintre Biserică și lume în gândirea ortodoxă și cea romanocatică*, nr.2/2011, an XIII, pp. 116-130

185. **Ionescu**, Pr. Cezar, *Tâlcuirea Crezului la Sfântul Simeon al Tesalonicului, Sfântul Gherman al Constantinopolului și Teodor de Andida*, nr.1/2010, an XII, pp. 224-232
186. **Ionescu**, Pr. Mircea, *Târnosirea bisericii de la schitul Sfântul Fanurie*, nr. 2/2007, an IX, pp. 362-363
187. **Ionescu**, Pr. Mircea, *Constituirea adunării eparhiale*, nr.1/2010, an XII, pp. 314-315
188. **Ionescu**, Protoiereu, Pr. Mircea, *Preotul Goleșteanu Iulian Mihail*, nr.2/2011, an XIII, p. 262-263
189. **Ionescu**, Răzvan Andrei, *Modificări contemporane de paradigmă științifică în investigarea realității. Implicații teologice*, nr.1/2000, an II, pp. 109-130
190. **Ionescu**, Răzvan, *Evaluare a raporturilor dintre teologie și știință*, nr.1/2001, an III, pp. 109-145
191. **Iorga**, Msd. Alexandru, *Engomionul Sfântului Neofit Englistos în cinstea sfântului mare mucenic Dimitrie*, nr. 1/2009, an XI, pp. 202-211
192. **Irimia**, Pr. Constantin, *Sfânta Liturghie, centrul cultului divin public ortodox*, nr.1/2009, an XI, pp.121-169
193. **Irimia**, Pr. Constantin, *Semnificația luminii dumnezeiești în spiritualitatea și cultul bisericii ortodoxe*, nr. 2/2009, an XI, pp. 46-90
194. **Ispas**, Pr. Dr. Gheorghe, *Sfântul Ioan Gură de Aur – cel mai mare predicator al Bisericii*, nr.2/2002, an IV, pp. 89-115
195. **Ispas**, Pr. Drd. Gheorghe, *Instituirea Sfintei Euharistii și săvârșirea ei în primele veacuri creștine*, nr.1/1996-1999, an I, pp. 104-123
196. **Ispas**, Pr. Asistent Dr. Gheorghe, *Rolul clericilor în conștientizarea credincioșilor privind cuminecarea euharistică*, nr.1/2003, an V, pp. 31-44

197. **Ispas**, Pr. Asist. Dr. Gheorghe, *Deficiențe în slujirea liturgică contemporană (cu privire la clerici)*, nr.2/2003, an V, pp. 194-207
198. **Ispas**, Pr. Asist. Univ. Dr. Gheorghe, *Cinstirea sfinților în biserica ortodoxă – cu temeuri biblice și patristice*, nr. 1/2005, an VII, pp. 11-59
199. **Ispas**, Pr. Asist. Gheorghe, *Aspecte practice în riturile orientale privind Euharistia*, nr.2/2004, an VI, pp. 113-124, nr.2/2005, an VII, pp. 39-49
200. **Ispas**, Pr. Asist. Univ. Dr. Gheorghe, *Sacralitatea euharistică în vremuri contemporane*, nr.1/2006, an VIII, pp. 12-20
201. **Ivan**, prof. Veronica, *Nașterea Domnului - Piesă de teatru*, nr.2/2010, an XII, pp. 272-277
202. **Ivan**, Prof. Veronica, *Biserica în școală și în societate*, nr.1/2011, an XIII, pp. 375-378
203. **Krikoni**, Hristu T., *Teologia ca metodă de cunoaștere a lui Dumnezeu în scrierile areopagitice* (trad. Alexandru Iorga), nr. 2/2009, an XI, pp. 155-177
204. **Krikoni**, Hristu T., *Teologia ca metodă de cunoaștere a lui Dumnezeu în scrierile Areopagitice* (traducere din lb. neo-greacă de Alexandru Iorga), nr.2/2011, an XIII, pp. 66-88
205. **Lamfers**, Dr. Wim J., *Un teleormănean deosebit*, nr.1/2011, an XIII, pp. 249-257
206. **Lazăr**, Pr. Dumitru, *Dimensiunea socio-caritativă a activității Bisericii Ortodoxe Române la sfârșit de mileniu (Mănăstirea Brâncoveanu – Sâmbăta de Sus, 1-18 iunie 1999)*, nr. 1/1996-1999, an I, pp. 243-256
207. **Lazăr**, Pr. Dumitru, *Dimensiunea dialogului interconfesional exprimată în activitatea socio-caritativă religioasă din România (Mănăstirea Durău, 21-24 iulie 1999)*, nr. 1/1996-1999, an I, pp. 257-260
208. **Lazăr**, Pr. Dumitru, *Mesajul Conferinței Bisericilor din România,*

- nr.1/2000, an II, pp. 228-244
209. **Lazăr**, Pr. Dumitru, *Implicarea Bisericii Ortodoxe Române în programul național de protecție a copilului*, nr.1/2001, an III, pp. 229-235
210. **Lazăr**, Pr. Dumitru, *Reflecții asupra slujirii preotului de asistență socială în spital*, nr.2/2001, an III, pp. 213-218
211. **Lazăr**, Pr. Consilier Dumitru, *Viitorul creștinismului în România*, nr.2/2002, an IV, pp. 144-151
212. **Lazăr**, Pr. Dumitru, *Viitorul creștinismului în România văzut prin virtutea iubirii și prin virtutea păcii*, nr.2/2004, an VI, pp. 267-276
213. **Lazăr**, Pr. Dumitru, *Județul Teleorman sub ape*, nr. 2/2005, an VII, p. 246
214. **Lazăr**, Pr. Dumitru, *Eminescu la Roșiorii de Vede*, nr. 1/2006, an VIII, pp. 350-352
215. **Lazăr**, Pr. M. Emil, *Biserica și școala – perspective teleormănene*, nr.2/2000, an II, pp.160-162
216. **Lazăr**, Pr. Emil M., „*Te-Deum Laudamus*” – Festival – concurs județean (Ediția a III-a), nr. 1/2002, an IV, pp.225-226
217. **Lazăr**, Pr. M. Emil, *Sufletul Preasfințitului Părinte Galaction, model al inimii lui Iisus Hristos. Omagiu la împlinirea a 7 ani de arhierie*, nr.2/2003, an V, pp. 248-251
218. **Lazăr**, Pr. M. Emil, *Informare privind aspecte ale activității învățământului religios și teologic în anul școlar 2004-2005*, nr. 2/2005, an VII, pp. 255-256
219. **Lazăr**, Pr. Emil, *Festivalul – concurs „Te-Deum Laudamus”* (Ediția a VI-a), nr. 1/2006, an VIII, pp. 356-357
220. **Lazăr**, Pr. Prof. M. Emil, *România, spațiu al regăsirii lui Dumnezeu, Mesia*, nr.2/2006, an VIII, pp. 97-103

221. **Lazăr**, Pr. Emil, *Festivalul-concurs „Te-Deum Laudamus”*, nr. 1/2007, an IX, pp. 236-237
222. **Lazăr**, Pr. Emil M., *A fi ortodox în contextul Uniunii Europene*, nr.2/2007, an IX, pp. 349-353
223. **Lazăr**, Pr. Emil, *Conferințe preoțești*, nr. 1/2008, an X, pp. 335-336
224. **Lemeni**, Drd. Adrian, *Eshaton și istorie. Anul 1000*, nr.1/2001, an III, pp. 146-165
225. **Ligor**, Prof. Univ. Dr. Alexandru, *Ștefan cel Mare și Sfânt – „Athleta Christi”*, nr.1/2004, an VI, pp. 26-59
226. **Ligor**, Prof. Dr. Alexandru, *Biserica Ortodoxă Română și cărțile sfinte*, nr.2/2004, an VI, pp. 21-112
227. **Lupescu**, Pr. Aurel, *Biserica este frumoasă „când este împodobită cu inimi ale credincioșilor”*, nr. 2/2007, an IX, pp. 367-369
228. **Luțai**, Pr. Claudius Sebastian, *Sfântul Niceta de Remesiana – apostol al daco-romanilor*, nr. 1/2005, an VII, pp.78-145
229. **Luțai**, Pr. Claudius Sebastian, *Biserica Ortodoxă Română la aniversar*, nr.2/2005, an VII, pp. 153-206
230. **Luțai**, Pr. V. Claudius Sebastian, *Adunările Național Bisericești ca organe deliberative în Bisericile Ortodoxe*, nr.2/2007, an IX, pp. 207-289
231. **Manolache**, Pr. Prof. Dr. Stelian, *Părintele Dumitru Stăniloae – apărător al dreptei credințe*, nr.1/2004, an VI, pp. 93-101
232. **Maraloiu**, Magister Ana-Maria, *Voință naturală și voință gnomică în teologia Sf. Maxim Mărturisitorul*, nr.1/2007, an IX, pp. 13-88
233. **Maraloiu**, Magister Ana-Maria, *Exegeza afirmației hristologice: „Eu sunt lumina lumii” din Evanghelia după Ioan VIII, 12*, nr.2/2007, an IX, pp. 86-158

234. **Maraloiu**, Magister Ana-Maria, *Exegeza pericopei Evangheliei după Ioan 6, 60-71*, nr. 2/2008, an X, pp. 66-98
235. **Marin**, Drd. Marius, *Temeiuri doctrinare ale Sfintei Taine a Căsătoriei*, nr.1/2010, an XII, pp. 116-139
236. **Marin**, Drd. Marius, *Sfânta Taină a Botezului față în față cu simbolismul neoprotestant*, nr.2/2010, an XII, pp. 204-222
237. **Marin Ionescu**, Drd. Marius, *Sfânta Taină a Cununii din perspectiva misionară*, nr.1/2011, an XIII, pp. 312-329
238. **Marin-Ionescu**, Dr. Marius, *Unitatea Bisericii în învățătura Ortodoxă și cea Romano-Catolică*, nr.2/2011, an XIII, pp. 89-100
239. **Marinescu**, Pr. Prof. Gh. M., *100 de ani de la nașterea Patriarhului Justinian Marina*, nr.1/2001, an III, pp. 176-185
240. **Marinescu**, Pr. Prof. M. Gheorghe, *Deschiderea festivă a anului școlar 2006-2007 la Seminarul Teologic „Sfântul Calinic Cernicanul” din Turnu Măgurele*, nr.2/2006, an VIII, pp. 248-250
241. **Mălușanu**, Drd. Horia, *Pneumatologia Vechiului Testament*, nr.1/2010, an XII, pp. 11-28
242. **Milea**, Prof. Nicoleta, *Cartea Veche – Ctitorie a Literaturii Române*, nr.2/2000, an II, pp. 143-150
243. **Milea**, Prof. Nicoleta, *Cartea Veche în Teleorman*, nr.2/2000, an II, pp. 151-154
244. **Militaru**, Pr. Iancu, *Trecerea la cele veșnice a Părintelui Mateescu Gheorghe (1916-2001)*, nr. 1/2001, an III, pp. 236-237
245. **Militaru**, Protoiereu, Pr. Iancu, *Preotul Popa Mihai*, nr.2/2011, an XIII, pp. 258-259
246. **Militaru**, Protoiereu, Pr. Iancu, *Preotul Mușat Petre*, nr.2/2011, an XIII, p. 260

247. **Militaru**, Protoiereu, Pr. Iancu, *Preotul Badea Dumitru* , nr.2/2011, an XIII, p. 261
248. **Mitrea**, Drd Pompiliu – Mihai, *Decalogul – îndatoriri moral-sociale*, nr.2/2010, an XII, pp. 223-242
249. **Mitrea**, Drd. Pompiliu – Mihai, *Iisus Hristos – Iubitorul de oameni, Domn al păcii și dreptății*, nr.1/2011, an XIII, pp. 330-352
250. **Mitrea**, Drd. Pompiliu – Mihai, *Persoana Mântuitorului și lucrarea Lui în lumina profețiilor vechitestamentare*, nr.2/2011, an XIII, pp. 15-31
251. **Mitrodora**, Monahia, *Sfântul Nicodim de la Tismana. 600 de ani de la trecerea în rândul sfinților*, nr. 2/2006, an VIII, pp.104-106
252. **Miu**, Pr. Constantin, *Locul Crezului Ortodox în Cateheza Ortodoxă*, nr.1/2010, an XII, pp. 250-254
253. **Moldovan**, Pr. Prof. Dr. Ilie, *Principii și mijloace de salvare de la moarte a copiilor nenăscuți și de recuperare a sufletului mamei care a avortat*, nr.2/2000, an II, pp. 163-180
254. **Moldoveanu**, Pr. Ioan, *Capitala Muntelui Athos de la Karies-Protaton și Țările Române (1650-1863)*, nr.1/2000, an II, pp. 66-93
255. **Moldoveanu**, Pr. Ioan, *Aspecte privind relațiile Mănăstirii Ivir din Muntele Athos cu Țările Române*, nr.2/2000, an II, pp. 88-108
256. **Moroiu**, Bogdan, *Paisianismul în Țările Române. Formarea curentului paisian*, nr.1/2010, an XII, pp. 105-115
257. **Moroiu**, Drd. Bogdan, *Scurt istoric al isihasmului românesc. Până în sec. al X-lea*, nr.2/2010, an XII, pp. 197-203
258. **Moroiu**, Drd. Bogdan Florin, *Vocația monahismului românesc*, nr.1/2011, an XIII, pp. 226-232
259. **Moroiu**, Drd. Bogdan Florin, *Rugăciunea lui Iisus*, nr.2/2011, an XIII, pp. 162-191

260. **Mortici**, Pr. Drd. Alexandru, *Instituirea clerului ortodox în comparație cu legislația romano-catolică*, nr. 1/2008, an X, pp. 319-327
261. **Mortici**, Pr. Drd. Alexandru, *Scythia Minor (Dobrogea) și biserica ei apostolică. Scaunul arhiepiscopal și mitropolitan al Tomisului (sec. IV-XIV) (autor Prof. Univ. Dr. Nicolae V. Dură,)*, nr. 2/2008, an X, pp. 236-240
262. **Mortici**, Pr. Drd. Alexandru, *Familia creștină în opera și canoanele Sfântului Vasile cel Mare. O perspectivă dogmatico-canonice*, nr. 1/2009, an XI, pp. 12-23
263. **Mortici**, Pr. Drd. Alexandru Constantin, *Formularea Simbolului Niceo-Constantinopolitan*, nr.2/2011, an XIII, pp. 55-64
264. **Moșu**, Pr. Ciprian, *Valoarea liturgică a mărturisirii de credință*, nr.1/2010, an XII, pp. 179-187
265. **Mureșan**, Asis. Drd. Radu, *Biserica romano-catolică și noile mișcări religioase. Perspective pastorale și misionare*, nr.1/2006, an VIII, pp. 21-41
266. **Mureșan**, Asist. Drd. Radu, *Datorie și slujire sfântă. Misiunea preoților militari în primul război mondial (1916-1918)*, nr.2/2006, an VIII, pp. 120-15
267. **Mureșan**, Asist. Drd. Radu, „Misiunea Misiologiei”. *Câteva considerații actuale privind misiologia ortodoxă*, nr.1/2007, an IX, pp. 197-215
268. **Mureșan**, Asist. Dr. Radu, *Fenomenul prozelitismului – O perspectivă psiho-sociologică și misionară*, nr. 2/2009, an XI, pp. 120-141
269. **Mureșan**, Pr. Lect. Dr. Radu Petre, *New Age în România*, nr.2/2011, an XIII, pp. 204-229
270. **Neacșu**, Arhid. Vasile, *Îndumnezeirea – scopul final al vieții duhovnicești*, nr.1/2007, an IX, pp. 125-171
271. **Neacșu**, Pr. Vasile, *Te-Deum Laudamus*, nr. 1/2008, an X, pp. 334-335

272. **Neacșu**, Diac. Drd. V., *Theologia mistica. Taina Bisericii ca taină a lui Hristos și viața spirituală a omului. Fundamente teologico-dogmatice ale vieții mistice a omului*, nr. 2/2008, an X, pp. 42-65
273. **Negoită**, Pr. Prof. Dr. Atanasie, *Hristologia Sfântului Atanasie cel Mare*, nr.2/2000, an II, pp. 61-87
274. **Olaru**, Pr. Drd. Viorel *Simbolul niceo-constantinopolitan (istoricul și semnificația lui pentru Ortodoxie)* , nr.1/2010, an XII, pp. 151-164
275. **Olaru**, Pr. Drd. Viorel, *Învățătura biblică despre Sfinții Îngeri. Îngerii împreună lucrători cu oamenii în actul mântuirii*, nr.1/2011, an XIII, pp. 195-210
276. **Olaru**, Pr. Drd. Viorel, *Omul – după chipul și asemănarea lui Dumnezeu*, nr.2/2010, an XII, pp. 89-117
277. **Păunescu**, Pr. Eugen-Cătălin, *Coordonate ale chipului lui Dumnezeu în om, în lumina cercetărilor teologice actuale*, nr.2/2003, an V, pp. 62-163
278. **Păunescu**, Pr. Eugen Cătălin, *Valoarea spiritualității poporului român în cadrul istoriei sale*, nr.2/2004, an VI, pp. 144-156
279. **Păunescu**, Pr. Eugen-Cătălin, *Importanța legăturii dintre preoția specială și preoția universală în biserica ortodoxă*, nr.1/2005, an VII, pp. 60-77
280. **Păunescu**, Pr. Eugen-Cătălin, *Sfânta taină a spovedaniei – teme și referințe actuale*, nr.2/2005, an VII, pp.124-141
281. **Păunescu**, Pr. Eugen-Cătălin, *Doamne, învață-ne să ne rugăm!*, nr.1/2006, an VIII, pp. 317-328
282. **Păunescu**, Pr. Eugen-Cătălin, *Popas în timp pe calea împărăției*, nr.2/2006, an VIII, pp. 91-96
283. **Păunescu**, Pr. Cătălin-Eugen, *Post și sărbătoare*, nr.1/2007, an IX, pp.89-103

284. **Păunescu**, Pr. Eugen-Cătălin, „*Nu te teme, om plăcut al lui Dumnezeu! Fii tare și curajos*”, nr. 2/2007, an. IX, pp. 13-16
285. **Păunescu**, Pr. Eugen-Cătălin, *Scriptură și liturghie – cuvânt și sfințenie*, nr. 1/2008, an X, pp. 184-192
286. **Păunescu** Pr. Eugen-Cătălin, *Canonul ortodoxiei – Canonul apostolic al primelor secole (autor Diacon Ioan Ică Jr)*, nr. 2/2008, an X, pp. 241-243
287. **Păunescu**, Pr. Eugen-Cătălin, *Cult și doctrină în moliftele Sfântului Vasile cel Mare*, nr. 1/2009, an XI, pp. 24-34
288. **Păunescu**, Preot Eugen-Cătălin, *Sfinții trei ierarhi. Prietenia – sărbătoare a comuniunii*, nr. 2/2009, an XI, pp. 142-154
289. **Păunescu**, Pr. Eugen-Cătălin, *Mărturisirea credinței – axiomă liturgică*, nr.1/2010, an XII, pp. 260-281
290. **Păunescu**, Pr. Eugen-Cătălin *Simpozionul județean cu tema „Crezul – mărturisire liturgică a doctrinei ortodoxe”* , nr.1/2010, an XII, pp. 316-317
291. **Păunescu**, Pr. Eugen-Cătălin, *Aspecte inedite din viața lui Gala Galaction*, nr.1/2011, an XIII, pp. 261-265
292. **Păunescu**, Pr. Cătălin-Eugen, *Colind, colinde, colindători*, nr.2/2011, an XIII, pp. 256-257
293. **Pătrașcu**, Dr. Steluța, *Gala Galaction – deputat în Marea Adunare Națională*, nr.1/2011, an XIII, pp. 233-243
294. **Pestroi**, Pr. Lect. Dr. David, *Exemplul misionarului desăvârșit: Părintele Arhid. Prof. Univ. Dr. Petre I. David*, nr.2/2010, an XII, pp. 264
295. **Pestroi**, Pr. lect. univ. dr. David, *Considerații asupra dialogului religios în Europa de azi*, nr.1/2011, an XIII, pp. 364- 374
296. **Petcu**, Ionuț Constantin, *Aplicarea Decretului 410/1959. Studiu de*

- caz: *Schitul Crasna, județul Prahova*, nr.1/2010, an XII, pp. 294-304
297. **Petre**, Ierom. Nectarie, *Chipul Înaintemergătorului Ioan în Tradiția Liturgică Ortodoxă*, nr. 2/2008, an X, pp. 32-41
298. **Petre**, Ierom. Nectarie, *Botezul în Taina pascală*, nr. 1/2009, an XI, pp. 108-114
299. **Petre**, Ierom. Drd. Nectarie, *Omul și lumea: de la Sfântul Simeon Noul Teolog la noi*, nr.1/2010, an XII, pp. 29-37
300. **Petre**, Ierom. Nectarie, *Pastorația Tainei Căsătoriei*, nr.1/2011, an XIII, pp. 278- 288
301. **Petre**, Ierom. Drd. Nectarie, *Taina Cununii în Biserica Ortodoxă*, nr.2/2011, an XIII, pp. 32-44
302. **Peța**, Pr. Alexandru, *Preotul iconom stavrofor Octavian Bunescu (1906-2001)*, nr. 1/2001, an III, pp.238-239
303. **Picioruș**, Pr. Dr. Dorin Octavian, *Cuvântul și icoana în experiența ortodoxă*, nr. 1/2009, an XI, pp. 115-120
304. **Pîrvan**, Pr. Adi, *Mărturisirea liturgică a învățaturii de credință*, nr.1/2010, an XII, pp. 173-178
305. **Ponea**, Protos. Ghenadie, *Îndumnezeirea omului în gândirea teologică a Părintelui Dumitru Stăniloae*, nr. 1/2008, an X, pp. 81-170
306. **Ponea**, Protosinghel Dr. Ghenadie, *Rolul Bisericii Ortodoxe din Țara Românească în perioada 1821-1859*, nr.2/2010, an XII, pp. 11-88 (partea I); nr.1/2011, an XIII, pp. 44-157 (partea a II-a)
307. **Pop**, Pr. Silviu, *Elocvența oratorică în Predica de pe Munte*, nr.2/2007, an IX, pp. 292-300
308. **Pop**, Pr. Silviu, *Mereu rugăciunea*, nr. 1/2008, an X, pp. 212-222
309. **Pop**, Pr. Silviu, *Meditație despre boală*, nr. 2/2008, an X, pp. 176-179
310. **Pop-Bistrițeanul**, Episcop-vicar Irineu, *În prezența lui Dumnezeu*,

- nr.2/2005, an VII, pp. 23-25
311. **Popa**, Pr. Gheorghe, *Numirea, hirotonirea și instalarea Preasfințitului Părinte Episcop Galaction*, nr.1/1996-1999, an I, pp.51-80
312. **Popa**, Pr. Gheorghe, *Vizita domnului Emil Constantinescu – Președintele României (5 iunie 1999)*, nr. 1/1996-1999, an I, pp. 133-136
313. **Popa**, Pr. Gheorghe, *Vizita Preafericitului Patriarh Teoctist (6 iulie 1999)*, nr. 1/1996-1999, an I, pp. 137-151
314. **Popa**, Pr. Gheorghe, *Sfințirea locului pentru construirea bisericii Sfântul Mucenic Mina din municipiul Alexandria*, nr. 1/1996-1999, an I, pp. 152-158
315. **Popa**, Pr. Gheorghe, *Bucurie jubiliară. Preafericitul Părinte Patriarh Teoctist la împlinirea a 85 ani de viață, a 50 ani de arhierie și a 14 ani de patriarhat*, nr. 1/2000, an II, pp. 14-20
316. **Popa**, pr. Gheorghe, *Hramul Catedralei Sfântul Alexandru*, nr. 2/2000, an II, pp. 122-129
317. **Popa**, Pr. Gheorghe, *Hramul Catedralei Sfântul Alexandru – 30 august 2005*, nr. 2/2005, an VII, pp. 247-249
318. **Popa**, Pr. Gheorghe, *Hramul Catedralei Sf. Alexandru*, nr. 2/2007, an IX, pp. 361-362
319. **Popa**, Pr. Gheorghe, *Crezul Ortodox și dialogul cu celelalte confesiuni creștine*, nr.1/2010, an XII, pp. 233-238
320. **Popescu**, Arhim. Drd. Clement, *Sfântul Maxim Mărturisitorul și combaterea origenismului*, nr.2/2003, an V, pp. 164-178
321. **Popescu**, Arhim. Clement, *Cu vrerea lui Dumnezeu*, nr. 1/2007, an IX, pp. 250-254
322. **Purcaru**, Pr. Marian, *Istoria Crezului Ortodox Niceo-constantinopolitan*, nr.1/2010, an XII, pp. 239-249

323. **Răpeanu**, Pr. Sorin, **Dincă**, Pr. Maruis, *A zecea cetate*, nr. 1/2007, an IX, pp. 245-249
324. **Radu**, Pr. Lect. Aurel, *Hinduismul – școlile filosofice*, nr.2/2001, an III, pp. 130-137
325. **Radu**, Pr. Lect. Aurel, *Biserica, Morala Ortodoxă și Asistența Socială*, nr.1/2002, an IV, pp. 227-231
326. **Radu**, Pr. Lect. Aurel, *Responsabilitatea morală*, nr.2/2002, an IV, pp. 78-88
327. **Radu**, Pr. Drd. Aurel, *Apărarea vieții și temeierile scripturistice*, nr.1/2005, an VII, pp. 161-187
328. **Rădoi**, Paraschiva, *E un păcat !?!*..., nr. 2/2006, an VIII, p. 231
329. **Rădoi**, Paraschiva, *Versuri*, nr.1/2007, an IX, pp. 228-235
330. **Rădoi**, Paraschiva, *Versuri*, nr.2/2007, an IX, pp. 354-361
331. **Rădulescu**, Lect. Univ. Mihai, „*Codicele Erneanul*” și „*Avatarurile infernului*”, nr.2/2005, an VII, pp. 150-152
332. **Redacția**, *Adunarea Eparhială*, nr. 1/2000, an II, pp. 139-168
333. **Redacția**, *Festivalul „Te-Deum Laudamus* (Ediția I), nr. 1/2000, an II, pp. 190-198
334. **Redacția**, *Lansarea Albumului „Biserici din Teleorman”*, nr. 1/2000, an II, pp. 199-227
335. **Redacția**, *5 Noiembrie – Veniți toți credincioșii să ne bucurăm!*, nr.2/2010, an XII, p. 286
336. **Redacția**, *Sărbătoare și istorie în Episcopia Alexandriei și Teleormanului*, nr.2/2010, an XII, p. 287
337. **Redacția**, *50 de ani de la înveșnicirea Părintelui Gala Galaction*, nr.1/2011, an XIII, pp. 384- 385

338. **Redacția**, „Să nu ne uităm rădăcinile!”, nr.1/2011, an XIII, pp. 386-387
339. **Redacția**, *Împlinirea a 15 ani de la înființarea Episcopiei Alexandriei și Teleormanului și de la alegerea ca episcop a Preasfințitului Părinte Galaction*, nr.2/2011, an XIII, pp. 253-255
340. **Sârbu**, Viorica, *Pneumatologia Sfântului Chiril al Alexandriei*, nr.1/2006, an VIII, pp. 42-129
341. **Sârbu**, Viorica, *Tradiții și vechi obiceiuri culturale românești*, nr.2/2006, an VIII, pp. 156-225
342. **Sârbu**, Viorica, *Deosebirea duhurilor*, nr. 1/2009, an XI, pp. 190-201
343. **Serdaru**, Drd. Sebastian, *Apocalipsa – Cartea Duhului*, nr.2/2011, an XIII, pp. 45-54
344. **Sima**, Pr. Gheorghe, *Aspecte esențiale ale spiritualității ortodoxe*, nr.1/2000, an II, pp. 94-108
345. **Smaranda**, Aurică, *Circulația monetară în secolul al XVII-lea în Țara Românească*, nr.1/2003, an V, pp. 26-30
346. **Smaranda**, Aurică, *Herbul Moldovei pe flota navală a lui Ștefan cel Mare*, nr.1/2004, an VI, pp. 87-92
347. **Smaranda**, Aurică, *Muscelenii la Expoziția Generală Română – București, 1906*, nr.2/2004, an VI, pp. 166-176
348. **Smaranda**, Aurică, *Bâlciul de Sfântul Ilie din Câmpulung-Muscel*, nr.1/2005, an VII, pp. 208-214
349. **Smaranda**, Aurică, *Numismatică biblică*, nr.2/2005, an VII, pp. 243-245
350. **Smaranda**, Aurică, *Cămătăria – fenomen social bănesc*, nr.2/2006, an VIII, pp. 226-231
351. **Smaranda**, Aurică, *Din istoria bisericii Schei Câmpulung – Muscel*,

- nr. 1/2008, an X, pp. 223-227
352. **Sovejanu**, Petru, *Mă întrebi, deci exist!*, nr.1/2004, an VI, pp. 139-152
353. **Sovejanu**, Petre, *Puncte de vedere*, nr.2/2004, an VI, pp. 246-266
354. **Sovejanu**, Petre, *Lumea în care trăim*, nr.1/2005, an VII, pp. 215-218
355. **Sovejanu**, Petre, *7 cuvinte*, nr.1/2005, an VII, pp. 219-223
356. **Sovejanu**, Petre, *Fundamente existențiale*, nr.2/2005, an VII, pp. 146-149
357. **Spătaru**, Drd. Gina Doina Justina, *Natura și valoarea timpului*, nr.2/2005, an VII, pp. 102-123
358. **Spătaru**, Drd. M-hia Gina-Doina Justina, *Liberul arbitru în viziunea Sfântului Augustin*, nr.2/2006, an VIII, pp. 13-43
359. **Spătaru**, Drd. M-hia, Gina-Doina Justina, *Influențe biblice și apocrife în dramaturgia lui Lucian Blaga. Biblia și sacrul în literatură*, nr.1/2007, an IX, pp. 104-124
360. **Spătaru**, Drd. M-hia Gina Doina Justina, *Elemente religioase în „Cruciada copiilor” de Lucian Blaga*, nr.2/2007, an IX, pp. 323-348
361. **Spătaru**, Drd. M-hia Justina Gina-Doina, *Bogomilismul în literatura românească*, nr. 1/2008, an X, pp. 193-211
362. **Spătaru**, Prof. Drd. Gina Doina Justina, *Cercetând și înțelegând Sfintele Scripturi*, nr. 2/2008, an X, pp. 126-132
363. **Spătaru**, Dr. M-hia Gina-Doina Justina, *Sociologie hrisostomică*, nr. 1/2009, an XI, pp. 224-248
364. **Spătaru**, Prof. dr. M-hia Gina Doina Justina, *Elemente de sociologie hrisostomică privind unitatea persoanei*, nr.1/2010, an XII, pp. 64-104
365. **Spătaru**, Prof. Dr. M-hia Gina Doina Justina, *Sfânta Taină a Botezului și a Cununii în operele hrisostomice*, nr.1/2011, an XIII, pp. 289-311

366. **Spătaru**, Prof. Dr. M-hia Justina Gina-Doina, *Patima tristeții. Prezentare clinică și remedii ale spiritualității răsăritene*, nr.2/2011, an XIII, pp. 131-161
367. **Stan**, Dr. George, *Popas aniversar*, nr.1/2003, an V, pp. 109-111
368. **Stan**, Pr. Loredan, *10 februarie, Hramul Catedralei Sfântul Haralambie din Turnu Măgurele*, nr. 1/2009, an XI, pp.294-295
369. **Stan**, Pr. Loredan *Lucrările Adunării Eparhiale a Episcopiei Alexandriei și Teleormanului*, nr.1/2010, an XII, pp. 313-314
370. **Stancu**, Pr. Lect. Dr. Ioan, *Fenomenologia spațiului sacru*, nr.1/2002, an IV, pp. 194-208
371. **Stănescu**, Pr. Marin, *Așteptându-l pe Ștefan*, nr.2/2004, an VI, pp. 286-287
372. **Stângă**, Alin, *Jihadul. Ideologie și tradiție*, nr.1/2006, an VIII, pp. 234-316
373. **Stângă**, Alin, *O istorie a literaturii religioase românești în secolul al XVII-lea*, nr.2/2006, an VIII, pp. 44-66
374. **Stângă**, Alin, *Autoritatea imperială și monahismul în primul mileniu*, nr.1/2007, an IX, pp. 172-184
375. **Stângă**, Alin, *Concert de colinde la Turnu Măgurele*, nr. 2/2007, an IX, pp. 369-370
376. **Stângă**, Alin, *Mitropolitul Varlaam al Moldovei*, nr. 1/2008, an X, pp. 228-284 (partea I) și nr. 2/2008, an X, pp. 133-175 (partea a II-a)
377. **Stângă**, Alin, *Concert de colinde*, nr. 2/2008, an X, pp. 253-254
378. **Stângă, Alin-Vasilică**, „Biserica Ortodoxă” – 10 ani – bibliografie generală, nr. 1/2009, an XI, pp. 249-287
379. **Stângă**, Alin-Vasilică, *Conferință – 03 noiembrie 2009*, nr. 2/2009, an XI, p. 181

380. **Stângă**, Alin, *Tradiție, învățare, bucurie – Te Deum Laudamus 2010*, nr.1/2010, an XII, pp. 315-316
381. **Stângă**, Alin, *Sfântul în viziunea Sfântului Maxim Mărturisitorul*, nr.2/2010, an XII, pp. 243-251
382. **Stângă**, Alin-Vasilică, *Gala Galaction – teolog și traducător al Bibliei*, nr.1/2011, an XIII, pp. 266-277
383. **Stoian**, Drd. Mihai Sebastian, *Preoția și arhieria lui Hristos, izvor al preoției sacramentale*, nr.2/2007, an IX, pp. 51-79 și în nr. 1/2008, an X, pp. 12-35
384. **Stoian**, Drd. Mihai Sebastian, *Preoția în ortodoxie*, nr. 2/2008, an X, pp. 12-31
385. **Tăședan**, Pr. Virgil, *Crezul – mărturisire liturgică a doctrinei ortodoxe*, nr.1/2010, an XII, pp. 214-217
386. I.P.S. **Teofan**, Mitropolitul Olteniei, *Părintele Galaction – Episcopul monah*, nr.1/2003, an V, pp. 92-93
387. **Tita**, Dr. Dobre, *Activități în slujba comunității – AFMC Christiana Alexandria*, nr.2/2002, an IV, pp. 163-169
388. **Tita**, Dr. Dobre, *AFMC Christiana Alexandria – La 10 ani de la înființare*, nr.2/2002, an IV, pp. 170-175
389. **Toader**, Pr. Drd. Eduard-Valentin, *Întreita slujire a Mântuitorului Iisus Hristos în Sfânta Scriptură*, nr.2/2010, an XII, pp. 167-196
390. **Toader**, Pr. Drd. Eduard-Valentin, *Întreita demnitate a Mântuitorului Iisus Hristos în scrierile Sfinților Părinți*, nr.1/2011, an XIII, pp.11-43
391. **Trifa**, Prof. drd. Gavril Ioan, *Desacralizarea vieții creștine europene*, nr.2/2004, an VI, pp. 157-165
392. **Trifa**, Prof. drd. Gavril, *Persoana umană „conștientă” – destinat ar al educației duhovnicești*, nr.1/2005, an VII, pp. 149-160

393. **Trifa**, Lect. Univ. Dr. Gavril, *Influența mass-media asupra minții umane*, nr.2/2007, an IX, pp. 80-85
394. **Trifa**, Lect. Univ. Dr. Gavril, *Terapeutică mândriei după învățătura Sfinților Părinți*, nr. 1/2008, an X, pp. 64-69
395. **Tsami**, Dimitriu G., *Ironia în scrierile antieretice ale Sfântului Vasile cel Mare* (trad. Msd. Alexandru Iorga), nr. 1/2009, an XI, pp. 52-66
396. **Țânțăreanu**, Ecaterina, *Cercetări arheologice în slujba refacerii Mănăstirii Plăviceni*, nr.1/2000, an II, pp. 131-138
397. **Țânțăreanu**, Ecaterina, *O ctitorie sârbească în Teleorman*, nr.1/2001, an III, pp. 218-228
398. **Țânțăreanu**, Ecaterina, *Spațiul Bisericii Ortodoxe între sacru și „modernism”*, nr.2/2001, an III, pp. 182-185
399. **Țânțăreanu**, Ecaterina, *Motive ornamentale din arta populară a lemnului pe ancadramentele de piatră ale bisericii fostei mănăstiri Aluniș – Plăviceni – Teleorman*, nr.2/2002, an IV, pp. 181-186
400. **Țânțăreanu**, Ecaterina, *Considerații istorice, arhitectonice și arheologice despre biserica Sf. Dumitru a fostei Mănăstiri Drăgănești, județul Teleorman (sec. XVII)*, nr.1/2004, an VI, pp. 176-184
401. **Țânțăreanu**, Ecaterina, *Un monument de la cumpăna veacurilor XVII și XVIII – Biserica Adormirea Maicii Domnului a fostului schit Didești, județul Teleorman*, nr.2/2004, an VI, pp. 277-283
402. **Țânțăreanu**, Ecaterina, *Despre ruinele bisericii din Baldovinești, comuna Ciolănești*, nr.1/2005, an VII, pp. 224-230
403. **Țânțăreanu**, Ecaterina, *Danii ale domnitorilor din Țara Românească în județul Teleorman*, nr.2/2005, an VII, pp. 219-228
404. **Țânțăreanu**, Ecaterina, *Note despre un vechi lăcaș din Roșiorii de Vede – Biserica Sf. Spiridon (fostă Sf. Apostoli)*, nr.2/2007, an IX, pp. 301-308

405. **Țânțăreanu**, Ecaterina, **Țânțăreanu**, Alexandra, *Curtea Bălăcenilor de la Tătărăștii de Sus, cea mai târzie manifestare a arhitecturii de curte boierească fortificată din Țara Romeânească*, nr. 2/2009, an XI, pp.112-119
406. **Țânțăreanu**, Ecaterina, *Note asupra istoriei monahismului în județul Teleorman*, nr.1/2010, an XII, pp. 305-312
407. **Văcărelu**, Prof. Valentin – Mihail, *Varlaam – Mitropolitul Țării Românești (1672-1679)*, nr.2/2010, an XII, pp. 118-166 (partea I); nr.1/2011, an XIII, pp. 158-194 (partea a II-a)
408. **Viezuianu**, Prof. Dana, *Episcopul Inochentie Micu Klein – deschizătorul luptei politice a românilor din Transilvania*, nr.2/2004, an VI, pp. 177-183
409. **Viezuianu**, Prof. Dana, *Utilizarea noilor criterii de notare la clasele V-VIII*, nr.1/2005, an VII, pp. 204-207
410. P.S. **Visarion Rășinăreanu**, Episcop Vicar Sibiu, „*Prin stăruință, prin evlavie și prin cutezanță*”, nr.1/2003, an V, pp. 102-103
411. **Vulcănescu**, Pr. Grigore, *Zimnicea în zi de sărbătoare*, nr. 1/2007, an IX, pp. 255-256
412. **Zamfir**, Pr. Florinel, *Locul Crezului Ortodox în Cultul Ortodox*, nr.1/2010, an XII, pp. 255-259
413. **Zăvoianu**, Pr. Dr. Corneliu, *Disputa dintre Mitropolitul Nifon al Ungrovlahiei și Mitropolitul Calinic Miclescu al Moldovei pentru primație*, nr.2/2005, an VII, pp. 50-101

